

T.C.
NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI

“SİCİLL-İ AHVÂL KAYITLARINA GÖRE
KAYSERİ DOĞUMLU
GAYRİMÜSLİM OSMANLI DEVLET ADAMLARI”
(H. 1255/M. 1839-40–H. 1300/M. 1882-83)

Yüksek Lisans Tezi

Yağmur ŞAHİN

Danışman
Yrd. Doç. Dr. Hüseyin SARAÇ

Nevşehir
Aralık 2017

T.C.
NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI

“SİCİLL-İ AHVÂL KAYITLARINA GÖRE
KAYSERİ DOĞUMLU
GAYRİMÜSLİM OSMANLI DEVLET ADAMLARI”
(H. 1255/M. 1839-40–H. 1300/M. 1882-83)

Yüksek Lisans Tezi

Yağmur ŞAHİN

Danışman
Yrd. Doç. Dr. Hüseyin SARAÇ

Nevşehir
Aralık 2017

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK

Bu çalışmadaki tüm bilgilerin, akademik ve etik kurallara uygun bir şekilde elde edildiğini beyan ederim. Aynı zamanda bu kural ve davranışların gerektirdiği gibi bu çalışmanın özünde olmayan tüm materyal ve sonuçları tam olarak aktardığımı ve referans gösterdiğimi belirtirim.

Tezi Hazırlayan
Yağmur ŞAHİN

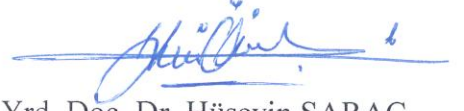
TEZ YAZIM KILAVUZUNA UYGUNLUK

“Sicill-i Ahvâl Kayıtlarına Göre Kayseri Doğumlu Gayrimüslim Osmanlı Devlet Adamları” (H. 1255/M. 1839-40-H. 1300/M. 1882-83) adlı Yüksek Lisans tezi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Lisansüstü Tez Yazım Kılavuzu’na uygun olarak hazırlanmıştır.

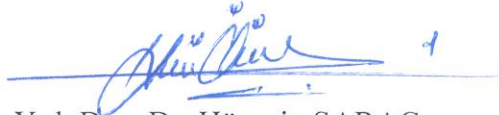
Yağmur ŞAHİN

Tezi Hazırlayan

Yrd. Doç. Dr. Hüseyin SARAÇ

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Hüseyin SARAÇ

Tarih Bölümü Ana Bilim Dalı Başkanı V.

GÖRE KAYSERİ DOĞUMLU
DEVLET ADAMLARI
11.12.1953

Yrd. Doç. Dr. Hüseyin SARAÇ danışmanlığında **Yağmur ŞAHİN** tarafından hazırlanan “Sicill-i Ahvâl Kayıtlarına Göre Kayseri Doğumlu Gayrimüslim Osmanlı Devlet Adamları” adlı bu çalışma, jürimiz tarafından Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü **Tarih Ana Bilim Dalı’nda** Yüksek Lisans Tezi Olarak Kabul Edilmiştir.

..29../12../2017

JÜRİ

Danışman : Yrd. Doç. Dr. Hüseyin SARAÇ

Üye : Doç. Dr. Yahya BAĞÇECİ

Üye: Doç. Dr. Ahmet OĞUZ

İMZA

.....
.....
.....

ONAY

Bu tezin kabulü Enstitü Yönetim Kurulunun ..18../01../2018 tarih ve 2018.03.46.. sayılı Kararı ile onaylanmıştır.

..18../01../2018

.....
Yrd. Doç. Dr. Vedat Aktepe
Enstitü Müdürü

**“SİCİLL-İ AHVÂL KAYITLARINA GÖRE KAYSERİ DOĞUMLU
GAYRİMÜSLİM OSMANLI DEVLET ADAMLARI”
(H. 1255/M. 1839-40–H. 1300/M. 1882-83)**

Yağmur ŞAHİN

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

Yüksek Lisans Tezi, Aralık 2017

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Hüseyin SARAÇ

ÖZET

Sicill-i Ahvâl Defterleri Osmanlı Devleti’nde memurların biyografilerinin tutulduğu resmi belgelerdir. Bu çalışmada Sicill-i Ahvâl Defterleri kullanılarak Kayseri doğumlu gayrimüslim memurların biyografileri incelenmiştir.

XIX. yüzyılda Osmanlı Devleti’nde Tanzimat Fermanı ile birlikte hız kazanan modernleşme sürecinde merkezileşme faaliyetleri bürokraside de reformların yapılmasını zaruri kılmıştır. Bu bağlamda II. Abdülhamit döneminde devlet memurlarının biyografileri resmi olarak tutulmaya başlanmıştır. 1879 yılında da Sicill-i Ahvâl Komisyonu kurularak binlerce memurun sicil kayıtları defterlere kayıt edilmiştir. Bu süreç içinde yayımlanan nizamnamelerde defterlerin nasıl tutulacağı hakkında bilgiler verilmiştir. Sicill-i ahvâl kayıtları sadece memurların hal tercümelerinin yazılı olduğu bir belge değil aynı zamanda dini ve etnik yapıları, görev yaptıkları şehirlerin iktisadî ve idarî durumları hakkında da bilgi veren belgelerdir. Bu belgeler Başbakanlık Osmanlı Arşivi’nde bulunmaktadır. Bu çalışmamızın da ana materyalini oluşturmaktadır.

Bu çalışmada Sicill-i Ahvâl Defterlerinde kayıtlı toplam 88 Kayseri doğumlu gayrimüslim devlet memurunun biyografisi incelenmiştir. Memurların hangi yılda doğdukları, hangi okullarda okudukları, bildiği veya aşına oldukları diller, kültürel ve eğitim durumları hakkında bilgiler içermektedir. Bu bilgilerin yansın hangi görevlerde buldukları, aldıkları maaşlar, gösterdikleri üstün gayretlerden dolayı kendilerine tevcih edilen rütbe, nişan ve madalya ile ödüllendirilmeleri ile ceza alıp almadıkları da biyografilerinde yer alan diğer hususları oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı Devleti, Gayrimüslim, Sicill-i Ahvâl Defterleri, Memurlar.

**“ASSESSMENT OF NON-MUSLİM OTTOMAN STATE OFFİCİALS BORN
İN KAYSERİ ACCORDİNG TO SİCİLL-İ AHVÂL RECORDS”**

(H. 1255/M. 1839-40 – H. 1300/M. 1882-83)

Yağmur ŞAHİN

Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Social Sciences Institute

M. Sc. Thesis, December 2017

Supervisor: Assist Doc. Dr. Hüseyin SARAÇ

ABSTRACT

In Ottoman Empire Sicill-i Ahvâl books are official documents in which biographies of officials are recorded. The biographies of non-muslim officials who were born in Kayseri were examined by using the Sicill-i Ahvâl registry books.

In 19th century in Ottoman Empire during the rationalization period that accelerated along with imperial edict of Gülhane, centralization activities also made reforms compulsory in wreaucracy. In the period of Abdülhamit II. biographies of state officials were recorded officially. In 1879 registers of thousand of officials were recorded in after founding commission of Sicill-i Ahvâl. How the registries were supposed to be recorded was stated in the published documents of constitution. These documents were not only informing about the life history of the cities where they worked. Sicill-i Ahvâl records, which give service to the researchers in the other archive of the prime ministry, constitute the backbone of this study.

In this study biographies of 88 non-muslim state officials, who were from Kayseri, have been analyzed. This study gives information about when the officials were born in which schools they had education the languages that they spoke or were familiar with their culture and education. Because of the fact that datas such as their occupations, their salaries, degrees that they got for their outstanding efforts, their being rewarded with achievements, and medallion and if they were fined or not were recorded in their biographies, this sets light to us and their period.

Key words: Ottoman State, Non Muslim, Sicill-i Ahval Notebooks, Officers.

TEŞEKKÜR

Sicill-i ahvâl kayıtlarına dayanarak yapmış olduğum alışmam sırasında tavsiyeleriyle beni yönlendiren, akademik alanda en iyi yetişmem için katkılarını esirgemeyen saygıdeğer danışman hocam Yrd. Do. Dr. Hüseyin SARAÇ'a teşekkürlerimi arz ederim.

Çalışmam da her türlü maddi manevi desteğini esirgemeyen canım annem ve babama ayrıca kardeşlerim İbrahim ve Ozan'a teşekkürlerimi bir borç bilirim.

İÇİNDEKİLER

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK.....	ii
TEZ YAZIM KILVUZUNA UYGUNLUK	iii
KABUL VE ONAY.....	iv
ÖZET.....	v
ABSTRACT.....	vi
TEŞEKKÜR.....	vii
İÇİNDEKİLER.....	viii
KISALTMALAR.....	xii
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

OSMANLI BÜROKRASİNDE MEMUR İSTİHDAMI, SİCİLL-İ AHVÂL KOMİSYONU VE SİCİL DEFTERLERİNİN DÜZENİ

1.1. Osmanlı Devleti'nde Tanzimat Öncesi Memurların İstihdamı.....	5
1.2. Tanzimat Sonrası Memurların İstihdamı.....	6
1.3. Sicill-i Ahvâl Komisyonu'nun Kuruluşu ve İşlevi.....	9
1.4. Sicil Defterlerinin Kayıt Şekli.....	12

İKİNCİ BÖLÜM

KAYSERİLİ GAYRİMÜSLİM OSMANLI DEVLET ADAMLARININ İSTATİKSEL BİLGİLERİ

2.1. Memurların Toplum İçindeki Konumu.....	15
2.2. Memurların Eğitim Durumları	22
2.2.1. Memurların Eğitim Gördüğü Okullar.....	22
2.2.2. Memurların Okuryazarlık Durumu.....	24
2.3. Memurların Görevleri Hakkında Bilgiler.....	31
2.3.1. Görev ve Maaş Durumları.....	31
2.3.2. Memurların Aldığı Ödüller.....	32
2.3.2.1. Memurlara Verilen Madalyalar.....	32
2.3.2.2. Memurlara Verilen Rütbelere.....	34
2.3.2.3. Memurlara Verilen Nişanlar.....	34
2.3.3. Memurların Cezai Durumları.....	36

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
SİCİLL-İ AHVÂL DEFTERLERİNE GÖRE KAYSERİ DOĞUMLU
GAYRİMÜSLÜM MEMURLARIN BİYOGRAFİLERİ

3.1. Karabetyan Mıgırdiç Haki Efendi.....	42
3.2. Yakob Efendi.....	43
3.3. YakobYakodides.....	44
3.4. Bogos Salyan.....	45
3.5. Olimpos Efendi.....	47
3.6. Yasefaki Efendi.....	48
3.7. Mihail Efendi.....	49
3.8. David Efendi.....	50
3.9. Parsih Jürenyan Efendi.....	51
3.10. Mihalaki Efendi.....	53
3.11. Yordan Resmi Efendi.....	54
3.12. Mıgırdic Efendi.....	55
3.13. Vasilaki Efendi.....	55
3.14. Avadis Efendi.....	56
3.15. Aristidi Efendi.....	57
3.16. Agabyos Efendi.....	59
3.17. Artin Efendi.....	61
3.18. Nazaret Efendi.....	62
3.19. Hazaros Saya Balyan Efendi.....	63
3.20. Bodos Efendi.....	65
3.21. Mihalaki Efendi.....	66
3.22. Todoraki Efendi.....	66
3.23. Artin Moseviçyan Efendi.....	68
3.24. Agob Efendi.....	68
3.25. Avramaki Papadopulos Efendi.....	69
3.26. Yorgi Servet Efendi.....	70
3.27. Jan Eftikidis Efendi.....	70
3.28. Kigork Zihni Efendi.....	71
3.29. Dikran Efendi.....	72
3.30. Atanaş Efendi.....	73
3.31. Ermenak İnokyan Efendi.....	74
3.32. Misak Efendi.....	74
3.33. Vasilaki Efendi.....	75
3.34. Yuvanaki Efendi.....	77
3.35. Pavli Efendi.....	77
3.36. Paskal Efendi.....	78
3.37. Misak Sergiz Efendi.....	79
3.38. Hrisanto Efendi.....	80

3.39. Karabet Haki Efendi.....	81
3.40. Yordanaki Efendi.....	82
3.41. Agob İzmitliyan Efendi.....	83
3.42. Ropen Efendi.....	83
3.43. Vartan Yıldızıyan.....	85
3.44. Balyan Efendi.....	88
3.45. Yani Moskos Efendi.....	89
3.46. Agob Ramiz Efendi.....	90
3.47. Yakob Toma Efendi.....	92
3.48. Aleksi Efendi.....	92
3.49. İkyo Yadi Efendi.....	92
3.50. Şehbenderyan Parsih Resmi Efendi.....	93
3.51. Yovanaki Efendi.....	94
3.52. Mirican Efendi.....	95
3.53. Dimitri Bodos Efendi.....	95
3.54. Dimitraki Efendi.....	96
3.55. Bodos Efendi.....	97
3.56. Petro Teodoridi Efendi.....	98
3.57. Aleksandros Kalenderoğlu Efendi.....	99
3.58. Aristidi Farhi Efendi.....	100
3.59. Malisyan Mihran Efendi.....	100
3.60. Nikolaki Andonyadi Efendi.....	101
3.61. Hasrof Manoilyan.....	101
3.62. Ohannes Efendi.....	102
3.63. Leon Şehbaz Efendi.....	102
3.64. Kostanti Efendi.....	103
3.65. Vasilaki Efendi.....	103
3.66. Pol Şatır Efendi.....	104
3.67. Tomasyan Karabet Efendi.....	105
3.68. Todoraki Efendi.....	106
3.69. Angili Yuvakiçidis Efendi.....	107
3.70. Yuvanaki Papa Dopula Efendi.....	108
3.71. Bodosaki Efendi.....	110
3.72. Agob Davityan Efendi.....	110
3.73. Agob Efendi.....	111
3.74. Horen Frenkyan Efendi.....	112
3.75. Haralambos Efendi.....	112
3.76. Yuvan Fahri Efendi.....	112
3.77. Mihalaki Mihailidi Efendi.....	113
3.78. Haralombos Grikoryadis Efendi.....	114
3.79. Hacı Artin Bogusyan Efendi.....	114
3.80. İliya Efendi.....	115
3.81. YordanEfendi.....	116

3.82. Sebuħ Tabibyan Efendi.....	116
3.83. ErmenakEfendi.....	116
3.84. Mihal Efendi.....	118
3.85. Logofet Efendi.....	118
3.86. Nikolaki Fehmi Efendi.....	119
3.87. Kiryako Efendi.....	120
3.88. Anesti Efendi.....	120
SONUÇ	121
KAYNAKÇA	123
EKLER	129
ÖZGEÇMİŞ	

KISALTMALAR

BOA	: Başbakanlık Osmanlı Arşivi
C.	: Cilt
çev.	:Çeviren
DH. SAİD. d	: Dâhiliye Nezareti Sicill-i Ahvâl Defterleri
H.	: Hicri
Km.	: Kilometre
M.	: Miladi
MEB.	: Milli Eğitim Bakanlığı
M.Ö.	: Milattan Önce
s.	: Sayfa
S.	: Sayı
TTK	: Türk Tarih Kurumu

GİRİŞ

Osmanlı Devleti'nde 19. yüzyılda yapılan yeniliklerden biri de memurlarla ilgili düzenlemelerdir. Osmanlı Devleti, 19. yüzyılın ikinci çeyreğinde ülke içinde ve dışında karşılaştığı problemlerden kurtulmak için Avrupalı devletlerin yardımına ihtiyaç duymuştur¹. Avrupalı Devletler, Islahat Fermanı sürecindeki kadar açık olmasa da dolaylı olarak Tanzimat Fermanı'nda Mısır Sorunu ve Osmanlı Devleti'nde bulunan azınlık haklarının korunmasını ileri sürerek Osmanlı Devleti'nin içişlerine karışmayı çıkarlarına uygun görmüşlerdir. Avrupalı Devletlerin Hristiyan halka eşitlik ve güvence tanınması gibi istekleri Tanzimat Fermanı ile başlamıştır².

3 Kasım 1839 tarihinde okunan Tanzimat Fermanı bir diğer adıyla Gülhane Hatt-ı Hümayunu, Osmanlı Devlet politikasında kapsamlı reformlar başlatmıştır. Tanzimat Fermanıyla can güvenliği, ırz ve namus dokunulmazlığı, adil vergi toplanılması, müsaderenin kaldırılması, askerlikle ilgili düzenlemeler ve bu konular hakkında yenilikler yapılmıştır. Osmanlı Devleti sınırları içinde yaşayan Müslüman ve gayrimüslim halkların eşitliği özel olarak vurgulanmıştır. Tanzimat Fermanı'nın ilanından sonra eşitlik ilkesine yönelik bazı uygulamalar hayata geçirilmiştir. Tanzimat Fermanı ile ilk defa askeri tıp okuluna gayrimüslim öğrenciler kabul edilmiştir. Gayrimüslim tüccarların davalarına bakmak üzere meydana gelen mahkemelerde hem Müslüman hem de gayrimüslimlere yer verilmiştir. Gayrimüslimlerin şahitlik konusunda eşitlikleri sağlanmıştır³. Bu reformların yanında Osmanlı Devleti Tanzimat Fermanı ile modern merkezi devlet olarak

¹ Engin Adak, "Sicill-i Ahvâl Kayıtlarına Göre Erzincanlı Memurlar", **Yüksek Lisans Tezi**, Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı, Manisa 2008, 13-16; Gülden Sarıyıldız, **Sicill-i Ahvâl Komisyonu'nun Kuruluşu ve İşlevi (1879-1909)**, İstanbul: Der Yayınları, 87.

² Hüseyin Saraç, "Sicill-i Ahvâl Kayıtlarına Göre Osmanlı Yönetim ve Aydınlanmasında Aksaray Doğumlu Memurlar", **I. Uluslararası Aksaray Sempozyumu (Kültür, Tarih, Din, Medeniyet)**, 27-29 Ekim 2016, 375.

³ Roderic H. Davison, **Osmanlı İmparatorluğu'nda Reform (1856-1876)**, Osman Akınhay (çev.), İstanbul: Papirüs Yayınevi, 2005, 46.

gelişme göstermiştir⁴. Devlet hizmetinde çalışan gayrimüslimlerin sayılarında artma görülmüştür. Bu dönemde merkezi devletin temel özelliği olan bürokrasi⁵ oluşmaya başlamıştır. Bürokraside görev alan memurların keyfilikten ve bireysellikten uzak durmaları gerektiği, görevleri, yetki ve sorumlulukları hukukî olarak tanımlanarak bir devlet memuriyeti anlayışı geliştirilmeye çalışılmıştır⁶.

Osmanlı Devleti'nde istihdam edilen memurların biyografilerinin kaydedildiği defterlerin tescili işlemine Sicil-i Ahvâl⁷, meydana gelen defterlere ise Sicill-i Umumi adı verilmiştir. Bu çalışma II. Abdülhamit'in saltanatı başlangıcında 5 Şubat 1879 Sicill-i Ahvâl Komisyonu'nun kuruluşu ile olmuştur⁸. II. Abdülhamit döneminde memur sayısı yaklaşık olarak 51.698 idi⁹. 1887'deki tespite göre Sicill-i Ahvâl Komisyonu, ilmiye ve askeriye dışındaki mülkiye ve adliye memurlarının sicil kayıtları hülasalarını toplamıştır¹⁰. Bürokratik yapının tespitine önem veren komisyon, memurların nicelik ve niteliklerini ortaya koymuştur¹¹. Memurların seçim, tayin ve terfi gibi konularda sorumlu ve yetkili olan Memurin-i İntihap Komisyonu ile sağlanmıştır. Memurin-i İntihap Komisyonu ile Sicill-i Ahvâl Komisyonu Umumisi kaldırılarak bu iki komisyonun yaptığı işin daha geniş yetkilerle donatıldığı

⁴ Bilal Eryılmaz, **Tanzimat ve Yönetimde Modernleşme**, İstanbul: İşaret Yayınları, 2010, 63-64.

⁵ Bürokrasi: Latince de "bura" kelimesi ile Yunanca "kratos"sözcüklerinden türetilmiştir. Masanın üzerini örtmede kullanılan koyu renkli kumaş "bura" ve "kratos" ise egemenlik anlamına gelmektedir. Böylece bürokrasi büroların ya da masaların egemenliğidir. Bürokrasi kelimesinin ortaya çıkması memurların toplum üzerindeki otoritesiyle ilgilidir. İlk kez 1745 yılında fizyokrat iktisatçı Vincent De Gournay tarafından bürokrasi kelimesi kullanılmıştır. Bakınız: Ahmet Sürmen, "Sicill-i Ahvâl Defterlerine Göre Osmanlı Bürokrasisinde İstanbul Doğumlu Yahudi ve Rum Devlet Adamları", **Yükseklisans Tezi**, Bozok Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Bölümü, Yozgat, 2011, 1.

⁶ Hüseyin Saraç, "Sicill-i Ahvâl Defterlerine Göre Arabsun (Gülşehir) Doğumlu Osmanlı Devlet Adamları", **Cappadocia Journal**, C. 7, Almanya 2016, 67.

⁷ Sicill-i Ahvâl: Osmanlı Devleti teşkilatında çalışan memurlara ait görevleri boyunca hal tercümelerini konu alan özel haller, memuriyet sırasındaki haller, tarihi seyir, ahlak ve gidişatı gibi durumların kaydedildiği defterlerin onaylı işlemine Sicill-i Ahvâl adı verilmektedir. Kayıt edilen defterlere de sicill-i umumi defterleri adı verilmektedir. Bakınız: Mehmet Zeki Pakalın, "Sicill-i Ahvâl", **Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü**, C. III, İstanbul: MEB Yayınları, 1993, 210. ; Ahmet Erkartal, "Sicill-i Ahvâl Defterlerindeki Safranbolulu (Zağfiranbolulu) Memurlar" (1879-1909), Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, **Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi**, Sakarya 2007, 12.

⁸ Atilla Çetin, "Sicill-i Ahvâl Defterleri ve Dosyaları", **Türk Dünyası Tarih Dergisi**, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı Yayınları, İstanbul 1992, 34.

⁹ Şenay Atam, "Sicill-i Ahvâl Defterlerine Göre Nevşehir Doğumlu Memurların Sosyo-Kültürel Durumları", **Nevşehir Tarih ve Kültür Sempozyumu**, Nevşehir Üniversitesi Yayınları, Nevşehir 2011, 359-360.

¹⁰ Bekir Kütükoğlu, "Son Devir Osmanlı Biyografik Kaynakları", **Vekayi'nüvis Makaleler**, İstanbul Fetih Cemiyeti Yayınları, İstanbul 1994, 214.

¹¹ Yunus Özger, "Osmanlı'da Kadınların Memuriyette İstihdamı Meselesi Ve Sicill-i Ahvâlde Kayıtlı Memurelerin Resmî Hal Tercümeleleri", **History Studies**, C.4, S. 1, 2012, 419.

Memurin-i Mülkiye Komisyonu kurulmuştur. Bu komisyon memurların atamaları ve personel sicil sistemini düzenlemekle sorumluydu¹². 1908 yılında Memurin-i Mülkiye Komisyonu kaldırılarak yerine daha kapsamlı Sicill-i Ahvâl-i Memurin Komisyonu kurulmuştur¹³.

Sicil defterlerinde hal tercümeleeri kayıt altına alınan memurların bu hal tercümelerinin yanında bulunan sorularda evrakların nasıl doldurulacağı ile ilgili bilgiler verilmiştir. Bu soruların cevapları devlet memurları tarafından cevaplanması talep edilmiştir¹⁴. Devlet memurları sicil varakalarını kendi bilgilerine göre doldurduktan sonra bu bilgiler daire amirlerince tasdik edilmiştir. Verilen bilgilerin arşiv kayıtlarından kontrol edilebilmesi imkânı sunulmuştur.

Osmanlı Devleti'ndeki memurların biyografilerinin yer aldığı Sicill-i Ahval Defterleri yakın dönem çalışmalarında önemli kaynak malzemesidir. Defterler Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nde bulunur ve Dâhiliye Nezareti Sicill-i Ahvâl Defterleri (BOA. DH. SAİD. d) kataloglarındadır. Tekerrürlerle beraber 92.137 kayıt dijital ortamda araştırmacıların hizmetine sunulmuştur. Araştırmacılar bu kayıtlara dayanarak pek çok eser ortaya koymuşlardır¹⁵.

Çalışmam da Kayserili gayrimüslüm memurların biyografisi için en önemli kaynak malzemelerinden olan ve Osmanlı Devleti'ndeki yakın dönem çalışmalarında en çok tercih edilen Sicill-i Ahvâl Defterlerinden yararlanılmıştır. Tespit edilen 88 Kayseri doğumlu gayrimüslim memurlar incelenmiştir. Kayseri doğumlu gayrimüslüm devlet memurlarının baba adı, babasının mesleği, doğum yılı, bunun yanında memurların hangi okullarda okudukları, bu okullardan mezun olup olmadıkları, bildikleri diller ve bu dilleri ne derece bildikleri, göreve başlama yaşı, aldıkları maaşlar, hangi meslekte ve hangi idari birimde görev yaptıkları, memuriyetleri sürecinde ceza alıp almadıkları, kendilerine verilen madalyalar, rütbelere ve nişanlar hakkında bilgi verilerek Kayseri doğumlu gayrimüslim memurlar tanıtılmaya çalışılmıştır.

¹² Kemal Daşcıoğlu, "Sicill-i Ahvâl Defterlerine Göre Buldanlı Memurlar", **Buldan Sempozyumu (23-24 Kasım 2006)**, 561.

¹³ Sarıyıldız, 89-90-112.

¹⁴ Ahmet Yadi, "Sicill-i Ahvâl Defterlerine Göre Ordu Doğumlu Memurlar", **Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi**, S. 6, Aralık 2012, 302.

¹⁵ Ayten Ardel, "Sicill-i Ahvâl Defterlerindeki 19. yüzyıl Osmanlı Bürokrasisinde Üsküdar Doğumlu Osmanlı Bürokratları", **Üsküdar Sempozyumu II, Bildiriler**, C. II, İstanbul Belediyesi Araştırma Merkezi Yayınları, İstanbul 2005, 513-514.

Çalışmamız üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde Osmanlı Devleti'nin klasik döneminde ve Tanzimat dönemindeki bürokraside yaşanan gelişmeler, Sicill-i Ahvâl Komisyonu'nun kuruluşu hakkında bilgiler verilmiştir. İkinci bölümde ise Kayserili gayrimüslim memurların sicil kayıtlarından elde edilen istatistiksel veriler yer almaktadır. Üçüncü bölümde Kayserili gayrimüslim devlet memurlarının sicil tercümelerinden oluşan biyografileri yer almaktadır. Ekler bölümünde ise Kayserili gayrimüslim devlet memurlarının Sicill-i Ahvâl Defterlerinde yer alan belgeler bulunmaktadır. Çalışmamız bundan önceki çalışmalara katkı sağlayacağı gibi kendinden sonra yapılacak çalışmalara da kaynaklık etmesi amaçlanmıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM

OSMANLI BÜROKRASİNDE MEMUR İSTİHDAMI, SİCİLL-İ AHVÂL KOMİSYONU VE SİCİL DEFTERLERİNİN DÜZENİ

1.1. Osmanlı Devleti'nde Tanzimat Öncesi Memurların İstihdamı

Türkler dünya medeniyet tarihindeki büyük milletlerdendir. Türklerin Orta Asya'ya hükmeden büyük devletler kurmaları sosyo-ekonomik, askeri ve siyasi teşekkülleri yönetebilecek bürokratik vasıflara ve kadrolara sahip olduklarını gösterir. Türkler büyük devletler kurarken Orta Asya'nın dışında gittikleri yerlere yeni siyasi teşekküller meydana getirmişlerdir¹⁶. Çoğu alanda olduğu gibi devlet teşkilatında da önce Selçuklu Devleti ardından da Osmanlı Devleti'nde en olgun konuma gelmiştir. Askeri gücün yanı sıra bürokrasi teşkilatında da büyük gelişmeler olmuştur¹⁷. Üç kıtaya yayılan topraklarını İstanbul'dan yönetebilmesi bürokrasinin ne kadar güçlü olduğunu göstermektedir. Bu gücün sarsılmasında yine zayıflayan bürokratik kabiliyet vardır. Devlet yönetimindeki büyük değişiklikler İstanbul'un fethinden sonra olmuş ve tabii olarak personele ihtiyaç duyulmuştur. Zaman içerisinde de devlet dairelerinde usta-çırak ilişkisine dayanan bir yöntemle bu ihtiyaç giderilmeye çalışılmıştır¹⁸.

Kanuni Dönemi'nde Osmanlı Devleti en geniş sınırlara ulaştığında bürokrasi de gücünün zirvesindeydi. II. Viyana kuşatmasında Padişah'a sorulmadan alınan kararlar otorite kaybını göstermekteydi. Savaş meydanlarında Avrupa Devletlerini titreten Osmanlı ordusu kendi halkını ve saray halkını korkutabiliyordu. Bunun

¹⁶ Salim Koca, **Türk Kültürünün Temelleri-II**, Trabzon: KTÜ Yayınları, 2000, 59.

¹⁷ Hüseyin Özdemir, **Osmanlı Devleti'nde Bürokrasi**, Konya: ÖKM Yayınları, 2013, 16-20.

¹⁸ Selçuk Sarı, **Sicill-i Ahvâl Defterlerinde Amasyalı Memurlar**, İstanbul: Libra Yayıncılık, 2014, 20.

yanında bürokratlara sağlanan eğitim de bozulunca bürokraside güçlü konumundan uzaklaşmaya başladı¹⁹.

II. Mahmut merkezi hükümetin yapı ve kuruluşunda önemli değişikliklere imza atmıştır. II. Mahmut hedeflediği modernleşmeyi ve yönetimi güçlendirmek için gerekli olan yetkileri bürokrasiye devretmeye başlamıştır²⁰. Artık bürokrasi padişahın mutlak gücünü paylaşıyordu. Fakat sivil bürokrasi de askeriye gibi zaman zaman devlete faydalı olacağı yerde zarar vermeye başlamıştı²¹. Alemdar Mustafa Paşa'nın çalışmaları sayesinde Sened-i İttifak'ın imzalanmasıyla Ayanlar devlet iktidarını kontrol altına almaya çalışmışlarsada Tanzimat Fermanı'nın ilanı ile güçleri kırılmış ve bürokrasinin yani merkeziyetçi devlet idaresinin hâkim olması sağlanmıştır²².

1.2. Tanzimat Sonrası Memurların İstihdamı

Osmanlı Devleti için Tanzimat Fermanı modernleşme sürecinin temelidir. Padişahın otoritesini azaltarak, kanun önünde herkese eşitlik prensibi getiren ferman Türk tarihinde modernleşmenin başlangıcı olarak kabul edilir²³.

Hariciye Nazırı Mustafa Reşit Paşa'nın Tanzimat Fermanı'nı Gülhane Meydanı'nda 3 Kasım 1839 yılında ilan etmesiyle başlayan süreç onun yetiştirdiği Ali Paşa ve Fuat Paşa yeni fikirler geliştirerek devleti idare etmenin seçkin bir zümrenin elinde olması yönünde gayretleriyle devam ettirilmeye çalışılmıştır²⁴. Bu dönemde Batı etkisinde gelişen yeni bürokrasi, kul bürokrasisinin yerini almanın ötesinde ulemanın temsil ettiği dünya görüşü ve zihniyeti karşısında yeni bir ideoloji haline gelmeye başlamıştır²⁵. Öte yandan Tanzimat Fermanı, Osmanlı Devleti'nde uygulanmaya

¹⁹ Ali Akyıldız, **Osmanlı Bürokrasisi ve Modernleşme**, İstanbul: İletişim Yayınları, 2012, 18.

²⁰ Seyfettin Aslan, Abdullah Yılmaz, "Tanzimat Döneminde Osmanlı Bürokratik Yapı ve Düşüncesinin Değişimi", **Cumhuriyet Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi**, (Doç.Dr. Feramuz Aydoğan'ın Anısına), C. 2, Sayı 1, Sivas 2001, 288-291.

²¹ Halil İncelik, **Kuruluş ve İmparatorluk Sürecinde Osmanlı: Devlet, Kanun, Diplomasi**, İstanbul: Timaş Yayınları, 2012, 27-28.

²² Halil İncelik, **Osmanlı İmparatorluğu Toplum ve Ekonomi**, İstanbul: Eren Yayıncılık, 1996, 12.

²³ Halil İncelik, "Sened-i İttifak ve Gülhane Hatt-ı Hümayunu", **Bellekten**, Cilt: XXVIII, S. 112, Ekim 1964, 622.

²⁴ Ahmet Lütfü Efendi, **Vak'anüvis Ahmet Lütfü Efendi Tarihi**, Hazırlayan: Yücel Demirel, İstanbul: Türk Tarih Kurumu Yayınevi, 1999, 1026.

²⁵ Aslan ve Yılmaz, 292.

çalışılırken birçok zorluklarla karşılaşmıştır²⁶. Tanzimat Fermanı'nı imzalayanlar devletin içinde bulunduğu durumu çözmek için memurlarla ilgili düzenlemeler yapılması fikrindeydiler. Bu süreçte memurlar ile ilgili önemli kararlar alınarak bazı meclisler açılmıştır. Ayrıca Ahmet Cevdet Paşa'nın katkılarıyla memurların istihdamı ve diğer alanlarla ilgili nizamnameler yayınlanmıştır²⁷.

Eğitimleri için memur yetiştiren okulların açılması, Avrupa'ya ihtisas için memurların gönderilmesi gibi gelişmeler bürokrasiye verilen önemi göstermektedir²⁸. Memurların eğitimi ile ilgili ilk önemli adımın temeli Tanzimat Fermanı'nın ilanından dokuz ay önce atılmış olan Mekteb-i Maarif-i Adliye'nin²⁹ kuruluşu ile olmuştur. Bu mektep Bab-ı Ali ve Bab-ı Maliye'nin ihtiyacı olan nitelikli memurlar yetiştirmek için açılmıştır. Bu mektepte öncelikli olarak memurların çocukları eğitim görmüştür³⁰. Böylelikle yaş farkı gözetilerek gençlerin istihdam edilmesi ve modern bir kadrolaşmanın yapılması amaçlanmıştır³¹. Daha sonra Bab-ı Ali'de kaleme memur yetiştirmek amacıyla Mekteb-i Ulum-ı Edebiye açılmıştı. Tanzimat Fermanı'ndan önce memurlar gelişi güzel seçilip, tayin edilmekteydi. Bunun yanında hatır gönül ilişkileri ön plandaydı. Memurların yetkileri ve sorumlulukları tespit edilmediği gibi özlük hakları da teminat altında değildi³². Böylece memurluğa atanma sisteminde iltimas gibi haksız uygulamalar yerine layık olan memurların daha adil bir şekilde yapılması için sınav usulüyle ilgili yeni düzenlemelere gidilmiştir. İşe başlayacak memurlar için şu özellikleri aranmışlardır; iyi ahlak sahibi olma, gizlilik, dürüstlük, sır tutma ve arkadaşlık ettiği kişilere dikkat etme gibi konular memurlarda aranan özelliklerdendir. Bundan böyle maliye nezaretine gerekli memur ihtiyacı sağlamak için Memurin-i Maliye İntihap

²⁶ Musa Çadircı, "Tanzimatın Uygulanması ve Karşılaşılan Güçlükler (1840-1856)", **Mustafa Reşit Paşa ve Dönemi Semineri Bildiriler Ankara 13-14 Mart 1985**, TTK Yayınları, Ankara 1987, 97-99.

²⁷ Abdullah Saydam, "Tanzimat'ın Memurları", **Türkler Ansiklopedisi**, C. XIII, Ankara: Yeni Türkiye Yayınları, 2002, 668.

²⁸ İsmail Hakkı Uzunçarşılı, **Osmanlı Tarihi**, C.III, Ankara: TTK Yayınları, 1983, 146.

²⁹ Mekteb-i Maarif-i Adliye: II. Mahmut döneminde devlet dairelerinde memur yetiştirmek üzere İstanbul'da 1838 yılında açılmıştır. Bakınız: Ferit Devellioğlu, **Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat**, Ankara: Aydın Kitabevi Yayınları, 2011, 606.

³⁰ Akyıldız, **Osmanlı Bürokrasisi ve Modernleşme**, 52-64.

³¹ İlber Ortaylı, "Osmanlı Kaçılıryasında Reform: Tanzimat Devri Osmanlı Diplomatasının Bazı Yönleri", **Tanzimat-Değişim Sürecinde Osmanlı İmparatorluğu**, Editörler Halil İnalcık- Mehmet Seyitdanlıoğlu, Phoenix Yayınları, Ankara 2006, 285.

³² İlber Ortaylı, **Tanzimat Devrinde Osmanlı Mahalli İdareleri (1840-1880)**, Ankara: TTK Yayınları, 2000, 55.

Komisyonu, Hazine-i Celile Kalemleri ve Vilayet Muhasebe Kalemleri en az idâdî mektebi mezunu olmak şartıyla memur alacaktı. Liva ve vilayetlere de memur olarak idâdî mezunları alınacaktır³³. Öte yandan pazartesi ve perşembe olmak üzere haftada iki gün olarak ayarlanan tatil günleri bundan böyle perşembe gününü tatil yapan memurlar Cuma günde iş yerine gelmediklerinden ve cumadan dolayı verimli çalışmadıkları için işlerin aksamasına sebep oluyordu. Cuma gününe olan hürmetten dolayı tatil günü perşembeden cumaya kaydırılmasına karar verilmiştir³⁴. 1880 yılında maaş kararnamesi ile memurlar genel bir sınıflandırmaya tabi tutularak derecelerine göre maaş almaya başladılar³⁵.

Memurlarla ilgili kararlarda ilk kanun ceza kanunnamesi olmuştur. Bu kanunname ile memurlarla ilgili suçlara bakmak ve bu suçlara uygun kanunlar ve idari düzenlemeleri yapmak üzere Meclis-i Vala-yı Ahkâm-ı Adliye (1854) görevlendirilmiştir³⁶. Böylece memurların daha tedbirli çalışmalarına olanak sağlanmış ve böylece görevlerini daha iyi yapmışlardır.

1856 yılında ilan edilen Islahat Fermanı'yla personel politikasında bir dönüm noktası olmuştur. Fermanın dört maddesi gayrimüslim Osmanlı uyrukluların ayrıcalıklar ve bağışlıklarına ilişkin ve gayrimüslimlerin askerlikte miralaylığa, sivil memuriyette birinci sınıf rütbelere yükelebilmelerine imkân tanımıştır³⁷. Böylelikle gayrimüslimlerin resmi olarak devlet memuru olmaları ve yükselmeleri konusundaki engeller kalkmıştır³⁸. Merkezde ve taşrada sivil bürokraside yer alan gayrimüslimlerin sayısı artmıştır. 1864'te bürokrasinin bütün bölümlerinin merkeze bağlanması ve yürütme gücünün çalışması amacıyla memurların durumunun düzeltilmesi ve idarenin tanzimine yönelik eyalet sisteminden 1871 yılında

³³ Uzunçarşılı, **Osmanlı Tarihi**, 146.

³⁴ Akyıldız, **Osmanlı Bürokrasisi ve Modernleşme**, 50-52.

³⁵ Sarıyıldız, 2.

³⁶ Musa Çadircı, **Tanzimat Sürecinde Türkiye Anadolu Kentleri**, Ankara: İmge Kitabevi Yayınları, 2011, 177.

³⁷ Musa Kılıç, "Sicill-i Ahvâl Kayıtlarına Göre II. Abdülhamid Dönemi Osmanlı Bürokrasisinde Yahudî Memurlar", **Osmanlı Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi Dergisi**, S. 31, Ankara 2013, 131.

³⁸ Musa Kılıç, **Osmanlı Hariciyesinde Gayrimüslimler (1836-1876)**, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, **Basılmamış Doktora Tezi**, Ankara 2009, 244.

merkeziyetçilik eğilimi ağır basan vilayet sistemine geçilerek nizamname yürürlüğe geçirilmiştir³⁹.

Tanzimat Fermanı'yla başlayan süreç daha sonra Meşrutiyet Dönemi'nde de devam etmiştir. Bu dönemde özellikle memurların sicill kaydı tutulması yolunda önemli gelişmeler olmuştur.

1.3. Sicill-i Ahvâl Komisyonu'nun Kuruluşu ve İşlevi

Osmanlı Devleti'nde çalışan Müslüman ve gayrimüslim memurların görevlerindeki değişikliklerin takip edildiği ve biyografilerinin deftere kaydedildiği çalışmalar olmuştur⁴⁰. Sicill-i Ahvâl Komisyon'u kurulmadan önceki çalışmalarda biyografi yazımına önem verilmiştir. Hatta bu kayıtların yapılmasıyla tabakat adlı eserler bile meydana getirilmiştir. Tabakat adlı eserin içeriğini ruus ve tahvil kalemi⁴¹ kayıtları oluşturuyordu⁴². 1879 yılına gelinceye kadar Osmanlı Devleti'ndeki memurların sicilleri düzenli olarak hem toplanmamış hem de kaydedilmemiştir⁴³. Daha önce, Osmanlı Devleti'ndeki vazifelilerin sicillerini bir defterde toplayan bir büro hizmeti mevcut değilken, H. 1296/M. 1879 yılında Sicill-i Ahvâl Komisyonu'nun kurulmasıyla sicil kayıt çalışmaları başlatılmıştır⁴⁴. Dâhiliye Nezareti bünyesinde Ahmet Cevdet Paşa'nın girişimleriyle Memurin Kalemi Müdürlüğü adında bir kurum kuruldu. Cevdet Paşa'nın ilk yaptıklarından biri de Sicill-i Ahvâl Defterlerini tanzim

³⁹ Enver Ziya Karal, **Osmanlı Tarihi (Islahat Ferman Devri 1856-1861)**, C. II, Ankara: TTK Yayınları, 1962, 2.

⁴⁰ Çetin, 88.

⁴¹ Ruus ve tahvil kalemi: Ruus ve tahvil kalemlerinin başlıca görevi çeşitli atamalarla ilgili belgeleri düzenlemek ve kayıtları tutmaktır. Arşiv kaynakları arasında ki bu defterlerde ilmiye, mülkiye ve askeriye sınıflarının tayin ve memurların rütbelerine ait bilgiler vardır. Tahvil kaleminde kayıtları bulunanlar; vezir, beylerbeyi, sancakbeyi, vilayet kadılarının beratlarıyla zeamet ve tımar kayıtları bulunur. Ruus kaleminde ise Osmanlı devletinde vezir, beylerbeyi ve tımar sahipleri hariç bütün vakıflarla görev sahipleri ve gümrüklerden verilen diğer görev kayıtlarında burada bulunmaktadır. Bakınız: Midhat Sertoğlu, **Osmanlı Tarih Lügati**, İstanbul: Enderun Kitapevi, 1986, 88; İsmail Hakkı Uzunçarşılı, **Osmanlı Devletinin Merkez ve Bahriye Teşkilatı**, Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları, 1984, 43.

⁴² Yunus Özger, **Sicill-i Ahvâl Defterlerine Göre Osmanlı Bürokrasisinde Yozgatlı Devlet Adamları**, İstanbul: IQ Kültür Sanat Yayıncılık, 2010, 22.

⁴³ Serdar Soyluer, **Sicill-i Ahvâl Defterlerine Göre Osmanlı Döneminde Muğlalı Devlet Memurları (1879-1909)**, Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, **Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi**, Muğla 2006, 6.

⁴⁴ Cengiz Çakaloğlu, "Sicill-i Ahvâl Defterlerine Göre Osmanlı Devleti'ndeki Manisalı Mülki Amirler", **Ankara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi**, S. 25, 2004, 221.

ettirerek memur sicillerinin kayıt edilmesi sağlanmıştır⁴⁵. Ayrıca defterlerde her bir memur için iki sayfalık bir bölüm ayrılmıştır⁴⁶.

Tarihi açıdan da önemli olan Sicill-i Ahvâl Defterleri buldukları bölgelerin sosyo-iktisadî ve sosyo-kültürel tarihleri açısından önemli sonuçlar ortaya çıkarmıştır. Bu nedenle sicill-i ahvâl kayıtlarının sağlıklı olarak değerlendirilmesi için memurların bulunduğu coğrafyanın tarihide bilinmelidir⁴⁷. 1877’de kurulan Memurin Kalemi Müdürlüğü’nün görevi mülkiye ve kalemiye memurlarının sicilleri ve nerede hizmet ettiklerini sicil defterlerine kayıt edilerek gerektiğinde başvurulmuştur. Memurların görevine son verilenlerde, tayin edilenlerde ve ceza alanların isimlerinin üst kısmına işaret konması konmuştur. Emekliliğe hak kazananların işlemlerini yürütmekte yine bu kalemin görevlerindedir. Memur kalemi müdürlüğünden ziyade kaza kaymakamlıklarına atanacak kişiler için İntihab-ı Kaymakamlar Komisyonu kurulmuştur. Bu komisyon ihtiyaçlara yetemeyecek duruma gelince Muvakkat Sicill-i Ahvâl Komisyonu kurulmuştur. Daha sonra Sicill-i Ahvâl Kalemi oluşturularak başkâtipliğine Halil Efendi getirilmiştir. Bu komisyon iş olarak üçe ayrılmıştır. Birincisi, tescilat (terfi, rütbe, nişan, görev değişikliği, ilave memurluklar, maaş artışı ve düşüşü, ceza, tekaüt, azil, istifa gibi olumlu olumsuz her türlü gelişmeler bu kalemin görevidir.), ikincisi, tedkikat (hal kayıtlarının araştırılması ve resmi kayıtlara uyup uymadığının tespitini bu kalem yapmaktadır.), üçüncüsü, evrak (gelen ve giden evrakı kayıt etmesi ve sevk edilecek tercüme hal suretlerini teslim etmektir.) kalemidir⁴⁸. Şer’iye, askeriye ve zaptiye personeli dışında kalan adliye, maliyedeki vekiller, dâhiliye, mülkiye vezirler ve diğer memurların doğru ve detaylı tercüme hallerinin tutulması mecburi kılınmıştır.

II. Abdülhamit’in padişah olmasıyla ilk defa memurların sicillerini tutmakla görevli memurların ve defterlerdeki düzenlemeleri yapmak için bir komisyon kurulmuştur.

⁴⁵ Talip Mert, “Sicill-i Ahvâl Defteri ve Buna Dair Yayınlanan Nizamnameler-I”, **Arşiv Araştırmaları Dergisi**, S. 2, İstanbul 2000, 99.

⁴⁶ Abdülkadir Gül, “Osmanlı Devleti Bürokrasisinde Dersimli Memurlar (Sicil-i Ahvâl Defterlerine Göre)”, **Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi**, S. 6, Eylül 2014, 287.

⁴⁷ Aydın Efe, “Sicill-i Ahvâl Kayıtlarına Göre Payaslı Memurlar”, **Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, Yıl:2013, Cilt: 10, S. 23, 182.

⁴⁸ Sarıyıldız, 17-87-90.

1879 yılında Sicill-i Ahvâl Komisyonu kurularak düzenlemelere başlamıştır⁴⁹. Sicill-i Ahvâl sistemi 1879 tarihinde memurları iki sınıf kabul eden bir işleyiş tarzı kazanmıştır. Bunlar atanmaları irade-i seniyye üst düzey memurlardan oluşan birinci sınıf memurlardır. Atanmaları bazı hallerde nazır veya vali gibi amirlerin yetkisiyle olan memurların oluşturduğu sınıf ise ikinci sınıftır⁵⁰. II. Abdülhamit padişah olduğu dönemde yönetimin niteliğini düzenlemek için çalışmalara başladı. Osmanlı Devleti'ndeki memurları belirleyen ve koruyan kanunlarla ilgili çalışmalarını başlattı. Böylece memurlar hakkında bilgi sahibi olmak, atama, azli, terfi gibi işlerde merkezi bir kontrol sağlamak için çalışmalarına devam etti. Bazı vilayetlere gayrimüslimlerden vali ve kaymakam muavini ataması yapıldı. Osmanlı Devleti'ndeki memurların tayin, terfi ve emeklilik işleri Dâhiliye Nezareti'ne bağlı olan İntihab-ı Memurin Komisyonu, Tekâüt Sandığı Nezareti ve Sicill-i Ahvâl Komisyonu'nun kararları ile merkezileşti. Yapılan ıslahatların bütün vilayetleri kapsamaması ve gayrimüslim memurların yer almadıkları vazifelere getirilmeleri memur seçim, tayin ve terfi gibi konular için Memurin-i İntihap Komisyonu kurulmuştur. Memurlar için böyle değişiklikler yapılması sebebiyle Memurin-i İntihap Komisyonu ile Sicill-i Ahvâl Komisyonu kaldırılarak, iki komisyonun yerine daha geniş kapsamlı Memurin-i Mülkiye Komisyonu kurulmuştur⁵¹. Meşrutiyet dönemindeki düzenlemelerle 1881 ve 1884 de Memurin-i Mülkiye Terakki ve Tekâüd Kararnamesi ile ilki tayin ve terfi şartları, ikincisinde sermayesi ücret kesintileriyle karşılanacak modern tekaüd sandığı⁵² oluşturulmuştur⁵³.

2. Meşrutiyet'in ilanına kadar Memurin-i Mülkiye Komisyonu bünyesindeki Sicill-i Ahvâl İdaresi ile yürütülen memur sicil işlemleri Kanun-ı Esasi ile memurların seçim işleri nezaretlere bırakılmıştır. Memur sicilleri 1908 yılında Dâhiliye Nezareti'ne bağlı olarak kurulan Sicill-i Ahvâl-i Memurin-i Komisyonu tarafından yürütülmeye

⁴⁹ Ahmet Gündüz, "Sicill-i Ahvâl Defterlerine Göre Kırşehir Doğumlu Memurlar (1879-1909)", **History Studies**, C.4, S.1, 2011, 132; Ahmet Ali Gazel, "Sicill-i Ahvâl Defterlerine Göre Osmanlı Döneminde Görev Yapan Anamurlu Memurlar", **Ankara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi**, S. 32, Erzurum, 2007, 204.

⁵⁰ Carter V. Findley, **Kalemîyeden Mülkiyeye Osmanlı Memurlarının Toplumsal Tarihi**, Gül Çağalı Güven (çev.), İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları, 1996, 373.

⁵¹ Necati Aktaş, **Başbakanlık Osmanlı Arşiv Rehberi**, İstanbul: T.C Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Yayını, 2000, 241.

⁵² Tekâüd Sandığı: Emekli sandığı adı verilmektedir. Bakınız: Devellioğlu, 1241.

⁵³ Carter V. Findley, **Osmanlı Devletinde Bürokratik Reform Babı (1789-1922)**, Latif Boyacı-İzzet Akyol (çev.), İstanbul: İz Yayıncılık, 1994, 231-234.

devam edilmiştir⁵⁴. Defterlere hal tercümelerinin devamı olarak eklenen kayıtlar Memurin-i Muamelat dosyaları halinde düzenli olarak saklanmıştır⁵⁵. 1914'te yayımlanan nizamnamede bazı değişiklikler yapılmıştır. Sicill-i Ahvâl-i Memurin-i Mülkiye Komisyonu'nun yaptığı çalışmada 92.137 memurun sicillerini içeren büyük boy 196 adet Sicill-i Ahvâl Defteri meydana gelmiştir⁵⁶. Bu sayı gerçek kişi sayısı değil çünkü sicil defterinde bir memurun birden fazla kaydı bulunmaktadır⁵⁷. Yaklaşık olarak 55.000 memurun biyografisi olduğu tahmin edilmektedir⁵⁸. Findley'e göre memur biyografisinin sayısı ise 70.000'dir⁵⁹. 1866-1922 yılları arasına ait 201 adet sicil defteri bulunmaktadır⁶⁰. Böylelikle birçok Müslüman ve gayrimüslim memurlar olsun biyografi yazımında önemli bir kaynak olan Sicill-i Ahvâller Prosopografi⁶¹ açısından önemli bir kaynaktır.

1.4. Sicil Defterlerinin Kayıt Şekli

Tanzimat Dönemi'nde çalışma yapılan konulardan biri de sicil defterlerin nasıl tutulacağı hususu idi. Bu konularla ilgili birçok tarifname ve nizamname hazırlanmıştır. Bunlardan ilki Sicill-i Ahvâl Talimat-ı Umumiyesi ve Zeyli ile Tarifnamesi Ahkâm-ı Münderecesini Tavzihan ve Tadilen Vaz Olunan Devlet-i Aliyye-i Osmaniye Sicill-i Ahvâl Kanunname-i Umumiyesi'nin yayınlanmasıdır. Bu nizamname 8 fasıl ve 39 maddeden oluşmaktaydı. Nizamnamenin fasıl ve maddelerine göre defterlerin tutulma şekli şöyle olmuştur; kendisinin ve babasının ismi, lakabı, şöhreti ve milleti yazılmıştır. Bey, efendi, ağa veya paşa gibi hangi sıfatın bulunduğu, babası memur ise rütbesi, memur değilse bile hangi sınıftan ve

⁵⁴ Soyluer, Sicill-i Ahvâl Defterlerine Göre Osmanlı Döneminde Muğlalı Devlet Memurları (1879-1909), 9.

⁵⁵ Ayhan Yüksel, **Sicill-i Ahvâl Defterlerine Göre Osmanlı Döneminde Tirebolulu Memurlar (1879-1909)**, İstanbul: Kitabevi Yayınları, 2004, 28.

⁵⁶ Nurgül Bozkurt, "Sicill-i Ahvâl Defterlerine Göre Simavlı Memurlar", **Akademik Bakış Dergisi (Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E- Dergisi)**, Kasım-Aralık 2011, 2-3.

⁵⁷ Bu çalışmanın konusu olan Kayserili Gayrimüslim Devlet Adamlarından Kereste Taciri Yakob Papadopulu Aga'nın oğlu Yuvanaki Papadopulu Efendi, BOA. DH. SAİD. Dosya/Gömlek No:92/89, 150/347 ve 76/299 olmak üzere üç kaydı bulunmaktadır.

⁵⁸ Mert, 97.

⁵⁹ Findley, **Kalemîyeden Mülkiyeye Osmanlı Memurlarının Toplumsal Tarihi**, 22.

⁶⁰ Sadettin Baştürk, "Sicill-i Ahvâl Defterlerine Göre Ali Emiri Efendi'nin Sicil Kaydı", **Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi**, C. 12, S. 45, Bahar 2013, 309.

⁶¹ Prosopografi: Tarihe yardımcı bilimler arasında kabul edilen prosopografi ile kolektif biyografi çalışmalarını kapsar. Bir grup insan ve hayatının toplu halde incelenmesi anlamına gelen prosopografi ortak eğitim, kültür, siyasi ve mesleki geçmişe sahip küçük veya geniş gruplar üzerinde yapılabilmektedir. Bir grup ortak özelliklere sahip ve farklılık arz eden özellikleri irdelenerek bir grup biyografisinin meydana getirilmesidir. Bakınız: Mehmet Başaran, "Sicill-i Ahvâl Defterlerine Göre Bergama Doğumlu Memurlar (1827-1892)", **Tarih İncelemeleri Dergisi XXVIII/1**, 2013, 96.

nereli olduğu, yaşayıp yaşamadığı ve meşhur bir sülaleye mensup ise mensup olduğu sülale adı yazılmıştır. Memurun doğum yeri ve tarihi hicri ve ona karşılık gelen rumi senenin ay ve günü açık olarak kaydedilmiştir. Memur tarihi tam hatırlamıyorsa yaklaşık olarak yazılıp “takribi” kelimesi konulmuştur. Memur hangi mekteplerde ve özel hocalardan dersler aldığı ilim, sanat, fen ve dilleri ne derece öğrendiği, icazet veya diploma alıp almadığı hangi lisanları okuyup yazabildiği ve aşına olduğu diller belirtilerek yazılmıştır. Memurun bir icadı var ise ve padişah beratine haiz bir imtiyazı varsa neyi icat ettiği ve hangi tarihte icat ettiği belirtilmiştir. Memurun görevine hangi tarihte, nerede, kaç yaşında, mülâzemetle⁶² mi yoksa muvazzaf olarak mı girdiği yazılır sonra ise daimi ve muvakkat gerektiğinde asıl mı, vekil mi yoksa ek olarak memurluğa geçtiği belirtilmiştir. Her görevinden ne kadar harcırah, ne kadar maaş, ne kadar zam ve tenzilat aldığı ve bunların geçici ve daimi olduğu da kaydedilmiştir. Görevinde açıkta kaldıysa ne kadar mazuliyet maaşı alacağı da belirtilmiştir. Sultan iradesinin çıktığı ve bunların hicri ve rumi tarihin sene, ay ve gün olarak ayın başında, ortasında ve sonunda diye belirtilerek kaydedilmiştir. Memur görevinden ayrılmış ise sebebi, mahkemesi olmuş ise nasıl sonuçlandığı, ceza alıp almadığı, beraat kararının olup olmadığı yönünde bilgiler dosyalarında saklı tutulmuştur⁶³. Saklı tutulacak belgelerin altına pul yapıştırılmak suretiyle hicri ve rumi tarihleri ay, gün olarak yazılmıştır. Ardından memurun son görevi de yazıldıktan sonra şahsi mühürle mühürlenmiştir. Memurların hal tercümeleleri kendileri tarafından düzenledikten sonra buldukları kurumun en büyük yetkili kişisi tarafından imzalanarak resmi mühürle mühürlenmiştir. Deftere lüzumsuz haller yazılmaz yalnızca fevkaalede bir hizmeti olmuş ise o kaydedilmiştir⁶⁴. Devlet memurları ile ilgili belgelerin asılları onaylanarak Sicill-i Ahval Komisyonu tarafından doğruluğu kanıtlanarak sicil dosyaları defterlere kaydedilmiştir. Sicill-i Ahval Komisyonu’na verilen bazı bilgilerin resmi bilgilerle doğrulukları kanıtlanmadan sicil defterlerine geçirildiği gözlenmiştir. Bu durum memurlarla ilgili bilinmesi gereken pek çok noktanın eksik kalmasına sebep olmuştur.

⁶² Mülâzemet: Staj görme adı verilir. Osmanlılarda sahn-ı seman ya da sahn-ı Süleymaniye medreselerinden birinde gördüğü yüksek tahsil sonucunda aldığı icazetten sonra müderris olabilmek kadılarının yanında stajyer olarak bekleyen kişidir. Bakınız: Devellioğlu, 840.

⁶³ Ahmet Arslan, Sicil-i Ahvâl Defterlerine Göre Osmanlı Döneminde Afyonkarahisarlı Devlet Memurları (1879-1909), Muğla Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Ana Bilim Dalı, **Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi**, Muğla 2006, 15.

⁶⁴ Özger, **Sicill-i Ahvâl Defterlerine Göre Osmanlı Bürokrasisinde Yozgatlı Devlet Adamları**, 24-26.

Biyografilerdeki bir diğer sıkıntı ise memurların vukuat cetvellerinin sicil komisyonuna ulaşmamasıdır⁶⁵.

⁶⁵ Sarıyıldız, 168.

İKİNCİ BÖLÜM

KAYSERİLİ GAYRİMÜSLİM OSMANLI DEVLET ADAMLARININ İSTATİKSEL BİLGİLERİ

2.1. Memurların Toplum İçindeki Konumu

Kayserili gayrimüslim memurlar çok çeşitli görevlerde bulunmuşlar ve farklı bölgelerde memurluk yapmışlardır. Kayseri doğumlu toplam 255 adet memur bulunmaktadır. Bunlardan 165'i Müslüman 88 tanesi gayrimüslimdir. Bir gayrimüslim memurun deftere üç defa kayıt edildiği de görülmüştür.

Sicill-i Ahvâl Defterleri'nin başında kayıt edilen memurun adı yer almaktadır. Devamında ise baba adı ve varsa şöhreti yazılmaktadır. Baba adından bahsederken vefat edip etmediklerine dair bilgilerde kaydedilmiştir. Vefat edene müteveffa tabiri kullanılmıştır. Devlet memuru gayrimüslim ise mensubu bulunduğu milletin adı yazılmış bazılarında ise mezhepleri kaydedilmiştir. Devlet memurlarının nerede ve ne zaman dünyaya geldikleri nizamnamede belirtilerek Sicill-i Ahvâl Defterleri'nin ikinci satırında açıklanmıştır. Doğum tarihleri 1914 tarihli Sicill-i Ahvâl-i Memurin Nizamnamesinde belirtildiği gibi bazılarında hicri tarihli olarak ay ve gün belirtilmişken bazılarında ise ay ve gün verilmeyerek sadece hicri yıl yazılmıştır. Bazı kayıtlarda da hicri ve rumi tarihler ay ve gün olarak verilmiştir⁶⁶.

Gayrimüslim memurların doğum yılları incelendiğinde H. 1255/M. 1839-40 ile H. 1300/M. 1882-83 yılları arasında doğdukları anlaşılmıştır. Kayseri doğumlu gayrimüslim devlet adamlarının 85'i efendi, bir kişi de hacı unvanını kullanmıştır.

⁶⁶ Özger, *Sicill-i Ahvâl Defterlerine Göre Osmanlı Bürokrasisinde Yozgatlı Devlet Adamları*, 24-27.

Memurların isimlerine bakıldığında 31'i çift isimli, 5'i ise üç isim aldığı görülmektedir.

Kayserili gayrimüslim memurların baba isimlerini incelediğimizde 24'ü ağa, 27'si efendi, 11'i ise hacı unvanını kullanmıştır. Memur babalarının isimlerine bakıldığında 20'si çift isimli, 3'ü ise üç isimlidir. Memurların 36 tanesi Ermeni kökenli, 52 tanesi ise Rum kökenli gayrimüslim Osmanlı vatandaşlarıdır.

Kayserili gayrimüslim memur babalarının meslekleri incelendiğinde; tüccar, manifatura, kahveci, bakkal esnafı, kuyumcu esnafı, kasap, sarraf, papa din görevlisi, nakkaş, aşâr mültezimi, dava vekili, reji kol memuru, rüsüm memuru, mutasarrıf yardımcısı, kâtip oldukları anlaşılmıştır. Memurların babalarının 13 tanesinin lakabı kayıtlıken 75 tanesinin lakap kaydı yoktur.

Tablo-1: Kayserili Gayrimüslim Devlet Adamlarının Aile Durumları ve Toplumsal Statüleri

No	Doğum Tarihi	Adı	Milleti	Baba Adı	Baba Mesleği	Lakapları
1	H. 1255/M. 1839/40	Karabetyan Mıgırdıç Haki Efendi	Ermeni	Karabet		
2	H. Ramazan 1256/M. Ekim/Kasım 1840	Yakob Efendi	Rum	Pandeli Ağa		
3	H. Şevval 1258/M. Kasım/Aralık 1842	Yakob Yakodides Efendi	Rum	Gardmiyus		
4	H. 1259/M. 1843/44	Bogos Salyan	Ermeni	Harutyun Silyan Efendi		
5	H. 1259/M. 1843/44	Olimpos Efendi	Rum	Yuvan Edosidis Efendi		
6	H. 1259/M. 1843/44	Yasefaki Efendi	Rum	Yorgi	Tüccar	
7	H. 1260/M. 1844/45	Mihail Efendi	Rum	Griguryos	Tüccar	
8	H. Şevval	David Efendi	Ermeni	Jozef	Bakkal	İncesululu

	1262/M. Eylül/Ekim 1846			Alyanak Ağa	Esnafı	
9	H. 1262/M. 1845/46	Parsih Jüreyan Efendi	Ermeni	Jiron Ağa	Esnaf	
10	H. Şaban 1262/ M. Temmuz/Ağustos 1846	Mihalaki Efendi	Rum	Mani		
11	H. 1264/M.1847/48	Yordan Resmi Efendi	Rum	Kiryako Kalfa		Kalfaoğlu
12	H. 1264/M. 1847/48	Mıgırdıç Efendi	Ermeni	Kapril		
13	H.1265/M. 1848/49	Vasilaki Efendi	Rum	Atanaş Tiriyani		
14	H. 29 Zilhicce 1265/M. 15 Kasım 1849	Avadis Efendi	Ermeni	Haçador		
15	H. 1265/M. 1848/49	Aristidi Efendi	Rum	Yorgaki		Yorgancıoğlu
16	H. Şevval 1265/M. 1848/49	Agobyos Efendi	Rum	İvanidis Evbanyos		
17	H. 25 Zilhicce 1266/M. 1 Kasım 1850	Artin Efendi	Ermeni	Asador Vasusayan Efendi	Aşâr mültezimi	
18	H. 1266/M. 1849/50	Nazret Efendi	Rum	Yesayi Ağa	Kuyumcu Esnafından	
19	H. 1266//M. 1849/50	Hazaros Saya Balyan Efendi	Ermeni	Agob Saya Balaban Efendi	Tüccar	
20	H. 16 Zilhicce 1267/M. 12 Ekim 1851	Bodos Efendi	Ermeni	Sava Ağa	Tüccar	
21	H. 1267/M. 1850/51	Mihalaki Efendi	Rum	Pavlaki		Yorgancıoğlu
22	H.1268/M. 1851/52	Todoraki Efendi	Rum	Manol		Ebniye Kalfası
23	H.1268/ M. 1851/52	Artin Moseviçyan Efendi	Ermeni	Kıragos		

24	H. 1270/M. 1853/54	Agob Efendi	Ermeni	Anhiba	Kasab	Torosoğlu
25	H. 1270/M. 1853/54	Avramaki Papa Dopulos Efendi	Rum	Yakof	Papa (Din Görevlisi)	
26	H. 1270/M. 1853/54	Yorgi Servet Efendi	Rum	Bedros Ağa		
27	H. 1270/M. 1853/54	Jan Eftikidis Efendi	Rum	Yovaniki		
28	H. 1271/M. 1854/55	Kigork Zihni Efendi	Ermeni	Keşişyan Ohannes Ağa		
29	H. 1271/M. 1854/55	Dikran Efendi	Ermeni	Serkiz Ağa	Tüccar	
30	H. 20 Cemaziyelevvel 1271/ M. 8 Şubat 1855	Atanaş Efendi	Rum	Sava		
31	H. 1272/M. 1855/56	Ermenak İnokyan Efendi	Ermeni	Agob Ağa		
32	H. Muharrem 1272/M. Eylül/Ekim 1855	Misak Efendi	Ermeni	Filyosyan Simon Efendi	Tüccar	
33	H. 1272/M. 1855/56	Vasilaki Efendi	Rum	Yonaki Efendi	Yozgat Sancağı Bidayet Mahkeme Üyesi	Tüfekcioğlu
34	H. 1272/M. 1855/56	Yuvanaki Efendi	Rum	Sahak	Nakkaş	Sivacioğlu
35	H. 1272/M. 1855/56	Pavli Efendi	Rum	Paskalidis Efendi	Tüccar	
36	H. 27 Safer 1272/M. 8 Kasım 1855	Paskal Efendi	Rum	Hacı Nikola Kirbaki		
37	H. 1273/M. 1856/57	Misak Sergiz Efendi	Ermeni	Cevherciyan Sergiz		
38	H. 1273/M. 1856/57	Hrisanto Efendi	Rum	Toma		
39	H. 25 Safer	Karabet Haki	Ermeni	Hacı Agob		

	1274/M. 15 Ekim 1857	Efendi		Ağa		
40	H. 1274/M. 1857/58	Yordanaki Efendi	Rum	Hacı Avraham Ağa	Tüccar	
41	H. 1275/M. 1858/59	Agob İzmitliyan Efendi	Ermeni	Hacı Kirkor Ağa	Tüccar	
42	H. 1275/M. 1858/59	Roçin Efendi	Ermeni	Estepan Markaryan Ağa		
43	H. Rebiülevvel 1275/M. Ekim/Kasım 1858	Vartan Yıldızyan	Ermeni	Simon		
44	H. 1275/M. 1858/59	Balyan Efendi	Ermeni	Kigork Ağa		
45	H. 1275/M. 1858/59	Yani Moskos Efendi	Rum	Kostanti Ağa		
46	H. 1276/M. 1859/60	Agob Ramiz Efendi	Ermeni	Sahavil Ağa		
47	H. 1276/M. 1859/60	Yakob Toma Efendi	Rum Ortodoks	Toma		
48	H. 14 Muharrem 1277/M. 2 Ağustos 1860	Aleksi Efendi	Rum	Hacı Ayan		
49	H. 1277/M. 1860/61	İkyoyadi Efendi	Rum	Mihalaki Haralambos Efendi	Ticaret Mahkeme Üyesi	
50	H. 1277/M. 1860/61	Şehbenderyan Parsih Resmi Efendi	Ermeni	Karabet Efendi	Tüccar	
51	H. 1278/M. 1861/62	Yovanaki Efendi	Rum	Gavril		
52	H. Recep 1278/M. Ocak 1862	Mirican Efendi	Ermeni	Toros Ağa		
53	H. 1279/M. 1862/63	Dimitri Bodos Efendi	Rum	Bodos Efendi		

54	H. 1279/M. 1862/63	Dimitraki Efendi	Rum	Bodos Ankaş Nazkukiridis	Sarraf	
55	H. 1280/M. 1863/64	Bodos Efendi	Rum	Yuvakim Brodomidis Efendi		
56	H. 1280/M. 1863/64	Petro Tedoridi Efendi	Rum	Balas Todori Efendi	Tüccar	
57	H. 1281/M. 1864/65	Aleksandros Kalender oğlu Efendi	Rum	Sefer Efendi	Tüccar	
58	H. Zilhicce 1281/M. Nisan/Mayıs 1865	Aristidi Farhi Efendi	Rum	Gabriel		
59	H. 1282/M. 1865/66	Malisyan Mihran Efendi	Ermeni	Hacı Kigork		
60	H. 1282/M. 1865/66	Nikolaki Andonyadi Efendi	Rum	Yordan Efendi	Dava Vekili	
61	H. 1282/M. 1865/66	Hasrof Manoilyan	Ermeni	Manoil		
62	R. 1283/M. 1866/67	Ohannes Efendi	Ermeni	Nikogos Efendi	Rüsûm Memuru	
63	H. 1284/M. 1867/68	Leon Şehbaz Efendi	Ermeni	Natrad Şehbaz Efendi	Dava Vekili	
64	H. 1284/M. 1867/68	Kostanti Efendi	Rum	Yordan Ağa		
65	H. 1284/M. 1867/68	Vasilaki Efendi	Rum	Kliman		Sütlüoğlu
66	H. 1284/M. 1867/68	Pol Şatır Efendi	Rum	Haralambos Şatır Efendi		
67	H. 1284/M. 1867/68	Tomasyan Karabet Efendi	Ermeni	Tomasyan Serkis		
68	H. 1284/M. 1867/68	Todoraki Efendi	Rum	Hacı Yordan Efendi	Tüccar	
69	H. 1284/M. 1867/68	Angili Yuvakiçidis	Rum	Hacı Bıraş	Tüccar	

		Efendi				
70	H. 1285/M. 1868/69	Yuvanaki Papa Dopula Efendi	Rum	Yakob Papa Dopula Ağa	Kereste Tüccarı	
71	H. 1285/M. 1868/69	Bodosaki Efendi	Rum	Amil Ağa	Tüccar	Aydosoglu
72	H. 11 Şevval 1286/M. 14 Ocak 1870	Agob Davityan Efendi	Ermeni	İstepan Efendi		
73	H. 1286/M. 1869/70	Agob Efendi	Ermeni	Servet Efendi	Kayseri Sancağı Mutasarrıf Yardımcısı	Ugurluoğlu
74	H. 1286/M. 1869/70	Horen Frenkyan Efendi	Ermeni	Bedros Efendi	Tüccar	
75	H. 1287/M. 1870/71	Haralambos Efendi	Rum	Yuvan Efendi	Samsun Manifatura ve Duhan Tüccarı	
76	H. 1287/M. 1870/71	Yuvan Fahri Efendi	Rum	Avraham Efendi	Reji Kol Memuru	
77	H. 1288/M. 1871/72	Mihalaki Mihailidi Efendi	Rum	Hacı Yordan Efendi	Tüccar	
78	H. 1288/M. 1871/72	Haralombos Grikoryadis Efendi	Rum	Yuvan Ağa		
79	H. 1289/M. 1872/73	Hacı Artin Bogusyan Efendi	Ermeni Katoliği	Bogusyan Efendi		
80	H. 1289/M. 1872/73	İliya Efendi	Rum	Andon	Tüccar	Şerefoğlu
81	H. 1289/M. 1872/73	Yordan Efendi	Rum	Hacı Yorgi Ağa		
82	H. 1290/M. 1873/74	Sebuh Tabibyan Efendi	Ermeni	Hacı Simon		
83	H. 1292/M. 1875/76	Ermenak Efendi	Ermeni	Kireçciyan Kigork Ağa		
84	H. 1292/M. 1875/76	Mihal Efendi	Rum	Bedos	Kahveci	
85	H. 1293/M.	Logofet Efendi	Ermeni	Bedros		

	1876/77			Kasabyan Efendi		
86	H. 1294/M. 1877/78	Nikolaki Fehmi Efendi	Rum	İstavri Ağa		
87	H. 1296/M. 1878/79	Kiryako Efendi	Rum	Haralombo Efendi	Tüccar	Dikoğlu
88	H. 1300/M. 1882/83	Anesti Efendi	Rum	Yakof Efendi		

2.2. Memurların Eğitim Durumları

2.2.1. Memurların Eğitim Gördüğü Okullar

Osmanlı bürokrasisi İstanbul'un fethine kadar medreselerde⁶⁷ özel öğrenim görmüş kişilerden oluşmaktaydı. Osmanlı Devleti klasik sisteminde kalemiye sınıfında usta-çırak ilişkisi içerisinde memurlar yetiştirmiştir. Memurların çocukları şakird yani öğrenci olarak adlandırılmıştır. 12 yaşlarından itibaren çocuklar dairelere çırak olarak verilmiştir. 3-5 sene sonra ise stajyer olarak çalıştıktan sonra boş olan memurluklara istihdam edilmişlerdir⁶⁸. Klasik eğitim sisteminde medreselerin yanında 1460 yılında Topkapı Sarayı'nda türünün ilk örneği ve idare elemanı yetiştirmekle mükellef olan enderun mektebi⁶⁹ açılmıştır. Enderun'daki eğitim ile bürokratların padişaha olan kişisel bağlılıklarını artırmıştır. 19. yüzyıla gelindiğinde ise klasik eğitim sistemi yetersiz kaldığı görülmüş ve bu eksikliği gidermek için batı tarzında birçok yeni okul açılmıştır⁷⁰. 1845 yılından sonra eğitim sistemi sıbyan

⁶⁷ Medrese: Öğrencinin ilim öğrendiği yerdir. Sıbyan mektebinin üstünde eğitim öğretim yapılan orta ve yükseköğretim müessesesi olan medreseler bir dershanedir. Bakınız: Cahit Baltacı, **XV-XVI.**

Asırlarda Osmanlı Medreseleri, İstanbul: İrfan Yayınları, 1976, 25.

⁶⁸ Ahmet Önder Kırıcı-İrfan Yiğit, **Sicill-i Ahvâl Defterlerine Göre Osmanlı İmparatorluğu'nda Çorumlu Devlet Adamları (1830-1909 yılları arası)**, Çorum: Çorum Belediyesi Kültür Yayınları, 2011, 12.

⁶⁹Enderun deyimi, Farsça sarayın iç kısmı anlamına gelmektedir. Fakat "saray mektebi" anlamında kullanılmıştır. Enderun Mektebi devletin kudretini korumak ve kapıkulu sınıfını yetiştirmek için kurulmuştur. Enderun mektebinde odalar halinde ve çeşitli kademelerde eğitim ve öğretim faaliyeti yürütüyordu. Talebeleri acemi oğlanlar arasından seçilen bu mektep Osmanlı eğitim sisteminin elit kadro eğitim bölümünü meydana oluşturmaktadır. Mektebe talebe acemi oğlanlardan seçilmekteydi. Bu mektepte devşirme usulü ile toplanan yetenekli çocuklar eğitim almaktaydı. Enderun Mektebi II. Murat zamanında kurulmuş ve gerçek şahsiyetine Fatih Sultan Mehmet zamanında kavuşmuştur. Fatih Sultan Mehmet zamanında Enderun Mektebi yalnız bir devşirme mektebi olma hüviyetinden çıkarak devletin korunması için gerekli mülki ve idari kadronun eğitimine önem vermiştir. Bakınız: Mehmet Emin Yolluk, "XVIII. Yüzyılda Osmanlı Devleti'nde Eğitim ve Öğretim Faaliyetleri", Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü İlköğretim Anabilim Dalı Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Bilim Dalı, **Basılmamış Yüksek Lisans Tezi**, Konya 2010, 15; İlber Ortaylı, **Mekânlar ve Olaylarıyla Topkapı Sarayı**, İstanbul: Mega Basım, 2007, 100.

⁷⁰ Bayram Kodaman, **Abdülhamit Devri Eğitim Sistemi**, Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi, 1999, 11-13.

mektepleri⁷¹, rüştiye⁷², darülfünun (üniversite) şeklinde üç temel eğitim üzerine şekillendirilmiştir⁷³. 1857 de kurulan Maarif-i Umumiye Nezareti Milli Eğitim Bakanlığı'nın temelini oluşturmuştur. 1868 yılında ise iptidai⁷⁴ mektebi, rüştiye, idadi⁷⁵, sultani⁷⁶, yüksekokullar ve üniversite şeklinde yeni düzenlemeler yapılmıştır⁷⁷. Bu okullarda yetiştirilen memurlar bir eğitimden geçirilmekle birlikte ilgili yerlerde kaleme alınıp mülâzemet yolu ile eğitildikleri görülmektedir⁷⁸. Böylece memurlar tecrübe kazanmalarıyla görevlerine devam etmişlerdir. Memurlar dini ve pratik bilgilerin yansıra tarih, coğrafya, geometri, kimya, özlü söz, fen, ceza hukuku, ekonomi, politik konuları içeren dersler almışlardır. 1869 yılında Maarif-i Umumiye Nizamnamesi yayınlanmıştır. Bu nizamnameye göre daha geniş kapsamlı eğitim ve öğretimle ilgili önemli düzenlemelere başlanmıştır⁷⁹. Yukarıda bahsedilen okulların dışında idare memuru yetiştirmek üzere kurulmuş olan mülkiye mektebi de bulunmakadır⁸⁰.

Tanzimat Dönemi'nde karma okulların kurulması Müslüman ve gayrimüslimlerin eşitlik ve vatandaşlık konusunda önemli bir adımdır. Mekteb-i Tıbbiye 1827 yılında kurulmuş ve gayrimüslimleri kabul eden ilk devlet okulu olmuştur. 1856 Islahat Fermanı'nda gayrimüslimleri devlet okullarına kabul edilecekleri ile ilgili madde bulunmaktadır. Fransa'nın gayrimüslimlere devlet okulları kapılarının açılması yönündeki verdiği nota uyarınca 1868 yılında kurulan Galatasaray Lisesi yani sultani mektebi karma okullar konusunda bir gelişmedir. Karma okullar arasında hariciye'de sultani mektebi, mülki idare memurları arasında mülkiye mektebi ve Adliye Nezareti'nde hukuk mektebi mezunları da bulunmaktadır⁸¹. Karma okullar arasında

⁷¹Sıbyan Mektebi: İlköğretim seviyesindeki okullara "sıbyan mektebi" veya mahalle (köy) mektebi denilmektedir. 5-6, 11-12 yaşları arasındaki kız ve erkek çocuklarının birlikte eğitim-öğretim gördükleri okuldur. Burada okuma-yazma ve temel dini bilgiler öğretiliyor ve II. Abdülhamit döneminde ise "ibtidai" ismini almıştır. Bakınız: Sarı, 54.

⁷²Rüştiye: Ortaokul iptidai ve idadi arasında üçü ilk ve üçü orta olmak üzere altı sınıflık bir mekteptir. Devellioğlu, 1054.

⁷³Sarı, 53-54.

⁷⁴İptidai: ilkokul. Devellioğlu, 466.

⁷⁵İdadi; Rüştiyeden sonra yüksekokullara hazırlayan mekteptir. Devellioğlu, 471.

⁷⁶Sultani: Lise. Devellioğlu, 1123.

⁷⁷Salih Özkan, **Türk Eğitim Tarihi**, Ankara: Nobel Yayınları, 2010, 81-89.

⁷⁸Sarı, 54.

⁷⁹Saraç, "Sicill-i Ahvâl Defterlerine Göre Arabsun (Gülşehir) Doğumlu Osmanlı Devlet Adamları", 69.

⁸⁰Devellioğlu, 842.

⁸¹Kılıç, "Sicill-i Ahvâl Kayıtlarına Göre II. Abdülhamit Dönemi Osmanlı Bürokrasisinde Yahudi Memurlar", 136-138.

bir başka okul ise askeri rüştiyeleridir. İslam hukukuna göre zimmi olan gayrimüslimlerden askerlik yapabilenler cizye vergisi ödeyerek muaf olurlardı. Islahat Fermanı ile gayrimüslimlerin 1863 yılından itibaren askeri okullara kabul edilmişlerdir⁸². 3 Mart 1921 tarihinde Tevhid-i Tedrisat kanunu ile mekteplerin varlığına son verilmiştir⁸³.

Kayserili gayrimüslim memurların eğitim gördükleri okullar ve eğitim alanları şunlardır; sıbyan/ibtidaî, rüştiye, idadî, sultanî, mülkiye, hukuk, tıbbiye, ticaret, sanayi, politik, mühendislik, islam, askeri rüştiyesi ve özel okuldur.

88 gayrimüslim memurun 22'si sıbyan (mahalle, köy)/ibtidaî mektebi, 10'u Rum sıbyan/ibtidaî mektebi, 1'i Rum Katolik Mektep'i, 2'si Rum Rüştiye Mektep'i, 1'i Rum İdadî'si, 27'si Rum Mektep'i, 1'i Rum Ticaret Mektep'i, 15'i Ermeni Mektep'i, 1'i Ermeni Katolik Mektep'i, 1'i Ermeni İptidai Mektep'i, 1'i darülfünun tıbbiyesi mektebi, 14'ü tıbbiye mülkiye mektebi, 8'i hukuk mektebi, 3'ü Kayseri Mektep'i, 5'i rüştiye mektebi, 1'i İslam Mektep'i, 1'i İslam Rüştiye Mektep'i, 1'i rüşti askeri mektebi, 8'i mülkiye mektebi, 3'ü mülkiye idadi mektebi, 4'ü millet mektebi, 5'i Fransız Mektep'i, 5'i sultani mektebi, 5'i idadi mektebi, 1'i sanayi mektebi, 3'ü ticaret mektebi, 1'i protestan mektebi, 1'i Berberyan Mektep'i, 1'i Osmanlı Mektep'i, 1'i politik mektebi, 1' mühendislik mektebi, 1'i özel okul, 1'i Vangilikir Simom Mektep'i, 1' Kayseri Hisarı Kilisesi, 1'i Divan-ı Akam-ı Adliye okullarında eğitim almışlardır.

2.2.2. Memurların Okuryazarlık Durumu

Gayrimüslimlerin lisan bilgileri deftere “tekellüm eder”, “okuryazar”, “kitabet eder” veya “aşınadır” biçiminde kaydedilmiştir⁸⁴. XIX. yüzyılda memurlarda en çok bilinen Fransızca'dır. Fransızca yazma becerisi en çok aranan özelliklerdendi. Fransızca'yı akıcı olarak kullanmak kültürel modernliğin yalnız simgesi olarak değil neredeyse özü haline gelmişti. Fransızca'dan sonra en çok bilinen ikinci dil Rumca

⁸² Ufuk Gülsoy, **Osmanlı Gayrimüslimlerinin Askerlik Serüveni**, İstanbul: Simurg Yayınları, 2000, 107-108.

⁸³ Zülfü Demirtaş, “Osmanlı'da Sıbyan Mektepleri ve İlköğretim Örgütlenmesi”, **Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, C. 17, S. 1, Elazığ 2007, 173.

⁸⁴ Özger, “Sicill-i Ahvâl Defterlerine Göre Bazı Yahudi Memurların Sosyo-Kültürel Durumları”, **Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi**, C. 4, S. 16, 2011, 384.

idi⁸⁵. Kayseri doğumlu 88 gayrimüslim Osmanlı vatandaşı incelendiğinde gayrimüslim memurların birçoğu birden fazla dil bildiği veya aşına olduğu görülmektedir. Bir dil bilen 6 memur, iki dil bilen 23 memur, üç dil bilen 33 memur, dört dil bilen 16 memur, beş dil bilen 4 memur, yedi dil bilen 2 memur tespit edilmiştir. Beş kişinin ise hangi dilleri bildiği veya aşına olduğu hakkında bilgi bulunmamaktadır. 78 memurun Türkçe bildiği anlaşılmaktadır. Fransızca'yı 44 memur bilmekte, 10 memurun ise Fransızca'ya aşına olduğu görülmüştür. Ermenice'yi 30 memur bilmekte, 3 memurun ise aşına olduğu görülmektedir. Rumca'yı 49 memur bilmekte, 4 memur ise aşınadır. İtalyanca'yı 3 memur bilmekte, 2 memurun da aşına olduğu görülmüştür. İngilizce'yi 9 memur bilmekte, 2 memur ise aşınadır. Bulgarca'yı 2 memur bilmekte, 1 memur ise aşınadır. Arapça'yı 2 memur bilmekte, 2 memurun ise aşına olduğu görülmüştür. Osmanlıca'yı bilen 1 memurdur. Farsça'yı bilen 2 memur bulunmaktadır. Latince'ye ise 9 memur aşınadır. Rusça'ya ise 1 memur aşınadır. Gayrimüslim memurlarla ilgili bir diğer husus üç gayrimüslim memurun çeşitli alanlarda kitap çalışmaları bulunmuştur. Bahsedilen memurlar hukuk, tıp ve İngilizce üzerine yazmışlardır. Avramaki Papa Dopulos Efendi, Osmanlı Devleti Tanzimat Dairesi Baş Muavini Reşid Beyle ortak olarak "Kavanin ve Nizamatin Şerhini" eserini "Cami-i Hukuk-ı Ticaret" adıyla neşir eylemiştir⁸⁶. Vasilaki Efendi, "Zehirlenme, Boğulma ve Yaralanmalara İlk Yardım" adlı Fransızca eseri Yunanca'ya çevirmiş ve "Bir Tokatdan Önce ve(?) Vücuttaki Cerihaların Tefrik ve Tayini" hakkında 2 kitabı Yunanistan'da basılmıştır⁸⁷. Hasrof Manoilyan ise, "Memalik-i Osmaniyyenin Coğrafya-yı Ticarisi ve Nurseydikan-ı Osmaniye'nin" İngilizce eğitimini kolaylaştırmak için Fransızca'dan İngilizce'ye bir suretini de Türkçe'ye çevirmiş, "İngilizce Muallimi" adındaki eserleri İstanbul'da basılmıştır⁸⁸.

⁸⁵ Findley, *Kalemiyeden Mülkiyeye Osmanlı Memurlarının Toplumsal Tarihi*, 153.

⁸⁶ BOA. DH. SAİD. 25/211.

⁸⁷ BOA. DH. SAİD. 71/363.

⁸⁸ BOA. DH. SAİD. 69/89.

Tablo-2: Kayserili Gayrimüslim Devlet Adamlarının Eğitim Durumları

No	Adı	Eğitim Gördüğü Okullar	Bildiği veya Aşına Olduğu Diller
1	Karabetyan Mıgırdıç Haki Efendi	Kayseri Mektebi	Türkçe
2	Yakob Efendi	Millet Mektebi	Türkçe, Fransızca. Ermenice, Rumca Türkçe
3	Yakob Yakodides Efendi	Fener Rum Mektebi	Türkçe, Rumca, Fransızca, İngilizce, İtalyanca
4	Bogos Salyan	Divan-ı Ahkâm-ı Adliye	Türkçe, Ermenice
5	Olimpos Efendi	Kayseri ve Beyoğlu Rum Mektebi, Paris Osmanlı Mektebi, Santane ve Bresebete Politik Mektebi, Belçika Gan Mühendis Mektebi	-
6	Yasefaki Efendi	İslam Mektebi ve Rum mektebi	Türkçe, Rumca
7	Mihail Efendi	Beşiktaş Rum Patrikhanesi Mektebi	Türkçe, Fransızca, Rumca, İngilizce
8	David Efendi	Kayseri Ermeni İbtidâ Mektebi ve İstanbul Fener Rum Mektebi	Türkçe, Rumca, Fransızca
9	Parsih Jüreyan Efendi	İstanbul Galata Ermeni Mektebi	Türkçe, Fransızca, Ermenice, İtalyanca
10	Mihalaki Efendi	İptidâî	Türkçe, Rumca, Fransızca, Ermenice
11	Yordan Resmi Efendi	Sıbyan Mektebi	Türkçe, Rumca
12	Mıgırdıç Efendi	İbtidâî	Türkçe
13	Vasilaki Efendi	Mahalle Rum Mektebi	Türkçe, Rumca
14	Avadis Efendi	Ermeni Mektebi	Türkçe, Ermenice
15	Aristidi Efendi	Fener Rum Mektebi	Türkçe ve Rumca okuryazar. Fransızcaya aşınadır.
16	Agobyos Efendi	Kayseri Rüşdiye Mektebi, İstanbul Fener Rum Mektebi ve İdadi Mektebi	Türkçe, Fransızca, Rumca okuryazar; Nemçece ve İtalyancaya aşınadır.
17	Artin Efendi	Ermeni Patrikhanesi Mektebi	Türkçe, Fransızca,

			Ermenice Bulgarca
18	Nazret Efendi	Millet Mektebi	Türkçe, Fransızca, Rumca
19	Hazaros Saya Balyan Efendi	Ermeni Mektebinde	Türkçe, Ermenice, Rumca
20	Bodos Efendi	Sıbyan Mektebi	Türkçe
21	Mihalaki Efendi	Sıbyan Mektebi, İstanbul Rum Mektebi, Heybeliada Ticaret Mektebinde	Rumca, Fransızca, Türkçe
22	Todoraki Efendi	İstanbul İbtidai Mektebi	-
23	Artin Moseviçyan Efendi	Manosya Ermeni Mektebi	Türkçe, Ermenice, Fransızca
24	Agob Efendi	Sıbyan Mektebi	Türkçe
25	Avramaki Papa Dopulos Efendi	İzmir Rum Mektebi, Mülkiye Mektebi	Türkçe, Rumca, Fransızca
26	Yorgi Servet Efendi	Millet Mektebi	Türkçe, Fransızca, Rumca
27	Jan Eftikidis Efendi	İstanbul Fener Rum Mektebi, Sultani Mektebi	Türkçe, Fransızca, Rumca, İngilizce
28	Kigork Zihni Efendi	Mahalle Mektebi	Ermenice ve Türkçe okuryazar ve Rumca'ya aşinadır.
29	Dikran Efendi	Ermeni Sıbyan Mektebi	Osmanlıca, Ermenice, Rumca
30	Atanaş Efendi	Kayseri Rum Mektebi, Katolik Mektebi	Türkçe
31	Ermenak İnokyan Efendi	Yand Ermeni Mektebi	Türkçe ve Ermenice okuryazar, Fransızcaya aşinadır.
32	Misak Efendi	Sıbyan Mektebi	Arapça, Rumca ve Ermenice okumuş ve aşinadır.
33	Vasilaki Efendi	Yozgat Rum İbtidai Mektebi, Rum Ticaret Mektebi, Atina Darülfünun Tıbbiyesi	Türkçe, Fransızca, Rumca
34	Yuvanaki Efendi	Fener Rum Mektebi ve Hukuk Mektebi	Türkçe, Rumca
35	Pavli Efendi	Kayseri Rum Mektebi	Türkçe, Rumca
36	Paskal Efendi	Kayseri Mektebi ve Beyoğlu Rum Mektebi, Hukuk Mektebi	Türkçe, Rumca Fransızca
37	Misak Sergiz Efendi	Tıbbiye Mülkiye Mektebi	Türkçe, Fransızca, Ermenice
38	Hrisanto Efendi	Rum Sıbyan Mektebi, Rüşdiye Mektebi	Türkçe, Arabça,

			Farsça, Rumca'ya aşınadır.
	Karabet Haki Efendi	Ermeni Mektebi	Türkçe, Ermenice
40	Yordanaki Efendi	İbtidaî Mektebi, Fener Rum Mektebi, Hukuk Mektebi	Rumca, Fransızca
41	Agob İzmitliyan Efendi	Kayseri Ermeni İbtidaî Mektebi, Hukuk Mektebi	Türkçe, Ermenice okuryazar ve Fransızcaya aşınadır.
42	Roçin Efendi	İbtidaî Mektebi	-
43	Vartan Yıldızyan	Ermeni Mektebi, Ermeni Patrikhane Mektebi, Mülkiye Mektebi	Türkçe, Ermenice, Fransızca
44	Balyan Efendi	Ermeni Mektebi	Fransızca, İngilizce, Rumca, İtalyanca
45	Yani Moskos Efendi	Sıbyan Mektebi, Lanfa Rüşdiye Rum Mektebi, Fener Rum Mektebi, Atina Tıbbiye Mektebi, Tıbbiye Mülkiye Mektebi	Türkçe, Fransızca ve Rumca okuryazar ve Latinceye aşınadır.
46	Agob Ramiz Efendi	Aziziye Mektebi, Kayseri Mektebi	Türkçe, Rumca, Ermenice
47	Yakob Toma Efendi	Mahalle Mektebi, Tıbbiye Mülkiye Mektebi	Türkçe, Rumca, Fransızca
48	Aleksî Efendi	Sıbyan Rum Mektebi, İslam Rüştîye Mektebi	Türkçe, Rumca
49	İkyoyadi Efendi	Rum Sıbyan Mektebi, İzmir Rum Mektebi, Beyrut Rum Mektebi, Fransız Mektebi, Sultani Mektebi	Türkçe, Fransızca, İngilizce
50	Şehbenderyan Parsih Resmi Efendi	Gümüşhacıköy Ermeni Mektebi, Merzifon Ermeni Mektebi	Türkçe, Ermenice
51	Yovanaki Efendi	Mahalle Mektebi, Sanayi Mektebi	-
52	Mirican Efendi	Ermeni Mektebi, Rüştîye Mektebi	Türkçe, Fransızca, Rumca, Ermenice
53	Dimitri Bodos Efendi	Rum İbtidaî Mektebi, Mülkiye Mektebi	Türkçe, Fransızca, Rumca
54	Dimitraki Efendi	Kayseri Rum İbtidaî Mektebi, İstanbul İdadî Mülkiye Mektebi, Tabiblik Mektebi	Türkçe ve Rumca okuryazar, Fransızca'ya aşınadır.
55	Bodos Efendi	Rum Mektebi, Fener Rum Mektebi, Mülkiye Mektebi, Hukuk Mektebi	Türkçe yazar Rumca ve Fransızca'ya

			aşınadır.
56	Petro Tedoridi Efendi	Mahalle Mektebi, Tıbbiye Mülkiye Mektebi	Türkçe, Rumca
57	Aleksandros Kalender oğlu Efendi	Rum Mektebi, İngiliz Bakız Özel Ticaret Okulu	Türkçe, Rumca, İngilizce
58	Aristidi Farhi Efendi	Tavlusun Rum Mektebi, Tıbbiye Mülkiye Mektebi, Hukuk Mektebi	Türkçe, Rumca, Latince, Fransızca
59	Malisyan Mihran Efendi	Mahalle Mektebi, Babil Protestan Mektebi, Tıbbiye Mektebi	Türkçe, Ermenice
60	Nikolaki Andonyadi Efendi	İzmir Rum Millet Mektebi, Hukuk Mektebi	Türkçe yazar, Arapça, Fransızca, Rusça ve Rumcaya aşınadır.
61	Hasrof Manoilyan	Germir Ermeni Mektebi, Giresun Ermeni Mektebi, İstanbul Hamidiye Ticaret Mektebi	Türkçe, Fransızca, İngilizce, Ermenice
62	Ohannes Efendi	İstanbul Ermeni Mektebi	Türkçe okuryazar Fransızcaya aşınadır.
63	Leon Şehbaz Efendi	Berberyan Mektebi ve Mülkiye Mektebi	Türkçe, Fransızca ve Ermenice okuryazar, İngilizceye aşınadır.
64	Kostanti Efendi	Sıbyan Mektebi, Samsun Rum İdadî ve Hukuk Mektebi	Türkçe, Rumca
65	Vasilaki Efendi	Kayseri Rum Mektebi	Türkçe, Rumca
66	Pol Şatır Efendi	Yani Vangilikir Simom Mektebi, İdadî Mektebi	Türkçe, Fransızca, İngilizce, Rumca, Arapça, İtalyanca ve Ermenice
67	Tomasyan Karabet Efendi	İbtidaî Mektebi, Mülkiye Mektebi, Fransız Mektebi	Türkçe, Ermenice
68	Todoraki Efendi	Mahalli Rum Mektebi	Türkçe
69	Angili Yuvakiçidis Efendi	Konya Rum Rüşdiye Mektebi	Türkçe ve Rumca konuşur ve yazar. Fransızcaya aşınadır.
70	Yuvanaki Papa Dopula Efendi	Rum İbtidaî Mektebi, Kadırga Rüşdiye Mektebi, Mülkiye Mektebi	Türkçe, Rumca, Fransızca, İngilizce
71	Bodosaki Efendi	Özel Okul	Türkçe, Fransızca ve Rumca'ya aşınadır.
72	Agob Davityan	Ermeni Mektebi	Türkçe ve Ermenice

	Efendi		okuyazar, Fransızcaya aşinadır.
73	Agob Efendi	Gülhane Askeri Rüşdi Mektebi, İdadî Mektebi, Tıbbiye Mektebi	Türkçe, Fransızca
74	Horen Frenkyan Efendi	Kayseri Hisarı Kilise, Rüştüye Mektebi	Türkçe, Ermenice
75	Haralambos Efendi	Samsun Rum Mektebi, Tıbbiye Mektebi	Türkçe ve Rumca ve Fransızca konuşur ve yazar, Latinceye aşinadır.
76	Yuvan Fahri Efendi	Samsun Rum Mektebi	Türkçe, Fransızca
77	Mihalaki Mihailidi Efendi	Kayseriye Rum İbtidâî Mektebi, Millet Mektebi, Esbine Fransız Mektebi ve Sultaniye Mektebi	Türkçe, Fransızca ve Rumca okuyazar ve konuşur biraz Latinceye aşinadır.
78	Haralombos Grikoryadis Efendi	Kayseri Rum Mektebi, Samsun Rum Mektebi, Tıbbiye Mülkiye Mektebi	Türkçe, Fransızca ve Rumca konuşur ve yazar, Latinceye aşinadır.
79	Hacı Artin Bogusyan Efendi	Kayseri Ermeni Mektebi	Türkçe, Fransızca, Ermenice
80	İliya Efendi	Sıbyan Mektebi, Beyoğlu Özel İdadî Mektebi, Koleşfor Fransız Mektebi	Türkçe, Rumca, Bulgar, Ermenice okur ve Fransızca'ya aşinadır.
81	Yordan Efendi	İstanbul Mülkiye İdadî Mektebi	Türkçe, Fransızca
82	Sebuh Tabibyan Efendi	Muhtiyaryan Ermeni Katolik Mektebi, Sultanî Mektebi	Fransızca, Ermenice
83	Ermenak Efendi	Sultani Mektebi, Mülkiye İdadî Mektebi	Arapça, Farsça, Türkçe, Fransızca, Ermenice konuşur ve yazar, Rumca ve Bulgarcaya aşinadır.
84	Mihal Efendi	Erkilet Köy Mektebi, Tıbbiye Mülkiye Mektebi	-
85	Logofet Efendi	Ermeni İbtidâî Mektebi, Özel Fransız Mektebi, Tıbbiye Mülkiye Mektebi	Türkçe, Fransızca ve Ermeniceye aşinadır
86	Nikolaki Fehmi Efendi	Rum İbtidâî Mektebi	Türkçe, Rumca, Ermenice

87	Kiryako Efendi	Adana Rum Mektebi ve Adana Fransız Mektebi	Türkçe, Rumca, Fransızca
88	Anesti Efendi	Kayseri Rum Mektebi, Vefa İdadî Mektebi, Tıbbiye Mülkiye Mektebi	Türkçe, Fransızca, Rumca

2.3. Memurların Görevleri Hakkında Bilgiler

2.3.1. Görev ve Maaş Durumları

Kayserili gayrimüslim memurların meslek dalları incelendiğinde mülâzemet ile yani tecrübe kazanma sürecinin ardından işe başladılar. Memurların pekçoğu da muvazzaf olarak işe başladıkları görülmektedir. Memurların göreve başlama yaşları 12 ila 55 yaş aralığındadır. Mirican Efendi 12 yaşında göreve başlayan en küçük yaştaki memurdur⁸⁹. Ermenak İnokyan Efendi ise 55 yaşında yaşı en büyük olan memurdur⁹⁰. Bir dairede kâtiplik ile memuriyete başlayan birinin yıllar sonra kaymakamlık makamına geldiği görülebilmektedir⁹¹. Tanzimat Fermanı'ndan önce tahsilata dayalı maaş verilirken Tanzimat Fermanı'nından sonra memurlara nakdi olarak maaş bağlanmıştır. Memurlar içinde en düşük maaş alan 60 kuruş ile Ohannes Efendi'dir⁹². En yüksek maaşı alan ise ticaret ve ziraat memuru olan 15000 kuruş maaşla Aristidi Efendi'dir⁹³. Memurların görevleri değiştikçe maaşlarında da düşme ve yükselme olmuştur. Memurların Osmanlı Devleti'nin vilayet, sancak, kaza ve nahiyeler gibi farklı bölgelerinde göreve başladıkları görülmektedir. Kayseri doğumlu olmalarına rağmen, Nevşehir, Kalonya, İstanbul, Mersin, Manastır, Konya, Larende, Niğde, Bor, Yozgat, Filibe, Gümölcine, Kozan, Haçin, İçel, Galata, Beyoğlu, Burdur, Sayda, Develi, Kayseri, Sivas, Antalya, Erkilet, Erzurum, İzmir, Adana, Amasya, Aziziye, Halep, İskenderun, Ankara, Kastamonu, Dersim, Bolvadin, Dimetoka, Edirne, Ortaköy, Mihallıçık, Yonda, Tarsus, Trabzon, Bafra, Kırkağaç, Madensim, Şirvan, Aydın, Foçateyn, Maraş, Menteşe, Divine, Bursa, Canik, Brüksel, Zürih, İnebolu, Cezair-i Bahr-i Sefid (Midilli), Demirhisar, Ereğli, Ürgüb, Hüdavendigar, Çarşamba, Samsun, Saruhan, Münlek, Suriye, Palu, Sanduklu, Düzce gibi bölgelerde memurluk yapmaları bu durumu desteklemektedir.

⁸⁹ BOA. DH. SAİD. 63/195.

⁹⁰ BOA. DH. SAİD. 167/435.

⁹¹ Yunus Özger, "Sicill-i Ahvâl Defterlerinde Kayıtlı Bayburtlu Osmanlı Devlet Memurları", **International Journal Of History Studies**, C. 7, S. 4, Yozgat, Aralık 2015, 73.

⁹² BOA. DH. SAİD. 62/303.

⁹³ BOA. DH. SAİD. 93/285.

Memurların iş kolları incelendiğinde doktor, polis, komser, eczacı, öğretmen, kaymakam, hazine-i hassa duyunu (borçlar idaresi) memuru, duyun-u umumiye (dış borçlar) memuru, ziraat bankası kâtibi, hariciye kâtibi, imar memuru, mahkeme kâtiplikleri, gazetecilik, rüsumat (gümrük vergi idaresi) memuru, sandık emini, umur-ı nafia (bayındırlık işleri) memuru, tahrirat memuru, baş şebenderhanesi (konsolosluk), orman ve maadin (maden) memuru, müdürlük, telgraf ve posta memurlukları gibi farklı görevleri icra ettikleri görülmektedir. Dikkat çeken hususlardan biri de gayrimüslim devlet adamlarının bir kısmı emekliliğine kadar aynı görevde çalışırken bazı devlet adamları ise farklı meslek ve kurumlarda görev değişikliği yaptıkları anlaşılmıştır.

2.3.2. Memurların Aldığı Ödüller

2.3.2.1. Memurlara Verilen Madalyalar

Madalya üstün başarı gösterenlere takılan nişanlardır. Başarı hatırası olmak üzere altın, gümüş, bakır, alüminyum veya nikelden yapılmış olup bir defaya mahsus olarak verilen mükâfat ve şeref armağanıdır. Dönemin hükümdarının adını ve baş kabartmasını taşıyan madeni para özelliğindedir⁹⁴. Bu madalyalar Osmanlı Devleti'nde askerî, mülkî ve idarî personele, halktan kişilere ve üst düzey bazı gayrimüslim kişilere devlet adına göstermiş oldukları üstün başarılarından dolayı padişah emriyle verilmiştir⁹⁵.

Liyakat Madalyası: Sadakat ve kahramanlık gösterenleri takdir etmek ve başkalarını da teşvik etmek amacıyla II. Abdülhamit Dönemi'nde 1890 yılından itibaren Altın ve gümüş olarak verilmeye başlanmıştır. Madalyanın ön yüzünde padişahın tuğrası ve Osmanlı arması, arka yüzünde “liyakat madalyası, sadakat ve şecaat gösterenlere mahsus yazı” ve madalyanın verildiği yılın tarihi vardır. Bu madalya devlete faydası dokunan gayrimüslimlere de verilmiştir⁹⁶. Ermeni kökenli David Efendi Gümüş Liyakat Madalyası⁹⁷, Rum kökenli Aristidi Efendi ise Liyakat Madalyası almıştır⁹⁸.

⁹⁴ Özger, *Sicill-i Ahvâl Defterlerine Göre Osmanlı Bürokrasisinde Yozgath Devlet Adamları*, 62.

⁹⁵ Metin Erüreten, *Osmanlı Madalya ve Nişanları Belgelerle Tarihi*, İstanbul: Kansu Matbası, 2001, 14.

⁹⁶ Pakalın, 367.

⁹⁷ BOA. DH. SAİD. 7/249.

⁹⁸ BOA. DH. SAİD. 93/285.

Hamidiye-Hicaz Demiryolu Madalyası: II. Abdülhamit Dönemi'nde başlayan ve Hicaz'a kadar uzanan demir yolu yapımında yararlılık gösterenlere verilen madalyadır. Ön yüzünde defne dalından bir çelenk içinde II. Abdülhamit'in "El-Gazi" tuğrası, altta lokomotif resmi, arka yüzünde ise "Hamidiye-Hicaz Demiryolu'na hizmet eden hamiyetmedana mahsus madalyadır" yazısı ve basım tarihi yer almaktadır. Erkekler yeşil kadınlar ise çiçek şeklinde yeşil kurdele ile göğsün sağ tarafına takmıştır⁹⁹. Rum kökenli Aristidi Efendi Nikel Hicaz Demiryolu Madalyasına layık görülen Osmanlı Devleti'nin gayrimüslim vatandaşlarından biridir¹⁰⁰.

Hamiyyet-i Vataniye Madalyası: Vatan sevgisinin ve vatan onurunun bir nişanesi olarak yapılmış ve bu özellikleri sergileyenlere verilmiştir. XIX. yüzyılda milliyetçilik akımı Balkan toplumlarını Osmanlı Devleti'nden ayrılma sürecini başlatmıştır. Ülkeyi yönetenler bu durumun önüne geçebilmek için vatan sevgisi ve birliğini aşılacak amacıyla pek çok tedbirlere başvurmuşlardır¹⁰¹. Bu tedbirlerden biri de ülke menfaati adına yararlılık gösterenlere verilmek üzere Hamiyyet-i Vataniye Madalyasının düzenlenmesidir. Bu bağlamda Rum kökenli Aristidi Efendi'ye Alimünyüm Hamiyet-i Vatan Madalyası takdim edilmiştir¹⁰².

Gümüş İmtiyaz Madalyası: II. Abdülhamit Dönemi'nde (1876-1909) büyük ve küçük iki ayrı şekilde bastırılmış bir madalyadır. Ön yüzünde "sadakat", "hamiyet", "gayret" ve "şecaat" sözcükleri arka yüzünde ise zeytin ve defne dallarından oluşan bir çelenk içinde ay-yıldız ve arma yer almaktadır. Padişah'ın çıkarlarını koruyan ve yararlı hizmetlerde bulunanlara verilmiştir¹⁰³. Rum kökenli Osmanlı vatandaşlarından Mihail Efendi Gümüş İmtiyaz Madalyası'na layık görülen gayrimüslim memurlardandır¹⁰⁴.

⁹⁹ Pakalın, 812.

¹⁰⁰ BOA. DH. SAİD. 93/285.

¹⁰¹ Özger, *Sicill-i Ahvâl Defterlerine Göre Osmanlı Bürokrasisinde Yozgath Devlet Adamları*, 64.

¹⁰² BOA. DH. SAİD. 93/285.

¹⁰³ Ahmet Gündüz, "Sicill-i Ahvâl Defterlerine Göre Kayserili Müslim ve Gayrimüslimlerin Aldıkları Madalya, Rütbe ve Nişanlar (1879-1019)", *History Studies*, 3/3, 2011, 130.

¹⁰⁴ BOA. DH. SAİD. 3/316.

Şir-ü Hurşit Madalyası: İran Devleti tarafından verilmektedir¹⁰⁵. Rum kökenli Kiryako Efendi'ye İran Devleti tarafından Şir-ü Hurşit Madalyası verilmiştir¹⁰⁶.

2.3.2.2. Memurlara Verilen Rütbeler

Osmanlı Devleti'nde halktan bazı kimselere ve devlet memurlarına verilen paye ve unvanlara rütbe tevcih edilmiştir. Tanzimat Dönemi'nde memur ofisleri genişletilerek nezaretler haline getirilmiş ve memurlar efendiliklere yükseltilmiştir. Rütbe, ilk olarak yeniçerilere, akabinde mülkiye sınıfına, Kanuni Sultan Süleyman Dönemi'nde de ulemaya verilmiştir. Mülkiye rütbeleri ilk dönemlerde dört dereceli olarak verilmiştir. Bunlar; hocalık, kapıcıbaşılık, mirimiranlık ve vezirliktir. Memurluktaki rütbelerin sınıflara göre düzenlenmesi II. Mahmut Dönemi'nde başlamıştır. 1833 yılında kalemiye ve mülkiye sınıfının birleştirilmesi ile ulâ, saniye, salise ve rabia olmak üzere dört sınıf mülkiye rütbesi olmuştur. Mülkiye rütbeleri yukarıdan aşağıya doğru şu şekildedir; vezir, bâlâ, ulâ evveli, ula sanisi, saniye sınıf-1 mütemayizi, saniye, salise, rabia, haccaganlık ve hamise'dir¹⁰⁷. 1834'te yapılan düzenleme ile ulâ, sani, salis ve rabi (birinci, ikinci, üçüncü, dördüncü) olmak üzere dört sınıf rütbe oluşturulmuştur. Her memurun rütbesine göre nişan, resmi elbise ve kılıçlar verilmiştir. Tanzimat Dönemi mülkiye memurlarından sadrazam, rütbe-i ula sınıf-1 evveli, rütbe-i ula sınıf-1 sanisi, rütbe-i sani sınıf-1 evveli, rütbe-i sani sınıf-1 sanisi, rütbe-i salis sınıf-1 evveli, rütbe-i salis sınıf-1 sanisi gibi çeşitli sınıflarda rütbelere yükselmiştir¹⁰⁸. Kayserili gayrimüslim memurların çoğunun rütbe aldığı görülmüştür.

2.3.2.3. Memurlara Verilen Nişanlar

Devletin varlığı, birliği, bütünlüğü ve gelişiminde üstün gayret, hizmet ve özveri ile çalışarak kişisel başarıya ulaşan ve bu başarısı ile toplumu üst düzeyde etkileyen kişilerin göğsüne takılan alametin ismine nişan denir. Nişanın birden beşe kadar derece ve rütbeleri vardır ve nişan kayd-ı hayat şartıyla verilmiştir¹⁰⁹. Osmanlı Devleti'nde ilk nişan III. Selim (1789-1807) zamanında ortaya çıkmıştır. Osmanlı

¹⁰⁵ Gündüz, "Sicill-i Ahvâl Defterlerine Göre Kayserili Müslim ve Gayrimüslimlerin Aldıkları Madalya, Rütbe ve Nişanlar (1879-1019), 130.

¹⁰⁶ BOA. DH. SAİD. 153/11.

¹⁰⁷ İlber Ortaylı, **İmparatorluğun En Uzun Yüzyılı**, İstanbul: Hil Yayınları, 1983, 95-95.

¹⁰⁸ Akyıldız, **Osmanlı Tanzimat Dönemi Merkez Teşkilatında Reform**, İstanbul: Eren Yayınları, 1993, 36.

¹⁰⁹ Özger, **Sicill-i Ahvâl Defterlerine Göre Osmanlı Bürokrasisinde Yozgath Devlet Adamları**, 68-69.

Devleti'nde madalya ve nişanların takdimi 1934 yılına kadar sürmüştü ve 1934 yılında çıkarılan yasa ile tamamen ortadan kaldırılmıştır¹¹⁰. Tanzimat Dönemi'nde memurlara, yabancılara ve gayrimüslimlere verilen nişanlar ve madalyalar nizamlı bir şekilde derecelendirilmiştir.

1852 yılında Sultan Abdülmecit'in adına "Mecidî Nişanı" yapılmıştır. Mecidî Nişanı beş derece veya rütbeden oluşmuştur. Kayd-ı hayat şartıyla verilmiştir. Birinci ve ikinci derece nişanlar şemselidir. Şemse çap olarak nişandan büyük göğsün sol tarafına iğneli klips ile elbisenin üzerine takılmıştır. Mecidî Nişanı'nın kılıçlı olanı da vardır. Bunlar savaşlarda üstün başarı gösterenlere verilmiştir. Nişanın ortasında kırmızı mine bordürlü, altın göbek parçası altına dıştan çapraz olarak konulmuş iki kılıç vardır. Bordür üzerine hamiyet, gayret, sadakat ve nişanın çıkarılış tarihi yazmaktadır. Ortadaki altın bölümde ise Padişah'ın tuğrası yer almaktadır.

Abdülaziz Dönemi'nde çıkarılan nişanların en önemlisi "Nişân-ı Âli Osmanî" olup dört dereceli olarak düzenlenmiş ve sadece birinci ve ikinci derecelerinde şemse vardır. Araları motiflerle doldurulmuş, uçlarında küçük küre bulunan yedi kollu yıldız şeklindedir. Nişanın üzerinde, kollarında ve orta bordürde yeşil, göbekte kırmızı mine kullanılmıştır. Kırmızı mine üzerine "el müstenid'ü bi't-tevfikat el rabbaniye, melik-i devlet-i Osmanîye Abdülaziz Han" yazısı yer almaktadır¹¹¹. Kayserili gayrimüslim memurların gösterdikleri üstün gayretlere karşılık aldıkları rütbelere ve nişanlar bulunmaktadır. Ermeni memurların aldıkları rütbe ve nişanlardan birkaçı; Keresteciyan Bedros Efendi; rütbe-i saniye, 4. rütbeden Nişân-ı Osmanî, rütbe-i evveli sınıf-1 sani, 3. rütbeden Mecidî Nişan-ı, 3. rütbeden Nişân-ı Al-i Osmanî,¹¹² Karabetyan Mıgırdıç Efendi; rütbe-i salise ve 4. rütbeden Mecidî Nişan-ı zişan'dır¹¹³. Rum kökenli memurların aldığı rütbe ve nişanlardan bazıları ise bunlardır; Yakop Yakodis Efendi; rütbe-i saniye sınıf-1 sanisi, rütbe-i saniye sınıf-1 mütemayizi, 4. Rütbeden Mecidî Nişan-ı zişanı, Avusturya Korundifer Nişanı, İtalya Koron ve

¹¹⁰ Sarı, 58.

¹¹¹ T. Nejat Eralp, "Osmanlılarda Nişan ve Madalya", **Türkler Ansiklopedisi**, C. XIII, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara 2002, 684.

¹¹² BOA. DH. SAİD. 1/220.

¹¹³ BOA. DH. SAİD.10/59.

Yatalı Nişanları, İran Şir-i Hurşid Nişanı ve Yunan Gümüş Atadoros Nişanı,¹¹⁴ Pol Şatır Efendi; 3. rütbeden Nişân-ı Âli Osmanî'dir¹¹⁵.

2.3.3. Memurların Cezaî Durumları

Memurların sicil kayıtlarında aldıkları cezalarda kaydedilmiştir. Memurlukları sürecinde aldıkları ödüllerin yanında mahkemeye çıkarılıp çıkarılmadıkları görevden azledilip edilmedikleri gibi konular kaydedilmiştir. M. 3 Mayıs 1840 tarihinde yayımlanan yasal düzenleme ile rüşvet, cana ve mala karşı yapılacak saldırıları engellemeye yönelik tedbirlerin alındığı da olmuştur. Bu bağlamda memurların yargılanması ile ilgili nizamname yayınlanmıştır. Bu nizamnamelerden biri 23 Mayıs 1871 tarihinde çıkartılan Memurin-i Muhakemesine Dair Nizamname'dir. Sicil kayıtlarında mahkeme sonuçlarına dair bilgiler de bulunmaktadır¹¹⁶. Kayserili gayrimüslim memurlardan Kigork Zihni Efendi¹¹⁷ ve Todoraki Efendi¹¹⁸ soruşturma geçiren memurlardan bazılarıdır.

Tablo-3: Kayserili Gayrimüslim Devlet Adamlarının Görevleri Hakkında Bilgiler

No	Adı	Memuriyete Giriş Yaşı	Memurun İlk ve Son Görevi	Memurun İlk ve Son Aldığı Maaşı	Aldığı Nişan ve Madalyalar
1	Karabetyan Mıgırdıç Haki Efendi	31	Kâtip	200-1000 Kuruş	Mecidi Nişanı
2	Yakob Efendi	23	Telgraf ve Posta Memuru	480-450 Kuruş	
3	Yakob Yakodides Efendi	21	Kâtip/Mal Müfettiş	200-5000 Kuruş	Avusturya Korundifer Nişanı, İtalya Koron ve Yatalı Nişanları, İran Şir-ü Hurşid Nişanı ve Yunan Gümüş Atadoros

¹¹⁴ BOA. DH. SAİD. 1/222.

¹¹⁵ BOA. DH. SAİD. 113/123.

¹¹⁶ Taner Tahir, "Tanzimat Devrinde Ceza Hukuku", **Tanzimat I**, MEB. Yayınları, İstanbul 1999, 225-226.

¹¹⁷ BOA. DH. SAİD. 176/241.

¹¹⁸ BOA. DH. SAİD. 178/446.

					Nişanı
4	Bogos Salyan	26	İdare Meclisi Üyesi/Ticaret Meclisi Üyesi	2000 Kuruş	
5	Olimpos Efendi	31	Mühendis	1000 Kuruş	
6	Yasefaki Efendi	42	Sandık Emni	300-270 Kuruş	
7	Mihail Efendi	21	Büro Memuru/Maliye Dairesi Üyesi	90-7000 Kuruş	Osmanî Âli Nişanı, Gümüş İmtiyaz Madalyası, Firun- 1 Döpros Nişanı ve Mecidi Nişanı
8	David Efendi	22	Telgraf ve Posta Memuru	150-977 Kuruş	Gümüş Liyakat Madalyası
9	Parsih Jüreyan Efendi	21	Telgraf ve Posta Memuru	76-600 Kuruş	
10	Mihalaki Efendi	22	Posta Müdürü/Ticaret Mahkeme Memuru	500-747 Kuruş	
11	Yordan Resmi Efendi	18	Telgraf ve Posta Memuru	480-700 Kuruş	
12	Mıgırdıç Efendi	32	Ticaret Mahkemesi Memuru	400 Kuruş	
13	Vasilaki Efendi	17	Ticaret Mahkemesi Memuru	250-1200 Kuruş	
14	Avadis Efendi	22	Mal Müdürü/İhale Memuru	500-500 Kuruş	
15	Aristidi Efendi	13	Muhasebe Memuru/Ticaret ve Ziraat Memuru	235-15000 Kuruş	Alimünyüm Hamiyet-i Vatan Madalyası, Mecidi Nişanı, Osmanî Nişanı, Nikel Hicaz Demiryolu Madalyası ve Liyakat Madalyası
16	Agobyos Efendi	27	Bidayet Mahkemesi Savcısı	1000-700 Kuruş	
17	Artin Efendi	18	Büro Memuru	800-2400 Kuruş	Mecidi Nişanı ve

					Osmanî Âli Nişanı
18	Nazret Efendi	23	Gümrük Memuru	300-400 Kuruş	
19	Hazaros Saya Balyan Efendi	33	İnşa Komisyon Üyesi/Kaymakam	326 Kuruş	
20	Bodos Efendi	27	Mal Memuru/ Mahkeme Kâtibi	190-250 Kuruş	
21	Mihalaki Efendi	43	Bidayet Mahkemesi Memuru/Sandık Emni Memuru	360-600 Kuruş	
22	Todoraki Efendi	36	Bidayet Mahkemesi Memuru ve Ticaret Mahkemesi Memuru	1200-1200 Kuruş	
23	Artin Moseviçyan Efendi	30	İnfikak Dairesi Memuru/İstinaf Mahkeme Üyesi	600-1440 Kuruş	
24	Agob Efendi	18	Anbar Kâtibi/Tahrir Vergi Kâtibi	300-250 Kuruş	
25	Avramaki Papa Dopulos Efendi	33	Bidayet Mahkemesi Savcısı/Adliye Müfettişi	1400-4500 Kuruş	
26	Yorgi Servet Efendi	22	Fransızca Haberleşme Memuru/Telgraf Müdürü	380-800 Kuruş	
27	Jan Eftikidis Efendi	23	Mübaşir/Bayındırlık Mühendisi	350-2250 Kuruş	
28	Kigork Zihni Efendi	34	Belediye Dairesi Kâtibi/Tahsil Memuru	250-350 Kuruş	
29	Dikran Efendi	30	Aşâr Anbar Memuru/Sandık Emni	400-270 Kuruş	
30	Atanaş Efendi	32	Sandık Emni ve Mal Müdürü	450-540 Kuruş	
31	Ermenak İnokyan Efendi	55	İstinaf Mahkemesi Üyesi	1500 Kuruş	
32	Misak Efendi	27	Gümrük Memuru	500 Kuruş	
33	Vasilaki Efendi	30	Belediye Doktoru	500-1200 Kuruş	
34	Yuvanaki Efendi	31	Aşâr Memuru	800 Kuruş	
35	Pavli Efendi	26	Tarik Çavuşu ve Kondüktör Memuru	250-500 Kuruş	
36	Paskal Efendi	26	Ticaret Mahkemesi /İstinaf Mahkemesi	1400-3500 Kuruş	

			Üyesi		
37	Misak Sergiz Efendi	27	Belediye Doktoru	1500-800 Kuruş	
38	Hrisanto Efendi	23	Bidayet Mahkemesi Sorgu Hâkimliği	750-1000 Kuruş	
39	Karabet Haki Efendi	19	Kayıt Memuru	120-430 Kuruş	
40	Yordanaki Efendi	37	Bidayet Mahkemesi Savcı Yardımcılığı ve Bidayet Mahkemesi Sorgu Hâkimliği	1200-2500 Kuruş	
41	Agob İzmitliyan Efendi	-	İstinaf Mahkemesi Savcısı		
42	Roçin Efendi	29	Sandık Emni/Ziraat Bankası Memuru	360-500 Kuruş	
43	Vartan Yıldızyan	18	Telgrafhane Memuru/ Kaymakam	500-1125 Kuruş	
44	Balyan Efendi	19	Dışişleri Haberleşme Memuru	500-900 Kuruş	
45	Yani Moskos Efendi	37	Belediye Doktoru	200-600 Kuruş	
46	Agob Ramiz Efendi	42	Sandık Emni	360-345 Kuruş	
47	Yakob Toma Efendi	27	Belediye Doktoru	750-1200 Kuruş	Hamidî Nişanı
48	Aleksi Efendi	17	Sandık Emni	450 Kuruş	
49	İkyobadi Efendi	33	İçişleri Kalem Rumca Gazeteleri Tercüme Memuru/Komser	350-2000 Kuruş	Osmanî Âli Nişanı
50	Şehbenderyan Parsih Resmi Efendi	33	Genel Borçlar İdare Kalemünde Memur	1500 Kuruş	
51	Yovanaki Efendi	14	Sanayi Mektebinde Memur/Kaymakam Yardımcılığı	400-670 Kuruş	
52	Mirican Efendi	12	Vergi Dairesi Müdürü/Vergi Dairesinde Başkâtip	235-800 Kuruş	
53	Dimitri Bodos	28	Belediye Doktoru	800-600 Kuruş	

	Efendi				
54	Dimitraki Efendi	27	Belediye Doktoru	800-600 Kuruş	
55	Bodos Efendi	31	İstinaf Mahkeme Üyesi/Kaymakam Yardımcısı	750-540 Kuruş	
56	Petro Tedoridi Efendi	27	Belediye Doktoru	600-1500 Kuruş	Mecidi ve Osmanî Nişanı
57	Aleksandros Kalender oğlu Efendi	46	Orman ve Maden Memuru	800 Kuruş	
58	Aristidi Farhi Efendi	23	Ticaret Mahkemesi Başkâtibi /Ticaret Mahkemesi Kalem Memuru	600-200 Kuruş	
59	Malisyan Mihran Efendi	24	Belediye Doktoru	600 Kuruş	
60	Nikolaki Andonyadi Efendi	39	Bidayet Mahkemesi Savcı Yardımcısı	1000 Kuruş	
61	Hasrof Manoilyan	30	Gümrük Memuru	400-900 Kuruş	
62	Ohannes Efendi	23	Kâtip	60-140 Kuruş	
63	Leon Şehbaz Efendi	24	Öğretmen	900 Kuruş	
64	Kostanti Efendi	30	Savcı Yardımcısı	1200 Kuruş	
65	Vasilaki Efendi	23	Sandık Emni	360-486 Kuruş	
66	Pol Şatır Efendi	30	Başkonsolosluk Memuru	2000-2000 Kuruş	Osmanî Âli Nişanı
67	Tomasyan Karabet Efendi	27	Belediye Doktoru	1000-600 Kuruş	
68	Todoraki Efendi	14	Mahkeme Kâtibi/Polis Memuru	250-600 Kuruş	
69	Angili Yuvakiçidis Efendi	31	Reji İdaresi Dava Memuru/Bidayet Mahkeme Üyesi	300-1000 Kuruş	
70	Yuvanaki Papa Dopula Efendi	27	Memur/ Kaymakam	500-2187 Kuruş	
71	Bodosaki Efendi	32	Kaymakam Yardımcısı	540 Kuruş	
72	Agob Davityan Efendi	28	Sandık Emni/Öğretmen	270-250 Kuruş	
73	Agob Efendi	31	Belediye Doktoru	600 Kuruş	

74	Horen Frenkyan Efendi	26	Kâtip/Bidayet Mahkeme Üyesi	1000 Kuruş	
75	Haralambos Efendi	26	Belediye Doktoru	600 Kuruş	
76	Yuvan Fahri Efendi	19	Telgraf ve Posta Kâtibi	380 Kuruş	
77	Mihalaki Mihailidi Efendi	23	Dış Borçlar Kâtibi/Posta Memuru	250-500 Kuruş	
78	Haralombos Grikoryadis Efendi	25	Belediye Doktoru	600 Kuruş	
79	Hacı Artin Bogusyan Efendi	20	Polis/Kaymakam Yardımcılığı	300-540 Kuruş	Osmanî Âli Nişanı ve Mecidî Nişanı
80	İliya Efendi	32	Kaymakam Yardımcılığı	540 Kuruş	Osmanî Nişanı
81	YordanEfendi	37	Bayındırlık Memuru	500-600 Kuruş	
82	Sebuh Tabibyan Efendi	20	Öğretmen	250-300 Kuruş	
83	Ermenak Efendî	20	Kaymakam Yardımcılığı	540 Kuruş	
84	Mihal Efendi	27	Eczacı	-	
85	Logofet Efendi	28	Belediye Doktoru	600 Kuruş	
86	Nikolaki Fehmi Efendi	28	Muhasebe Memuru/ Mal Müdürü	80-540 Kuruş	
87	Kiryako Efendi	24	Polis/Komser	200-300 Kuruş	Şir-ü Hurşid Madalyası
88	Anesti Efendi	27	Seyyar Doktor	800 Kuruş	

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

SİCİLL-İ AHVÂL DEFTERLERİNE GÖRE KAYSERİ DOĞUMLU GAYRİMÜSLÜM MEMURLARIN BİYOGRAFİLERİ

3.1. Karabetyan Mıgırdıç Haki Efendi

Karabet'in oğludur. H. 1255/M. 1839-40 yılında Kayseri'de doğmuştur. Kayseri Mektebi'nde Osmanlıca, inşa, dil öğreten kurallar, tuhfe, Ermenice dilbilgisi, mantık, fen hesap ve tarih okumuştur. Türkçe okuryazardır. H. 1286/M. 1869-70 yılında 31 yaşında stajyer olarak Kayseri Sancağı Gümrük İdaresi Müdürlüğü kalemine girmiştir. H. 28 Şaban 1288/M. 12 Kasım 1871 tarihinde 200 kuruş maaş ile Nevşehir Kazası'nda gümrükteki ticarî mallara değer biçme memuriyetine başlamıştır. 4 ay sonra görevinden ayrılarak yine aynı kalemde belli bir süre çalışmıştır. H. 21 Cemaziyelevvel 1289/M. 27 Temmuz 1872 tarihinde 150 kuruş maaş ile Ürgüb Gümrük İdaresi memuriyetine atanmıştır. 18,5 ay sonra ise bu görevden istifa etmiştir. H. 8 Şevval 1291/M. 18 Kasım 1874 tarihinde 300 kuruş maaşla aynı livanın gümrük idaresi müdürlüğündeki sandık eminliği görevine atanmış, 5 yıl 3 ay sonra da görevinden istifa etmiştir. H. 9 Rebiülevvel 1297/M. 20 Şubat 1880 tarihinde 360 kuruş maaş ile aynı livada bidayet mahkemesi hukuk ve ceza daireleri üyeliğine ve sonrada aynı Mahkemenin Sorgu Hâkimliğine girmiş ve 4 sene hizmet etmiştir. Yeniden düzenlenen Redif Kumandanlığı Islahat ve Tahsilat Komisyonları Üyeliklerinde 4 ay kadar bulunmuştur. H. 17 Rebiülevvel 1301/M. 16 Ocak 1884 tarihinde 1400 kuruş maaş ile Gümüşhane Sancağı Bidayet Mahkemesi Savcı Yardımcılığına memur olmuştur. Şimdiye kadar bulunduğu hizmetlerde istifa

etmemiş ve mahkemede yargılanmamıştır. Gümüşhane Sancağı Bidayet Mahkemesi birinci Başkanı Rıfat Efendi tarafından yazılan görüşte iyi ve çalışkan olduğu, Trabzon Vilayeti Adliye Müfettiş Vekili ve Savcı Mihail Efendi ve Vali Aziz Paşa tarafından yazılan görüş Adliye Bakanı Server Paşa tarafından H. 9 Safer 1303/M. 17 Kasım 1885 tarihinde tasdik edilmiştir. Karabetyan Mıgırdiç Haki Efendi H. 26 Rebiülahir1306/M. 30 Aralık 1888 tarihinde 1400 kuruş maaş ile Çatalca Bidayet Mahkemesi Ceza dairesine nakil edilmiştir. H. 8 Cemaziyelevvel 1308/M. 20 Aralık 1890 tarihinde dördüncü rütbeden Mecidi Nişanı verilmiştir. Hakkındaki ihbar ve şikâyet üzere İstanbul İstinaf Savcısı tarafından yapılan incelemede görevi ihmal ve usulsüzlükten dolayı H. 13 Rebiülevvel 1310/M. 5 Ekim 1892 tarihinde görevden alınmıştır. Ancak berat edememesi durumunda tekrardan memuriyete atanabilmesi için memurun 4 yıl içerisinde herhangi bir suça bulaşmamış olma şartı getirilmiştir. Karar Adliye Sicil-i Ahvâl Şubesi Müdürlüğü'nün R. 6 Nisan 1311/M. 18 Nisan 1895 tarihli cevabında belirtilmiştir. H. 4 Rebiülevvel 1311/M. 14 Eylül 1893 tarihinde 1000 kuruş maaş ile Midilli Sancağı'nda Kalonya Nahiyesi Bidayet Mahkemesi'ne tayin edilmiştir¹¹⁹.

3.2. Yakob Efendi

Osman Devleti'nin Rum vatandaşlarından Pandeli Ağa'nın oğludur. H. Ramazan 1256/M. Ekim-Kasım 1840 tarihinde Kayseri'de doğmuştur. Millet mektebinde Türkçe, Fransızca, Ermenice, Rumca okumuş ve Türkçe okuryazardır. H. 1279/M. 1862-63 yılında 23 yaşında İstanbul Telgrafhanesi'ne girmiştir. H. 22 Cemaziyelevvel 1282/M. 13 Ekim 1865 tarihinde 480 kuruş maaşla İskenderun'a, H. 26 Şevval 1282/M. 14 Mart 1866 tarihinde 480 kuruş maaşla Lazkiye ve H. 8 Şevval 1283/M. 13 Şubat 1867 tarihinde aynı maaşla kaza merkezleri muhabere memurluğuna tayin edilmiştir. H. 7 Zilkade 1283/M. 13 Mart 1867 tarihinde maaşı 400 kuruşa indirilmiştir. H. 10 Rebiülevvel 1284/M. 13 Mart 1867 tarihinde 600 aylıkla Akka, H. 18 Recep 1287/M. 14 Ekim 1870 tarihinde aynı maaşla Yafa Merkezi muhabere memurluğuna nakil edilmiştir. H. 14 Şevval 1288/M. 27 Aralık 1871 tarihinde 900 kuruş maaşla Kayseri merkez müdüriyetine terfi ederek nakil olmuş ve H. 5 Rebiülevvel 1289/M. 13 Mayıs 1872 tarihinde tadilat sırasında açıkta kalmıştır. H. 24 Şaban 1290/M. 17 Ekim 1873 tarihinde 750 kuruş maaşla Mersin

¹¹⁹ BOA. DH. SAİD. 10/59.

merkez müdüriyetine tayin edilmiş ve H. 6 Rebiülahir 1292/M. 12 Mayıs 1875 tarihinde açıkta kalmıştır. H. 8 Zilkade 1292/M. 6 Aralık 1875 tarihinde 750 kuruş maaşla tekrar Mersin merkezi müdüriyetine tayin olmuş, maaşı H. 26 Zilkade 1293/M. 13 Aralık 1876 tarihinde 800 kuruşa yükseltilmiş H. 2 Rebiülahir 1297/M. 14 Mart 1880 tarihinde de 750 kuruşa düşürülmüştür. H. 23 Safer 1302/M. 12 Aralık 1884 tarihinde 600 kuruş maaşla Tarsus'a, H. 29 Recep 1305/M. 11 Nisan 1888 tarihinde 800 kuruş maaşla tekrar Mersin'e atanmıştır. H. 13 Cemaziyelahir 1308/M. 24 Ocak 1891 tarihinde 800 kuruş maaşla merkezler müdürlüğüne terfi etmiştir. H. 16 Şevval 1309/M. 14 Mayıs 1892 tarihinde 400 kuruş aylıkla nezaret kontrol kalemine memur olmuştur. H. 9 Şevval 1312/M. 5 Nisan 1895 tarihinde Telgraf ve Posta Bakanlığı'nda memur olduğuna dair belge bulunmaktadır. Maaşı H. 9 Zilkade 1310/M. 25 Mayıs 1893 tarihinde 450 kuruşa yükselmiştir¹²⁰.

3. 3. Yakob Yakodides

Şehremini Gardmiyadi oğlu Gardmiyus'un oğludur. H. Şevval 1258/M. Kasım-Aralık 1842 yılında Kayseri'ye bağlı Tavlasun Köyü'nde doğmuştur. Fener Rum Mektebi'nde Yunanca, hesap, tarih, coğrafya, Türkçe, Arapça ve Farsça dersleri görmüştür. Özel öğretmenden Türkçe, Arapça, Farsça ve Fransızca ile beraber hukuk dersleri alarak öğrenimini tamamlamıştır. Türkçe, Rumca, Fransızca okuryazardır. İngilizce ve İtalyanca okur ama bu alanda diploması bulunmamaktadır. H. Rebiülahir 1279/M. Eylül-Ekim 1862 yılında İstanbul'da Tercüme odasına stajyer olarak başlamış, burada bir yıl çalışmış ve maaşı 300 kuruşa yükseltilmiştir. H. 1283/M. Mayıs 1866-67 tarihinde odaca memuriyetine zarar gelmemek üzere 200 kuruş maaşla dışişleri kâtip kançılıyasına (Elçilik veya konsolosluklarda görevli personel) memur olmuştur. H. Şaban 1286/M. Kasım-Aralık 1869 yılında 1500 kuruş maaşla dışişleri kâtiplik icra hizmetine memur olmuştur. H. Recep 1291/M. Ağustos-Eylül 1874 yılında ilave memur olmak üzere 2855 kuruş maaş ile Hariciye kâtip yardımcılığı yapmıştır. H. Rebiülahir 1294/M. Nisan-Mayıs 1877 yılında 7500 kuruş maaşla Yanya Vilayeti müsteşarlığına tayin edilmiştir. H. Cemaziyelevvel 1283/M. Ekim 1866 yılında üçüncü, H. Şaban 1286/M. Kasım 1869 yılında ikinci sınıf ve H. Recep 1290/M. Eylül-Ekim 1290 yılında birinci sınıf rütbelerini almıştır. R. Mart 1294/M. Mart-Nisan 1878 yılında dördüncü rütbeden mecidî nişanı, hariciye kâtipi

¹²⁰ BOA. DH. SAİD. 58/429.

emrinde bulunduğu sırada Avusturya Devleti'nin Korondifer Nişanı, İtalya Devleti'nin Koron ve Yatalı Nişanları, İran Devleti'nin Şir-ü Hurşid Nişanı ve Yunan Devleti'nin Gümüş Ataderos Nişanlarını almıştır. Nakil edildiği bütün hizmetlerini layıkıyla yerine getirmiş ve herhangi bir suçtan dolayı da mahkemede yargılanmamıştır. Yanya Vilayeti Valisi Ahmet Rasim Paşa hazretleri tarafından yazılan görüşte; "Adı geçen şahsın aynı sene yaptığı hizmetlerde maharet, liyakat ve azmindeki doğruluğu tasdik edilip mühürlenmiştir." denilmiştir. H. 22 Safer 1297/M. 4 Şubat 1880 tarihinde elçilikten yapılan açıklamaya göre komisyonca mütalaa olunan tezkirede Yakob Efendi'nin bazı uygunsuz hal ve hareketinden dolayı H. 25 Cemaziyelevvel 1298/M. 25 Nisan 1881 tarihinde görevden alındığı anlaşılmıştır. Yakob Efendi gideceği yerler için harcırah kararnamesine uygun olarak başka harcırah almak üzere 6000 kuruş maaş ile H. 7 Zilkade 1302/M. 18 Ağustos 1885 tarihinde masraf dairesine, R. 6 Ağustos 1301/M. 18 Ağustos 1885 tarihinde maliye müfettişlik biriminin 13. dairesine atanmıştır. Yakob Efendi'nin üzerinde H. 21 Muharrem 1302/M. 10 Kasım 1884 tarihinde terfi ettirilerek kendisine ikinci sınıfın birinci derecesine yükseltilmiştir. Denetim dairesinin düzenlenmesi sırasında H. Ramazan 1303/M. Haziran-Temmuz 1886 tarihinde açıkta kalmıştır. H. 8 Cemaziyelevvel 1305/M. 22 Ocak 1888 tarihinde ise 5000 kuruş maaş ile maliye müfettişlik biriminin 2. dairesinde birinci mal müfettişi olarak görevlendirilmiştir¹²¹.

3.4. Bogos Salyan

Ermeni vatandaşlarından Harutyun Silyan Efendi'nin oğludur. H. 1259/M. 1843-44 yılında Kayseri Kazası'nda dünyaya gelmiştir. Nizamiye mahkemesinde hukuk öğrenimi görmüş ve birinci sınıf dava vekâleti diploması almıştır. Türkçe ve Ermenice okuryazardır. H. 1285/M. 1868-69 yılında 26 yaşındayken Mersin Kazası Meclis İdaresi üyesi ve akabinde Mersin Kazası Ticaret Mahkemesi üyesi iken yapılan yeni düzenleme sonucunda açıkta kalmıştır. H. 28 Safer 1295/M. 3 Mart 1878 tarihinde İstanbul'a gelerek fahri olarak Makriköy Belediyesi'ne tayin edilmiş ve aynı şubede H. 9 Ramazan 1295/M. 6 Eylül 1878 tarihinde açıkta kalmıştır. H. 11 Rebiülevvel 1296/M. 5 Mart 1879 tarihinde fahri olarak kadim komisyonu üyesi olmuştur. H. 18 Cemaziyelahir 1300/M. 26 Nisan 1883 tarihinde 3000 kuruş maaş ile Adana Ticaret Mahkemesi Başkanlığı'na getirilmiştir. H. 12 Rebiülahir 1302/M. 29

¹²¹ BOA. DH. SAiD. 1/222.

Ocak 1885 tarihinde ise açıkta kalmıştır. H. 7 Rebiülevvel 1303/M. 14 Aralık 1885 tarihinde 2000 kuruş maaşla Konya Vilayeti Ticaret Mahkemesi Başkanlığı'na tayin edilmiş H. 2 Safer 1305/M. 20 Ekim 1887 tarihinde görevden alınmıştır. H. 9 Rebiülevvel 1306/M. 13 Kasım 1883 tarihinde 2500 kuruş maaş ile Edirne Ticaret Mahkemesi'ne atanmıştır. Adana Ticaret Mahkemesi başkanı iken Ermeni milletinden Kayaoğlu Bedros adlı kişi tarafından aleyhine darp davası açılmış ancak davanın görüldüğü mahkemece reddedildiği Adana Vilayeti Mahkemesi'nin H. 8 Cemaziyelevvel 1301/M. 6 Mart 1884 tarihli kararname ile Adliye Sicil-i Ahvâl Şubesi'nin raporlarından anlaşılmaktadır. Said Paşa'nın Konya Valiliği sırasında kaleme aldığı görüşünde memurun Konya'da bulunduğu sürece iyi hali ve işinin ehli olduğu beyan edilmiş İçişleri Bakanı Cevdet Paşa tarafından da tasdiklenmiştir. Birinci sınıf dava vekâleti diploması, 20. daire ve Konya Ticaret Mahkemesi'nin R. 20 Teşrinisani 1294/M. 2 Aralık 1878 tarihinde dönemin muhasebe defteri ile Konya İstinaf Mahkemesi heyetinin R. 30 Teşrinisani 1303/M. 12 Aralık 1887 tarihli raporları memurun dosyasında saklı tutulmaktadır. H. 19 Şevval 1306/M. 18 Haziran 1889 tarihinde Edirne istinaf savcının isteğini dikkate almayarak icraya karar vermiş olduğundan dolayı mahkemeye sevk edilmiştir. Her ne kadar Edirne İstinaf Mahkemesi'nde kurulan kurul görüşü ile icraya karar verilmişse de sonradan davalılar kendi aralarında anlaşmaya vardıkları için davasının iptaline karar verilmiştir. Ancak mahkemenin H. 7 Rebiülevvel 1310/M. 29 Eylül 1892 tarihinde verdiği karar üzerine görevinden alınmıştır. Edirne Ticaret Mahkemesi'nde iken askeri malzeme alımı ile ilgili usulsüzlük yaptığı araştırmalar neticesinde anlaşılmıştır. H. 23 Şevval 1307/M. 12 Haziran 1890 tarihinde Adliye Nezareti Sicil-i Ahvâl Şubesi Müdürlüğü'nün yazısından ve H. 1 Zilkade 1307/M. 19 Haziran 1890 tarihli davada verilen kararlar anlaşılmıştır. H. 29 Cemaziyelevvel 1311/M. 8 Aralık 1893 tarihinde 2000 kuruş maaş ile Manastır Vilayeti Ticaret Meclisi'ne tayin edilmiştir. Manastır Vilayeti kurul tarafından merkez vilayet ile bağlı olan Pirlepe ve Filorina Kazalarındaki evraklar ile ilgili işlemler ve kurul hakkında yapılan inceleme sonucunda R. 21 Eylül 1312/M. 3 Ekim 1896 tarihli tezkiresine göre mahkemeye gelmemiş ve çeşitli suçlarından dolayı H. 8 Muharrem 1313/M. 1 Temmuz 1895 tarihinde görevden alınmıştır¹²².

¹²² BOA. DH. SAİD. 25/149.

3.5. Olimpos Efendi

Yuvan Edosidis Efendi'nin oğludur. Osmanlı Devleti Rum vatandaşlarındandır. H. 1259/M. 1843-44 yılında Kayseri'de doğmuştur. Kayseri ve Beyoğlu Rum Mekteplerinde; Türkçe, Fransızca, Yunanca, tarih ilimleri, hesap, coğrafya, geometri ve fen dersleri görmüştür. Sonra bir sene Paris'teki Osmanlı Mektebi'nde Santane ve Bresebete Politiknik Mekteplerinde, Belçika'nın Gan şehrindeki mühendis mektebinde öğrenim görmüş ve diploma almıştır. Politiknik mektebinde bir sene eğitim görüp, geometri dersleri ve Gan şehrindeki üniversitede bilim ve matematik dersleri görmüştür. İki adet mezuniyet diploması bulunmaktadır. H. 1 Rebiülahir 1290/M. 29 Mayıs 1873 tarihinde 1000 kuruş maaşla muavin idaresi mühendis yardımcılığına atanmıştır. R. 1 Mart 1296/M. 13 Mart 1880 tarihinde maaşı 800 kuruşa indirilmiştir. H. 21 Şevval 1296/M. 8 Ekim 1879 tarihinde 2000 kuruş maaşla Diyarbekir Vilayeti'nde Erganimadeni Sancağı Bayındırlık İşleri Müdürlüğü'nde mühendislik biriminde görevlendirilmiştir. H. 14 Rebiülevvel 1298/M. 14 Şubat 1881 tarihinde işe başlamıştır. H. 1302/M. 1884-85 yılında aşar vergisinde usulsüzlük yaptığı gerekçesiyle şikâyet edilmesi sonucu meclis idaresince inceleme başlatılmıştır. Bu inceleme sonucunda suçlu bulunarak H. 15 Cemaziyelahir 1306/M. 16 Şubat 1889 tarihinde bir yıl kadar memuriyetten uzaklaştırma cezasına çarptırılmıştır. Ayrıca H. 25 Recep 1306/M. 27 Mart 1889 tarihinde bir aylık maaşının karşılığında para ceza kesilmesine karar verilmiştir. H. 16 Şevval 1309/M. 14 Mayıs 1892 tarihinde harcırah ve 3000 kuruş maaşla yol ve köprü müfettişliğine tayin edilmiş, maaşı H. 2 Zilhicce 1311/M. 6 Haziran 1894 tarihinde 3700 kuruşa yükseltilmiştir. H. 7 Recep 1312/M. 4 Ocak 1895 tarihinde ikinci rütbe mütamayizi sınıfı verilmiş ve maaşı H. 7 Cemaziyelevve 1317/M. 13 Eylül 1899 tarihinde 3000 kuruşa düşürülmüştür. Olimpos Efendi'nin şimdiye kadar çalıştığı birimlerden gelen görüşler, aldığı ödüller ve diplomaları dosyasında bulunmaktadır. Maarif ve Maliye Nezaretlerinden R. 26 Kânunuevvel 1308/M. 7 Ocak 1893 ve R. 31 Ağustos 1314/M. 12 Eylül 1898 tarihli gönderilen belgelere göre şahıs hakkında kayıt ve bilgi bulunmadığı anlaşılmıştır. H. 20 Rebiülevvel 1318/M. 18 Temmuz 1900 tarihinde özellikle 3000 kuruş maaşının bir kısmı maaş ve bir kısmı harcırah olduğu, yol ve köprü müfettişliğini yerine getirmek için İstanbul'da bulunduğu sürede H. 23 Zilkade

1318/M. 14 Mart 1901 tarihinden itibaren kendisine 1500 kuruş maaş tahsis edildiği Ticaret ve Bayındırlık Bakanlığı Sicil Şubesi'nin R. 29 Eylül 1317/M. 12 Ekim 1901 tarihli vukuat pusulasında gösterilmiştir. H. 1280/M. 1863/64 tarihinde devlet tarafından 60 frank maaş ile Paris'e gönderildiği istinaf mahkemesi üyesi Abdulgaffur Efendi tarafından verilen R. 2 Teşrinievvel 1320/M. 15 Ekim 1904 tarihli belgeden anlaşıldığı gibi Paris'te 1 sene, Sıpanbar Mektebi'nde 3,5 sene, Politiknik Mektebinde 1 sene ve Belçika'da Karn Şehri Mühendis Mektebi'nde 5 sene öğrenim görüp geri döndüğü Dışişleri Bakanlığı'nın R. 21 Mart 1321/M. 3 Nisan 1905 tarihli tezkiresinde görülmüştür. Paris Elçiliği Maarif Nezareti'nden gönderilen yazıya göre R. 19 Teşrinisani 1290/M. 1 Aralık 1874 tarihinde 10 sene tahsilde bulunmuştur. H. 21 Safer 1292/M. 29 Mart 1875 tarihinde maden mühendisliğine tayin edilerek R. 16 Temmuz 1292/M. 28 Temmuz 1876 tarihinde kendisine 1000 kuruş maaş bağlanmıştır. H. 3 Şevval 1296/M. 20 Eylül 1879 tarihinde ise açıkta kalmıştır. Ergani madeninde mühendislik görevinde bulunduğu dönemlerde aldığı 1 aylık maaşı olan 2000 kuruş ile 245 kuruş mahkeme masraflarına kesilmiştir. H. 4 Cemaziyelevvel 1302/M. 19 Şubat 1885 tarihinde üçüncü ve H. 6 Şaban 1310/M. 23 Şubat 1893 tarihinde ikinci sınıf üçüncü rütbeleri almıştır. Hastalık bahanesiyle yaş haddinden dolayı emekliliğe ayrılması ile ilgili yazışmalara cevap vermediğinden H. 7 Cemaziyelahir 1323/M. 9 Ağustos 1905 tarihinde açığa çıkarıldığı R. 12 Eylül 1321/M. 25 Eylül 1905 tarihli vukuat pusulasında gösterilmiştir¹²³.

3.6. Yasefaki Efendi

Osmanlı devleti'nin Rum kökenli vatandaşlarından tüccar Yorgi'nin oğludur. H. 1259/M. 1843-44 yılında Kayseri'de doğmuştur. Kayseri'de İslam ve Rum Mekteplerinde bazı fen dersleri almıştır. Türkçe ve Rumca okuryazardır. H. 15 Cemaziyelevvel 1301/M. 13 Mart 1884 tarihinde 42 yaşında 300 kuruş maaş ile Konya Vilayeti Larende Kazası sandık sarafliğine tayin edilmiş, H. 15 Cemaziyelevvel 1303/M. 19 Şubat 1886 tarihinde açıkta kalmıştır. H. 16 Zilhicce 1306/M. 18 Ocak 1889 tarihinde 270 kuruş maaş ile Niğde Sancağı Bor Kazası sandık sarrafliğine girmiştir. Vilayet valiliğinden yazılan H. 3 Cemaziyelevvel

¹²³ BOA. DH. SAİD. 96/81.

1309/M. 5 Aralık 1891 tarihli yazıdan görevlerini layıkıyla yerine getirdiği belirtilmiştir¹²⁴.

3.7. Mihail Efendi

Tüccar Grigoryos'un oğludur. H. 1260/M. 1844-45 yılında Kayseri Kazası'na tabi Tavlasun Köyü'nde doğmuştur. Önce Beşiktaş ve sonra Rum Patrikhanesi Mektebi'nde Türkçe, Rumca, Latince, Fransızca, İngilizce, felsefe, özlü söz, tarih, hesap, cebir (imge), mühendislik ve coğrafya derslerini görmüş ve bu mekteplerden diploma almıştır. Daha sonra İstanbul'da kurulan dershanede mecelle ve kanun derslerini almıştır. Türkçe, Fransızca, Rumca ve İngilizce okuryazardır. H. 1281/M. 1864-65 yılının sonlarında 21 yaşında stajyer olarak meclis tahakkuk kalemine girmiştir. H. 1283/M. 1866-67 yılı sonlarında 90 kuruş maaşla Mübeyyizlik hizmetine ve H. 1285/M. 1868-69 yılında 300 kuruş maaş ile temyiz divanı ve H. 1288/M. 1871-72 yılında 600 kuruş maaşla cinayet divanı kayıt birimine memur olmuştur. Dışişleri müşteşarı merhum Salim Efendi'nin yanına 50 lira harcırah ile Sisam Ada'sına giderek H. 1290/M. 1873-74 yılının ortalarında 600 kuruş maaş ile Cinayet divanı başkayıtlığına, aynı sene sonlarında 950 kuruş maaşla cinayet divan tercümanlığına getirilmiştir. H. 1291/M. 1874-75 yılının sonlarında 950 kuruş maaşla İstinaf Cinayet Dairesi zabıt kâtipliği için görevlendirilmiştir. H. 1294/M. 1877-78 yılının sonlarında 2500 kuruş maaşla İstanbul Merkez Bidayet Mahkemesi Ceza Dairesi üyeliğine getirilmiştir. H. 1297/M. 1879-80 yılının sonlarında 2700 kuruş maaşla Beyoğlu Mahkemesi Savcılığı'na tayin edilmiştir. Şimdiye kadar bulunduğu hizmetlerde, nakil ve yer değiştirmesinde görevini terk etmemiş ve herhangi bir konudan ötürü mahkemede yargılanmamıştır. İstanbul İstinaf Mahkemesi savcısı Latif Efendi tarafından yazılan görüşte; adı geçen şahsın 2700 kuruş aylıkla Beyoğlu Bidayet Mahkemesi Savcılığı'nda görevlendirildiği, görevinde liyakat ve iktidar yönünden zaafiyeti olmadığı söylenmiştir. Adliye Nazırı Asım Paşa tarafından yazılan H. 23 Rebiülevvel 1300/M. 1 Şubat 1883 tarihli görüşte de İstinaf savcısının şahitliği tasdik olunur denilmiştir. Mihail Efendi üzerinde bulunan, H. 18 Muharrem 1301/M. 19 Kasım 1883 tarihinde ikinci sınıf rütbeye terfi etmiştir. Rütbesi H. 13 Rebiülevvel 1305/M. 29 Kasım 1887 tarihinde yeni bir sınıfa terfi etmiştir. H. 30 Ramazan 1307/M. 20 Mayıs 1890 tarihinde yeniden üçüncü rütbeden Mecidî Nişanı ile ödüllendirilmiştir. Vazifesine istinaden H. 24 Rebiülahir 1312/M. 25 Ekim 1894

¹²⁴ BOA. DH. SAİD. 36/137.

tarihinde üçüncü rütbeden Osmanlı Nişanı almıştır. Maaşı aynı sene R. 10 Mart 1310/M. 22 Mart 1894 tarihinde 3000 kuruşa yükseltilmiştir. Padişah iradesiyle R. 1 Kânunusani 1309/M. 13 Ocak 1894 tarihin de Yozgat soruşturma memuru olarak görevlendirilmiştir. Harcırah ve masraflarının 8000 kuruş olarak belirlendiği R. 18 Nisan 1322/M. 1 Mayıs 1906 tarihli yazılı cevabında gösterilmiştir. Aynı tarihte gümüş imtiyaz madalyası almıştır. Almanya Devleti tarafından ikinci rütbeden korondöbepros nişanının uygun görüldüğü ve H. 4 Safer 1313/M. 27 Temmuz 1895'te Padişah tarafından madalya almasına izin verildiği anlaşılmıştır. Memuriyeti esnasında görevini gayretle yaptığı için H. 7 Ramazan 1314/M. 9 Şubat 1897 tarihinde terfi ettirilerek birinci sınıf rütbesine tevcih edilmiştir. Maaşı aynı sene R. 1 Mart 1313/M. 13 Mart 1897 tarihinde 2700 kuruşa düşürülmüştür. Görevindeki başarılarından dolayı H. 7 Cemaziyelevvel 1317/M. 13 Eylül 1899 tarihinde ikinci rütbeden Mecidî Nişanı ile ödüllendirilmiştir. Adliye Nezareti'nden gelen yazı üzerine Padişahın emri gereğince H. 20 Muharrem 1320/M. 29 Nisan 1902 tarihinde 5000 kuruş maaşla temyiz mahkemesi üyeliğine terfi etmiştir. Bakanın uygun görmesi üzerine Padişah'ın emriyle ile H. 3 Zilhicce 1319/M. 13 Mart 1902 tarihinde 10000 kuruş maaşla Tanzimat Dairesi üyeliğine tayin edilmiştir. H. 12 Zilkade 1324/M. 28 Aralık 1906 tarihinde terfi ederek rütbe almıştır. Devlet Şurası Temyiz Mahkemesi Muhakemat Dairesi'nde görev yaparak, Padişah'ın iradesi gereğince Osmanlı Devleti'nde 7 kişiden oluşan geçici heyet üyeliğine ve H. 18 Zilkade 1325/M. 23 Aralık 1907 tarihinde ilave memurluk olarak tayin edilmiştir. Padişah emri gereğince H. 6 Rebiülahir 1326/M. 8 Mayıs 1908 tarihinde ilave memur olarak kurul üyeliğine tayin edilmiştir. Mihail Efendi, Padişah emri gereğince R. 20 Ağustos 1324/M. 2 Eylül 1908 tarihinde devlet şurasından yapılan düzenleme ile 7000 kuruş maaşla maliye dairesi üyeliğine nakil edilmiştir. H. 23 Rebiülevvel 1320/M. 30 Haziran 1902 tarihinde mebuslar meclisince geçici bütçe düzenlenmesinde maaşı 5000 kuruşa düşürülmüştür. Aynı yıl H. 23 Şaban 1325/M. 1 Ekim 1907 tarihinde icra kılınan düzenlemede emekliliği hak etmiş olmakla emekliliğe sevk olunarak kadro dışı kaldığı devlet şurası sicil şubesinin R. 8 Eylül 1325/M. 21 Eylül 1909 tarihli vukuat pusulasında gösterilmiştir¹²⁵.

¹²⁵ BOA. DH. SAİD. 3/316.

3.8. David Efendi

Bakkal esnafından İncesulu Jozef Alyanak Ağa'nın oğludur. H. Şevval 1262/M. Eylül-Ekim 1846 yılında Kayseri'de doğmuştur. Kayseri Ermeni İbtidî Mektebi'nin ardından İstanbul Fener Mektebi'nde dersler görmüştür. Türkçe, Rumca, Fransızca konuşur ve okuryazardır. H. Zilhicce 1284/M. Mart-Nisan 1868 yılında 22 yaşında Telgraf ve Posta Nezareti yabancılar muhasebesi kalemine stajyer olarak başlamış ve maaşına H. 12 Safer 1287/M. 14 Mayıs 1870 tarihinde 150 kuruş, H. 18 Recep 1287/M. 14 Ekim 1870 tarihinde 50 kuruş, H. 30 Ramazan 1288/M. 13 Aralık 1871 tarihinde 150 kuruş, H. 16 Rebiülevvel 1290/M. 14 Mayıs 1873 tarihinde 120 kuruş, H. 24 Muharrem 1291/M. 13 Mart 1874 tarihinde 50 kuruş, H. 26 Zilkade 1293/M. 2 Aralık 1876 tarihinde 80 kuruş ve H. 10 Rebiülahir 1295/M. 13 Nisan 1875 tarihinde 50 kuruş zam yapılarak maaşı toplamda 650 kuruş yapılmıştır. H. 2 Rebiülahir 1297/M. 14 Mart 1880 tarihinde maaşı 575 kuruşa düşürülmüştür. Şimdiye kadar açıkta kalmamış ve hakkında şikâyet olmamıştır. Biyografisinde H. 6 Şaban 1301/M. 1 Haziran 1884 tarihli kalem müdürü Yanko Efendi tarafından yazılan görüşte işinin ehli ve dikkatli olduğu yazıda tasdik edilmiş ve nezaret yardımcısı ve meclis reisi Hasan Ali Efendi tarafından incelenmiş ve komisyonca onaylanmıştır. David Efendi'nin maaşı, H. 4 Rebiülevvel 1306/M. 8 Kasım 1888 tarihinde 630 kuruşa, H. 23 Muharrem 1311/M. 6 Ağustos 1893 tarihinde 700 kuruşa, H. 28 Zilkade 1313/M. 11 Mayıs 1896 tarihinde 800 kuruşa ve H. 19 Şaban 1314/M. 23 Ocak 1897 tarihinde 850 kuruşa yükseltildiği Telgraf ve Posta Sicil Şubesi'nin H. 5 Safer 1314/M. 16 Temmuz 1896 tarihli vukuat pusulasında gösterilmiştir. Maaşı, H. 9 Şevval 1314/M. 13 Mart 1897 tarihinde 765 kuruşa indirilmiştir. Telgraf ve Posta Sicil Şubesi'nce H. 2 Zilhicce 1314/M. 4 Mayıs 1897 tarihli raporda, H. 12 Ramazan 1317/M. 14 Ocak 1900 tarihinde 800 kuruşa, H. 15 Rebiülahir 1319/M. 1 Ağustos 1901 ve H. 23 Zilkade 1319/M. 3 Mart 1902 tarihinde 840 kuruşa yükseltildiği H. 3 Cemaziyelevvel 1320/M. 8 Ağustos 1902 tarihli vukuat pusulasında gösterilmiştir. Maaşı H. 14 Şaban 1321/M. 5 Kasım 1903 tarihinde gümüş liyakat madalyası almıştır. Maaşının, H. 9 Zilhicce 1322/M. 14 Şubat 1905 tarihinde 890 kuruşa, H. 2 Cemaziyelevvel 1323/M. 5 Temmuz 1905 tarihinde 920 kuruşa, H. 24 Şaban

1323/M. 24 Ekim 1905 tarihinde 977 kuruşa yükseltildiği şubesinin H. 16 Recep 1324/M. 5 Eylül 1906 tarihli vukuat pusulasından anlaşılmıştır¹²⁶.

3.9. Parsih Jürenyan Efendi

Osmanlı Devleti'nin Ermeni vatandaşlarından esnaf Jiron Ağa'nın oğludur. H. 1262/M. 1845-46 yılında Kayseri'de doğmuştur. İstanbul'da Galata Ermeni Mektebi'nde Türkçe, Fransızca, Ermenice ve bir miktar hesap dersleri görmüştür. Türkçe, Fransızca, Ermenice okuryazar ve İtalyanca konuşur. H. 1283/M. 1866-67 yılında 21 yaşında Beyoğlu Telgrafhanesi'nde stajyer olarak başlamıştır. H. 11 Şevval 1286/M. 14 Ocak 1870 tarihinde 76 kuruş maaşla Yozgat merkez Fransızca muhabere memurluğuna tayin edilmiştir. Maaşı H. 14 Şevval 1288/M. 27 Aralık 1871 tarihinde 545 kuruşa düşürülmüştür. H. 24 Muharrem 1291/M. 13 Mart 1874 tarihinde maaşı 580 kuruşa ve H. 26 Zilkade 1293/M. 13 Aralık 1876 tarihinde 600 kuruşa yükseltilmiştir. Maaşı H. 2 Rebiülahir 1297/M. 14 Mart 1880 tarihinde ki düzenlemede 570 kuruşa düşürülmüştür. H. 11 Zilkade 1298/M. 5 Ekim 1881 tarihindeki düzenlemede ise açıkta kalmıştır. H. 23 Safer 1299/M. 14 Ocak 1882 tarihinde 600 kuruş maaşla Giresun merkezi Türkçe ve Fransızca muhabere memuriyetine tayin olmuş ve aynı sene H. 1 Rebiülahir 1299/M. 20 Şubat 1882 tarihinde istafa ederek açıkta kalmıştır. H. 17 Safer 1300/M. 28 Aralık 1882 tarihinde 800 kuruş maaşla Trablusgarp merkezinde Türkçe ve Fransızca haberleşme memuru olarak görevlendirilmiştir. H. 24 Cemaziyelahir 1300/M. 2 Mayıs 1883 tarihinde 1200 kuruş maaşla Humus'ta aynı birimde görevlendirilmiştir. H. 21 Şevval 1300/M. 25 Ağustos 1883 tarihinde açıkta kalmıştır. H. 17 Recep 1301/M. 13 Mayıs 1884 tarihinde 800 kuruş maaşla Serandos merkezinde Türkçe ve Fransızca Muhabere memuriyetine tayin edilmiş, H. 15 Zilhicce 1304/M. 4 Eylül 1887 tarihinde ise istifa etmiştir. H. 6 Ramazan 1306/M. 6 Mayıs 1889 tarihinde 800 kuruş maaşla Eskişehir merkezi geçici muhabere memuriyetine nakil edilmiştir. H. 10 Rebiülahir 1310/M.1 Kasım 1892 tarihinde memuriyeti kaldırılmıştır. H. 29 Cemaziyelahir 1310/M. 18 Ocak 1893 tarihinde 500 kuruş geçici maaşla Kale Sultaniye merkezi muhabere memuriyetine tayin edilmiştir. Telgraf ve Posta Nezareti'ndeki dosyasından kayıtlarına ulaşılmıştır. H. 3 Şevval 1312/M. 30 Mart 1895 tarihinde memuriyetinin kaldırılmasından dolayı H. 13 Recep 1310/M. 31 Ocak 1893 tarihinde açığa

¹²⁶ BOA. DH. SAİD. 7/249.

çıkarılmıştır. H. 27 Zilhicce 1310/M. 12 Temmuz 1893 tarihinde 600 kuruş maaş ile Beyrut Vilayeti'nde Ata merkezi telgraf muhaberatı ecnebiye memuriyetine tayin edilmiştir. Ata telgrafhanesi altında bulunan kahvede Ermenilerle bir araya gelip görüştüğü ve fesatlık çıkarana yakınlığı dolayısıyla, Beyrut Vilayeti Telgraf ve Posta Başmüdürlüğü'nden yazılan rapor ile H. 3 Safer 1312/M. 6 Ağustos 1894 tarihinde aynı maaş ile Taberya Telgraf ve Posta Merkezi Müdürlüğü'ne nakil edilmiştir. Maaşı H. 9 Şevval 1314/M. 6 Ağustos 1894 tarihinde 540 kuruşa indirilmiş olduğu Telgraf ve Posta Sicil Şubesi'nin H. 21 Zilhicce 1314/M. 23 Mayıs 1897 tarihli vukuat pusulasında gösterilmiştir. H. 21 Cemaziyelahir 1321/M. 20 Aralık 1894 tarihinde 304 kuruş maaşla emekli olduğu H. 19 Zilhicce 1324/M. 3 Şubat 1907 tarihli vukuat pusulasında belirtilmiştir¹²⁷.

3.10. Mihalaki Efendi

Osmanlı Devleti'nin Rum vatandaşlarından Mani'nin oğludur. R. 23 Temmuz 1262/M. 4 Ağustos 1846 tarihinde Kayseri Sancağı İncesu Kasabası'nda doğmuştur. İstanbul İbtidî Mektebi'nde özel öğretmenlerden dersler almıştır. Türkçe ve Rumca okuryazardır. Fransızca ve Ermenice'ye aşinadır. H. 12 Safer 1288/M. 3 Mayıs 1871 tarihinde 22 yaşında iken Postahane-i Amireye stajyer olarak başlamıştır. H. 23 Safer 1288/M. 14 Mayıs 1871 tarihinde 500 kuruş maaşla Galos Posta Müdürlüğü'ne tayin edilmiştir. R. 5 Teşrinievvel 1287/M. 17 Ekim 1871 tarihinde maaşı 475 kuruşa indirilmiştir. H. 8 Zilkade 1288/M. 19 Ocak 1872 tarihinde memuriyetinin iptal edilmesiyle açıkta kalmıştır. R. 23 Mayıs 1288/M. 4 Haziran 1872 tarihinde 480 kuruş maaşla İstanbul Ticaret Mahkemesi'nde terkedilmiş üçüncü meclis dosya memurluğuna alınmıştır. R. 2 Mart 1289/M. 14 Mart 1873 tarihinde 700 kuruş maaşla mahkemenin üçüncü sınıf kâtipliğine, H. 20 Zilhicce 1290/M. 8 Şubat 1874 tarihinde 900 kuruş maaşla ikinci sınıf kâtipliğine, H. 11 Şaban 1296/M. 31 Temmuz 1879 tarihinde 1000 kuruş maaşla birinci sınıf kâtipliğine alınmıştır. H. 6 Ramazan 1296/M. 24 Ağustos 1879 tarihinde maaşı 900 kuruşa, R. 1 Mart 1296/M. 13 Mart 1880 tarihinde yüzde 20 indirimle 720 kuruşa düşürülmüştür. H. 19 Safer 1299/M. 10 Ocak 1882 tarihinde mahkemenin iptal edilmesi ile ikinci ticaret mahkemesine nakil edilmiş ve maaşı H. 20 Muharrem 1298/M. 23 Aralık 1880 tarihinde 750 kuruşa yükseltilmiştir. Mahkemedен yazılan görüşte gayret ve çabasının

¹²⁷ BOA. DH. SAİD. 58/371.

görülmesiyle adliye nezaretinin görüşü tasdik edilmiştir. Maaşı H. 29 Zilhicce 1312/M. 23 Haziran 1895 tarihinde 760 kuruşa ve H. 28 Şevval 1313/M. 12 Nisan 1896 tarihinde 830 kuruşa yükseltilmiştir. Maaşı, H. 9 Şevval 1314/ M. 13 Mart 1897 tarihinde 747 kuruşa indirilmiş olduğu Adliye Sicil-i Ahvâl Şubesi'nin R. 9 Kânunusani 1315/M. 21 Ocak 1900 tarihli raporunda gösterilmiştir¹²⁸.

3.11. Yordan Resmî Efendi

Kayserili Kalfaoğlu Kiryako Kalfa'nın oğludur. H. 1264/M. 1847-48 yılında Kayseri'de doğmuştur. Sıbyan mektebini okuduktan sonra özel öğretmenden de Arapça, Farsça ve fen hesabı dersleri almıştır. Türkçe, Rumca okuryazardır. H. 1282/M. 1865-66 yılında 18 yaşında telgraf nezareti mektebine stajyer olarak kayıt yaptırmıştır. H. 18 Zilkade 1284/M. 12 Mart 1868 tarihinde 480 kuruş maaşla Filibe muhabere memurluğuna tayin edilmiştir. H. 1 Şaban 1285/M. 17 Kasım 1868 tarihinde 600 kuruş maaşla Niş muhabere başmemuru olmuştur. H. 1 Şaban 1289/M. 4 Ekim 1872 tarihinde aynı maaşla Çorlu Muhabere Müdürlüğü'nde iken H. 1295/M. 1878 yılında ödül olarak maaşına 200 kuruş zam yapılmış ve H. 30 Safer 1296/M. 22 Şubat 1879 tarihine kadar aynı maaşı almıştır. H. 1 Rebiülevvel 1297/M. 12 Şubat 1880 tarihinde Edirne Başmuhabere Müdürlüğü'nde görevliyken yine 600 kuruş maaş almıştır. H. 1297/M. 1879/80 yılında Geyve Telgraf ve Posta Müdürlüğü'ne 760 kuruş maaşla görevlendirilmiştir. Aynı maaşla müdürlük de yapmıştır. Şimdiye kadar bulunduğu hizmetleri nakl edildiği yerleri terk etmemiş ve mahkemede yargılanmamıştır. Biyografisinde görevinde başarılı, işini iyi yapan biri olduğu görev yaptığı yerden bildirilmiştir. İstanbul Başmüdürlüğü tarafından da aynı görüşler bildirilmiştir. Meclis reisi Hasan Ali Efendi tarafından ilave olunan görüşde de adı geçen memur hakkında aynı görüşte olduğu H. 6 Rebiülevvel 1301/M. 5 Ocak 1884 tarihli komisyonca onaylanıp Sicill-i Ahvâl varakasinda yazmaktadır. Geyve ile Sapanca arası telgraf tellerinin tahrip olmasına sebep verdiği için H. 8 Muharrem 1307/M. 4 Eylül 1889 tarihinde görevinden alınmıştır. 27 Cemaziyelevvel 1307/M. 19 Ocak 1890 tarihinde 640 kuruş maaşla Dedeoğaç Merkez Telgraf Muhabere Müdürlüğü'nde memur edilmiştir. H. 10 Şevval 1314/M. 14 Mart 1897 tarihinde maaşı 576 kuruşa indirildiği Telgraf ve Posta Sicil Şubesinin H. 2 Zilhicce 1314/M. 4 Mayıs 1897 tarihli vukuat pusulasında gösterilmiştir. H. 17 Muharrem 1317/M. 28

¹²⁸ BOA. DH. SAİD. 45/149.

Mayıs 1899 tarihinde maaşı 675 kuruşa yükseltilmiştir. R. 22 Eylül 1315/M. 4 Ekim 1899 tarihinde 800 kuruş maaşla Sakız Telgraf ve Posta Merkezi Müdürlüğü'ne nakl olduğu H. 29 Muharrem 1318/M. 29 Mayıs 1900 tarihli vukuat pusulasında gösterilmiştir. İşinde görülen usulsüzlük üzerine yapılan incelemede H. 20 Rebiülevvel 1321/M. 16 Haziran 1903 tarihinde maaşının 700 kuruşa düşürüldüğü Edirne Vilayeti Tekirdağ Telgraf ve Posta Şubesi'nin H. 22 Receb 1321/M. 14 Ekim 1903 tarihli vukuat pusulasında gösterilmiştir. H. 7 Safer 1322/M. 23 Nisan 1904 tarihinde aynı maaşla Gümölcine Sancağı Telgraf ve Posta Merkezi Müdürlüğü'ne nakil edidiği H. 16 Receb 1324/M. 5 Eylül 1906 tarihli vukuat pusulasında gösterilmiştir¹²⁹.

3.12. Mıgırdic Efendi

Kapril'in oğludur. H. başları 1264/M. 1847-48 yılında Kayseri'de doğmuştur. İptidâi mektebi ve aynı yerde Ermeni Mektebi'nde, Türkçe, Ermenice ve Rumca öğrenim görmüştür. Türkçe okuryazardır. H. 30 Şevval 1296/M. 16 Ekim 1879 tarihinde 32 yaşında Konya Ticaret Mahkemesi'ne geçici üye olarak seçilmiş ve iki sene sonra da yerinden ayrılmıştır. H. 1299/M. 1881-82 yılının ortalarında tekrar Konya Ticaret Mahkemesi'ne memur olarak girmiş ve tekrar ayrılmıştır. H. 21 Cemaziyelahir 1300/M. 29 Nisan 1883 tarihinde maaşsız olarak Konya Ticaret Odası'na, H. 24 Cemaziyelahir 1302/M. 10 Nisan 1885 tarihinde aynı mahkemenin geçici üyeliğine ve H. 21 Şevval 1303/M. 23 Temmuz 1886 tarihinde 400 kuruş maaşla daimi üyeliğe seçilmiştir. Şimdiye kadar bulunduğu hizmetleri nakil ve terfi suretleri terk etmemiş ve herhangi bir konudan ötürü mahkemede yargılanmamıştır. H. 18 Cemaziyelahir 1305/M. 2 Mart 1888 tarihinde mahkemesinden yazılan görüşle, Konya Vilayeti Valiliği'nin tasdiki ve Adliye Nezareti'nin onayından anlaşılacağı üzere tüm görevlerini layıkıyla yerine getirdiği görülmüştür¹³⁰.

3.13. Vasilaki Efendi

Atanaş Triyani'nin oğludur. H.1265/M. 1848-49 yılında Kayseri Kasabası'nda dünyaya gelmiştir. Kayseri Rum Mektebi'nde fen dersleri tahsil etmiştir. Türkçe ve Rumca okuryazardır. 17 yaşında H. 1280/M. 1863-64 yılında stajyer olarak Kayseri

¹²⁹ BOA. DH. SAİD. 5/631.

¹³⁰ BOA. DH. SAİD. 17/109.

Sancağı muhasebesine sonra da Kayseri Ticaret Mahkemesi kalemine nakil olmuş ve H. 1287/M. 1870-71 yılına kadar devam etmiştir. H. 4 Muharrem 1300/M. 15 Kasım 1882 tarihinde 250 kuruş maaş ile Midilli Ticaret Mahkemesi'ne tayin edilmiştir. H. 27 Recep 1303/M. 1 Mayıs 1886 tarihinde mahkemenin kapatılması ile açıkta kalmıştır. H. 19 Zilhicce 1305/M. 27 Ağustos 1888 tarihinde 1200 kuruş maaşla Midilli Vilayeti'nde Yonda Bidayet Mahkemesi'ne tayin edilmiştir. H. 12 Rebiülahir 1306/M. 16 Aralık 1888 tarihinde istifa etmiştir. H. 20 Zilhicce 1306/M. 17 Ağustos 1889 tarihinde aynı maaşla Midilli Ticaret Mahkemesi'ne atanmıştır. H. 22 Şevval 1317/M. 23 Şubat 1900 tarihli Midilli Mutasarrıflığı'ndan, Midilli Savcılığı vekâletinden ve valiliğinden yazılan görüşlerde işinin ehli ve görevini layıkıyla yerine getirdiği anlaşılmaktadır. Bütün bu bilgiler ve bilgilerin adliye nezareti tarafından onaylanmış suretleri biyografisinde bulunmaktadır¹³¹.

3.14. Avadis Efendi

Ermeni vatandaşlarından Haçador'un oğludur. H. 29 Zilhicce 1265/M. 15 Kasım 1849 yılında Kayseri'de doğmuştur. Kayseri'de Ermeni Mektebinde Türkçe, Ermenice ve hesap dersleri görmüştür. Türkçe ve Ermenice okuryazardır. H. 18 Rebiülevvel 1287/M. 18 Haziran 1870 tarihinde 22 yaşında iken Kozan Sancağı muhasebe kalemine stajyer olarak başlamıştır. H. 5 Safer 1288/M. 26 Nisan 1871 tarihinde 500 kuruş maaşla Kozan'da Haçin Kazası Mal Müdürlüğü'ne tayin olmuş ve H. 28 Recep 1288/M. 13 Ekim 1871 tarihinde maaşı 475 kuruşa düşürülmüştür. H. 12 Rebiülevvel 1289/M. 18 Temmuz 1872 tarihinde açıkta kalmıştır. H. 19 Zilkade 1289/M. 17 Ocak 1873 tarihinde 475 kuruş maaşla Mersin Kazası Mal Müdürlüğü'ne atanmıştır. H. 16 Cemaziyelevvel 1291/M. 16 Haziran 1874 tarihinde 500 kuruş maaşla Tarsus'a, H. 21 Ramazan 1291/M. 1 Kasım 1874 tarihinde 500 kuruş maaşla Mersin'e ve H. 24 Cemaziyelevvel 1292/M. 28 Haziran 1875 tarihinde 500 kuruş maaşla tekrar Tarsus Kazaları Mal Müdürlüklerine nakil olmuştur. 15 Ramazan 1292/M. 15 Ekim 1875 tarihinde açıkta kalmıştır. H. 3 Muharrem 1293/M. 30 Ocak 1876 tarihinde 600 kuruş maaşla Kozan'da Karsi Zülkadriye Kazası Mal Müdürlüğü'ne tayin edilmiş ve aynı yıl H. 5 Zilkade 1293/M. 22 Kasım 1876 tarihinde açıkta kalmıştır. H. 6 Rebiülevvel 1294/M. 21 Mart 1877 tarihinde 500 kuruş maaşla Kozan Gümrük İdaresi Müdüriyeti'ne girmiş ve H. 15 Zilkade 1295/M.

¹³¹ BOA. DH. SAİD. 26/459.

10 Kasım 1878 tarihinde istifa etmiştir. H. 16 Rebiülevvel 1297/M. 27 Şubat 1880 tarihinde 600 kuruş maaşla Adana Vilayeti Aşar Nezareti Muhasebe Kalemi Refik Memuru olmuştur. H. 6 Muharrem 1302/M. 26 Ekim 1884 tarihinde çalıştığı yerin kapatılmasıyla beraber 800 kuruş maaşla merkez aşar müdürlüğüne nakil olunmuş ve H. 7 Recep 1303/M. 11 Nisan 1886 tarihinde kurumun kapatılması ile açıkda kalmıştır. H. 21 Ramazan 1304/M. 25 Mayıs 1887 tarihinden H. 2 Zilhicce 1304/M. 22 Ağustos 1887 tarihine kadar İçel Sancağı aşarının ihale memurluğunda bulunmuş elişer kuruştan 3550 kuruş almıştır. H. 25 Zilhicce 1305/M. 2 Eylül 1888 tarihinde 500 kuruş maaşla merkez vilayette emaneten kalan koza ve siyam aşar başkâtipliğine alınmış ve H. 11 Cemaziyelahir 1306/M. 12 Şubat 1889 tarihine kadar görevini yerine getirmiştir. Şubat'ın 26'sında 1000 kuruş maaşla Adana Kazası'nın ağnam gümrük vergisi kâtibine ve H. 20 Şaban 1306/M. 21 Nisan 1889 tarihinde 300 kuruş maaşla Adana Vilayeti muhasebe kaleminde hesap mukayyedliği yardımcılığına tayin edilmiştir. Vilayet defterdarlığıyla valiliğinden yazılan görüşlere göre maliye nezaretinin beyanına göre işinin ehli olduğu yazmaktadır. Haçin, Mersin, Tarsus ve Karsı Zülkadriye Kazaları mal müdürlükleriyle Kozan Gümrük İdaresi ve Adana merkez memuriyetinden, koza ve siyam aşar baş kitabetinden alınan bilgiye göre Adana Vilayeti idare meclisinin 4 kıta raporunun sureti ile İçel Sancağı ihale memuriyetinde istihdam edilmiş olduğu H. 12 Ramazan 1309/M. 10 Nisan 1892 tarihli yazıda mevcuttur. Maaşı H. 30 Rebiülevvel 1308/M. 13 Kasım 1890 tarihinde 450 kuruşa, H. 5 Rebiülahir 1311/M. 14 Aralık 1893 tarihinde 500 kuruşa yükseltildiği Adana Vilayeti Defterdarlığı'nın R. 7 Kânunuevvel 1313/M. 19 Aralık 1897 tarihli yazısına dayanarak maliye sicil şubesinin R. 4 Mart 1313/M. 16 Mart 1897 tarihli kararında görülmektedir¹³².

3.15. Aristidi Efendi

Osmanlı Devleti'nin Rum vatandaşlarından Kayseri Sancağı idare meclisi üyeliğinde bulunmuş Yorgancıoğlu Yorgaki'nin oğludur. H. 1265/M. 1848-49 yılında Kayseri'de doğmuştur. İlim derslerini okuduktan sonra Fener Rum Mektebi'nde dilbilgisi, hesap, mantık, özlü söz, felsefe, tarih, coğrafya, cebir, geometri, matematik ve sonra 5 yıl özel dil ve edebiyat dersleri almıştır. Türkçe, Rumca okuryazar ve Fransızca'ya aşinadır. H. 21 Zilhicce 1287/M. 14 Mart 1871 tarihinde 235 kuruş

¹³² BOA. DH. SAİD. 41/247.

maaşla Galata mevki sergisi muhasebe kâtipliğine girmiştir. Maaşı H. 3 Cemaziyelahir 1290/M. 29 Temmuz 1873 tarihinde 330 kuruşa, H. 25 Zilkade 1287/M. 16 Şubat 1871 tarihinde 350 kuruşa, H. 24 Muharrem 1291/M. 13 Mart 1874 tarihinde 450 kuruşa, H. 23 Rebiülevvel 1293/M. 18 Nisan 1876 tarihinde 500 kuruşa, H. 28 Cemaziyelevvel 1293/M. 21 Haziran 1876 tarihinde 550 kuruşa, H. 21 Cemaziyelahir 1295/M. 22 Haziran 1878 tarihinde 610 kuruşa yükseltilmiştir. H. 27 Ramazan 1295/M. 24 Eylül 1878 tarihinde düzenlemede Beyoğlu Bidayet Mahkemesi'ne nakil edilmiş ve H. 9 Recep 1296/M. 29 Haziran 1879 tarihinde maaşı 1000 kuruşa yükseltilmiştir. R. 22 Haziran 1299/M. 4 Temmuz 1883 tarihinde 1500 kuruş maaşla İstanbul Bidayet Mahkemesi sorgu hâkimliğine atanmıştır. H. 11 Muharrem 1304/M. 10 Ekim 1886 tarihinde 1500 kuruş maaşla Selanik Vilayeti Merkez Bidayet Mahkemesi savcı yardımcılığına nakil edilmiştir. H. 20 Safer 1304/M. 18 Kasım 1886 tarihinde Selanik'te görevine başlamıştır. H. 21 Şevval 1304/M. 13 Temmuz 1887 tarihinde 1500 kuruş maaşla tekrar Aydın Vilayeti Merkez Bidayet Mahkemesi savcılığına atanmış ve H. 1 Zilkade 1304/M. 22 Temmuz 1887 tarihinde görevine başlamıştır. H. 2 Şaban 1313/M. 18 Ocak 1896 tarihinde 1500 kuruş maaşla Sivas Vilayeti vali yardımcılığına nakil edilmiş ve H. 5 Şevval 1313/M. 20 Mart 1896 tarihinde Sivas'ta işe başlamıştır. H. 15 Şaban 1314/M. 19 Ocak 1897 tarihinde yine 1500 kuruş maaşla Sivas Vilayeti vali yardımcılığına nakil edilmiş ve H. 9 Şevval 1314/M. 13 Mart 1897 tarihinde maaşı 4500 kuruş olmuştur. H. 21 Rebiülevvel 1316/M. 9 Ağustos 1898 tarihinde 4500 kuruş maaşla ve yer değiştirme suretiyle Sivas Vilayeti vali yardımcılığına atanmıştır. H. 13 Safer 1304/M. 11 Kasım 1886 tarihinde üçüncü rütbe, H. 25 Ramazan 1314/M. 27 Şubat 1897 tarihinde ikinci rütbe ve tesiatı askeriye komisyonuna 2000 kuruş yardım yaptığı için H. 5 Zilkade 1314/M. 7 Nisan 1897 tarihinde Hamiyyet-i Vataniye Müdafaası Madalyası almıştır. H. 1 Receb 1316/M. 15 Kasım 1898 tarihinde birinci sınıf dördüncü rütbeden mecidî nişanı, H. 26 Cemaziyelevvel 1317/M. 2 Ekim 1899 tarihinde üçüncü rütbeden çeşitli nişanlar ile ödüllendirilmiştir. Galata mevki, Beyoğlu ve İstanbul Bidayet Mahkemesi kâtipliği ile sorgu hâkimliğinde geçen süresi, Aydın Vilayeti savcı yardımcılığındaki maaşı, hizmeti ve diğer nakilleri adliye nezaretinin R. 20 Haziran 1314/M. 2 Temmuz 1898 tarihli yazısı komisyonunca incelenip kendisine iade edilmiştir. İki defa Aydın Vilayeti Merkez Bidayet Mahkemesi savcı yardımcılığına yeterli maaş ile mahal meclis idaresinin R.

28 Nisan 1314/M. 10 Mayıs 1898 tarihli ataması ile göreve başlamıştır. Meclis idaresinin R. 13 Mayıs 1314/M. 25 Mayıs 1898 tarihli atama yazısında ilk olarak Sivas ardından Midilli Vilayetleri vali yardımcılığında hizmet verdiği idare meclisinin R. 27 Nisan 1314/M. 9 Mayıs 1898 ve R. 27 Ağustos 1314/M. 8 Eylül 1898 tarihli raporlarında yazmaktadır. H. 19 Zilkade 1318/M. 10 Mart 1901 tarihinde görevini en iyi şekilde yaptığı yönünde kanaat oluştuğundan dolayı H. 23 Rebiülevvel 1318/M. 21 Temmuz 1900 tarihinde ve H. 13 Zilhicce 1321/M. 1 Mart 1904 tarihinde ikinci rütbeden Osmanî Nişanı ile ödüllendirilmiştir. H. 19 Cemaziyelevvel 1324/M. 11 Temmuz 1906 tarihinde terfi etmiştir. Sivas Vilayeti vali yardımcılığı görevine R. 14 Teşrinievvel 1314/M. 26 Aralık 1898 tarihinde başlamıştır. R. 21 Eylül 1324/M. 4 Ekim 1908 tarihinde 3500 kuruş zam ile Vali vekâletine memur edilmiştir. H. 12 Zilkade 1326/M. 6 Aralık 1908 tarihindeki yazıya göre zimmet ve ilişiği olmadığı Sivas ve Aydın Vilayetleri idare meclisinin R. 11 Teşrinisani 1324/M. 24 Kasım 1908 ve R. 24 Teşrinisani 1324/M. 7 Aralık 1908 tarihli rapor suretlerinde yazmaktadır. R. 26 Teşrinisani 1325/M. 9 Aralık 1909 tarihinde Hicaz Demiryoluna yardımda üstün başarıdan dolayı Hicaz madalyası uygun görülmüştür. Mebusan meclisinde ikinci defa vekil seçildiği H. 2 Zilhicce 1326/M. 26 Aralık 1908 tarihli kararda ve R. 26 Teşrinisani 1325/M. 9 Aralık 1909 tarihli vukuat pusulasında yazılıdır. H. 14 Rebiülahir 1327/M. 5 Mayıs 1909 tarihinde 15000 kuruş maaşla ziraat nezaretine atanmıştır. H. 30 Zilkade 1327/M. 13 Aralık 1909 tarihinde açıkta kaldığı R. 22 Kânunusani 1327/M. 4 Şubat 1912 tarihli pusulasında anlaşılmaktadır. H. 20 Muharrem 1329/M. 21 Ocak 1911 tarihinde 10000 kuruş maaşla meclis heyet üyeliğine getirilmiştir. H. 12 Muharrem 1329/M. 13 Ocak 1911 tarihinde 15000 kuruş maaşla ticaret ve ziraat nezaretine tayin edilmiştir. H. 15 Rebiülahir 1330/M. 3 Nisan 1912 tarihinde birinci rütbeden mecidî nişanı ile ödüllendirilmiştir¹³³.

3.16. Agabyos Efendi

İvanidis Evbanyos'un oğludur. H. Şevval 1265/M. Ağustos-Eylül 1849 yılında Kayseri Sancağı'na bağlı İncesu Köyü'nde dünyaya gelmiştir. Kayseri Rüşdiye Mektep'inde ilk tahsilini gördükten sonra İstanbul Fener Rum Mektebi yakınındaki idâdî mektebinde okumuştur. Özel öğretmenden Türkçe, Fransızca, İngilizce, Ermenice, İtalyanca ve hukuk dersleri almıştır. Türkçe, Fransızca, Rumca okuryazar,

¹³³ BOA. DH. SAİD. 93/285.

Ermenice ve İtalyanca'ya aşınadır. H. 1294/M. 1877-78 yılında 27 yaşında stajyer olarak Galata Bidayet Mahkemesi kalemine girerek bir buçuk sene çalışmıştır. Daha sonra görevinden ayrılarak dava vekâleti ile meşgul olmuştur. H. 14 Rebiülevvel 1296/M. 8 Mart 1879 tarihinde 1000 kuruş maaş ile Beyoğlu Bidayet Mahkemesi Savcılığı ikinci yardımcılığı görevine başlamıştır ancak H. Şaban 1296/M. Temmuz-Ağustos 1879 yılı sonunda görevine son verilmiştir. H. 15 Zilhicce 1297/M. 18 Kasım 1880 tarihinde 1200 kuruş maaş ile Edirne Vilayeti Bidayet Mahkemesi savcı yardımcılığına atanmıştır. H. 30 Zilkade 1298/M. 24 Ekim 1881 tarihinde 1400 kuruş maaş ile Gümülcine Sancağı Bidayet Mahkemesi savcı yardımcılığına tayin edilmiştir. Şimdiye kadar bulunduğu hizmetlerde başarılı olmuş herhangi bir nedenden dolayı da mahkemede yargılanmamıştır. Gümülcine Sancağı Mutasarrıfı Nuri Bey ile bidayet mahkemesi birinci reisi Mehmed Ataullah Efendi tarafından, adli memur Agobyos Efendi görevinde dirayetli, gayretli, iffetli olduğu yazılı görüşlerinde ifade etmektedirler. Agobyos Efendi'nin Edirne Vilayeti müfettişi Pertev Efendi, tarafından yazılan görüşte görevi olan savcı yardımcılığında işini gayretle yaptığı, Cebel-i Lübnan Mutasarrıfı Vahid Paşa'nın görüşünde ve Edirne Vilayeti Müsteşarlığı sırasında da görevinde iyi olduğu belirtilmiştir. Adliye Bakanı Asım Paşa tarafından da adı geçen şahsın hakkındaki görüşler tasdik olunmuştur. H. 29 Zilkade 1308/M. 6 Temmuz 1891 tarihinde Agabyos Efendi H. 5 Ramazan 1299/M. 21 Temmuz 1882 tarihinde 1400 kuruş maaş ile Dimetoka Sancağı Bidayet Mahkemesi savcı yardımcılığına tayin edilmiştir. H. 27 Rebiülevvel 1300/M. 5 Şubat 1883 tarihinde 1400 kuruş maaş ile Gümülcine Sancağı Bidayet Mahkemesi Ceza Dairesi'ne nakil olunmuştur. Bulduğu yerde aleyhine bazı gazetelerde yoktan haberler üzerine H. 9 Şaban 1304/M. 3 Mayıs 1887 tarihli karar ile H. 21 Şaban 1303/M. 25 Mayıs 1886 tarihinde aynı maaş ve diploma sureti ile Varna Sancağı Bidayet Mahkemesi Ceza Dairesi riyasetine tayin edilmiştir. H. 18 Zilhicce 1305/M. 26 Ağustos 1888 tarihinde 1400 kuruş maaş ile yer değiştirerek Görüce Sancağı Bidayet Mahkemesi Ceza Dairesine nakil edilmiştir. H. Zilkade ilk günleri 1306/M. Haziran-Temmuz 1889 yılında 1200 kuruş maaşla İskeçe Kazası Bidayet Mahkemesi Savcılığı'na gönderilmiştir. H. 9 Şaban 1307/M. 31 Mart 1890 tarihinde 1400 kuruş maaşla Preveze Bidayet Mahkemesi Ceza Dairesi'ne nakil edilmiştir. Görevli olduğu yerde halka kaba ve sert davranışlarından dolayı teftiş sonunda H. 5 Safer 1313/M. 28 Temmuz 1895 tarihinde görevine son verilmiştir. Adli memur seçim

komisyonunun kararı ve padişahın emri ile H. 17 Muharrem 1314/M. 28 Haziran 1896 tarihinde 1400 kuruş maaşla Burdur Bidayet Mahkemesi Ceza Dairesi'ne tayin olmuştur. Maaşı aynı yıl H. 9 Şevval 1314/M. 13 Mart 1897 tarihinde 1260 kuruşa düşürülmüştür. Sağlığının bozulması üzerine bir ay tedavi için İstanbul'a gelmiş ve sağlığına kavuşuncaya kadar yerine bakacak kimsenin olmayacağından daha uygun bir yere tayin edilmesi ve daha sonra da emekliliğe ayrılması yönündeki memur seçim komisyonunun kararı ve padişahın emri ile İstanbul'a tedavi için gelmesine ve yerine de başkasının tayinine H. 4 Şaban 1316/M. 18 Aralık 1898 tarihinde karar verilmiştir. Adı geçen şahıs görevli olduğu Drama Sancağı Bidayet Mahkemesi Başkanlığı'ndan tayin olduğu Görüce'ye giderken yolda kaza geçirerek ayağının kırıldığından dolayı görev yerine gidememiştir. Kırılan ayağını kestirmek için izinli olarak önce Kavala'ya ve oradan da Avrupa'ya gittiği engelli olduğu ve 1400 kuruş maaşının yarısını aldığı inceleme neticesinden anlaşılmıştır. Bu durumun adliye nezareti sicil müdürlüğünce R. 2 Mart 1316/M. 15 Mart 1900 tarihinde dosyasına eklenmiştir¹³⁴.

3.17. Artin Efendi

Kayserili aşar mültezimi Asador Vasusayan Efendi'nin oğludur. H. 25 Zilhicce 1266/M. 1 Kasım 1850 tarihinde Kayseri'de doğmuştur. Ermeni Patrikhanesi Mektebi'nde altı sene öğrenimini tamamlayarak diploma almıştır. H. 1282/M. 1865-66 yılında Paris'e giderek aldığı diplomayla bir okula girmiştir. Türkçe, Fransızca, Ermenice okuryazar ve Bulgarca'yı da sadece konuşur. Diplomadan anlaşılacağı üzere kimya, felsefe, fizik, ilim ve fen derslerine aşinadır. H. 1284/M. 1867-68 yılının başlarında 18 yaşında Dışişleri Bakanlığı yazışmalar birimi odasında stajyer olarak iki sene aynı birimde çalışarak H. 1286/M. 1869-70 yılının ortalarında 100 kuruş maaşa bağlanmıştır. H. 1287/M. 1870-71 yılının sonlarında maliye nezaretine yeniden teşkil edilen isham odasına 800 kuruş maaşla tayin edilmiş ve 11 ay hizmetten sonra memurluğunun kaldırılması ile iki ay kadar açıkta kalmıştır. H. Rebiülevvel 1290/M. Nisan/Mayıs 1873 yılında 500 kuruş maaşla Bayındırlık Nezareti Tercüme Kalemi'nde tercüman olarak görevlendirilmiştir. H. Şaban 1290/M. Eylül-Ekim 1873 yılında 125 kuruş, aynı sene ramazanında 400 kuruş, H. Zilkade 1294/M. Kasım-Aralık 1877 yılında 150 kuruş zamlı maaşı 1170 kuruşa

¹³⁴ BOA. DH. SAİD. 4/538.

yükselmiştir. H. Rebiülahir 1297/M. Mart-Nisan 1880 yılında yapılan düzenlemede maaşı 1200 kuruşa yükselerek görevine devam etmiştir. H. 23 Muharrem 1300/M. 4 Aralık 1882 tarihinde üçüncü sınıf rütbe almıştır. Şimdiye kadar bulunduğu hizmetleri nakil edildiği yerleri terk etmemiş ve mahkemede yargılanmamıştır. H. 27 Rebiülahir 1301/M. 25 Şubat 1884 tarihli Artin Efendi'nin şimdiye kadar görevini iyi yaptığına dair terceme kalemi kâtibi Kigork Efendi ile bayındırlık nezareti müsteşarı tarafından tasdik edilmiştir. Artin Efendi H. 18 Şevval 1304/M. 10 Temmuz 1887 tarihinde 1400 kuruş maaş ile fen işleri müdürlüğüne nakil edilmiştir. H. 16 Ramazan 1309/M. 14 Nisan 1892 tarihinden itibaren maaşı 1600 kuruşa yükseltilmiştir. Selanik'e irsale olunan suyun ve inşa kılınan tramvayın teslimi için komisyon üyeliğine seçilip H. 2 Cemaziyelahir 1311/M. 11 Aralık 1893 tarihinde oraya giderek 24 gün sonra dönüp su şirketinden 1500 Frank ve tramvay şirketinden 35 adet yüzlük Osmanlı altını harcırah almıştır. Memurluk görevini iyi bir şekilde yerine getirdiğine dair H. 3 Rebiülevvel 1312/M. 4 Eylül 1894 tarihinde üçüncü rütbeden mecidî nişanı, H. 19 Recep 1302/M. 4 Mayıs 1885 tarihinde dördüncü rütbeden mecidî nişan ile ödüllendirilmiştir. Maaşı H. 9 Şevval 1314/M. 13 Mart 1897 tarihinde icra kılınan tanzimat gereği 1450 kuruşa indirilmiştir. 1450 kuruş maaşla fen heyeti kalemi başkâtipliğine terfi ettiği Ticaret ve Bayındırlık sicil şubesinin H. 5 Muharrem 1315/M. 6 Haziran 1897 tarihli vukuat pusulasından anlaşmıştır. Görevindeki başarılarından dolayı H. 4 Zilhicce 1315/M. 26 Nisan 1898 tarihinde üçüncü rütbeden nişan-ı âli osmanî almıştır. H. 22 Cemaziyelevvel 1318/M. 17 Eylül 1900 tarihinde 1700 kuruşa yükseltilmiştir. H. 19 Şaban 1327/M. 5 Eylül 1909 tarihinde indirimle gidilerek 500 kuruşla Üsküdar Kadıköy su işleri, Dersaadet su işleri, İstanbul encümenliği şirketi, 1400 kuruş maaşla Galata tünel ve soğuk hava şirketine, ardından 500 kuruş maaşla Haydarpaşa Liman ve Rıhtım Şirketleri komiserliklerinde görev yapmıştır. Bu süreçte toplamda 2400 kuruş maaş aldığı H. 19 Şaban 1318/M. 12 Aralık 1900 tarihli vukuat pusulalarında yazılıdır¹³⁵.

3.18. Nazaret Efendi

Kuyumcu esnafından Yesayi Ağa'nın oğludur. H. 1266/M. 1849-50 yılında Kayseri'de doğmuştur. Millet mektebinde fen hesab, coğrafya, Türkçe, Fransızca ve Rumca okumuştur. 23 yaşında H. 1289/M. 1872-73 yılında stajyer olarak İstanbul

¹³⁵ BOA. DH. SAİD. 5/931.

tütün inhisarı idaresine girmiştir. H. Şevval 1290/M. Kasım-Aralık 1873 yılında 300 kuruş maaş ile gümrük emaneti bildiri kalemine memur olmuştur. Maaşı H. Recep 1292/M. Ağustos-Eylül 1875 yılında 450 kuruş ve H. Zilhicce 1292/M. Aralık-Ocak 1875-76 yılında 452 kuruş, H. 5 Recep 1295/M. 5 Temmuz 1878 tarihinde 500 kuruşa yükselmiş ve H. Rebiülahir 1297/M. Mart-Nisan 1880 yılında 400 kuruşa indirilmiştir. Görevi esnasında herhangi bir usulsüzlüğü olmamış ve herhangi bir konudan dolayı da mahkemede yargılanmamıştır. Aynı kalem müdürü Cezvi Efendi tarafından yazılan görüşte “iyi hizmeti ve iyi hali ile bilinir” şeklinde ifade etmiştir. Gümrük emini Edib Efendi tarafından ilave olunan incelemede de aynı yönde bir görüşü ifade etmiştir. H. 19 Cemaziyelevvel 1303/M. 23 Şubat 1886 tarihinde Nazret Efendi'nin H. 24 Safer 1302/M. 13 Aralık 1884 tarihinde 400 kuruş maaş ile dâhiliye gümrüğü memurluğuna nakil edildiği anlaşılmıştır¹³⁶.

3.19. Hazaros Saya Balyan Efendi

Osmanlı Devleti'nin Ermeni vatandaşlarından merhum tüccar Agob Saya Balaban Efendi'nin oğludur. H. 1266/M. 1849-50 yılında Kayseri Sancağı'na bağlı Tavlasun Köyü'nde doğmuştur. Evkere Köyü'nde Ermeni Mektebi'nde öğrenim görmüştür. Türkçe, Ermenice ve Rumca okuryazardır. H. 2 Rebiülevvel 1299/M. 22 Ocak 1882 tarihinde Konya Vilayeti'nde inşa edilecek gurebahanesini teşekkül eden komisyon üyeliğine tayin edilmiştir. H. 7 Şevval 1299/M. 22 Ağustos 1882 tarihinde merkez liva ziraat komisyonu, H. 5 Rebiülevvel 1302/M. 23 Aralık 1884 tarihinde tahsili baka komisyonları, H. 13 Rebiülevvel 1304/M. 10 Aralık 1886 tarihinde belediye komisyonu, H. 4 Rebiülevvel 1306/M. 8 Kasım 1888 tarihinde yine tahsili baka komisyonu, H. 12 Rebiülahir 1308/M. 25 Kasım 1890 tarihinde maarif komisyonları ve H. 2 Zilhicce 1308/M. 9 Temmuz 1891 tarihinde ziraat bankası meclis idare komisyonu, H. 18 Şaban 1309/M. 18 Mart 1892 tarihinde mahkemeyi istinaf ceza kısmı, H. 15 Rebiülevvel 1310/M. 7 Ekim 1892 tarihinde şikago sergisine gönderilen eşyanın korunması ve irsali için teşekkül komisyonu, H. 4 Cemaziyelevvel 1310/M. 24 Kasım 1892 tarihinde meclis idareyi vilayet nezdinde teşekkül heyeti intihabiye, H. 7 Cemaziyelahir 1310/M. 27 Aralık 1892 tarihinde meclisi maarif komisyonu, H. 10 Zilkade 1313/M. 23 Nisan 1896 tarihinde meclis idareyi vilayet üyelikleri, H. 9 Zilkade 1314/M. 11 Nisan 1897 tarihinde ve R. 1317/M. 1901-02 yılında üyeliklerde,

¹³⁶ BOA. DH. SAİD. 9/893.

H. 21 Ramazan 1319/M. 1 Ocak 1902 tarihinde Bilecik ve Milas köylerinden yapılacak iş için inşaat malzemesi için teşekkül komisyonu, H. 27 Cemaziyelevvel 1320/M. 1 Eylül 1902 tarihinde Karahisarı Sahib kasabasında meydana gelen yangın sonucu kurulan yardım komisyonu ve H. 24 Ramazan 1320/M. 25 Aralık 1902 tarihinde bedelatı askeriye tevzi (dağıtma) ve tahsil komisyonları, H. 21 Zilkade 1318/M. 12 Mart 1901 tarihinde dördüncü defa olarak meclis idareyi vilayet üyeliklerinde bulunduktan sonra liva mutasarrıf yardımcılığına R. 13 Teşrinievvel 1319/M. 26 Ekim 1903 tarihinde seçilmiştir. H. 17 Şevval 1320/M. 17 Ocak 1903 tarihinde 1100 kuruş maaşla Kayseri Sancağı Mutasarrıf yardımcılığına tayin olmuş ve H. 13 Zilhicce 1320/M. 13 Mart 1903 tarihinde işe başlamıştır. Maaşı H. 23 Rebiülevvel 1327/M. 14 Nisan 1909 tarihinde maaşı 1500 kuruşa indirilmiş ve R. 9 Ağustos 1325/M. 22 Ağustos 1909 tarihinde açıkta kalmıştır. H. 6 Şevval 1327/M. 21 Ekim 1909 tarihinde 1500 kuruş maaşla Karamürsel Kazası kaymakamlığına tayin olmuştur. Kayseri Sancağı Mutasarrıf Yardımcısı tarafından yazılan memuriyeti, maaşı, tayin, görevinden ayrılmaları, iyi hizmetleri ilgili yazı ve idare meclisinin R. 29 Ağustos 1325/M. 11 Eylül 1909 tarihli raporuyla idare meclisi vilayet ve komisyon üyeliklerindeki hizmeti ile ilgili R. 9 Kânunusani 1297/M. 21 Ocak 1882, R. 9 Ağustos 1298/M. 21 Ağustos 1882, R. 7 Kânunuevvel 1300/M. 19 Aralık 1884, R. 27 Teşrinisani 1302/M. 9 Aralık 1886, R. 27 Teşrinievvel 1304/M. 8 Ocak 1889, R. 12 Teşrinisani 1306/M. 24 Kasım 1890, R. 24 Haziran 1307/M. 6 Temmuz 1891, R. 5 Mart 1308/M. 17 Mart 1892, R. 24 Teşrinievvel 1308/M. 5 Kasım 1892, R. 12 Teşrinisani 1308/M. 24 Kasım 1892, R. 19 Kânunuevvel 1317/M. 1 Ocak 1902, R. 11 Kânunuevvel 1318/M. 24 Aralık, R. 27 Şubat 1318/M. 12 Mart 1903 ve R. 1 Mart 1309/M. 13 Mart 1893 tarihli görüşleri nüfus tezkiresi görülerek H. 5 Rebiülahir 1328/M. 16 Nisan 1910 tarihinde iade edilmiştir. Sağlık sorunlarından dolayı İzmir Sancağı mutasarrıflığından alınarak H. 25 Cemaziyelahir 1328/M. 4 Temmuz 1910 tarihinde 326 kuruş maaş ile yer değiştirmek suretiyle Sayda Kazası Kaymakamlığına nakil edilmiştir. Memuriyetinden ayrılmasından dolayı H. 24 Şevval 1329/M. 18 Ekim 1911 tarihinde görevinden alındı. R. 26 Teşrinievvel 1325/M. 8 Kasım 1909 tarihinden H. 20 Haziran 1326/M. 3 Temmuz 1910 tarihinde tarihine kadar tam ve R. 21 Haziran 1326/M. 4 Temmuz 1910 tarihinden R. 30 Haziran 1326/M. 13 Temmuz 1910 tarihine kadar yarım maaşla Karamürsel Kazası Kaymakamlığında görev yapmıştır. Zimmeti olmadığı İzmit

Sancağı meclis idaresinden ve mahalli meclis idaresinden gönderilen R. 1 Temmuz 1326/M. 14 Temmuz 1910 tarihli raporunda yazmaktadır. H. 15 Temmuz 1326/M. 28 Temmuz 1910 tarihinden, R. 4 Teşrinievvel 1327/M. 17 Ekim 1911 tarihine kadar asaleten ve R. 5 Teşrinievvel 1327/M. 18 Ekim 1911 tarihinden, R. 14 Teşrinievvel 1327/M. 27 Ekim 1911 tarihine kadar vekâleten Midye Kazası Kaymakamlığında bulunduğu sürece zimmet ve ilişiği olmadığı kaza meclis idaresinin R. 19 Teşrinievvel 1327/M. 1 Kasım 1911 tarihli raporunda gösterilmiş. Emeklilik maaşı tahsisi başvurusu üzerine seçilen kurulca R. 4 Şubat 1327/M. 17 Şubat 1912 tarihinde istihdamına karar verilmiş olduğu memurun kalemi müdürünün R. 9 Şubat 1327/M. 22 Şubat 1912 tarihli tezkiresiyle bildirilmiştir¹³⁷.

3.20. Bodos Efendi

Kayserili tüccarlardan merhum Sava Ağa'nın oğludur. H. 16 Zilhicce 1267/M. 12 Ekim 1851 tarihinde Kayseri'de doğmuştur. Sıbyan mektebinde öğrenim görmüştür. Türkçe okuryazardır. H. Rebiülevvel 1295 M. Mart-Nisan 1878 yılında 27 yaşında Kayseri hizmet kalemine girmiş, H. 14 Recep 1295/M. 14 Temmuz 1878 tarihinde 190 kuruş maaşla Develi Kazası mal yardımcılığına alınmıştır. H. 7 Cemaziyelahir 1297/M. 17 Mayıs 1880 tarihinde 200 kuruş aylıkla Kayseri Sancağı mal sandığı kâtabi işine girmiştir. H. 28 Recep 1298/M. 26 Haziran 1881 tarihinde 300 kuruş maaşla Develi Kazası ikinci kısım aşar kâtipliği görevine nakil edilmiştir. H. 23 Rebiülahir 1299/M. 14 Mart 1882 tarihinde kâtiplik biriminin kapatılması üzerine aynı sene H. 7 Ramazan 1299/M. 23 Temmuz 1882 tarihinde yeni kurulan birime memur olarak 240 kuruş maaşla girmiştir. H. 4 Safer 1303/M. 12 Kasım 1885 tarihinde 450 kuruş maaşla Boğazlıyan Kazası aşar başkâtipliği görevine terfi etmiştir. H. 22 Safer 1307/M. 18 Ekim 1889 tarihinde 225 kuruş maaşla Palas Mahkemesi'nde vezne kâtabi olmuştur. H. 15 Rebiülahir 1307/M. 9 Aralık 1889 tarihinde 300 kuruş maaşla Kayseri'de geçici olarak aşar kayıt memurluğuna başlamıştır. H. 25 Rebiülevvel 1308/M. 8 Kasım 1890 tarihinde 400 kuruş maaşla Akdağmadeni Düyun-ı Umumiye Müdürlüğü'nde sandık emini olarak görevlendirilmiştir. Ankara Dış Borçlar Nezareti ile idare merkezinden yazılan görüşlerde iyi bir memur olduğu tasdik edilmiştir. Develi ve Boğazlıyan Kazaları 2. aşar kâtipleriyle aşar ve ağnam başkâtiplerinden yazılan yazıların R. 25 Teşrinievvel

¹³⁷ BOA. DH. SAİD. 169/467.

1301/M. 6 Kasım 1885, R. 7 Teşrinievvel 1302/M. 19 Ekim 1886 ve 9 Teşrinievvel 1302/M. 21 Ekim 1886 tarihlerindeki tasdikli sureti bulunmaktadır. H. 8 Recep 1312/M. 5 Ocak 1895 tarihinde 350 kuruş maaşla yeri değişmiştir. Sonraki süreçte Nevşehir Kazası Dış Borçlar İdaresi'nde kâtip olarak görevlendirilmiş ise de asaleti onaylanmadığından H. 16 Recep 1312/M. 13 Ocak 1895 tarihinde istifa ederek açıkta kalmıştır. H. 18 Şevval 1314/M. 22 Mart 1897 tarihinde 250 kuruş maaşla kâtip olarak tayin edilmiştir. H. 6 Muharrem 1316/M. 27 Mayıs 1898 tarihinde asaleten atandığı Osmanlı Dış Borçlar Müdürlüğü Şubesi'nin R. 25 Haziran 1318/M. 8 Temmuz 1902 tarihli vukuat pusulasında bildirilmiştir¹³⁸.

3.21. Mihalaki Efendi

Rum vatandaşlarından Yorgancıoğlu Pavlaki'nin oğludur. H. 1267/M. 1850-1851 yılında Kayseri'de doğmuştur. Sıbyan mektebi, İstanbul Rum Mektebi ve Heybeliada Ticaret Mektelerinde dersler almıştır. Rumca ve Fransızca öğrenerek diploma almış ama kaybetmiştir. Türkçe okuryazardır. H. 3 Şevval 1310/M. 20 Nisan 1893 tarihinde 43 yaşında 360 kuruş maaşla Kayseri Sancağı Bidayet Mahkemesi üyeliğine tayin edilmiş ve H. 12 Şevval 1312/M. 8 Nisan 1895 tarihinde açıkta kalmıştır. H. 12 Rebiülevvel 1313/M. 2 Eylül 1895 tarihinde 360 kuruş aylıkla Bünyanhamidiye Kazası Sandık Eminliği'ne tayin olmuştur. 600 kuruş maaşla Sivas Vilayeti Sandık Eminliği'ne nakil olmuş ve H. 19 Şaban 1314/M. 23 Ocak 1897 tarihinde işe başlamıştır. H. 22 Recep 1314/M. 27 Aralık 1896 tarihinde Bünyanhamidiye Kazası'ndaki görevinde açıkta kalmıştır. Vilayet Defterdarlığı ve Valiliğinden yazılan görüş ile maliye nezaretinin görüşüne göre görevinde iyi olduğu, emekli sandığına borcu olmadığı tasdik edilmiştir. Vilayet idaresinin R. 16 Mart 1312/M. 28 Mart 1896 tarihinde Kayseri Sancağı encümeni belediye heyetinin R. 3 Şubat 1310/M. 15 Şubat 1895 tarihinde ve Bünyanhamidiye Kazası İdare Meclisinin R. 19 Kânunuevvel 1312/M. 31 Aralık 1896 tarihli raporlarının sureti ile Ankara Vilayeti Defterdarlığı'nın tezkeresi ve Maliye Bakanlığı'nın R. 29 Nisan 1312/M. 11 Mayıs 1896 tarihli verdiği kararlar dosyasında mevcuttur. H. 7 Şevval 1316/M. 18 Şubat 1899¹³⁹.

¹³⁸ BOA. DH. SAİD. 61/425.

¹³⁹ BOA. DH. SAİD. 87/27.

3.22. Todoraki Efendi

Ebniye kalfalarından Manol'un oğludur. Osmanlı Devleti'nin Rum vatandaşlarındandır. H. 1268/M. 1851-52 yılında Kayseri'de doğmuştur. İstanbul İbtidâî Mektebi'nde ilk eğitimini almıştır. Bir müddet dava vekâletinde bulunduğu adliye nezaretinin özel sicilinde kayıtlıdır. H. 29 Şaban 1304/M. 23 Mayıs 1887 tarihinde 1200 kuruş maaşla Midilli Vilayeti dâhilinde Yondan Kazası Bidayet Mahkemesi'ne tayin edilmiştir. Görevini layıkıyla yerine getiremediği yönünde hakkında yazılan rapor üzerine encümen düzenleme birimi komisyonunca verilen karar üzerine H. 19 Zilhicce 1305/M. 27 Ağustos 1888 tarihinde görevinden alınmıştır. H. 9 Cemaziyelahir 1306/M. 10 Şubat 1889 tarihinde 1200 kuruş maaşla Hareket Kazası Bidayet Mahkemesi'ne tayin edilmiştir. Vilayetten gelen yazı üzerine H. 25 Zilhicce 1306/M. 22 Ağustos 1889 tarihinde ile 1200 kuruş maaşla Herse'ye, H. 10 Cemaziyevvel 1307/M. 2 Ocak 1890 tarihinde ise aynı maaşla Kaşot Bidayet Mahkemesi'ne nakil olmuştur. Burada iken harca tabi olmayan bazı evraktan harç ve vergi alıp usulsüzlük yaptığı, mahkemeyi tatil ederek izinsiz İstanbul'a geldiği gerekçesiyle H. 22 Muharrem 1308/M. 7 Eylül 1890 tarihinde görevinden alınmıştır. Görevinden alınmasına neden olarak usulsüzlük yaptığı, dikkatsizlikle sicil defterinde yalnız kendi mühürünün bulunduğu ve zimmetine 100 kuruş geçirmesi gösterilmiştir. Ancak Todoraki Efendi uzun zamandır açıkta olduğu ve zimmetine geçirdiği paraları bile vermekten aciz olduğunu beyan etmesi üzerine tekrar tayinine karar verilmiştir. H. 2 Ramazan 1312/M. 27 Şubat 1895 tarihinde 1200 kuruş maaşla Antalya Sancağı Ticaret Mahkemesi'ne tayin edilmiştir. H. 9 Şevval 1314/M. 13 Mart 1897 tarihinde maaşı 1080 kuruşa düşürülmüştür. Hakkındaki şikâyetler üzerine Konya Vilayeti İstinaf Mahkemesi savcılığınca ve Mahalli adliye müfettişliğince yapılan inceleme sonucunda H. 7 Şevval 1316/M. 18 Şubat 1899 tarihinde görevinden alınmıştır. Aleksî, Vasil, Simon ve Hralmayos adlı kimselerle sahtekârlık yaptığı gerekçesiyle mahkemede yargılanmıştır. İstanbul Hıyanet Mahkemesi'nde görülen mahkeme sonucunda R. 25 Kânunuevvel 1315/M. 6 Ocak 1900 tarihinde beratına karar verilmiş ise de hakkında diğer konularla ilgili hakkında tutuklama kararı bulunduğu görülmüştür. Sonraki süreçte de emekli sadığına ait olan 5921 kuruşu zimmetine geçirip görevini suistimal ettiği anlaşılmıştır. Yargılanmasının bir diğer gerekçesi de görevini ihmal ve mahkemeyi çalışamaz duruma getirmesidir. Biyografisinde Kaşot Bidayet Mahkemesi'nde bulunduğu

sırada Midilli istinaf savcılığında yazılan görüşte biyografisi tasdik olunmuş ve görevini yerine getirebilir olduğu belirtilmiştir. Yonda, Hareket, Herse, Kaşot Kazaları bidayet ve Antalya Sancağı ticaret mahkemesinden gönderilen yazılarla tayini, maaşı, açıkta kalması adliye nezaret sicil şubesinin R. 17 Ağustos 1309/M. 29 Ağustos 1893, R. 3 Haziran 1315/M. 15 Haziran 1899 ve R. 4 Kânunuevvel 1316/M. 17 Aralık 1900 tarihli tezkirelerinden görülmüş ve belgeleri kendisine iade olunmuştur. H. 17 Cemaziyelevvel 1319/M. 1 Eylül 1901¹⁴⁰.

3.23. Artin Moseviçyan Efendi

Kıragos'un oğludur. H. 1268/M. 1851-52 yılında Kayseri'de doğmuştur. Manosya adlı Ermeni Mektebi'nde Türkçe, Ermenice, Fransızca, hesap, tarih ve coğrafya dersleri almıştır. Hukuk mektebinde 4 yıl hukuk öğrenimi görmüştür. Türkçe, Ermenice konuşur ve Fransızca okuryazardır. H. 1298/M. 1880-81 yılında 30 yaşında stajyer olarak cinayet mahkemesi kalemine ve bir yıl sonra İstanbul İnfikak Dairesi'ne girmiştir. H. 16 Cemaziyelevvel 1301/M. 14 Mart 1884 tarihinde 600 kuruş maaş almış, bir sene sonra da aynı maaşla Beyoğlu İstinaf Dairesi'ne nakil olmuştur. On ay sonra İstanbul tarafına gönderilmiştir. H. 25 Muharrem 1304/M. 24 Ekim 1886 tarihinde 1440 kuruş maaş ile istinaf mahkemesi cünha dairesi üyeliğine tayin edilmiştir. Şimdiye kadar bulunduğu görevleri layıkıyla yerine getirmiş ve herhangi bir konudan dolayı da mahkemede yargılanmamıştır. İstinaf mahkemesi cünha dairesinden yazılan görüşte işinin ehli ve liyakatlı olduğu adliye nezaretinin tasdiğiyle kayıt edilmiştir. Hukuk mektebinden aldığı diploma H. 27 Zilkade 1306/M. 25 Temmuz 1889 tarihli dosyasında mevcuttur¹⁴¹.

3.24. Agob Efendi

Kasab Torosoğlu Anhiba'nın oğludur. H. 1270/M. 1853-54 yılında Kayseri'de doğmuştur. Sıbyan mektebinde ilköğrenimini görmüştür. Türkçe bilmektedir. H. 1288/M. 1871-72 tarihinde 18 yaşında stajyer olarak Kayseri Sancağı kalemine girmiştir. H. 1290/M. 1873-74 yılında 300 kuruş maaşla aynı ilde anbar kâtipliğine tayin edilmiştir. H. 28 Rebiülevvel 1293/M. 28 Nisan 1876 tarihinde 190 kuruş maaşla Ankara Vilayeti'de birinci firka muhasipliğine girmiştir. H. 3 Cemaziyelevvel

¹⁴⁰ BOA. DH. SAİD. 96/347.

¹⁴¹ BOA. DH. SAİD. 26/175.

1293/M. 27 Mayıs 1876 tarihinde 200 kuruş maaşla Tavlasun Kazası vukuat kâtipliğinde görevlendirilmiştir. H. 1 Muharrem 1299/M. 23 Kasım 1881 tarihinde 250 kuruş maaşla Erkilet Nahiyesi tahrir vergi kâtipliğine nakl edilmiştir. Şimdiye kadar açıkta kalmamış ve hakkında herhangi bir şikâyet olmamıştır. Kayseri Sancağı tahrir vergi memuriyetiyle mutasarrıflığından yazılan görüşlerde görevini iyi bir şekilde yerine getirdiği vergi emanetinin H. 25 Cemaziyelahir 1301/M. 22 Nisan 1884 tarihli belgelerinde mevcuttur. H. 25 Muharrem 1303/M. 3 Kasım 1885¹⁴².

3.25. Avramaki Papadopulos Efendi

Rum milletinden Papa Yakof'un oğludur. H. 1270/M. 1853-54 yılında Kayseri Sancağı'na bağlı Germir Köyü'nde doğmuştur. İzmir Rum Mektebi'nde Türkçe, Fransızca, Rumca dilleri ile tarih, hesap, coğrafya, kimya, cebir, fizik, geometri, kozmografya (astronomi) ve usul defteri derslerini almıştır. Fen mülkiye mektebinin 3. sınıfına bir sene devam etmiştir. Hukuk mektebine başlamış pekiyi derece ile mezun olmuştur. Türkçe, Rumca ve Fransızca okuryazardır. Devlet şurası tanzimat dairesi başmuavini Reşid Bey'le birlikte Kavanin ve Nizamatin Şerhini Cami-i Hukuk-ı Ticaret adlı eserini neşr etmişlerdir. H. 1303/M. 1885/86 tarihinde 33 yaşında stajyer olarak Beyoğlu Bidayet Mahkemesi Hukuk ve İstanbul İstinaf-ı Cünha Mahkemelerinde görev yapmıştır. H. 24 Cemaziyelevvel 1307/M. 16 Ocak 1890 tarihinde 1400 kuruş maaşla Mersin Sancağı Bidayet Mahkemesi savcı yardımcılığına tayin edilmiştir. Hukuk mektebi müdüriyetinden yazılan görüşte H. 18 Şevval 1304/M. 10 Temmuz 1887 tarihinde pekiyi dereceden mezun olduğuna dair beyanlar adliye nazırı Hasan Rifat Paşa tarafından da tasdik edilmiştir. Bu kayıtların tasdiklenmiş suretleri Adliye Nezareti Sicil-i Ahvâl Şubesi Müdürlüğü'nün H. 20 Şaban 1308/M. 31 Mart 1891 tarihli evrakları arasında mevcuttur. H. H. 28 Cemaziyelahir 1313/M. 16 Aralık 1895 tarihinde 5000 kuruş maaş ile Yanya ve İşkodra Vilayetleri Adliye Müfettişliği'ne nakl edilmiş ise de daha sonra verilen bir karar üzerine Türkçe, Fransızca, Bulgarca ve Rumcaya aşina olan ayrıca hukuk üzerine eğitim almış Divan-ı Ali üyeliği görevinde bulunan Aleko İlişa Bediriki Efendi tayin edilmiştir. H. 27 Recep 1313/M. 13 Ocak 1896 tarihinde 1800 kuruş maaş ile Aydın Vilayeti merkez Bidayet Mahkemesi savcı yardımcılığına nakil edilmiştir. H. 22 Şaban 1314/M. 26 Ocak 1897 tarihinde 2500 kuruş maaş ile Aydın

¹⁴² BOA. DH. SAİD. 9/67.

ve Midilli Vilayetleri adliye müfettiş y yardımcılığına nakil olunmuştur. H. 9 Şevval 1314/M. 13 Mart 1897 tarihinde yapılan düzenleme ile maaşı 50 kuruş indirilmiştir. H. 20 Muharrem 1315/M. 21 Haziran 1897 tarihinde 4500 kuruş maaşla Sivas ve Erzurum Vilayetleri adliye müfettişliğine tayin edilmiştir. İstifası üzerine encümeni adliyece yerine H. 18 Recep 1320/M. 21 Ekim 1902 tarihinde başka biri atanmıştır¹⁴³.

3.26. Yorgi Servet Efendi

Osmanlı Devleti'nin Rum vatandaşlarından Bedros Ağa'nın oğludur. H. 1270/M. 1853-54 yılında Kayseri'de doğmuştur. Millet mektebinde Arapça, mantık ve Farsçadan gülistan okumuştur. Türkçe, Fransızca ve Rumca okuryazardır. H. 1291/M. 1874-75 yılında 22 yaşında telgraf mektebine stajyer olarak girmiştir. H. 11 Muharrem 1292/M. 17 Şubat 1875 tarihinde 380 kuruş maaşla İzmir Fransız muhabere memuriyetine tayin olmuştur. H. 15 Zilkade 1292/M. 13 Aralık 1875 tarihinde 400 kuruş maaş alırken H. 21 Zilkade 1293/M. 8 Aralık 1876 tarihinde maaşı 500 kuruşa yükseltilmiştir. H. 16 Rebiülevvel 1297 /M. 27 Şubat 1880 tarihinde 800 kuruş maaşla Bayezid Telgraf Merkezi Müdürlüğü'ne terfi etmiştir. H. 29 Zilhicce 1316/M. 10 Mayıs 1899 tarihinde Aydın Vilayeti'nin Telgraf ve Posta Baş Müdürlüğü'nden iyi bir memur olduğu tasdik edilmiştir. H. 9 Şevval 1314/M. 13 Mart 1897 tarihinde maaşı 720 kuruşa düşürülmüş olduğu telgraf ve posta sicil şubesinin H. 12 Muharrem 1315/M. 13 Haziran 1897 tarihli vukuat pusulasında belirtilmiştir¹⁴⁴.

3.27. Jan Eftikidis Efendi

Osmanlı Devleti'nin Rum vatandaşlarından Yovaniki'nin oğludur. H. 1270/M. 1853-54 yılında Kayseri Sancağı'na bağlı Tavlasun Köyü'nde doğmuştur. İstanbul Fener Rum Mektebi'nden sonra sultanî mektebi yol ve köprü bölümünde okuyup mühendislik diploması almıştır. Türkçe, Fransızca, Rumca ve İngilizce okuryazardır. H. 30 Recep 1293/M. 21 Ağustos 1876 tarihinde 350 kuruş maaşla sultanî mektebi derslane mübaşirliğine tayin olmuştur. H. 21 Şaban 1295/M. 20 Ağustos 1878 tarihinde aynı maaş ile okulun ilmi hesap hocalığına nakil edilmiş ve H. 21 Zilhicce

¹⁴³ BOA. DH. SAİD. 25/211.

¹⁴⁴ BOA. DH. SAİD. 85/241.

1295/M. 16 Kasım 1878 tarihinde istifa etmiştir. H. 18 Şaban 1299/M. 5 Temmuz 1882 tarihinde 1500 kuruş maaşla Ankara Vilayeti bayındırlık işlerine mühendis olarak atanmıştır ve H. 20 Recep 1307/M. 12 Mart 1890 tarihinde açıkta kalmıştır. H. 15 Cemaziyelahir 1308/M. 26 Ocak 1891 tarihinde 2000 kuruş maaşla Karadağ hududuna yakın Rogova, Gosine ve Plave'den İpke'ye yapılacak askeri yol keşfine memur edilmiştir. H. 14 Recep 1309/M. 13 Şubat 1892 tarihinde görevini bitirip açıkta kalmıştır. H. 11 Safer 1311/M. 24 Ağustos 1893 tarihinde 2250 kuruş maaşla Bitlis Vilayeti'nde inşa olunan Malazgird köprüsü inşaatı mühendisliğine tayin edilmiştir. H. 23 Rebiülevvel 1311/M. 4 Ekim 1893 tarihinde açıkta kalmıştır. H. 14 Zilhicce 1311/M. 18 Haziran 1894 tarihinde 1500 kuruş maaşla Biga Sancağı bayındırlık işleri mühendisliğine atanmıştır. H. 22 Zilhicce 1314/M. 24 Mayıs 1897 tarihinde 2000 kuruş maaşla Musul Vilayeti bayındırlık işleri mühendisliğine tayin olmuştur. H. 20 Rebiülahir 1315/M. 18 Eylül 1897 tarihinde işe başlamıştır. H. 7 Şaban 1315/M. 1 Ocak 1898 tarihinde maaşı 2250 kuruşa yükseltilmiştir. H. 25 Cemaziyelevvel 1315/M. 22 Ekim 1897 tarihinde aynı maaş ile Adana Vilayeti bayındırlık başmühendisliğine nakil edilmiştir. H. 16 Şaban 1315/M. 10 Ocak 1898 tarihinde kendisine ikinci rütbe tevcih edilmiştir. Görevindeki yetersizlikten dolayı Adana Vilayeti'nin R. 9 Kânunusani 1315/M. 21 Ocak 1900 tarihli ve 535 numaralı yazısıyla H. 7 Zilkade 1317/M. 9 Mart 1900 tarihinde açığa alınmıştır. Görev yaptığı yerlerde zimmet ve ilişkisi bulunmadığına ve Adana'da bulunduğu müddetçe görevini iyi yaptığına dair R. 3 Nisan 1316/M. 16 Nisan 1900 tarih ve yirmi iki numaralı Adana Vilayeti mahalli idare raporunda yazılıdır. Nüfus tezkiresi, aldığı rütbeler, diplomaları, Hırsova ve Ankara'daki görev yazıları Ticaret ve Bayındırlık Bakanlığı muhasebesinin H. 3 Cemaziyelahir 1319/M. 17 Eylül 1901 tarihli raporunda belirtilmektedir¹⁴⁵.

3.28. Kigork Zihni Efendi

Osmanlı Devleti'nin Ermeni vatandaşlarından Keşişyan Ohannes Ağa'nın oğludur. H. 1271/M. 1854-55 yılında Kayseri Kasabası'nda doğmuştur. Mahalle mektebinde ilk eğitimini almıştır. Ermenice, Türkçe okuryazar ve Rum diline aşinadır. On iki sene kadar Kayseri hizmet sandığı idaresinde stajyer olarak devam etmiştir. H. 5 Zilhicce 1305/M. 13 Ağustos 1888 tarihinde 250 kuruş maaşla Kayseri Belediye

¹⁴⁵ BOA. DH. SAİD. 103/323.

Dairesi Kâtipliğine tayin edilmiştir. H. 21 Recep 1307/M. 13 Mart 1890 tarihinden H. 10 Rebiülevvel 1309/M. 14 Ekim 1891 tarihine kadar 100 kuruş zamlı maaşı 450 kuruşa yükseltilmiştir. Yapılan kontrat gereği günlük 5460 dükkân icarından 397 kuruşu zimmetine geçirdiği iddiasıyla H. 7 Cemaziyelahir 1314/M. 13 Kasım 1896 tarihinde görevinden alınmıştır. Liva mezbur meclis idaresince cereyan eden mahkeme neticesinde çeşitli yollardan 3000 kuruşu merhum belediye sandık emini Serkiz Efendi'nin kalan mal varlığından üzerine geçirdiği anlaşılmıştır. Ayrıca 2400 kuruşu eski sandık emini Mustafa Efendi'nin yanında çalışırken görevini suiistimal ederek üzerine geçirdiği anlaşılmıştır. Yargılama neticesinde ise suçsuz bulunarak beraatine karar verilmiştir. H. 25 Zilhicce 1315/M. 17 Mayıs 1898 tarihinde 400 kuruş maaşla ticaret odası kâtipliğine tayin olmuştur. H. 15 Zilhicce 1320/M. 15 Mart 1903 tarihi ve R. 1 Mart 1319/M. 13 Mart 1897 tarihinde aynı maaşla Karahisar Nahiyesi, H. 7 Safer 1322/M. 23 Nisan 1904 ve R. 9 Nisan 1320/M. 22 Nisan 1904 tarihinde 400 kuruş maaşla Develi, R. 7 Mart 1323/M. 20 Mart 1907, R. 1 Mart 1321/M. 14 Mart 1905 tarihinde 400 kuruş maaşla Kayseri, R. 18 Muharrem 1324/M. 14 Mart 1906 tarihinde ve R. 1 Mart 1322/M. 14 Mart 1906 tarihinde 400 kuruş maaşla İncesu tahsilat müfettişliği tahvil memurluğunda bulunmuştur. H. 25 Muharrem 1325/M. 10 Mart 1907 tarihinde ve R. 28 Şubat 1321/M. 13 Mart 1906 tarihinde müfettişliklerin kaldırılmasıyla açıkta kalmıştır. Bir gün sonra yani R. 1 Mart 1323/M. 14 Mart 1907 tarihinde 350 kuruş yarım maaşla Kayseri tahsil memurluğuna vekâleten görevlendirilmiştir. H. 2 Cemaziyelevvel 1325/M. 14 Mart 1907 tarihinde R. 31 Mayıs 1323/M. 13 Haziran 1907 tarihinde 700 kuruş maaşla asaleti icra kılınmış ise de H. 19 Zilkade 1325/M. 24 Aralık 1907 tarihinde Nalluhan'a nakil edildiği halde görevine başlamamıştır. Maaşı, nüfus tezkiresi, hizmeti, görevden ayrılışı, açılan davadan beraati ile Kayseri İdare Meclisi'nin R. 26 Nisan 1323/M. 9 Mayıs 1907 tarihli raporları dosyasında mevcuttur. Maliye sicil şubesinden gelen biyografisinde doğum tarihi her ne kadar H. 1272 olarak yazılmış olsa da H. 1275 doğumlu olarak maliye nezaretinin R. 11 Kânunuevvel 1326/M. 24 Aralık 1910 tarihli tezkiresiyle düzeltiliği anlaşılmıştır. Ankara Vilayeti İdare Meclisi tarafından R. 12 Kânunusani 1326/M. 5 Ocak 1911 tarihli yazı ile istihdamına karar verildiği maliye sicil şubesininin R. 24 Kânunusani 1326/M. 6 Şubat 1911 tarihli vukuat pusulasında gösterilmiştir¹⁴⁶.

¹⁴⁶ BOA. DH. SAİD. 176/241.

3.29. Dikran Efendi

Ermeni vatandaşlarından tüccar Serkiz Ağa'nın oğludur. H. 1271/M. 1854-55 yılında Kayseri'de doğmuştur. Ermeni Sıbyan Mektebi'nde Osmanlıca, Ermenice ve Rumca dersleri görmüştür. Belirtilen dersleri okuyup yazabilmektedir. H. 21 Şevval 1301/M. 14 Ağustos 1884 tarihinde 30 yaşında 400 kuruş maaşla Niğde Sancağı'na bağlı Bor Kazası merkez aşar anbarı memuriyetine tayin edilmiştir. Görev süresince hakkında herhangi bir şikâyet olmamıştır. Konya Vilayeti Aşar Müdürlüğü, Konya Valiliği ve kapatılan ağnam ve aşar birimlerinden yazılan evraklardan görevini layıkıyla yerine getirdiği H. 6 Cemaziyelahir 1303/M. 12 Mart 1886 tarihinde tasdik edilmiştir. H. 20 Cemaziyelahir 1304/M. 16 Mart 1887 tarihinde aşar idarelerinin kaldırılmasıyla açıkta kalmıştır. H. 6 Şevval 1302/M. 19 Temmuz 1885 tarihinde 270 kuruş maaşla Bor Kazası sandık emniğine tayin edilmiş ve H. 11 Cemaziyelahir 1306/M. 12 Şubat 1889 tarihinde açıkta kalmıştır. Bulunduğu görevle ilişkisi kesildiği Konya Vilayeti İdare Meclisi'nin H. 27 Rebiülahir 1309/M. 30 Kasım 1891 tarihli raporunda gösterilmiştir. Maliye nezareti Sicil-i Ahval Şubesi'nin H. 1 Mayıs 1309/M. 13 Mayıs 1893 tarihli yazısında da beyan edilmiştir¹⁴⁷.

3.30. Atanaş Efendi

Rum vatandaşlarından Sava'nın oğludur. H. 20 Cemaziyelevvel 1271/M. 8 Şubat 1855 tarihinde Kayseri'de doğmuştur. Kayseri Rum Mektebi ve Kayseri Katolik Mektebi'nde inşaat üzerine dersler okumuştur. Türkçe okuryazardır. H. 6 Muharrem 1303/M. 15 Ekim 1885 tarihinde 32 yaşında 450 kuruş maaşla Amasya sandık emanetine tayin edilmiştir. H. 24 Muharrem 1305/M. 12 Ekim 1887 tarihinde açıkta kalmıştır. H. 23 Recep 1314/M. 28 Aralık 1896 tarihinde 360 kuruş maaşla Sivas Sancağı'na bağlı Bünyanhamid Kazası sandık emanetine tayin olmuştur. Kaymakamlık ile Sivas Vilayeti valiliğinden yazılan raporlarda görevinde iyi olduğu beyan edilmiştir. Nüfus tezkiresi, maaşı, açıkta kalma nedeni ve rüşvetle ilişkisinin olmadığına dair vilayet idare meclisinin R. 16 Teşrinisani 1302/M. 28 Kasım 1886, Amasya Sancağı İdare Meclisi ile vilayet muhasebesinin R. 7 Kânunusani 1303/M. 19 Ocak 1888, R. 13 Teşrinisani 1312/M. 25 Kasım 1896 tarihli raporları R. 9 Teşrinisani 1313/M. 21 Kasım 1897 tarihli dosyasında bulunmaktadır. H. 13

¹⁴⁷ BOA. DH. SAİD. 27/55.

Ramazan 1316/M. 25 Ocak 1899 tarihinde açıkta kalmıştır. H. 4 Safer 1317/M. 14 Haziran 1899 tarihinde 540 kuruş maaşla Bünyanhamid Kazası Mal Müdürlüğü'ne ve oradan da 540 kuruş maaşla Gürün Kazası Mal Müdürlüğü'ne nakil edilmiştir. H. 28 Recep 1323/M. 28 Eylül 1905 tarihinde Bünyanhamid Mal Müdürlüğü'nden ilişik kesilerek H. 27 Şaban 1323/M. 27 Ekim 1905 tarihinde Gürün'de göreve başlamıştır. H. 4 Rebiülevvel 1324/M. 28 Nisan 1906 tarihinde aynı kuruş maaşla Aziziye Kazası Mal Müdürlüğü'ne nakil edilmiştir. H. 29 Safer 1325/M. 13 Nisan 1907 tarihinde Gürün'den ayrılmıştır. Çalıştığı diğer yerlerde zimmet ve ilişkisi olmadığına dair Bünyanhamid ve Gürün Kazaları idare meclisinin R. 1 Teşrinevvel 1321/M. 14 Ekim 1905, R. 1 Nisan 1322/M. 14 Nisan 1906 ve R. 17 Kânunuevvel 1324/M. 30 Aralık 1908 tarihli raporuyla maliye sicil şubesinin R. 6 Teşrinisani 1324/M. 19 Kasım 1908 tarihli vukuat pusulasında gösterilmiştir¹⁴⁸.

3.31. Ermenak İnokyan Efendi

Merhum Agob Ağa'nın oğludur. H. 1272/M. 1855-56 yılında Kayseri'de doğmuştur. Kumkapı da bulunan Yand adlı Ermeni Mektebinde tahsil görmüştür. Türkçe ve Ermenice okuryazar ve Fransızcaya aşinadır. Ankara Vilayeti Adliye Kurulu'nun yaptığı imtihan ile R. 1 Temmuz 1320/M. 14 Temmuz 1904 tarihli 2. sınıf dava vekâleti ruhsatnamesi almıştır. H. 17 Şevval 1327/M. 1 Kasım 1909 tarihinde kurul düzenleme komisyonu kararıyla 1500 kuruş maaşla Ankara Vilayeti İstinaf Mahkemesi üyeliğine tayin edilmiş ise de 20 sene Ankara'da dava vekâletiyle uğraştığı için uygun görülmemiştir. Görev yerlerindeki halkla içli dışlı olduğu için görev alacağı davalarda yanlı davranması ihtimaline karşı başka bir yere tayini gerekli görülmüştür. H. 12 Rebiülevvel 1328/M. 24 Mart 1910 tarihinde encümen kararı ile ve 1500 kuruş maaşla Halep Vilayeti İstinaf Mahkemesi üyeliğine nakil edilmiştir. Ankara Vilayeti İstinaf Mahkemesi üyeliğinde bulunduğu sırada valilikten yazılan görüşte görevine layık olduğu tasdik edilmiştir. H. 6 Muharrem 1329/M. 7 Ocak 1911 tarihinde tayin, nakil tarihi, maaşı, dava vekâleti ruhsatnamesi ve nüfus tezkiresi dosyasındadır¹⁴⁹.

¹⁴⁸ BOA. DH. SAİD. 101/93.

¹⁴⁹ BOA. DH. SAİD. 167/435.

3.32. Misak Efendi

Tüccar olan Filyosyan Simon Efendi'nin oğludur. H. Muharrem 1272/M. Eylül-Ekim 1855 yılında Kayseri'de doğmuştur. Sıbyan mektebinde Arapça, Rumca ve Ermenice dillerini okumuş ve bu dillere aşinadır. 27 yaşında H. 1290/M. 1873-74 yılında stajyer olarak İskender'un gümrüğüne bağlı Mersin gümrük idaresine girmiş ve H. Zilhicce 1290/M. Ocak-Şubat 1874 yılında 500 kuruş maaş ile aynı yerin gümrük memuriyetine tayin edilmiş ve aynı maaşla hizmet etmiştir. Şimdiye kadar açığa kalmamış, azledilmemiş ve sorgulanmamıştır. İskenderun gümrüğünden ve Adana Vilayeti valisi ile rüsumat emanetinden yazılan görüşe göre adı geçen şahsın memuriyeti H. 5 Cemaziyelevvel 1303/M. 9 Şubat 1886 tarihinde tasdik olunmuştur. Misak Efendi anbara görevlendirilerek dört sandık sahte afyonun Londra'ya gönderildiği 3900 sandık gaz yağının havale emrini ve bildiriği gizlemesi ve kayıp etmesinden dolayı H. 2 Şaban 1301/M. 28 Mayıs 1884 tarihinde görevinden ayrılmıştır¹⁵⁰.

3.33. Vasilaki Efendi

Yozgat Sancağı Bidayet Mahkemesi üyelerinden Tüfekcioğlu Yonaki Efendi'nin oğludur. H. 1272/M. 1855-56 yılında Kayseri'de doğmuştur. Yozgat Rum İbtidai Mektebi'nde Rumca ve özel öğretmenden Türkçe dersi alıp, Heybeliada'da Rum Ticaret Mektebi'nde 6 sene, Atina Darülfünun Tıbbiyesinde 5 sene öğrenim görerek doktorluk diploması almıştır. Bu diploma ile Osmanlı topraklarında doktorluk yapması için Tıbbiye Mektebinden R. 5 Mart 1299/M. 17 Mart 1883 tarihli ruhsatnamesini almıştır. Türkçe, Fransızca ve Rumca okuryazardır. "Zehirlenme, Boğulma ve Yaralanmalara İlk Yardım" adlı Fransızca eseri Yunancaya çevirmiş ve "Bir Tokatdan Önce ve ----- (?), Vücuttaki Cerihaların Tefrik ve Tayini" hakkında iki kitap Yunanistan'da basılmıştır. İki sene kadar Yozgat'ta ücretle doktorluk yaptıktan sonra H. 18 Rebiülahir 1304/M. 14 Ocak 1887 tarihinde 500 kuruş maaşla Ankara Vilayeti Belediye Hastahanesi doktorluğuna tayin edilmiştir. H. 10 Muharrem 1305/M. 28 Eylül 1887 tarihinde ikinci rütbe verilmiştir. H. 19 Rebiülahir 1307/M. 13 Aralık 1889 tarihinde 750 kuruş maaşla Yozgat Sancağı belediye hastanesinin düzenleme ve iyileştirmesine memur edildi. H. 25 Zilkade 1307/M. 13 Temmuz 1890 tarihinde 750 kuruş maaşla Kayseri belediye hastanesi doktorluğuna

¹⁵⁰ BOA. DH. SAİD. 9/523.

nakil edilmiştir. Hastahanenin 6 ay tatil edilmesiyle açıkta kalmış, 3 sene yine ücretli doktorluk yaptıktan sonra H. 29 Muharrem 1311/M. 12 Ağustos 1893 tarihinde 500 kuruş maaşla Ankara belediye doktorluğuna tayin olmuştur. H. 1 Şaban 1311/M. 7 Şubat 1894 tarihinde 1000 kuruş maaşla Yozgat'a gitmiş heyeti tahkikiye hususi doktorluğunda 1 ay 19 gün görev yapmıştır. H. 25 Muharrem 1312/M. 29 Temmuz 1894 tarihinde 1000 kuruş maaşla Ankara Vilayetinde yayılan kolera hastalığı esnasında İstanbul'a gönderilmiştir¹⁵¹.

Ankara Vilayetinden yazılan görüşte Sicil-i Ahvâl Komisyonu tarafından doktorluğu hakkında olumlu görüş veren Vasilaki Efendi'nin görüşü ile Ankara Vilayeti meclis idaresinin raporu ile belediye dairesinin R. 11 Şubat 1310/M. 23 Şubat 1895 tarihli kaydı ve yazıları dosyasındadır. Üçüncü rütbe nişanı, nüfus kâğıdı, tıbbiye mektebi ruhsatnamesi, biyografisi, çevirdiği kitaplar kütüphanede olduğuna dair belge, Atina Darülfünun Doktorluk diploması H. 8 Cemaziyelahir 1314/M. tarihinde Sicil-i Ahvâl Komisyonunca uygun görülüp kendisine iade edilmiştir. R. 1 Ağustos 1319/M. 14 Ağustos 1903 tarihinde işe başlayarak maaşı R. 11 Haziran 1310/M. 23 Haziran 1894 tarihinde 700 kuruşa çıkarılmıştır. R. 1 Şubat 1311/M. 13 Şubat 1896 tarihinde 150 kuruş maaşla ilaveten Ankara İdadî Mektebi'ne tayin edilmiş ise de R. 31 Temmuz 1312/M. 12 Ağustos 1896 tarihinde yerini terk etmiştir. R. 20 Teşrinisani 1312/M. 2 Aralık 1896 tarihinde 150 kuruş maaş ile memuriyeti iade edilmiştir. Belediye doktorluğu maaşı R. 1 Mart 1317/M. 14 Mart 1901 tarihinde 1000 kuruş olmuştur. Maaşı R. 1 Mart 1319/M. 14 Mart 1903 tarihinde 1200 kuruş olan maaşı ve doktorluk mektebinde iken maaşı R. 1 Mayıs 1322/M. 14 Mayıs 1906 tarihinde 200 kuruş yapıldı. R. 9 Ağustos 1324/M. 22 Ağustos 1908 tarihinde Belediye Doktorluğundan istifa etmiş ve maaşı R. 1 Eylül 1325/M. 14 Eylül 1909 tarihinde 250 kuruşa çıkarılmıştır. Mektepte 500 kuruş maaşla ikinci kısım kayıt ve tarih dersleri alıp H. 1 Safer 1325/M. 16 Mart 1907 tarihinde Atina Tıbbiye Mektebinden mezun olmasına rağmen doktorluğu hakkıyla yapamayacağı Ankara Maarif Müdüriyetinden bildirilmesi üzerine R. 1 Ağustos 1324/M. 14 Ağustos 1908 tarihinde görevinden alınmıştır. Zimmet ve ilişiği bulunmadığı Ankara Vilayeti meclis idaresinin R. 16 Kânunuevvel 1324/M. 29 Aralık 1908 tarihinde ve belediye meclisinin R. 13 Mayıs 1326/M. 26 Mayıs 1910 tarihli raporlarından ve Sicil-i

¹⁵¹ BOA. DH. SAİD. 71/363.

Ahvâl Şubesinin R. 4 Teşrinievvel 1327/M. 17 Ekim 1911 tarihli cevabından anlaşılmıştır. Ankara Vilayeti Sıhhiye Komisyon kararı ve Meclis-i Umur-ı Tıbbiye Hükmü Ve Sıhhiye-i Umumiye'nin tasdiki ile meydana gelen kolera sebebi ile R. 10 Temmuz 1327/M. 23 Temmuz 1911 tarihinde eylül sonuna kadar 2 ay 20 gün süre ile aylık 1200 kuruş maaşla kolera doktorluğunu hakkı ile yaptığı belgelerden anlaşılmıştır. R. 11 Ağustos 1327/M. 24 Ağustos 1911 tarihli tezkiresi ile Ankara Vilayeti Meclis İdaresi'nin R. 11 Haziran 1328/M. 24 Haziran 1912 tarihli sıhhiye tasdik komisyonunun R. 5 Teşrinisani 1327/M. 18 Kasım 1911 tarihli raporunda yazmaktadır. R. 1 Teşrinievvel 1307/M. 13 Ekim 1891 tarihinden R. 1 Ağustos 1308/M. 13 Ağustos 1892 tarihine kadar 400 kuruş emeklilik maaşı bağlanmıştır. R. 1 Teşrinisani 1328/M. 14 Kasım 1912 tarihinden R. 14 Mart 1329/M. 27 Mart 1913 tarihine kadar 500 kuruş, R. 5 Mart 1329/M. 18 Mart 1913 tarihinden R. 22 Şubat 1330/M. 7 Mart 1915 tarihine kadar 600 kuruş maaşla Ankara Belediye'sinde baştabiplik yaptığı R. 7 Mart 1330/M. 20 Mart 1914 tarihli belgelerden anlaşılmış olup R. 27 Şubat 1329/M. 12 Mart 1914 tarihli vukuat cetvelinden belirtilmiştir. R. 14 Nisan 1330/M. 27 Nisan 1914¹⁵².

3.34. Yuvanaki Efendi

Sıvacioğlu nakkaş Sahak'ın oğludur. H. 1272/M. 1855-56 yılında Kayseri'ye bağlı Tavlasun Köyü'nde doğmuştur. Memleketinde Rumca okumuştur. Fener Rum Mektebi'nde ve hukuk mekteblerinde usul defteri ve hesap dersleri okumuştur. Türkçe ve Rumca okuryazardır. H. 15 Muharrem 1300/M. 26 Kasım 1882 tarihinde 31 yaşında 800 kuruş maaşla Aziziye Kazası aşâr memuriyetine tayin olmuştur. Görevinde iken hakkında hiç şikâyet olmamıştır. Sivas Vilayeti Aşâr Nezareti, Sivas Valiliğinden Aşâr ve Ağnam emanetinden yazılan görüşlere göre maliye nezaretinin de ilave mütalaası ile kefaleti H. 20 Şevval 1315/M. 14 Mart 1898 tarihinde tasdik olunmuştur. H. 10 Şevval 1303/M. 12 Temmuz 1886 tarihinde memuriyetinin kaldırılmasıyla açıkta kalmıştır. İlişiği olmadığı maliye nezaretinin Sicil-i Ahvâl Şubesinin H. 3 Cemaziyelevvel 1309/M. 5 Aralık 1891 tarihli vukuat cetvelinden anlaşılmıştır¹⁵³.

¹⁵² BOA. DH. SAİD. 71/363.

¹⁵³ BOA. DH. SAİD. 19/309.

3.35. Pavli Efendi

Merhum tüccar Paskalidis Efendi'nin oğludur. H. 1272/M. 1855-56 yılında Kayseri'de doğmuştur. Kayseri Rum Mektebi'nde ilk dersleri almıştır. Rumca okuryazardır. Türkçe konuşur. H. Recep 1298/M. Mayıs-Haziran 1881 yılında 26 yaşında 250 kuruş maaş ile İçil Sancağı yol çavuşluğu hizmetine başlamıştır. H. Şevval 1299/M. Ağustos-Eylül 1882 yılında 300 kuruş maaşla Mersin Kazasında göreve başlamıştır. Maaşı H. 17 Zilkade 1300/M. 19 Eylül 1883 tarihinde 400 kuruşa, H. 5 Şevval 1302/M. 18 Temmuz 1885 tarihinde 500 kuruşa yükseltilmiştir. H. Zilhicce 1304/M. Ağustos-Eylül 1887 yılında ameliyat olmasından dolayı boşa kalmış ve H. Şaban 1305/M. Nisan-Mayıs 1888 yılında 500 kuruş maaşla Kastamonu Vilayeti üçüncü sınıf yolcu trenlerine bilet kesme görevine tayin olmuştur. Şimdiye kadar bulunduğu hizmetleri ile ilgili şikâyetler olmamış ve mahkemede yargılanmamıştır. Kendisinin ifadesine göre H. 26 Recep 1306/M. 28 Mart 1889 tarihinde sıhhati el vermediği için görevinden ayrılmıştır. Yol ve köprü müdürü Fikri Efendi tarafından ve Ticaret ve Nafia Nezaretince tasdik edilmiştir¹⁵⁴.

3.36. Paskal Efendi

Osmanlı Devleti Rum vatandaşı, Kayserili Hacı Nikola Kirbaki'nin oğludur. H. 27 Safer 1272/M. 8 Kasım 1855 tarihinde Kayseri'de doğmuştur. Kasaba okulunda okumuştur. Beyoğlu'ndaki Rum Mektebi'nde öğrenimini tamamlamıştır. Hukuk mektebinin son sınıfına devam etmiştir. Türkçe ve Rumca okuryazar ve Fransızcaya aşinadır. H. Safer 1298/M. Ocak 1881 yılında 26 yaşında maaşsız olarak İstanbul Bidayet Mahkemesi Ceza Dairesine girmiştir. Bir sene sonra ticaret mahkemesi ikinci meclis kalemine nakil edilmiştir. H. Şevval 1302/M. Temmuz-Ağustos 1885 yılında itibaren istinaf mahkemesi cünha dairesine devam etmiş ve okulunu tamamlayarak 6 aylık stajı bitmiştir. H. 12 Rebiülevvel 1303/M. 19 Aralık 1885 tarihinde 1400 kuruş maaşla Sakız Ticaret Mahkemesine, H. 9 Cemaziyelahir 1305/M. 22 Şubat 1888 tarihinde 2000 kuruş aylıkla Yanya Bidayet Mahkemesi Ceza Dairesine tayin olmuştur. Görevinde süresince ceza almamıştır. Yanya İstinaf Mahkemesi Mihail Efendi tarafından verilen görüşte işinin ehli ve iyi biri olduğu ifadesi Adliye Nazırı Cevdet tarafından da tasdik edilmiştir. Sakız Ticaret Kalemünde iyi hizmetinden dolayı liva Midilli vilayeti meclis idarelerinden verilen H. 29

¹⁵⁴ BOA. DH. SAİD. 24/169.

Cemaziyelahir ve 2 Ramazan tarihli iki adet raporuyla ve Dimitriyus Bradis Rum Mektebi'nden alınan diploma sureti dosyasındadır. H. 7 Muharrem 1307/M. 3 Eylül 1889 tarihinde 500 kuruş maaş ile Edirne ve Selanik'e Adliye Müfettişliğine tayin olmuştur. H. 21 Şevval 1310/M. 8 Mayıs 1893 tarihinde üçüncü rütbe ile ödüllendirilmiştir. Maaşı R. 1 Mart 1313/M. 13 Mart 1897 tarihinde 1500 kuruşa indirilmiştir. Sonra karşılıklı değişme yolu ile H. 28 Şubat 1315/M. 12 Mart 1900 tarihinde 1500 kuruş maaşı ile Edirne Vilayeti Adliye Müfettişliğine tayin edilmiştir. H. 25 Safer 1325/M. 9 Nisan 1907 tarihinde 1500 kuruş maaşla Edirne Vilayeti adliye müfettişliğine, H. 23 Ramazan 1325/M. 30 Ekim 1907 tarihinde 2500 kuruş maaşla Beyoğlu Bidayet Mahkemesi Üyeliğine, H. 8 Ramazan 1327/M. 23 Eylül 1909 tarihli düzenlenme sırasında 3500 kuruş maaşla İstanbul İstinaf Mahkemesi Üyeliğine atanmıştır. Deniz Ganimetleri Kanunu gereğince Ganaimi Bahriye Mahkemelerinde görev yapmak üzere İstanbul Divanı İstinaf Üyeliğine H. 23 Safer 1330/M. 12 Şubat 1912 tarihinde ilave memur olarak atanmıştır. Divanı İstinaf heyetinin hali hazır harpten dolayı Bulgaristan, Sırbistan, Karadağ ve Yunanistan hükümetlerine ait ele geçirilen ganimetleri yönetemeyeceği ve R. 23 Teşrinievvel 1328/M. 5 Kasım 1912 tarihinde Adliye Nezareti Sicil-i Memurin Kalemi Müdürlüğünün R. 19 Kânunusani 1328/M. 1 Şubat 1913 tarihli pusulasından ve R. 25 Şubat 1328/M. 10 Mart 1913 ve R. 28 Mart 1329/M. 10 Nisan 1913 tarihli tezkirelerinden anlaşılmıştır. R. 29 Haziran 1329/M. 12 Temmuz 1913¹⁵⁵.

3.37. Misak Sergiz Efendi

Cevherciyan Sergiz'un oğludur. Osmanlı Devleti ve Ermeni vatandaşıdır. H. 1273/M. 1856-57 yılında Kayseri'de doğmuştur. İlim dersleri almış ve tıbbiye mülkiye mektebi okuyarak R. 19 Eylül 1299/M. 1 Ekim 1883 tarihinde ve 123 numaralı doktorluk diploması almıştır. Türkçe, Fransızca ve Ermenice okuryazardır. H. 8 Muharrem 1300/M. 19 Kasım 1882 tarihinden H. 14 Zilhicce 1304/M. 3 Eylül 1887 tarihine kadar Zor Sancağı ve H. 14 Muharrem 1305/M. 2 Ekim 1887 tarihinden H. 11 Ramazan 1305/M. 22 Mayıs 1888 tarihine kadar 1500 kuruş maaş ile görevinde iken istifa etmiştir. Dersim Sancağı belediye doktorluğunda ve Zor Sancağı belediye doktorluğunda maaşı ve durumuna dair bilgiler Askeriye Mektebinin R. 31 Temmuz 1316/M. 13 Ağustos 1900 tarihli ve R. 3 Mart 1317/M.

¹⁵⁵ BOA. DH. SAİD. 26/237.

16 Mart 1901 tarihli nüfus tezkiresinden anlaşılmıştır. H. 16 Zilkade 1321/M. 3 Şubat 1904 tarihinde 800 kuruş maaşla Bolvadin Kazası belediye doktorluğuna tayin olmuş ve H. 14 Zilhicce 1321/M. 2 Mart 1904 tarihinde görevine başlamıştır. H. 5 Şevval 1325/M. 11 Kasım 1907 tarihinde istifa ederek açıkta kalmıştır. R. 24 Kânunusani 1323/M. 6 Şubat 1908 tarihli vukuat pusulasında gösterilmiştir¹⁵⁶.

3.38. Hrisanto Efendi

Toma'nın oğludur. H. 1273/M. 1856-57 yılında Kayseri Sancağına bağlı Germir Köyünde doğmuştur. Rum Sıbyan ve Rüşdiye mekteplerinde Arabça, Farsça, Rumca, coğrafya, geometri, hesap, aruz ve kâtiplik dersleri almıştır. Türkçe okur yazardır. H. 1296/M. 1878/79 tarihinde 21 yaşında Dimetoka Sancağı tahrirat kalemine stajyer olarak işe başlamıştır. H. 2 Cemaziyelevvel 1296/M. 24 Nisan 1879 tarihinde 750 kuruş maaş ile Dimetoka Sancağı Bidayet Mahkemesi Sorgu Hâkimliği yardımcılığına memur olmuştur. H. 14 Şaban 1297/M. 22 Temmuz 1880 tarihinde 700 kuruş aylıkla Dedeoğaç ve aynı sene H. 6 Rebiülevvel 1297/M. 17 Şubat 1880 tarihinde aynı maaşla Edirne Köy Kazası Bidayet Mahkeme Müstantıklığına memur olmuştur. Şimdiye kadar bulunduğu hizmetlerinde ve nakil edildiği yerleri terk etmemiş ve mahkemede yargılanmamıştır. Biyografisinde H. 27 Şevval 1300/M. 31 Ağustos 1883 tarihinde adı geçen mahkeme reisi Ali Seyfi Efendi ile Edirne Vilayeti Adliye Müfettişi Pertev Efendi'den alınan mütalaalara göre görevini iyi yaptığı ve halktan şikâyet olmadığı bildirilmiştir. Hrisanto Efendi, Vali vekili ve müsteşarı Vahid Efendi ile Adliye Nazırı Asım Paşa taraflarından Edirne Vilayeti adli memurudur denilmiştir H. 12 Cemaziyelahir 1304/M. 8 Mart 1887 tarihinde 500 kuruş maaş ve karşılıklı yer değiştirme ile Edirne Merkez Bidayet Mahkemesi sorgu hâkimi yardımcılığına nakil olmuştur. H. 9 Zilhicce 1304/M. 29 Ağustos 1887 tarihinde 750 kuruş maaşla Midilli Bidayet Mahkemesi Sorgu Hâkimliğine nakil olmuş ve orada bulunduğu sürede görevini suistimal etmiş ve usulsüzlüklere karıştığından dolayı Midilli encümen komisyonu yazısı üzerine H. 7 Recep 1306/M. 9 Mart 1889 tarihinde görevinden alınmıştır. Daha sonra da istihdamına mani olmadığı görülünce H. 20 Safer 1308/M. 5 Ekim 1890 tarihinde 1000 kuruş maaşla

¹⁵⁶ BOA. DH. SAİD. 92/423.

Kaşot Bidayet Mahkemesine tayin edilmiş ve H. 5 Safer 1309/M. 10 Eylül 1891 tarihinde istifa etmiştir¹⁵⁷.

3.39. Karabet Haki Efendi

Ermeni vatandaşından Hacı Agob Ağa'nın oğludur. H. 25 Safer 1274/M. 15 Ekim 1857 tarihinde Kayseri'de doğmuştur. Ermeni Mektebinde Türkçe ve Ermenice okumuştur. Türkçe ve Ermenice okuryazardır. H. Şevval 1292/M. Ekim-Kasım 1875 yılında 19 yaşında iken Adana Gümrük İdaresine stajyer olarak başlamıştır. H. 7 Zilkade 1294/M. 13 Kasım 1877 tarihinde 120 kuruş maaşla kayıt görevine tayin olmuş ve H. 14 Şaban 1295/M. 13 Ağustos 1878 tarihinde maaşı 150 kuruşa yükselmiştir. H. 17 Rebiülahir 1297/M. 29 Mart 1880 tarihinde 240 kuruş maaş ile Adana Aşar Nezareti Muhasebe Kalemi 3. yardımcılığına nakil edilmiştir. H. 23 Ramazan 1297/M. 29 Ağustos 1880 tarihinde 320 kuruş maaş ile 2. yardımcılığına görevlendirilmiştir. H. 21 Recep 1298/M. 19 Haziran 1881 tarihinde 360 kuruş maaş ile Adana ve civarı vergi müdüriyeti fındık taraflığına nakil olmuş ve H. 12 Rebiülahir 1299/M. 3 Mart 1882 tarihinde işten çıkarılmıştır. H. 24 Cemaziyelahir 1299/M. 13 Mayıs 1882 tarihinde 320 kuruş maaş ile yine Adana Aşar Nezareti Muhasebe Kalemine alınmıştır. H. 7 Muharrem 1302/M. 27 Ekim 1884 tarihinde 600 kuruş maaş ile aynı muhasebede çalışmıştır. H. 9 Rebiülahir 1302/M. 26 Ocak 1885 tarihinde 600 kuruş maaş ile Kozan Sancağı Aşar Başkâtipliğine nakil olmuştur. H. 11 Şevval 1303/M. 13 Temmuz 1886 tarihinde çalıştığı yerin kapatılması ile açıkta kalmıştır. H. 28 Muharrem 1304/M. 27 Ekim 1886 tarihinden H. 5 Cemaziyelahir 1304/M. 1 Mart 1887 tarihine kadar 240 kuruş yarım maaş ile Orman İdaresi Kâtipliğine istihdam olmuştur. 8 Cemaziyelahir 1304/M. 4 Mart 1887 tarihinde 220 kuruş maaş ile Vilayet Muhasebesine alınmıştır. H. 14 Şevval 1304/M. 6 Temmuz 1887 tarihinde 220 kuruş maaş ile aynı vilayet biriminde görevlendirilmiştir. H. 12 Rebiülahir 1306/M. 16 Aralık 1888 tarihinde maaşı 300 kuruştan ve H. 27 Şaban 1306/M. 28 Nisan 1889 tarihinde 400 kuruşa yükseltilmiştir. Adana Vilayeti Defterdarı ve Valisi taraflarından yazılan görüşlere göre Maliye Nezaretinin görüşlerine göre işinin ehli olduğu beyan edilmiştir. Adana ve civarı vergi müdürlüğü sandık sarraflığından açıkta kaldığı için sandık tesliminde 42 kuruş 30

¹⁵⁷ BOA. DH. SAİD. 5/423.

parayı yevmiye vermemesi üzerine Duhan Tahrir Memuru Mahmud Efendi'nin maaşının tamamından senet almış iken adamlara mecidîsini verip kusurunu örtmeye çalışmak gibi usulen yolsuz görünen bazı işler yaptığı Dış Borçlar Varidatı Mahsusa İdaresinin H. 16 Cemaziyelevvel 1308/M. 28 Aralık 1890 tarihli tezkiresiyle Kozan Aşâr Başkâtipliğinden ve orman idaresi kâtipliğinin görüşü ve Adana Vilayeti İdare Meclisinin H. 14 Rebiülevvel 1310/M. 6 Ekim 1892 tarihli tutanağında yazılıdır. Maaşı H. 30 Recep 1311/M. 6 Şubat 1894 tarihinde 410 kuruştan, H. 19 Rebiülevvel 1315/M. 18 Ağustos 1897 tarihinde 430 kuruşa yükseltilmiş olduğu defterdarlığın R. 7 Kânunuevvel 1313/M. 19 Aralık 1897 tarihli yazısına atfen Maliye Sicil Şubesinin R. 4 Mart 1314/M. 16 Mart 1898 tarihli vukuat cetvelinde bildirilmiştir¹⁵⁸.

3.40. Yordanaki Efendi

Osmanlı Devleti'nin Rum vatandaşlarından tüccar Hacı Avraham Ağa'nın oğludur. H. 1274/M. 1857-58 yılında Kayseri Sancağı'na bağlı Tavlasun Köyünde doğmuştur. İbtidai mektebinde, Fener Rum Mektebi'nde okuduktan sonra hukuk mektebinde ilim ve fen dersleri almıştır. R. 28 Şubat 1305/M. 12 Mart 1890 tarihinde iyi derecede diploma almıştır. Rumca ve Fransızca okuryazardır. H. 2 Ramazan 1311/M. 6 Mart 1894 tarihinde 1200 kuruş maaşla Edirne Vilayeti Ortaköy Kazası Bidayet Mahkemesi Savcı Yardımcılığına, H. 11 Şaban 1314/M. 15 Ocak 1897 tarihinde 2500 kuruş maaşla Ankara ve Konya Vilayetleri Adliye Müfettiş yardımcılığına nakil olmuştur. H. Muharrem 1317/M. Mayıs-Haziran 1899 yılında 4500 kuruş maaşla Elazığ ve Diyarbakır Vilayetleri Adliye Müfettişliğine terfi etmiştir. Tadım Köyü halkından Markos'un karısı Harib'i darp eden Hatice'ye kötülük yapan Keşiş Malkon Arotoğlu Asador ve adamlarını cezadan kurtarmak için Yordanaki Efendi yanlı karar verdiği ve halk arasında bu dava kötü bir etki yaptığı için şikâyet konusu olmuştur. Keşiş Malkon ile Arotoğlu Asador'un Artin Efendi'ye bir yük şarap ile beraber bir baş koç verdiği için bahisle bu davanın Diyarbakır müstantıklığınca iptaline karar verilmiştir. Bu olaylardan dolayı da hukuk işleri, ceza işleri ve sicil müdürleri tarafından yapılan inceleme sonucu R. 27 Haziran 1318/M. 10 Temmuz 1902 tarihinde görevinden alınmıştır. Daha sonraki müfettişlerin Tadım ve Şeyh Hacı Köylerindeki incelemeleri sonucu Süleyman Efendi'nin bu köylerde arazisi olmadığı halde Yordanaki Efendi'nin varmış gibi göstermesinden dolayı ceza işleri

¹⁵⁸ BOA. DH. SAİD. 43/17.

müdürlüğüne sevk edilmiştir. Buradaki inceleme sonucunda da yargılanmasına gerek olmadığına karar verilmiştir. Hukuk mektebinden mezun olmasından dolayı H. 7 Recep 1322/M. 17 Eylül 1904 tarihinde istihdamına karar verilmiştir. H. 23 Zilkade 1322/M. 29 Ocak 1905 tarihinde 2000 kuruş maaşla ve Encümen Düzenleme Komisyonu kararıyla Adana Vilayeti Ticaret Mahkemesi'ne tayin edilmişse de rüşvet ve irtikâp vilayet meclisi kararıyla H. 6 Şaban 1326/M. 3 Eylül 1908 tarihinde görevinden alınmasına rağmen H. 27 Zilhicce 1326/M. 20 Ocak 1909 tarihinde istihdamına karar verilmiştir. H. Cemaziyelahir 1327/M. Haziran/ Temmuz 1909 tarihinde 1800 kuruş maaşla kurul kararıyla Ankara Vilayeti merkez Bidayet Mahkemesi Ceza Dairesine tayin edildi. H. 7 Ramazan 1327/M. 22 Eylül 1909 tarihinde maaşı 2500 kuruş maaşla Üsküdar Bidayet Mahkemesi sorgu hakimliği üyeliğine atanmıştır. Elazığ ve Diyarbakır Vilayetleri Adliye Müfettişi olarak görev yaptığından dolayı Diyarbakır valiliğinden yazılan görüşte görevini iyi yaptığından dolayı memurluğu tasdik edilmiş ve biyografisinde de kayıtlıdır. Sicili, tayini, maaşı, adliye nezaretinin R. 30 Ağustos 1324/M. 12 Eylül 1908 tarihinde tarihli raporu, Memur Müdürlüğünün R. 3 Nisan 1325/M. 16 Nisan 1909 tarihinde ve H. 18 Şubat 1325/M. 3 Mart 1910 tarihli raporları, diploması, nüfus tezkiresi, Adana ticaret Mahkemesinden azli, Üsküdar Bidayet Mahkemesi Sorgu Hâkim Üyeliğine nakli ile ilgili belgeler dosyasındadır. H. 7 Rebiülevvel 1328/M. 19 Mart 1910¹⁵⁹.

3.41. Agob İzmitliyan Efendi

Ermeni vatandaşlarından merhum tüccar Hacı Kırkor Ağa'nın oğludur. H. 1275/M. 1858-59 yılında Kayseri'de doğmuştur. Kayseri Ermeni Mektebinde İbtidâî ve hukuk mektebinden pekiyi derece ile R. 24 Temmuz 1309/M. 5 Ağustos 1893 tarihinde mezun olmuştur. Adliye Nezaretinden birinci sınıftan R. 27 Teşrinisani 1309/M. 9 Aralık 1893 tarihli dava vekâleti ruhsatnamesi almıştır. Türkçe okuryazardır. Ermenice ve Fransızcaya aşinadır. H. 27 Recep 1327/M. 14 Ağustos 1909 tarihinde Konya İstinaf Savcılığında iktidar ve ehliyeti tasdik olmuştur. Sicili, aldığı diploma, ruhsatnameler ve nüfus tezkiresi dosyasındadır¹⁶⁰.

¹⁵⁹ BOA. DH. SAİD. 166/245.

¹⁶⁰ BOA. DH. SAİD. 166/477.

3.42. Ropen Efendi

Merhum Estepan Markaryan Ağa'nın oğludur. H. 1275/M. 1858-59 yılında Kayseri Sancağına bağlı Germir Köyünde doğmuştur. Köyde ibtidaî mektebinde öğrenim görmüştür. H. 18 Cemaziyelahir 1304/M. 14 Mart 1887 tarihinden H. 27 Cemaziyelahir 1305/M. 11 Mart 1888 tarihine kadar maaşlı olarak çalışmıştır. Mihallıccık, H. 22 Şevval 1308/M. 31 Mayıs 1891 tarihinden H. 27 Zilkade 1310/M. 12 Haziran 1893 tarihine kadar 360 kuruş maaşla Nalluhan Kazaları Sandık Emanetlerinde görev yapmıştır. H. 21 Safer 1313/M. 13 Ağustos 1895 tarihinde Nalluhan Kazası Orman Ondalık Memuriyetine tayin olunmuş ise de H. 8 Şevval 1314/M. 12 Mart 1897 tarihinde istifa etmiştir. H. 9 Şevval 1314/M. 13 Mart 1897 tarihinde 360 kuruş maaşla Mihallıccık Kazası Sandık Emanetine, H. 14 Zilkade 1314/M. 16 Nisan 1897 tarihinden H. 15 Muharrem 1315/M. 16 Haziran 1897 tarihine kadar 100 kuruş zam ile mezkûr mal müdür yardımcılığı görevinde iken H. 29 Şevval 1316/M. 12 Mart 1899 tarihinde açığa kalmıştır. H. 9 Safer 1318/M. 8 Haziran 1900 tarihinden H. 23 Şevval 1318/M. 13 Şubat 1901 tarihinde kadar Kıyılı Maden ocağı başkâtibi vekâletinde bulunmuştur ve 337,5 kuruş yarım maaş almıştır. H. 22 Zilkade 1318/M. 13 Mart 1901 tarihinden H. 15 Muharrem 1321/M. 13 Nisan 1903 tarihinde ve H. 23 Rebiülahir 1321/M. 19 Temmuz 1903 tarihinden H. 15 Cemaziyelevvel 1323/M. 18 Temmuz 1905 tarihine kadar 360 kuruş maaşla Mihallıccık ve Nalluhan Kazaları Sandık Emanetlerinde bulunmuştur. H. 14 Rebiülevvel 1325/M. 27 Nisan 1907 tarihinde 250 kuruş maaşla Simane Ziraat Bankası Sandık memurluğuna tayin oldu. H. 13 Cemaziyelevvel 1327/M. 2 Haziran 1909 tarihinde 200 kuruş maaşla Nalluhan sandığı nakdiye tahakkuk kâtipliğine atandığı halde H. 24 Cemaziyelahir 1327/M. 13 Temmuz 1909 tarihinde açığa kalmıştır. H. 23 Ramazan 1327/M. 8 Ekim 1909 tarihinde 250 kuruş maaşla Kaza Müfredat Kâtipliğine tayin olmuştur. H. 27 Şaban 1320/M. 29 Kasım 1902 tarihinde 500 kuruş maaşla Genç Ziraat Bankası memuriyetine atanmıştır. Simane Kazası kaymakam vekâletinden gönderilen yazı ile tasdik edilmiş ve biyografisi, banka müdüriyetinden gelen maaşı, görevden ayrılışı ve beraatına ve zimmetine ait yazılar dosyasındadır. Simane, Mihallıccık ve Nalluhan Kazalarıyla ayrıca Nalluhan banka sandığı meclis idarelerinin R. 14 Mayıs 1325/M. 27 Mayıs 1909 tarihinde, R. 3 Haziran 1326/M. 16 Haziran 1910 tarihinde, R. 10 Temmuz 1326/M. 23 Temmuz 1910 tarihinde ve R. 27 Haziran 1325/M. 10 Temmuz 1909 tarihli raporları aynen

görülmüş ve iade edilmiştir. Nalluhan ve Mihallıçcık Kazaları, Ankara Vilayeti Meclis İdarelerinin R. 4 Mart 1323/M. 17 Mart 1907 tarihinde, R. 23 Ağustos 1323/M. 5 Eylül 1907 tarihinde, R. 12 Kânunuevvel 1323/M. 25 Aralık 1907 tarihinde ve R. 2 Şubat 1324/M. 15 Şubat 1909 tarihli raporları, nüfus tezkiresi, Mihallıçcık ve Nalluhan Kazaları Mal Müdüriyetlerinin R. 21 Ağustos 1324/M. 3 Eylül 1908 tarihinde, R. 15 Ağustos 1326/M. 28 Ağustos 1910 tarihinde ve R. 16 Teşrinievvel 1326/M. 29 Ekim 1910 tarihli dört adet yazıları, diploması, hizmeti, maaşı ile ilgili belgeler dosyasındadır. H. 18 Rebiülevvel 1329/M. 19 Mart 1911¹⁶¹.

3.43. Vartan Yıldızyan

Simon'un oğludur. H. Rebiülevvel 1275/M. Ekim-Kasım 1858 yılında Kayseri Sancağına bağlı Everek Kasabasında doğmuştur. Kasaba Ermeni Mektebi'nde, İstanbul da Ermeni Patrikhane Mektebi'nde telgraf nezareti mektebinde, telgrafçılık eğitimi ve fen mülkiye mektebinde eğitim görmüştür. Daha sonra siyaset dersi alarak diplomasını hak etmiştir. Türkçe, Ermenice ve Fransızca okuryazardır. H. 18 Rebiülahir 1293/M. 13 Mayıs 1876 tarihinde 18 yaşında 500 kuruş maaş ile Ruscuk telgrafhanesi muhabere memuriyetine tayin olmuştur. Karışıklık esnasında Tunaperir ve Şehriye kumandanı rahmetli Kayserili Ahmed Paşa'nın Telgraf Muhaberatı Mühimme memuriyetinde bulunmuş ve oraların Rusya tarafından istilası üzerine izinsiz olarak İstanbul'a gelerek mülkiye mektebine girmiştir. İstila nedeniyle açıkta kalmıştır. Mülki memur seçim komisyonu tarafından yazılan görüşte; adı geçen şahıs okuldan mezun olarak kaymakamlıkta istihdam edilmek üzere tezkiresiyle maarif nezaretine gönderilmiştir. Nezaretçe de üçüncü sınıf kaymakamlığa seçildiğine dair belge verilmiştir. Adı geçen şahsın durumu muhabere memuriyetlerinde bulunduğu Posta ve Telgraf Nezareti Sicil Müdüriyetinden, Osmanlı seraskeri istihkâm ve inşaat dairesi ikinci reisi Mirliya Abid Paşa tarafından verilen belgeden anlaşılmıştır. H. 8 Şaban 1301/M. 3 Haziran 1884 tarihinde Vartan Yıldızyan Efendi H. 10 Şevval 1301/M. 3 Ağustos 1884 tarihinde 1250 kuruş maaşla İnöz Kazası kaymakamlığına tayin olmuştur. Orada başarılı olamayacağına dair valilik yazısı üzerine H. 24 Zilhicce 1302/M. 4 Ekim 1885 tarihinde 1250 kuruş maaşla aynı vilayete bağlı Babaeski Kazası kaymakamlığına atanmıştır. H. Ramazan 1306/M. Mayıs 1889 tarihinde 1250 kuruş maaş ve karşılıklı yer değiştirme ile Keşan Kazası

¹⁶¹ BOA. DH. SAİD. 181/383.

kaymakamlığına tayin edilmiştir. H. Rebiülahir 1307/M. Kasım-Aralık 1889 yılında 1250 kuruş maaşla ve karşılıklı yer değiştirme Şarköy Kazası kaymakamlığına nakil olmuştur. Müslüman ve Hristiyan halk arasında ayrımcılık yaptığından şikâyetle Edirne Vilayetinden de teyit olunup Dâhiliye Nezaretinin kararı üzerine H. 3 Rebiülevvel 1310/M. 25 Eylül 1892 tarihinde görevden alınmıştır. Adı geçen şahsın görev yaptığı İnöz, Babayı atik, Keşan ve Şarköy kazaları kaymakamlıkları ile ilgili Edirne Vilayeti Meclis İdaresinin R. 15 Mayıs 1304/M. 27 Mayıs 1888 tarihli raporu ve R. 18 Teşrinievvel 1308/M. 30 Ekim 1892 tarihli cevabı telgrafnamesinde gösterilmiştir. Şarköy kaymakamlığı esnasında İstanbul ve Galata postanelerinden gelen posta paketlerini kendi başına açmasından dolayı yapılan inceleme raporu, telgraf ve posta nezaretinin tezkiresiyle Osmanlı Devleti İçişleri dairesine inceleme için gönderilmiştir. Sonuçta adı geçen şahıs suçlamayı inkâr etmiş vesayete kendisine gelen mektupları kavvas Numan Ağa'ya söylediğini ve o da açarak gelen bir gazeteyi kendisine verdiğini ifade etmiştir. Sonra da Numan Ağa'dan aldığı çantayı iskelede bizzat açıp gazetesini aldıktan sonra çantayı açık olarak iade ettiği iskelede hazır olan bazı kimselerin şahitliği ile açığa çıkmıştır. Posta çantasından evrak kaybolmaması ve kaymakamın mektup ve gazetelerini hemen alabilmesi için çantayı açtığı anlaşılmıştır. Bu hareketten dolayı adı geçen şahıs hakkında Dâhiliye Nezaretinin havalesiyle Telgraf ve Posta Nezaretine de bilgi verildiği H. 22 Safer 1310/M. 15 Eylül 1892 tarihli ve 2485 numaralı tezkire ile tebliğ buyrulmuştur. Adı geçen şahıs İstanbul'da bulunduğu Zabtiye Nezareti marifetiyle İntihab-ı Memuriyet Komisyonuna götürülerek ceza verilmiş ve H. 25 Şaban 1310/M. 14 Mart 1893 tarihli ve 6 numaralı tezkire ile Sicil-i Ahvâl dairesine bildirilmiştir. Herhangi bir kaza kaymakamlığı için verdiği dilekçe üzerine Osmanlı Devleti İçişleri dairesinin incelemesi sonucu raporda; İnöz ve Babayı atik ve Keşan kaymakamlıklarından karşılıklı yer değiştirme suretiyle açıkta kalmıştır. Şarköy de halk arasında ayrımcılık yaptığı, bazı eşkıyaları koruduğundan dolayı görevinden alınmıştır. Edirne Vilayetinin yazısından anlaşılmıştır. Bu raporla tekrar atanma imkânı olmadığı anlaşılmış ise de biyografisinde atanmasına mani bir not olmadığı için derecesi durdurulmuş ve H. 7 Safer 1311/M. 20 Ağustos 1893 tarihli ve 110 numaralı yazı ile tebliğ etmiştir. Daha sonra terfian 2. sınıf kaza kaymakamlığına seçilerek Müşir-i İcab Memuriyet Komisyonunun R. 23 Teşrinisani 1303/M. 5 Aralık 1887 tarihli ve 140 numaralı belgesi ile Sicil-i Ahvâl Dairesince görülüp iade edilmiştir. H. 21

Zilhicce 1312/M. 15 Haziran 1895 tarihinde 1750 kuruş maaş ile Edirne Vilayetinde Lüleburgaz Kazası kaymakamlığına tayin olmuştur. Ancak bulunduğu yerdeki uygunsuz tavır ve davranışları sonucu Edirne Vilayetinden alınan yazı ile H. 26 Rebiülahir 1314/M. 4 Eylül 1896 tarihinde incelenmeye başlamıştır. İncelenme sonucunda Edirne vali vekâletiyle dâhiliye nezaretinin kararıyla aynı sene R. 6 Teşrinievvel 1312/M. 18 Ekim 1896 tarihinde görevinden alınmıştır. Karışıklık ve kargaşanın olduğu sıralarda yargılanmış ise de daha sonraki dilekçesi üzerine affedildiği dâhiliye nezaretinin R. 30 Ağustos 1310/M. 11 Eylül 1894 tarihli ve 499 numaralı tezkire ekiyle Edirne Vilayetine gönderilmiştir. R. 2 Temmuz 1312/M. 14 Temmuz 1896 tarihinden R. 22 Eylül 1312/M. 4 Ekim 1896 tarihine kadar Lüleburgaz kaymakamlığında bulunduğu müddetçe devlet malı, özel hukuk ve emekli sandığı aidatından borcu olmadığı Kırkkilise Sancağı meclis idaresinin R. 8 Şubat 1314/M. 20 Şubat 1899 tarihli raporunda gösterilmiştir. H. 27 Safer 1316/M. 17 Temmuz 1898 tarihinde aynı sene H. 29 Recep 1316/M. 13 Aralık 1898 tarihinde kadar 1125 kuruş yarım maaşla Sultan yeri Kazası kaymakam vekâletinde bulunmuştur. Burada görevli olduğu sürece eşkıyaları yakalamış, askeriye depo ve köprü inşa ettirmiştir. Devlet malına, özel hukuka müdahalesi olmamış ve iyi hizmet ettiği Gümülcine Sancağı idare meclis raporuyla onaylanmıştır. Ayrıca Edirne Vilayeti meclis idaresinden R. 1 Kânunuevvel 1314/M. 13 Ocak 1898 tarihli raporuyla ayrılmıştır. Adliye İdaresinden verilen R. 29 Teşrinisani 1314/M. 11 Aralık 1898 tarihli belge de Koşukavak ile Edirne köy arasında başlanılan askeriye için 28 kilometrelik düzenleme ile yedi köprü'nün inşası, Koşukavak arasındaki yola da taş döşeterek güçlendirilmesi, depo ve levazımataçılık binaları inşa ettirmesi gibi hizmetler yaptığı görülmüştür. H. 21 Zilkade 1316/M. 2 Nisan 1899 tarihinden H. 11 Rebiülahir 1317/M. 19 Ağustos 1899 tarihine kadar 562,5 kuruş yarım maaşla Kaza kaymakam vekâletinde bulunmuştur. Kırkkilise Sancağıyla Edirne Vilayeti Meclis İdaresinin R. 23 Kânunuevvel 1315/M. 4 Ocak 1900 tarihli raporuyla emekli sandığı ve askeriye tarafından ilişiği olmadığı bildirilmiştir. H. 11 Rebiülahir 1318/M. 8 Ağustos 1900 tarihinden aynı sene H. 9 Cemaziyelevvel 1318/M. 4 Eylül 1900 tarihine kadar 787,5 kuruş yarım maaşla çalışmıştır. İskeçe de H. 23 Cemaziyelahir 1318/M. 18 Ekim 1900 tarihinden R. 9 Teşrinievvel 1316/M. 22 Ekim 1900 tarihine kadar 566,5 kuruş maaşla Keşan Kaymakam vekâletinde bulunmuştur. Görevi sırasınca emekli sandığına borcu olmadığı Gümülcine ve Gelibolu Sancakları ile

Edirne Vilayeti idare meclis tarafından R. 21 Ağustos 1316/M. 3 Eylül 1900 tarihinde ve R. 6 Teşrinisani 1316/M. 19 Kasım 1900 tarihli raporlarında tasdik edilmiştir. Çorlu Kazasının H. 1316/M. 1898-99 yılında ve Keşan Kazasının H. 1317/M. 1899-1900 yıllarında aşâr ihalesi memuriyetinde bulunmuştur. Çorlu Kazası için 990 kuruş harcırah ve ücret, Keşan Kazası için 750 kuruş ücret ve 160 kuruş harcırah aldığı Tekirdağ ve Gelibolu Sancakları ile Edirne Vilayeti İdare Meclisi'nin R. 15 Ağustos ve 27 Eylül 1317/M. 28 Ağustos ve 10 Ekim 1901 tarihli raporlarında beyan ve tasdik edilmiştir. Daha sonra 1125 kuruş maaşla Yonda Kazası Kaymakamlığı'na R. 10 Mayıs 1318/M. 23 Mayıs 1902 tarihinde işe başlamıştır. Ancak kazanın nahiyeye dönüştürülmesi ile R. 5 Temmuz 1318/M. 18 Temmuz 1902 tarihinde açıkta kalmıştır. Emekli sandığına borcu olmadığı Midilli Vilayeti İdare Meclisi'nin R. 24 Nisan 1319/M. 7 Mayıs 1903 tarihli raporlarından anlaşılmıştır. R. 18 Kânunuevvel 1327/M. 31 Aralık 1911 tarihinde idare birimine tayin edildiği zaptiye müdürlüğünün R. 13 Mayıs 1328/M. 26 Mayıs 1912 tarihli yazısında gösterilmiştir. R. 18 Kânunuevvel 1328/M. 31 Aralık 1912 tarihinde 375 kuruş ile emekliye sevk edildiği zaptiye müdürlüğünün R. 8 Temmuz 1328/M. 21 Temmuz 1912 tarihli tezkeresiyle bildirilmiştir. R. 8 Eylül 1328/M. 21 Eylül 1912¹⁶².

3.44. Balyan Efendi

Osmanlı Devleti'nde ki Ermeni vatandaşlarından Kigork Ağa'nın oğludur. H. 1275/M. 1858-59 yılında Kayseri'de doğmuştur. Ermeni Mektebinde ilk derslerini almıştır. Fransızca, İngilizce, Rumca ve İtalyanca okuryazardır. H. 1294/M. 1877-78 yılında 19 yaşında stajyer olarak Beyoğlu Telgrafhanesine girmiştir. H. 3 Rebiülevvel 1294/M. 18 Mart 1877 tarihinde 500 kuruş maaşla Tarsus Merkezi Muhaberatı Ecnebiye Memuriyetine tayin edilmiş ve H. 2 Rebiülahir 1297/M. 14 Mart 1880 tarihinde maaşı 475 kuruşa indirilmiştir. H. 3 Şaban 1298/M. 1 Temmuz 1881 tarihinde 760 kuruş maaşla terfi ederek İskenderun'a, H. 16 Zilkade 1300/M. 18 Eylül 1883 tarihinde 760 kuruş maaşla ile Adana'ya, H. 19 Cemaziyelahir 1300/M. 27 Nisan 1883 tarihinde 900 kuruş maaşla İskenderun merkezi müdür vaskinelğine atanmıştır. Maaşı H. 30 Recep 1305/M. 12 Nisan 1888 tarihinde 1000 kuruşa, H. 26 Zilhicce 1305/M. 3 Eylül 1888 tarihinde 1200 kuruşa yükseltilmiştir. H. 14 Zilhicce 1306/M. 11 Ağustos 1889 tarihinde maaşı 1000 kuruşa indirilerek

¹⁶² BOA. DH. SAİD. 4/1038.

Rodos müdür vaskineliğine nakil edilmiş ve H. 7 Zilkade 1308/M. 14 Haziran 1891 tarihinde izinsiz İstanbul'a gelerek açığa alınmıştır. H. 18 Zilkade 1309/M. 14 Haziran 1892 tarihinde 900 kuruş maaşla İskenderun Müdürlüğüne tayin edilmiştir. H. 3 Muharrem 1308/M. 19 Ağustos 1890 tarihinde üçüncü rütbe ile ödüllendirilmiştir. Halep Telgraf ve Posta Baş Müdüriyetiyle Telgraf ve Posta Nezaretinde biyografisi bulunmaktadır. H. 6 Muharrem 1313/M. 29 Haziran 1895¹⁶³.

3.45. Yani Moskos Efendi

Kostanti Ağa'nın oğludur. Osmanlı Devleti'nin Rum vatandaşlarından. H. 1275/M. 1858-59 yılında Kayseri Sancağının Erkilet Kasabasında doğmuştur. Kasaba sıbyan mektebi, Lanfa Rüşdî Mektebi'nde, Rum Mektebi ve Fener Rum Mektebinde okuduktan sonra Atina Tıbbiye Mektebi'nde ve tıbbiye mülkiye mekteblerini okumuş ve mezun olmuştur. Türkçe, Fransızca, Rumca okuryazar ve Latinceye aşinadır. Atina Tıbbiye Mektebin'den iyi dereceden diploma almış, tıbbiye mektebinin R. 2 Nisan 1300/M. 14 Nisan 1884 tarihli ve 405 numaralı diploması vardır. H. 9 Rebiülevvel 1302/M. 27 Aralık 1884 tarihinde 200 kuruş maaşla Trabzon Vilayeti dâhilinde Bafra Kazası belediye doktorluğuna tayin edilmiş ancak görevine devam edememesi üzerine H. 25 Cemaziyelevvel 1300/M. 3 Nisan 1883 tarihinde görevinden alınmıştır. H. 3 Zilkade 1303/M. 3 Ağustos 1886 tarihinde 800 kuruş maaşla Kastamonu Vilayetinde Araç ve Daday Kazaları Belediye Doktorluğuna tayin edilmiştir. H. 5 Cemaziyelevvel 1304/M. 30 Ocak 1887 tarihine kadar Araç ve R. 1 Kânunusani 1302/M. 13 Ocak 1887 tarihinden R. Haziran 1303/M. Haziran-Temmuz 1887 tarihine kadar Daday kazalarında görev yapmıştır. H. 7 Ramazan 1307/M. 27 Nisan 1890 tarihinde 600 kuruş maaşla Tosya Kazası Belediye Doktorluğuna, H. 9 Zilkade 1308/M. 16 Haziran 1891 tarihinde 600 kuruş maaşla Ereğli Kazası Belediye Doktorluğuna tayin edilmiştir. H. 20 Zilkade 1308/M. 27 Haziran 1891 tarihinde görevine başlamış ve H. 7 Cemaziyelahir 1314/M. 13 Kasım 1896 tarihinde ayrıca 250 kuruş maaşla Ereğli Kazasının aşî memuriyetine ilave görev olarak verilmiştir. Ereğli Kazası kaymakamlığından yazılan görüş ile görevine uygun görüldüğü tasdik edilmiştir. Görevini iyi yaptığına dair Trabzon ve Kastamonu Vilayetlerinin R. 1 Kânunuevvel 1312/M. 13 Aralık 1896 tarihinde, R. 23 Ağustos 1314/M. 4 Eylül 1898 tarihinde ve R. 13 Teşrinievvel 1313/M. 25 Ekim

¹⁶³ BOA. DH. SAİD. 62/7.

1897 tarihli cevapları, Bafra Kazası Belediye Meclisinin R. 25 Mayıs 1313/M. 6 Haziran 1897 tarihinde Araç ve Daday Kazaları Belediye heyetleri ile Meclis İdarelerinin R. 17 Temmuz 1313/M. 29 Temmuz 1887 tarihli ve R. 27 Haziran 1303/M. 9 Temmuz 1887 tarihinde ve Tosya Kazası Belediye Heyeti Meclis İdaresinin R. 5 Haziran 1317/M. 18 Haziran 1901 tarihli raporları dosyasındadır. Doğum yeri belgesi, nüfus tezkiresi, doktorluk diplomaları görülüp suretleri dosyasında saklanmıştır. H. 5 Rebiülevvel 1319/M. 22 Haziran 1901 tarihinde iki ay süre ile izinli olarak İzmir'e gidip H. 13 Zilkade 1315/M. 5 Nisan 1898 tarihinde istifa etmiştir. H. 25 Zilkade 1316/M. 6 Nisan 1899 tarihinde 600 kuruş maaş ile Kırkağaç Kazası Belediye Doktorluğuna tayin olunmuş ve H. 2 Zilhicce 1316/M. 13 Nisan 1899 tarihinde işe başlamıştır. Sonra da İzmir Hastanesi doktorluğuna nakil edilmesinden dolayı H. 16 Ramazan 1319/M. 27 Aralık 1901 tarihinde Kırkağaç Belediye doktorluğundan istifa etmiştir. H. 5 Cemaziyelevvel 1320/M. 10 Ağustos 1902 tarihinde İzmir'deki çalıştığı hastane Doktor Martiyo Efendi tarafından kanunsuz olarak açıldığı için açıkta kalmıştır. Çalıştığı doktorluklarda iyi hizmet verdiği dair görüşler, Tıbbiye Mülkiye Mektebi Nezareti Sicil Şubesi Müdüriyetinin R. 29 Temmuz 1318/M. 11 Ağustos 1902 ve R. 5 Ağustos 1318/M. 18 Ağustos 1902 tarihli yazıları ile Kırkağaç Kazası Belediye Heyetinin R. 15 Şubat 1317/M. 28 Şubat 1902 tarihli raporu dosyasındadır¹⁶⁴.

3.46. Agob Ramiz Efendi

Osmanlı Devleti Ermeni vatandaşlarından Sahavil Ağa'nın oğludur H. 1276/M. 1860-61 yılında Kayseri kasabasında doğmuştur. Aziziye ve Kayseri mekteplerinde tahsil görmüştür. Türkçe okuryazardır. Rumca ve Ermenice bilmektedir. Aziziye Kazası Mal Müdüriyetine stajyer olarak girmiştir. H. 24 Zilhicce 1318/M. 14 Nisan 1901 tarihinde 360 kuruş maaşla Aziziye Kazası sandık eminliğine tayin olmuş ve H. 3 Safer 1321/M. 1 Mayıs 1903 tarihinde görevinden ayrılmıştır. H. 26 Şevval 1321/M. 15 Ocak 1904 tarihinde 345 kuruş maaşla Amasya Sancağına bağlı Madensim Kazası sandık eminliğine tayin edilmiştir. Aziziye kaymakamlığından yazılan görüş ile maliye nezaretinin görevine uygun olduğu beyan edilmiştir. Nüfus tezkiresi, Aziziye Kazası Sandık Eminliğinin yazısında zimmet ve ilişiği olmadığı Aziziye Kazası ile Sivas Vilayeti meclis idarelerinin R. 21 Nisan 1319/M. 4 Mayıs

¹⁶⁴ BOA. DH. SAİD. 92/435.

1903 tarihinde ve R. 5 Haziran 1319/M. 18 Haziran 1903 tarihli 2 adet raporuyla, Madensim Kazası Sandık Eminliğine yazılan yazıda tayin tarihi, maaşı, görevine başlaması ve Aziziye Kaza Sandık Emanetinin R. 28 Haziran 1320/M. 11 Temmuz 1904 tarihli ilmi haberi dosyasındadır. H. 12 Rebiülevvel 1324/M. 6 Mayıs 1906¹⁶⁵.

3.47. Yakob Toma Efendi

Osmanlı Devleti'nin Rum Ortadoks vatandaşıdır. Merhum saatçi Toma'nın oğludur. H. 1276/M. 1859-60 yılında Kayseri'de doğmuştur. İlk derslerini mahalle mektebinde almıştır. Tıbbiye mülkiye mektebin de eğitim görmüş ve R. 30 Nisan 1302/M. 12 Mayıs 1886 tarihinde doktorluk diploması almıştır. Türkçe, Rumca ve Fransızca okuryazardır. H. 14 Zilhicce 1303/M. 13 Eylül 1886 tarihinde 750 kuruş maaşla Edirne Vilayetinde Vize Kazası belediye doktorluğuna tayin olmuştur. H. 6 Muharrem 1304/M. 5 Ekim 1886 tarihinde işe başlamış ise de mahalli belediye gelirinden başka 500 kuruş eklenmiştir. H. Cemaziyelahir 1305/M. Şubat-Mart 1888 yılında maaşı 600 kuruşa yükseltilmiştir. H. 24 Muharrem 1306/M. 30 Eylül 1888 tarihinde üçüncü rütbe verilmiş ve H. 10 Cemaziyelevvel 1306/M. 12 Ocak 1889 tarihinde istifa etmiştir. H. 11 Recep 1306/M. 12 Ocak 1889 tarihinde 500 kuruş maaşla Çorlu Kazası belediye doktorluğuna tayin edilmiş ve H. 21 Rebiülevvel 1311/M. 2 Ekim 1893 tarihinde istifa etmiştir. H. 20 Cemaziyelevvel 1311/M. 29 Kasım 1893 tarihinde 400 kuruş maaşla Bafra Kazası belediye doktorluğuna tayin olmuştur. H. 21 Safer 1313/M. 13 Ağustos 1895 tarihinde maaşı 480 kuruşa yükseltilmiş ve H. 19 Cemaziyelevvel 1314/M. 26 Ekim 1896 tarihinde istifa etmiş. H. 11 Recep 1317/ M. 15 Kasım 1899 tarihinde 1200 kuruş maaşla Ankara Vilayeti Merkez Hastanesi doktorluğuna tayin edilmiştir. Yaptığı hizmetler aldığı maaş ile ilgili Vize ve Çorlu ve Bafra Kazaları Meclis idaresinin R. 11 Kânunuevvel 1304/M. 23 Aralık 1888 tarihinde, R. 23 Eylül 1309/M. 5 Ekim 1893 tarihinde ve R. 15 Teşrinievvel 1312/M. 27 Ekim 1896 tarihli raporları ile tıbbiye mülkiye mektebi sicil şubesi müdüriyetinin R. 6 Teşrinisani 1315/M. 18 Kasım 1899 tarihli yazısı, nüfus kâğıdı, üçüncü rütbe belgesi ve diploması dosyasındadır. H. 15 Recep 1317/M. 19 Kasım 1899 tarihinde devlete iyi hizmetler yaptığı için H. 24 Recep 1318/M. 17

¹⁶⁵ BOA. DH. SAİD. 125/69.

Kasım 1900 tarihinde ikinci rütbe ikinci sınıf nişan verilmiştir. H. 23 Safer 1319/M. 11 Haziran 1901 tarihinde dördüncü rütbe hamidî nişanı ile ödüllendirilmiştir¹⁶⁶.

3.48. Aleksi Efendi

Osmanlı Devleti Rum vatandaşlarından Hacı Ayan'ın oğludur. H. 14 Muharrem 1277/M. 2 Ağustos 1860 tarihinde Kayseri Sancağında Talas Nahiyesinde doğmuştur. Nahiye Rum Sıbyan Mektebi ve İçil Sancağının Silifke Kasabasında İslam Rüşdiye Mekteplerinde fen, hesap ve Rumca okumuş ise de diploması yoktur. Türkçe okuryazardır. H. 1290/M. 1873-74 yılında 17 yaşında iken Silifke Kazası Ticaret Mahkemesine ve sonra da muhasebe kalemine stajyer olarak girmiştir. H. 20 Ramazan 1300/M. 25 Temmuz 1883 tarihinde 450 kuruş maaşla içil Sancağı Sandık Eminliğine tayin olunmuştur. İki ay sonra yerine başkasının tayininden dolayı açığa kalmıştır. H. 12 Şaban 1307/M. 3 Nisan 1890 tarihinde aynı maaşla aynı Sandık Sarraflığına memur olmuştur. İçil Sancağı muhasebecisi olarak Adana Vilayeti Defterdar ve Valiliğinden yazılan görüşü ile Maliye Nezaretinin tasdiki ile görevini iyi yaptığı beyan edilmiştir. İlk defa bulunduğu Sandık Eminliğinde görev yaptığı Adana Vilayeti daire Meclisinin H. 18 Muharrem 1309/M. 24 Ağustos 1891 tarihli dosyasındadır. H. 21 Safer 1311/M. 3 Eylül 1893¹⁶⁷.

3.49. İkyo Yadi Efendi

Merhum Ticaret Mahkemesi Üyesi Mihalaki Haralambos Efendi'nin oğludur. H. 1277/M. 1860-61 yılında Kayseri'de doğmuştur. Kasaba'nın Rum sıbyan mektebinde ilk dersleri aldıktan sonra iki sene İzmir, Beyrut Rum ve Fransız Mekteplerinde ders görmüş ve bir buçuk sene sultanî mektebinde fen dersleri görmüştür. Türkçe, Fransızca ve İngilizce okuryazardır. R. 1 Kânunuevvel 1305/M. 13 Aralık 1889 tarihinde 33 yaşında 350 kuruş ücretle Matbuatı Dâhiliye Kalemî Rumca gazeteleri memuriyetine tayin edilmiş ve H. 18 Zilhicce 1310/M. 3 Temmuz 1893 tarihinde dördüncü derece tercümanlık verilmiştir. H. 18 Cemaziyelevvel 1311/M. 27 Kasım 1893 tarihinde 150 kuruş maaş tahsis olunmuş ise de H. Rebiülahir 1312/M. Ekim 1894 tarihinde 150 kuruşa indirilmiştir. Dâhiliye nezareti matbuat dairesi müdürlüğünden biyografisinin ayrıntıları tasdik edilmiştir. Nüfus kâğıdı Dâhiliye

¹⁶⁶ BOA. DH. SAİD. 76/411.

¹⁶⁷ BOA. DH. SAİD. 46/33.

Sicil-i Ahvâl Şubesinde incelenmiş, kendisine iade edilmiş ve H. 23 Cemaziyelevvel 1313/M. 11 Kasım 1895 tarihinde dördüncü rütbe verilmiştir. Görevini iyi ve gayretli yaptığından H. 6 Şevval 1313/M. 21 Mart 1896 ikinci rütbe verilmiştir. H. 28 Zilhicce 1313/M. 10 Haziran 1896 tarihinde 1200 kuruş maaşla Anadolu demiryolunun Eskişehir ve Konya Şubesinin ikinci kısım Komiser yardımcılığına, H. 8 Recep 1314/M. 13 Aralık 1896 tarihinde 1000 kuruş maaşla Şark Demiryollarının İstanbul ve Lüleburgaz Komiser yardımcılığına nakil edilmiştir. Ticaret ve bayındırlık sicil şubesinin H. 5 Muharrem 1315/M. 6 Haziran 1897 tarihli vukuat pusulasında gösterilmiştir. H. 23 Şaban 1315/M. 17 Ocak 1898 tarihinde terfi ederek ikinci sınıf ikinci rütbe ile ödüllendirilmiştir. H. 13 Muharrem 1316/M. 3 Haziran 1898 tarihinde 2000 kuruş maaşla terfian komiserliğe tayin edilmiş olduğu şubenin H. 27 Cemaziyelahir 1316/M. 12 Kasım 1898 tarihli vukuat pusulasında gösterilmiştir. H. 30 Rebiülevvel 1317/M. 8 Ağustos 1899 tarihinde terfian ikinci sınıf seçkin ikinci rütbe ile H. 25 Rebiülevvel 1320/M. 2 Temmuz 1902 tarihinde terfian âlâ ikinci sınıf tevcih edilmiştir. H. 18 Şevval 1325/M. 24 Kasım 1907 tarihinde terfian birinci rütbe birinci sınıf, üçüncü rütbeden Osmanî Nişanı ihсан buyrulduğu şubece görülüp iade edilen ferman ve berattan anlaşılması, iki aydan beri devam etmediği ve Yunanistan'a gittiği ve vazifesini terk ettiği belirlenmiştir. Bu durum H. 21 Safer 1327/M. 14 Mart 1909 tarihinde kayıt altına alınmış olduğu R. 2 Mart 1325/M. 15 Mart 1909 tarihinde anlaşmıştır. Bu konu R. 22 Haziran 1325/M. 5 Temmuz 1909 tarihli vukuat pusulalarında yazılıdır¹⁶⁸.

3.50. Şehbenderyan Parsih Resmi Efendi

Osmanlı Devleti'nin Ermeni vatandaşlarından merhum tüccar Karabet Efendi'nin oğludur. H. 1277/M. 1860-61 yılında Kayseri Talas Köyü'nde doğmuştur. Gümüşhacıköy ve Merzifon Ermeni Mekteblerinde okumuştur. Türkçe ve Ermenice okuryazardır. H. 13 Zilhicce 1310/M. 28 Haziran 1893 tarihinde 33 yaşında 1500 kuruş maaşla borçlar idaresi kalemine tayin olmuştur. Ailesi Merzifon'dan İstanbul'a geldikleri için yol masraflarına iki defa 1000 kuruş verilmiştir. Genel Borçlar İdaresi Müdürlüğü'ndeki görevini gayretli olarak yaptığı borçlar idaresi tarafından tasdik edilmiştir. Hizmetlerine dair bilgiler muhasebe kaleminin 2 adet görüşü ve Sivas vilayetinin yazısı nüfus kâğıdı ve biyografisi H. 4 Recep 1313/M. 21 Aralık 1895

¹⁶⁸ BOA. DH. SAİD. 60/479.

tarihli dosyasındadır. Maaşı H. 9 Şevval 1314/M. 13 Mart 1897 tarihinde yapılan düzenlemede 1400 kuruşa indirilmiş ve H. 13 Recep 1315/M. 8 Aralık 1897 tarihinde 1500 kuruşa yükseltildiği borçlar idaresi Sicil Şubesinin H. 4 Zilkade 1315/M. 27 Mart 1898 tarihli vukuat pusulasında gösterilmiştir. H. 13 Safer 1317/M. 23 Haziran 1899 tarihinde dördüncü rütbe verilmiştir. H. 16 Muharrem 1321/M. 14 Nisan 1903 tarihinde maaşı, borçlar idaresi Sicil Şubesinin H. 17 Kânunuevvel 1322/M. 30 Aralık 1906 tarihli vukuat pusulasında gösterilmiştir¹⁶⁹.

3.51. Yovanaki Efendi

Osmanlı Devleti Rum vatandaşlarından Gavril'in oğludur. H. 1278/M. 1861-62 yılında Kayseri Kasabası'nda doğmuştur. Kasabada ibtidaî mektebinde ilk eğitimini almıştır. İstanbul'a giderek sanayi mektebine girmiştir. R. 30 Temmuz 1291/M. 11 Ağustos 1875 tarihinde diplomasını almıştır. H. 1292/M. 1875/76 ve H. 1293/M. 1876-77 yıllarında 400 kuruş maaşla aynı mektepte çeşitli hizmetlerde bulunmuştur. H. 1294/M. 1877-78 yılında tercümanı hakikat gazetesi mürettebliğine tayin olmuş ve H. 1302/M. 1884/85 tarihinde ser mürettebliğine terfi etmiştir. H. 1308/M. 1890-91 yılında musahhih ve Rumca mütercimi, H. 1310/M. 1892/93 tarihinde 1000 kuruş maaşla idare müdürü olarak 3 sene hizmet ederek istifa etmiştir. Sanayi mektep idaresinde görev yaptığı R. 6 Şubat 1312/M. 18 Şubat 1897 tarihinde tercümanı hakikat gazetesi idaresinde görev yaptığı R. 4 Şubat 1312/M. 16 Şubat 1897 tarihli 2 adet şehadetnamesinden anlaşılmiş ve nüfus tezkiresi, mektep diploması ile birlikte dosyasındadır. H. 25 Şevval 1314/M. 29 Mart 1897 tarihinde İçişleri Nezareti Memurin-i Mülkiye Komisyonundan verilen kararla H. 23 Safer 1321/M. 21 Mayıs 1903 tarihinde 670 kuruş maaşla Şirvan Kazası Kaymakam yardımcılığına tayin edilmiş ve H. 21 Cemaziyelevvel 1321/M. 15 Ağustos 1903 tarihinde işe başlamıştır. H. 28 Cemaziyelevvel 1326/M. 28 Haziran 1908 tarihinde yerini terk ettiği Siirt Sancağı Meclis İdaresinin Sicil-i Ahvâl İdare-i Umumiyesince aynen görülerek iade edilmesi R. 5 Haziran 1324/M. 18 Haziran 1908 tarihli raporuyla gösterilmiştir. Şimdiye kadar tayin olduğu yere gitmediği için yerine başkası tayin edilmiştir. Bitlis Vilayeti'nden bildirilen yazı ile uzun bir müddet yerine gitmemiş olduğundan Sicill-i Ahvâl Memuriyet Komisyonunun raporu ile İçişleri Nezareti kararı ile H. 4 Cemaziyelevvel 1327/M. 24 Mayıs 1909 tarihinde görevinden alınmıştır. Merkez

¹⁶⁹ BOA. DH. SAİD. 67/93.

düzenleme komisyonunca R. 20 Eylül 1325/M. 3 Ekim 1909 tarihinde kadro dışı bırakıldığı Sicill-i Memuriyet Kalemî Müdürlüğü'nün R. 8 Eylül 1326/M. 21 Eylül 1910 tarihli tezkiresinde gösterilmiştir. H. 1 Ramazan 1327/M. 16 Eylül 1909 tarihinde tahsil edilen 380 kuruş emekli maaşı, H. 13 Cemaziyelevvel 1328/M. 23 Mayıs 1910 tarihinde 577,5 kuruşa yükseltilmiştir. R. 28 Ağustos 1326/M. 10 Eylül 1910 tarihinde cevabından anlaşılmıştır. R. 2 Teşrinievvel 1327/M. 15 Ekim 1911 tarihinde vefat eylediği için maaşı ailesine tahsis edilmiştir¹⁷⁰.

3.52. Mirican Efendi

Osmanlı Devleti'nin Ermeni vatandaşlarından Toros Ağa'nın oğludur. H. Recep 1278/M. Ocak 1862 yılında Kayseri Sancağı'na bağlı Derevank Köyü'nde doğmuştur. Ermeni Mektebi ile rüşdiye mektebinde üçü sene ders görmüştür. Türkçe, Fransızca, Rumca ve Ermenice okuyazardır. H. 1290/M. 1873-74 yılında Mersin Gümrük Müdüriyeti İdaresi'ne stajyer olarak başlamıştır. H. Muharrem 1292/M. Şubat-Mart 1875 yılında 235 kuruş maaşla Mersin Rüşumat Müdüriyet Mübaşirliğine H. Muharrem 1293/M. Ocak-Şubat 1876 yılında 285 kuruş maaşla yevmiye kayıtçılığına H. Rebiülahir 1294/M. Nisan-Mayıs 1877 yılında 415 kuruş ile kâtip naibliğine atanmış ve H. Rebiülevvel 1298/M. Şubat-Mart 1881 yılında istifa etmiştir. H. Şaban 1298/M. Haziran-Temmuz 1881 yılında Mersin İdaresi Kâtipliğine, H. Rebiülahir 1299/M. Şubat-Mart 1882 yılında 300 kuruş maaşla Belediye Tahrirat Kâtipliğine tayin olmuştur. H. Zilkade 1299/M. Eylül-Ekim 1882 yılında maaşı 500 kuruşa yükseltilerek ilaveten sandık sarraflığı görevi verilmiştir. H. Cemaziyelevvel 1307/M. Aralık-Ocak 1889-90 yılında istifasıyla H. Şevval 1307/M. Mayıs-Haziran 1890 yılında 800 kuruş maaşla Mersin Rüşumat Müdürlüğü başkâtipliğine tayin olmuştur. Mersin sandık sarraflığı tahrirat kâtipliği ve belediye meclisinin R. 3 Mayıs 1306/M. 15 Mayıs 1890 tarihli raporu ve biyografisi, İskenderun Gümrük İdaresi Nezareti'nden yazılan görüşe atfen hizmetleri, Haleb Vilayeti'yle gümrük idaresi tarafından tasdik olmuştur. H. 2 Cemaziyelevvel 1313/M. 21 Ekim 1895¹⁷¹.

¹⁷⁰ BOA. DH. SAİD. 72/411.

¹⁷¹ BOA. DH. SAİD. 63/195.

3.53. Dimitri Bodos Efendi

Osmanlı Devleti Rum vatandaşı Bodos Efendi'nin oğludur. H. 1279/M. 1862-63 yılında Kayseri Kasabası'nda doğmuştur. Kayseri Rum İbtidaî Mektebi'nde ilköğrenimi tamamlamıştır. Mülkiye mektebinde dersler almıştır. R. 23 Mart 1305/M. 4 Nisan 1889 tarihinde 304 numaralı diplomayı almıştır. Türkçe, Fransızca ve Rumca okuryazardır. H. 13 Rebiülahir 1307/M. 7 Aralık 1889 tarihinde 800 kuruş maaşla Adana Vilayetinde Mersin Sancağı Belediye Doktorluğuna tayin edilerek aynı sene H. 18 Cemaziyelevvel 1307/M. 10 Ocak 1890 tarihinde üçüncü rütbe verilmiş ve H. 15 Cemaziyelevvel 1313/M. 3 Kasım 1895 tarihinde istifa etmiştir. H. 22 Cemaziyelevvel 1313/M. 10 Kasım 1895 tarihinde 600 kuruş maaşla Tarsus Kazası Belediye Doktorluğuna memur olmuş ve H. 11 Safer 1314/M. 22 Temmuz 1896 tarihinde istifa etmiştir. H. 1 Cemaziyelevvel 1315/M. 28 Eylül 1897 tarihinde 600 kuruş maaşla Aydın Vilayeti Foçateyn Kazası belediye doktorluğuna tayin olmuş ve H. 5 Safer 1318/M. 4 Haziran 1900 tarihinde istifa etmiştir. Foçateyn Kazası belediyesinden ve kaymakamlığından yazılan görüşte görevini iyi yaptığı tasdik edilmiştir. Zikr olunan doktorluklara tayin ve istifasıyla maaşları ile ilgili askeriye mektebinden gelen R. 17 Ağustos 1316/M. 30 Ağustos 1900 tarihli cevap ve Mersin Sancağı Belediye Doktorluğunun iyi hizmet ettiği Belediye Meclisinin bildirdiği yazısıyla H. 14 Receb 1311/M. 21 Ocak 1894 tarihli raporu ve doktorluk diploması dosyasındadır. H. 11 Cemaziyelahir 1318/M. 6 Ekim 1900¹⁷².

3.54. Dimitraki Efendi

Tasko Köy'ünde merhum Sarraflardan Bodos Ankaş Nazkukiridis Efendi'nin oğludur. Osmanlı Devleti'nin Rum vatandaşlarındandır. H. 1279/M. 1862-63 yılında Kayseri'de doğmuştur. Kayseri Rum İbtidaî mektebinde okumuştur. Daha sonra İstanbul İdadî Mülkiye Mektebi ve tabiblik okulunda eğitim görmüştür. Türkçe ve Rumca okuryazardır. Fransızca'ya da aşinadır. R. 23 Mart 1305/M. 4 Nisan 1889 tarihli ve 304 numaralı tabiblik diploması mevcuttur. H. 24 Şaban 1306/M. 25 Nisan 1889 tarihinde 600 kuruş maaşla İçel Sancağı Belediye Tabibliğine tayin edilmiş ise de hükümetçe memuriyeti onaylanmadığından dolayı maaşı verilmeyip yalnız harcırah almıştır. H. 1 Rebiülahir 1307/M. 25 Kasım 1889 tarihinde 800 kuruş maaşla Maraş Sancağı Belediye Tabibliğine görevlendirilmiştir. H. 18

¹⁷² BOA. DH. SAİD. 92/241.

Cemaziyelevvel 1308/M. 30 Aralık 1890 tarihinde ikinci rütbeye yükseltilmiştir. H. 28 Zilkade 1308/M. 5 Temmuz 1891 tarihinden H. 14 Safer 1309/M. 19 Eylül 1891 tarihine kadar Payas Kazası dâhilinde Sarı derbent kordonlu karantine tabipliğinde bulunmuştur. Toplamda 1433 kuruş maaş aldığı gibi ve yine aynı sene ilave memuriyet olarak 2200 kuruş ücretle Dumluk boğazı teheffüzhanesi doktorluğunda bulunmuştur. H. 15 Cemaziyelevvel 1313/M. 3 Kasım 1895 tarihinde 600 kuruş maaşla Tarsus Kazası Belediye Doktorluğuna atanmış ve H. 29 Teşrinievvel 1311/M. 10 Kasım 1895 tarihinde Mersin Belediye Doktorluğundan H. 11 Safer 1314/M. 22 Temmuz 1896 tarihinde izinli olarak İstanbul'a gidip istifa etmiştir. H. 1 Cemaziyelevvel 1315/M. 28 Eylül 1897 tarihinde aynı maaşla Foçateyn Kazası Belediye Doktorluğuna tayin edilmiş ve H. 5 Safer 1318/M. 4 Haziran 1900 tarihinde istifa etmiştir. Memuriyeti süresince yaptığı hizmetler, maaşı, istifası, Mersin Belediye Doktorluğundaki iyi hali, askeriye mektebinin R. 28 Şubat 1316/M. 13 Mart 1901 tarihli tezkiresinin, Mersin Sancağı Mutasarafflığının R. 23 Kânunuevvel 1313/M. 4 Ocak 1898 tarihli ve Adana Valiliğinin R. 14 Teşrinievvel 1313/M. 26 Ekim 1897 tarihli cevaplarından anlaşılmıştır. R. 25 Teşrinisani 1311/M. 7 Aralık 1895 ve R. 27 Kânunusani 1311/M. 8 Şubat 1896 tarihli raporlarda aldığı rütbeler, doğum yeri belgesi, nüfus tezkiresi görülmüş ve diploması ile birlikte dosyasındadır. İçel Sancağı Belediye doktorluğunda görevini iyi yaptığına dair belediye heyetine verilen R. 15 Teşrinisani 1305/M. 27 Kasım 1889 tarihli raporda görülmüş olup, İçel de görev yaptığı sürede maaş verilmeyip yalnız harcırahı verilmiştir. Ayrıca aldığı ödüller, nüfus tezkiresi, diploması ve özlük hakkı ile ilgili belgeleri dosyasındadır. Doktorluk sicil şube müdürlüğünde ki raporda İçel memuriyetinde görev yaparken maaş verilmeyip yalnızca harcırahla çalıştırılmıştır. H. 13 Rebiülevvel 1320/M. 20 Haziran 1902¹⁷³.

3.55. Bodos Efendi

Yuvakim Brodomidis Efendi'nin oğludur. Osmanlı Devleti Rum vatandaşlarındandır. H. 1280/M. 1863-64 yılında Kayseri Kasabasında doğmuştur. Kasabadaki Rum Mektebinde ilköğretim dersleri görmüştür. Bir müddet fener rum mektebinde ve bir sene de mülkiye mektebin de eğitim görmüştür. Türkçe okuryazar, Rumca ve Fransızcaya aşinadır. Hukuk mektebinden R 27 Eylül 1304/M. 9 Ekim 1888

¹⁷³ BOA. DH. SAİD. 112/111.

tarihinde iyiye yakın derece ile mezun olmuştur. H. 17 Zilhicce 1311/M. 21 Haziran 1894 tarihinde 750 kuruş maaşla Ankara Vilayeti İstinaf Mahkemesi üyeliğine seçilmiş ve H. 18 Muharrem 1314/M. 29 Haziran 1896 tarihinde orada kalma süresi dolmuş ise de görevine devam etmiştir. R. 28 Haziran 1312/M. 10 Temmuz 1896 tarihinde maaşı 400 kuruşa indirilmiştir. Dâhiliye Nezaretinden gelen yazı ve memurin-i mülkiye komisyonunun kararı üzerine H. 6 Ramazan 1314/M. 8 Şubat 1897 tarihinde 600 kuruş maaşla Develi Kazası Kaymakam yardımcılığına nakil edilmiştir. H. 9 Şevval 1314/M. 13 Mart 1897 tarihinde maaşı 540 kuruş olmuştur. H. 23 Şevval 1314/M. 27 Mart 1897 tarihinde işe başlamıştır. Develi Kazası Kaymakam Vekâletinden yazılan görüşte sadakat ve işinin ehli olduğu yazılıdır. Ankara İstinaf Mahkemesi üyeliğindeki sicili, maaşı, maaşının düşürülmesi, görev yerini terketmesi, Ankara Vilayeti Valiliğinin R. 9 Teşrinievvel 1319/M. 22 Ekim 1903 tarihli cevabı, Develi Kazası Meclis İdaresinin R. 7 Eylül 1318/M. 20 Eylül 1902 tarihli yazısı, nüfus tezkiresi ve diploması dosyasındadır. H. 26 Rebiülahir 1324/M. 19 Haziran 1906¹⁷⁴.

3.56. Petro Teodoridi Efendi

Osmanlı Devleti'nin Rum vatandaşlarından merhum tüccar Balas Todori Efendi'nin oğludur. H. 1280/M. 1863-64 yılında Kayseri'ye bağlı Karahisar Nahiyesinin Orta Köyünde doğmuştur. İptidaî mahalle mektebinde ilk eğitimini aldıktan sonra İstanbul'a gelip tıbbi mülkiye mektebinde üç sene ders aldıktan sonra R. 22 Mart 1305/M. 3 Nisan 1889 tarihinde 302 numaralı diplomayı almıştır. Türkçe ve Rumca okuryazardır. H. 27 Safer 1307/M. 23 Ekim 1889 tarihinde 600 kuruş maaşla Mentеше Sancağı Belediye Doktorluğuna tayin edilmiş ve H. 11 Zilhicce 1309/M. 7 Temmuz 1892 tarihinde istifa ederek İstanbul'a gelmiştir. Burada 1000 kuruş maaşla R. 1 Ağustos 1308/M. 13 Ağustos 1892 tarihinde görev yapmıştır. R. 31 Mayıs 1310/M. 12 Haziran 1894 tarihinde Dâhiliye Nezaretince 1500 kuruş maaşla Yozgat'a nakil edilmiştir. R. 10 Haziran 1310/M. 22 Haziran 1894 tarihinden itibaren altı ay iltizam usulü ile R. 20 Teşrinisani 1310/M. 2 Aralık 1894 tarihine kadar 1500 kuruş maaşla şehir emanetinden alınmak üzere atanmıştır. H. 21 Cemayevvel 1307/M. 13 Ocak 1890 tarihinde maaşı sekizinci belediye dairesince yeniden düzenlenmiştir. H. 27 Safer 1327/M. 20 Mart 1909 tarihinde maaşı tekrar

¹⁷⁴ BOA. DH. SAİD. 122/33.

emanetçe ödenmesi kararı ile H. 23 Safer 1328/M. 6 Mart 1910 tarihinde sekizinci belediye heyeti miriye emri dairesine tayin edilmiştir. H. Şaban 1308/M. Mart-Nisan 1891 yılında üçüncü mecidî, H. 5 Rebiülevvel 1316/M. 24 Temmuz 1898 tarihinde beşinci mecidî, H. 1317/M. 1899-1900 yılında dördüncü kaydı ve H. 1320/M. 1902/03 yılında dördüncü mecidî rütbe nişanı ile ödüllendirilmiştir. Menteşe Belediye doktorluğundaki maaşı, emeklilik için sandığa 1241 kuruş 20 paranın teslim edildiği ve ilişkisinin kesildiği tıbbi mülkiye ve Zimmeter Nezareti Sicil Kalemi Müdüriyeti'nin R. 23 Kânunusani 1327/M. 5 Şubat 1912 tarihli yazısından anlaşılmıştır. Meclis idaresinin R. 8 Kânunuevvel 1308/M. 20 Aralık 1892 tarihli ve 331 numaralı, belediye meclisinin R. 18 Temmuz 1308/M. 30 Temmuz 1892 tarihli iki adet raporu dosyasındadır. Beyoğlu'ndaki Umumhaneler Müfettişi Hasan Efendi'nin gönderdiği R. 16 Mayıs 1327/M. 29 Mayıs 1911 tarihli gizli yazısı, Yozgat'ta Doktor İbrahim ve Beyoğlu'nda müfettiş memurluğu tarafından gönderilen R. 8 Teşrinievvel 1327/M. 21 Ekim 1911 tarihli yazısı, Yozgat Sancağı Mutasarrıflığı'nın R. 19 Teşrinisani 1325/M. 2 Aralık 1909 tarihli ve 280 numaralı kayıtlı, maaşı, biyografisi, aldığı rütbeleriyle mecidî ve osmani nişanlarına nail ruus ve divanı hümayun müdüriyetinin R. 23 Teşrinisani 1327/M. 6 Aralık 1911 tarihli yazıları dosyasındadır. Bu belgelerle birlikte diplomaları ile nüfus tezkiresi dosyasına konmuştur. R. 8 Şubat 1327/M. 21 Şubat 1912 tarihinde maaşı H. 6 Cemaziyelevvel 1330/M. 23 Nisan 1912 tarihinde 1750 kuruş olmuştur. ikinci sınıf doktor rütbesi aldığı Şehir Emaneti Sicil Şubesinin R. 4 Mayıs 1328/M. 17 Mayıs 1912 tarihli vukuat pusulasıyla bildirilmiştir. Maaşı H. 5 Safer 1331/M. 14 Ocak 1913 tarihinde 2000 kuruşa çıktığı ve ser doktorluğuna tayin edildiği Şehir Emaneti Sicil Şubesinin R. 9 Mayıs 1329/M. 22 Mayıs 1913 tarihli vukuat pusulasında yazılıdır. R. 28 Mayıs 1329/M. 10 Haziran 1913¹⁷⁵.

3.57. Aleksandros Kalenderoğlu Efendi

Merhum tüccar Sefer Efendi'nin oğludur. H. 1281/M. 1864-65 yılında Kayseri Kasabasında doğmuştur. İlim dersleri ve Türkçeyi Kayseri Kasabasındaki Rum Mektebinde okuduktan sonra İzmir'e gelerek İngiliz Bakız Özel Ticaret Okulu'nda iktisat ile ticaret öğrenimi görmüştür. Türkçe, Rumca ve İngilizce konuşur. H. 12 Şevval 1327/M. 27 Ekim 1909 tarihinde 800 kuruş maaşla İzmir Orman ve Maden

¹⁷⁵ BOA. DH. SAİD. 182/211.

Konzol memurluğuna R. 17 Teşrinisani 1325/M. 30 Kasım 1909 tarihinde tayin edilmiştir. Aydın Vilayeti Orman ve Maden M¼d¼riyetinden yazılan g¼r¼řte memurluğa yeterli olduğu ifadesi ¼zerine memurluğu tasdik edilmiştir. Biyografisi, maaşı, tayini H. 30 Muharrem 1329/M. 31 Ocak 1911 tarihli şube kaydında yazılıdır¹⁷⁶.

3.58. Aristidi Farhi Efendi

Gabriel'in oğludur. H. Zilhicce 1281/M. Nisan-Mayıs 1865 yılında Kayseri Sancağına bağlı Tavlasun K¼y¼nde doğmuştur. K¼y¼ndeki Rum Mektebi ile iki sene tıbbi m¼lkiyesinde ve hukuk mektebinin birinci sınıfını okumuştur. T¼rkçe, Rumca, Latince ve Fransızca okuryazardır. R. 7 Eyl¼l 1303/M. 19 Eyl¼l 1887 tarihinde 23 yaşında stajyer olarak İstanbul ikinci Ticaret Mahkemesi kalemine girmiştir. H. 23 Rebi¼levvel 1307/M. 17 Kasım 1889 tarihinde 600 kuruş maaşla Kavala Ticaret Mahkemesi Bařk¼tipliđine tayin olmuştur. H. 12 Zilkade 1308/M. 19 Haziran 1891 tarihinde açıkta kalmıştır. Aynı ay tekrar stajla ikinci ticaret mahkeme kalemine başlamış ve maaşı H. 30 Zilkade 1309/M. 26 Haziran 1892 tarihinde 50 kuruşa indirilmiştir. H. 5 Zilhicce 1310/M. 20 Haziran 1893 tarihinde 30 kuruş, H. 28 Muharrem 1316/M. 18 Haziran 1898 tarihinde 10 kuruş ve R. 10 Haziran 1311/M. 22 Haziran 1895 tarihinde 10 kuruş zam ile 100 kuruşa y¼kseltilen maaşı H. 12 Cemaziyelevvel 1312/M. 11 Kasım 1894 tarihinde Adalet Bakanlığınca onaylanmıştır. Maaşı, H. 28 şevval 1313/M. 12 Nisan 1896 tarihinde 150 kuruşa, H. 10 Recep 1314/M. 15 Aralık 1896 tarihinde 180 kuruşa ve H. 11 Zilhicce 1315/M. 3 Mayıs 1898 tarihinde 200 kuruşa y¼kseltilmiř olduğu Adliye Sicil şubesinin R. 9 K¼nunuevvel 1315/M. 21 Aralık 1899 tarihli yazısıyla bildirilmiřtir¹⁷⁷.

3.59. Malisyan Mihran Efendi

Osmanlı Devleti Ermeni vatandaşlarından Hacı K¼gork'un oğludur. H. 1282/M. 1866-67 yılında Kayseri'de doğmuştur. Memleketinde ilköğretim derslerini almıştır. İstanbul'da Babil Protestan Mektebinde T¼rkçe ve Ermenice okuduktan sonra tıbbi m¼lkiye mektebini okuyarak R. 7 Ağustos 1311/M. 19 Ağustos 1895 tarihinde 485 numaralı diplomayı almıştır. H. 30 Cemaziyelevvel 1306/M. 1 şubat 1889 tarihinde

¹⁷⁶ BOA. DH. SAİD. 177/85.

¹⁷⁷ BOA. DH. SAİD. 74/457.

600 kuruş maaşla Kalat ve H. 20 Zilkade 1308/M. 27 Haziran 1891 tarihinde aynı maaş ile Divine Kazaları Belediye Doktorluğuna tayin edilmiştir. Görev yeri, tayini, maaşı, tıbbi mülkiye mektebi diploması sicil müdürlüğündeki biyografisinde görülmüştür. Diploma ve nüfus tezkiresi dosyasındadır. H. 24 Safer 1319/M. 12 Haziran 1901¹⁷⁸.

3.60. Nikolaki Andonyadi Efendi

Dava vekillerinden Yordan Efendi'nin oğludur. H. 1282/M. 1865-66 yılında Kayseri Kasabasında doğmuştur. İzmir Rum Millet Mekteb'inde dersler gördükten sonra hukuk mektebinde iyi dereceden R. 29 Nisan 1303/M. 11 Mayıs 1887 tarihinde mezun olmuş ve diplomasını almıştır. Türkçe okuryazardır. Arapça, Fransızca, Rusça ve Rumcaya aşinadır. H. 22 Cemaziyelevvel 1321/M. 16 Ağustos 1903 tarihinde 1000 kuruş maaşla (?) Kazası Bidayet Mahkemesi Başkanlığı savcı yardımcılığına tayin edildi. Hukuk mektebi idaresinden yazılan görüşten iyi dereceden diploması olduğu tasdik edilmiştir. Tayini, maaşı, Adalet Bakanlığından yazılan yazıdan anlaşılmıştır. Hukuk mektebi diploması, nüfus tezkiresi H. Rebiülahir 1322/M. Haziran-Temmuz 1904 tarihli dosyasındadır. R. 16 Eylül 1319/M. 29 Eylül 1903 tarihinde yerine başkası tayin edilmiştir. R. 20 Teşrinievvel 1327/M. 2 Kasım 1911 tarihli cevabında buyrulmuştur¹⁷⁹.

3.61. Hasrof Manoilyan

Manoil'un oğludur. H. 1282/M. 1866-67 yılında Kayseri Sancağı'na bağlı Germir köyünde doğmuştur. Germir Köyü'nde Ermeni Mektebi ve Giresun Kasabası Ermeni Mektebi'nde okuduktan sonra İstanbul Hamidiye Ticaret Mektebinde okumuş ve diplomasını almıştır. Türkçe, Fransızca, İngilizce ve Ermenice okuryazardır. "Memalik-i Osmaniyyenin Coğrafya Ticarisi ve Nurseydikan-ı Osmaniyye'nin" adlı eserin İngilizce eğitimini kolaylaştırmak için Fransızcadan İngilizceye olan bir suretini Türkçe'ye çevirmiş ve "İngilizce Muallimi" adındaki eserleri İstanbul'da bastırmıştır. H. 10 Safer 1311/M. 23 Ağustos 1893 tarihinde 30 yaşında 400 kuruş maaş ile Mersin Gümrük İdaresi Müdüriyeti, Tercüme ve Bildiri Memuriyetine tayin edilmiştir. İskenderun Gümrük İdaresi Bakanlığı'ndan yazılan görüş ile Adana

¹⁷⁸ BOA. DH. SAİD. 96/259.

¹⁷⁹ BOA. DH. SAİD. 113/263.

Vilayeti Valiliğinden ve Gümrük İdaresi Emanetince Memuriyeti tasdik edilmiştir. Yazma eserlerin basımı için Milli Eğitim Bakanlığı'na verilen refakatnamelerden "İngilizce Muallimi" adlı kitaba ait olan H. 12 Cemaziyelevvel 1305/M. 26 Ocak 1888 tarihli ve 1123 numaralı izin kâğıdı mevcut olup, diğerine ait izin kâğıdını kaybettiği İskenderun Gümrük İdaresi Bakanlığının cevabından anlaşılmıştır. İstanbul Hamidiye Ticaret Mektebi diploması ile nüfus kâğıdı, Mersin Gümrük İdaresi Müdürlüğü'ndeki dosyasında H. 12 Zilkade 1313/M. 25 Nisan 1896 tarihiyle kayıtlıdır. R. 1 Temmuz 1326/M. 14 Temmuz 1910 tarihinde yapılan düzenlemede 900 kuruş maaşla Mersin Gümrük İdaresi Müdürlüğü'nde görevlendirildiği R. 29 Teşrinievvel 1327/M. 11 Kasım 1911 tarihli vukuat pusulasından anlaşılmıştır¹⁸⁰.

3.62. Ohannes Efendi

Osmanlı Devleti'nin Ermeni vatandaşlarından gümrük idaresi memurlarından Kayserili Nikogos Efendi'nin oğludur. R. 1283/M. 1867-68 yılında Kayseri'de doğmuştur. İstanbul'da Ermeni Mektebi'nde ilk derslerini okumuştur. Türkçe okuryazar ve Fransızca'ya aşinadır. H. 4 Safer 1306/M. 10 Ekim 1888 tarihinde 23 yaşında iken İstanbul Postanesi'ne stajyer olarak girmiştir. H. 25 Muharrem 1307/M. 21 Eylül 1889 tarihinde 60 kuruş maaş ile mersule görevinde okula memur olarak tayin edilmiş ve maaşı H. 28 Recep 1307/M. 20 Mart 1890 tarihinde 100 kuruşa yükseltilmiştir. İstanbul Telgraf ve Posta Müdürlüğü'nden memuriyetinde gayretle çalıştığı Telgraf ve Posta Bakanlığı tarafından tasdik edilmiştir. H. 21 Safer 1313/M. 13 Ağustos 1895 tarihinde maaşı H. 1 Ramazan 1310/M. 19 Mart 1893 tarihinde 140 kuruşa yükseltilmiştir. Görevine devam ettiği halde H. 25 Cemaziyelevvel 1313/M. 13 Kasım 1895 tarihinde işinden çıkarılmıştır¹⁸¹.

3.63. Leon Şehbaz Efendi

Dava vekillerinden Natrad Şehbaz Efendi'nin oğludur. H. 1284/M. 1867-68 yılında Kayseri Kasabası'nda doğmuştur. Özel öğretmenden Üsküdar'daki Berberyan Mektebi'nde ve mülkiye mektebinde fen dersleri görerek diploma almıştır. Türkçe, Fransızca ve Ermenice okuryazar ve İngilizce'ye aşinadır. 24 yaşında H. 2 Şaban 1308/M. 13 Mart 1891 tarihinde Milli Eğitim Bakanlığı'na ve Valilik Özel Kalem

¹⁸⁰ BOA. DH. SAİD. 69/89.

¹⁸¹ BOA. DH. SAİD. 62/303.

Müdürlüğüne stajyer olarak başlamıştır. H. 26 Rebiülevvel 1309/M. 30 Ekim 1891 tarihinde 900 kuruş maaşla Bursa İdadî Mekteb'inde coğrafya, kanun dersleri görmüştür. Rüşdiye kısmında Fransızca öğretmeni olarak tayin edilmiştir. İdadî mektebi müdürlüğünden yazılan H. 5 Receb 1312/M. 2 Ocak 1895 tarihli görüşte biyografisinde görevini iyi yaptığı ve sağlıklı olduğu Milli Eğitim Bakanlığınca tasdik edilmiştir¹⁸².

3.64. Kostanti Efendi

Osmanlı Devleti'nin Rum vatandaşlarından Yordan Ağa'nın oğludur. H. 1284/M. 1867-68 yılında Kayseri Sancağına bağlı Zincidere Köyü'nde doğmuştur. Mahalle sıbyan mektebi ve Samsun Rum İdadî'sinde okumuş ve diploma almıştır. Türkçe ve Rumca okuryazardır. R. 19 Haziran 1311/M. 1 Temmuz 1895 tarihli hukuk mektebinde iyi dereceden diploma almıştır. H. 23 Ramazan 1314/M. 25 Şubat 1897 tarihinde 1200 kuruş maaşla Dimetoka Kazası Bidayet Mahkemesi savcı yardımcılığına tayin olmuştur. Hukuk mektebi müdürlüğünden yazılan görüşte R. 19 Haziran 1311/M. 1 Temmuz 1895 tarihinde hukuk mektebinden iyi derecede mezun olduğu Adalet Bakanlığı'nca onaylanmıştır. Savcı yardımcılığı yaptığı H. 13 Safer 1311/M. 26 Ağustos 1893 tarihinde Adliye sicilindeki kayıttan anlaşılmuştur¹⁸³.

3.65. Vasilaki Efendi

Osmanlı Devleti'nin Rum vatandaşlarından merhum Sütüoğlu Filibe'nin oğludur. H. 1284/M. 1867-68 yılında Kayseri Kasabası'nda doğmuştur. Kayseri Rum Mekteb'inde ilk eğitimi almış ama diploma almadığı biyografisinde yazılıdır. Türkçe ve Rumca okuryazardır. H. 17 Ramazan 1307/M. 7 Mayıs 1890 tarihinde 360 kuruş aylıkla (?) Kazası sandık emanetine tayin olmuş ve H. 9 Şevval 1309/M. 7 Mayıs 1892 tarihinde açıkta kalmıştır. H. 19 Şevval 1315/M. 13 Mart 1898 tarihinde Trabzon Vilayetinin Maçik Nahiyesine tayin olmuş ve H. 1 Muharrem 1316/M. 22 Mayıs 1898 tarihinde istifa etmiştir. Devletten maaş almamış halktan toplanan 1000 kuruşu almıştır. H. 28 Recep 1316/M. 12 Aralık 1898 tarihinde 450 kuruş aylıkla Lazistan Sancağı sandık emanetine tayin olarak R. 31 Temmuz 1316/M. 13 Ağustos 1900 tarihinde 486 kuruş maaşla Canik Sancağı sandık emanetine nakliyle

¹⁸² BOA. DH. SAİD. 52/337.

¹⁸³ BOA. DH. SAİD. 76/325.

Lazistan'dan ayrılmış ve H. 3 Cemaziyelahir 1318/M. 28 Eylül 1900 tarihinde Canik'de görevine başlamış ve H. 7 Recep 1320/M. 10 Ekim 1902 tarihinde istifa etmiştir. H. 15 Recep 1320/M. 18 Ekim 1902 tarihinde 500 kuruş aidat ile Bafra Kazası tahsilat müfettişliğine tayin olmuş ve H. 14 Zilhicce 1320/M. 14 Mart 1903 tarihinde istifa etmiştir. H. 8 Safer 1322/M. 24 Nisan 1904 tarihinde 486 kuruş maaşla tekrar Canik Sancağı Sandık Emanetine tayin olunmuştur. Vali muhasebecisi ile mutasarraflığından yazılan görüşler ile Maliye Bakanlığının kararı ile memuriyeti tasdik olmuştur. Nüfus tezkiresi, hizmet dökümü, açıkta kalması, maaşı, istifa etmesi ile ilgili yazışmalar Sivas Vilayeti Meclis İdaresi R. 27 Teşrinievvel 1318/M. 9 Kasım 1902 tarihinde ve Trabzon Vilayeti Meclis İdaresi H. 23 Teşrinievvel 1318/M. 5 Kasım 1902 tarihinde H. 21 Teşrinievvel 1319/M. 3 Kasım 1903 tarihinde ve R. 1 Mart 1322/M. 14 Mart 1906 tarihli ve maliye muhasebesi R. 1 Mayıs 1322/M. 14 Mayıs 1906 tarihli ilmi haberi şubece saklanmaktadır. H. 3 Şaban 1324/M. 22 Eylül 1906¹⁸⁴.

3.66. Pol Şatır Efendi

Mersin ileri gelenlerinden Haralambos Şatır Efendi'nin oğludur. H. 1284/M. 1867-68 yılında Kayseri'ye bağlı Endürlük Köyünde doğmuştur. İzmir'de Yani Vangilikir Simom Mekteb'inde ilk derslerini almıştır. İdadî mektebini bitirdikten sonra Paris'de hukuk ilmi, fünun, siyasiye ve iktisadiye derslerini almıştır. Türkçe, Fransızca, İngilizce ve Rumca okuryazardır. Arapça, İtalyanca ve Ermenice konuşur. Ders aldığı okullardan pekiyi derece ile mezun olmuş ve R. 1 Eylül 1314/M. 13 Eylül 1898 tarihinde diploma almıştır. H. 21 Cemaziyelahir 1316/M. 6 Kasım 1898 tarihinde 2000 kuruş maaşla H. 19 Zilkade 1316/M. 31 Mart 1899 tarihinde Brüksel Baş Konsoloslugu'na tayin edilmiştir. Dışişleri Bakanlığı'nın yazısı gereği memurini mülkiye komisyonundan verilen karar üzerine H. 9 Safer 1318/M. 8 Haziran 1900 tarihinde 2000 kuruş maaş ve ev kirası ile konsolosluga atanmıştır. H. 20 Zilhicce 1320/M. 20 Mart 1903 tarihinde üçüncü rütbeden Nişân-ı Âli Osmanî almıştır. Paris Elçilik Müsteşarlığından yazılan görüşe göre asaleti tasdik edilmiştir. Görev yaptığı yerler, hakkındaki yazılar, raporlar Dışişleri Bakanlığı'nın Sicil Şubesinin Brüksel Başkonsoloslugu'na tayin tarihi ve maaşı ile birlikte nakil edildiği Dışişleri Bakanlığı'nın Sicil Şubesinin R. 3 Mayıs 1319/M. 16 Mayıs 1903 tarihli belgeleri

¹⁸⁴ BOA. DH. SAİD. 111/375.

dosyasındadır. Nüfus tezkiresi ve diplomaları dosyasındadır. Dışişleri Bakanlığ'ının yazısı ile H. 27 Rebiülevvel 1321/M. 23 Haziran 1903 tarihinde 2000 kuruş maaş ve 500 guruş ev kirası ile Zürih Konsolosluğuna nakil edilmiştir. Brüksel Başkonsolosluğu Dışişleri Sicil Şubesi'nden gönderilen R. 6 Teşrinievvel 1326/M. 19 Ekim 1910 tarihli belgede konsolosluk istihdamına R. 25 Teşrinievvel 1314/M. 6 Kasım 1898 tarihinde karar verilmiştir. Aydın Vilayeti'nden gelen R. 24 Teşrinisani 1314/M. 6 Aralık 1898 tarihli yazıya göre aslen Adana ahalisinden olup güya mahalli İngiltere Konsolos tercümanlığında bulunduğundan dolayı hüccet iddia eden Polşatır adında birinin bu tarihten 5 sene önce ticaret bahanesiyle İzmir'e gelerek bir takım sahte evrak ile İzmir'de Vastil kumpanyasını 3000 lira dolandırıp firar etmiştir. İstanbul'da yakalanarak İzmir'e iade olunarak tutuklanıp ceza almıştır. Cezası bittikten sonra uzun süre görünmemiş daha sonra Paris ve Belçika evrakçısı Polşatır Efendi'nin Osmanlı Devleti'nin Brüksel Konsolosluğuna tayin edildiği anlaşılmıştır. Polşatır Efendi'nin İngiltere'nin İstanbul ve Paris Elçilikleri aracılığıyla bazı yayın ve girişimlerde bulunacağı haberi alınmıştır. Brüksel Elçisine gelen gizli yazıda Paris Elçisinin kendisine 20 lira maaşla tayin edildiği bildirilmiştir. Paris'ten Brüksel'e kadar 1000 frank harcırah almıştır. Brüksel Elçisinin emrinde zaten Baş Konsolos ve Konsolos vekili unvanıyla üç memur İstanbul'a bildirilmiştir. Saray başkâtipliğinden yazılan R. 16 Mart 1315/M. 28 Mart 1899 tarihli ve 50 numaralı tezkire ile Polşatır Efendi'nin Brüksel'de başkonsolosluğa tayin edilmesine şayet orada boş yer yok ise terfi ederek başka mahallere nakil edilebileceği bildirilmiştir. Şatır Efendi'nin Brüksel Başkonsolosluğu'na istihdamı uygun görülmüş ve R. 19 Mart 1315/M. 31 Mart 1899 tarihinde işe başlamıştır. H. 15 Recep 1326/M. 13 Ağustos 1908 tarihinde görevden alınmış ve H. 21 Şaban 1327/M. 8 Ağustos 1909 tarihinde icra kılınan şikâyet sonucu R. 6 Teşrinievvel 1326/M. 19 Ekim 1910 tarihinde memurluktan ihraç edilmiştir¹⁸⁵.

3.67. Tomasyan Karabet Efendi

Osmanlı Devleti Ermeni vatandaşlarından Tomasyan Serkis'in oğludur. H. 1284/M. 1867-68 yılında Kayseri'de doğmuştur. İbtidâî mektebinde Türkçe ve Ermenceyi okumuştur. Mülkiye mektebinden R. 21 Mayıs 1309/M. 2 Haziran 1893 tarihli ve 411 numaralı doktorluk diploması almıştır. İki sene kadar Fransız Mektebine devam

¹⁸⁵ BOA. DH. SAİD. 113/123.

etmiştir. H. 10 Rebiülevvel 1311/M. 21 Eylül 1893 tarihinde 1000 kuruş maaşla Konya Vilayeti geçici doktorluğa H. 7 Recep 1311/M. 14 Ocak 1894 tarihinde tayin edilmiş ve R. 12 Kânunusani 1309/M. 'de açıkta kalmıştır. H. 20 Zilhicce 1311/M. 24 Haziran 1894 tarihinde 1200 kuruş maaşla Ankara Vilayeti geçici doktorluğa tayin olmuş ve H. 10 Rebiülahir 1312/M. 11 Ekim 1894 tarihinde açıkta kalmıştır. H. 12 Recep 1314/M. 17 Aralık 1896 tarihinden H. 18 Cemaziyelahir 1315/M. 14 Kasım 1897 tarihine kadar 500 kuruş maaşla Madir Kazası Belediye doktorluğunda bulunmuştur. H. 28 Cemaziyelahir 1316/M. 13 Kasım 1898 tarihinde 600 kuruş maaşla Bartın Kazası Belediye Doktorluğuna tayin edilmiş ve H. 18 Zilkade 1311/M. 23 Mayıs 1894 tarihinde üçüncü rütbe verilmiştir. Aldığı rütbe, göreve başlaması, maaşı, doktorluk diploması gibi sicil bilgileri R. 19 Ağustos 1318/M. 1 Eylül 1902 tarihinde tasdik edilmiştir. H. 26 Recep 1316/M. 10 Aralık 1898 tarihinde Bartın'da görevine başlamış ve H. 2 Şaban 1321/M. 24 Ekim 1903 tarihinde açıkta kalmıştır. H. 12 Zilhicce 1321/M. 29 Şubat 1904 tarihinde 600 kuruş maaş ile tayin edilmiş ve Taşköprüye görevini yapmaya gitmiştir. H. 28 Ramazan 1322/M. 6 Aralık 1904 tarihinde 600 kuruş maaş ile İnebolu Kazası Belediye Doktorluğuna nakil edilmiştir. H. 25 Şevval 1322/M. 2 Ocak 1905 tarihinde Taşköprü'den ayrılarak H. 14 Zilkade 1322/M. 20 Ocak 1905 tarihin de İnebolu'da vazifesine başlamıştır. H. 19 Zilhicce 1323/M. 14 Şubat 1906 tarihinde on gün izin almış. H. 24 Rebiülahir 1325/M. 6 Haziran 1907 tarihinde Tıbbiye Meclisi kararıyla bir ay izin almıştır. Bartın ve Taşköprü Kazaları Belediye Doktorluklarında bulunduğu süre boyunca görevini iyi yaptığı, emeklilik ve diğer şeylerden zimmet ve ilişkisi olmadığı ayrıca askerlerin hava değişimine ihtiyacı olanlara gerekli yardımı yapmış ve tedavi etmiştir. Tıbbi mülkiyeden gönderiler yazıları Bartın ve Taşköprü Kazaları Belediye ve İdare Meclisleriyle redif taburlarının R. 6 Teşrinisani 1314/M. 18 Kasım 1898 tarihinde ve R. 13 Kânunuevvel 1321/M. 26 Aralık 1905 tarihli ve R. 21 Kânunuevvel 1321/M. 3 Ocak 1906 tarihli raporları dosyasındadır. R. 14 Temmuz 1325/M. 27 Temmuz 1909 tarihli vukuat pusulasında bildirilmiştir¹⁸⁶.

3.68. Todoraki Efendi

Tüccardan Hacı Yordan Efendi'nin oğludur. H. 1284/M. 1867-68 yılında Kayseri'de doğmuştur. Mahalle Rum Mektebinde Arapça, Farsça ve Rumca dillerini

¹⁸⁶ BOA. DH. SAİD. 141/251.

bilmektedir. Türkçe okuryazardır. H. 1298/M. 1880-81 yılında Yozgat'ta Gümrük İdaresi Bakanlığı Muhasebe kalemine stajyer olarak girmiştir. R. 1 Eylül 1300/M. 13 Eylül 1884 tarihinde 250 kuruş maaşla Alibaba Mahkemesi Kâtipliğine tayin olmuştur. R. 11 Ağustos 1301/M. 23 Ağustos 1885 tarihinde 250 kuruş maaşla mahkemenin anbar eminliğine, R. 3 Teşrinisani 1303/M. 15 Kasım 1887 tarihinde 350 kuruş maaşla Palas Mahkemesi Sandık Eminliğine nakil edilmiş ancak oranın havası yaramadığından R. 4 Temmuz 1305/M. 16 Temmuz 1889 tarihinde istifa etmiştir. R. 3 Mayıs 1306/M. 15 Mayıs 1890 tarihinde 400 kuruş maaşla İzmir Dış Borçlar Bakanlığı tarafından İzmir Balıkhane Başkâtipliğine tayin oldu. R. Kânunuevvel 1309/M. Aralık-Ocak 1893-94 yılında 700 kuruş maaşla Marmaracık Balık Gölü memuriyetinde geçici olarak çalıştı. R. Nisan 1310/M. Nisan-Mayıs 1894 yılında İzmir Dış Borçlar Muhasebe Kalemine, R. Eylül 1310/M. Eylül-Ekim 1894 yılında Terve Gölü memuriyetine tayin olmuş ve R. 4 Mayıs 1311/M. 16 Mayıs 1895 tarihine kadar çalışmıştır. R. 15 Kânunuevvel 1312/M. 27 Aralık 1896 tarihinde 300 kuruş maaşla İzmir Polis memurluğunda çalışmaya başlandı. Aydın Tensik Komisyonunun R. 1 Teşrinisani 1325/M. 14 Kasım 1909 tarihinde kararıyla üçüncü sınıf Polis Komiserliğine terfi etmiş ve R. 1 Ağustos 1325/M. 14 Ağustos 1909 tarihinden itibaren maaşı 600 kuruşa yükseltilmiştir. Polis memuriyetleri, nüfus tezkiresi, Üsküb ve Palas Mahkemeleri Müdürlüğünün raporları ve İzmir Balıkhane memuriyetinin R. 30 Teşrinisani 1309/M. 12 Aralık 1893 tarihli raporu dosyasındadır. R. 18 Eylül 1327/M. 1 Ekim 1911¹⁸⁷.

3.69. Angili Yuvakiçidis Efendi

Osmanlı Devleti'indeki Rum vatandaşlarından merhum tüccar Hacı Bıraş'ın oğludur. H. 1284/M. 1867-68 yılında Kayseri'de doğmuştur. Konya Rum Rüşdiye Mektebi hususi sureti, kanun ve adliye düzeni dersleri almıştır. Türkçe ve Rumca okuryazar ve Fransızcaya aşinadır. H. 1310/M. 1892-93 yılından itibaren on beş sene kadar Konya Vekâleti Merkez Bidayet Mahkemesinde dava vekili olduğu görevinde açıkta kalmıştır. R. 13 Ağustos 1315/M. 25 Ağustos 1899 tarihinde 300 kuruş maaşla Konya Vilayet Reji İdaresi Dava Vekâleti yardımcılığına tayin olmuştur. 600 kuruş maaşla idare muhakemat kâtipliğine terfi etmiştir. H. 9 Zilhicce 1327/M. 22 Aralık 1909 tarihinde 1000 kuruş maaşla ve encümen komisyonu memur adliye kararıyla

¹⁸⁷ BOA. DH. SAİD. 178/446.

zikir olunan Konya Bidayet Mahkemesi üyeliğine tayin edilmiş ve R. 19 Ağustos 1325/M. 1 Eylül 1909 tarihinde şubeden istifa ederek açıkta kalmıştır. Konya Vilayeti Bidayet Mahkemesi'nin yazısı ve valiliğin onayı ile memurluğu tasdik edilmiştir. Dava vekâletiyle uğraşması, tayini, maaşı, açıkta kalması, görevini terk etmesi, zimmet ve ilişiği olmadığı Konya Vilayeti Bidayet Mahkemesi başkâtibinin yazısı ile birlikte biyografisi, Hukuk Adliye Sicil-i Memurin Müdüriyetinin yazısından anlaşılıp bu belgeler ile nüfus tezkiresi İdare-i Umumiyece dosyasında saklanmıştır. R. 20 Kânunuevvel 1328/M. 2 Ocak 1913¹⁸⁸.

3.70. Yuvanaki Papa Dopula Efendi

Keresteci esnafından Yakob Papadopula Ağa'nın oğludur. Osmanlı Devleti'nin Rum vatandaşıdır. H. 1285/M. 1868-69 yılında Kayseri'de doğmuştur. Rum İbtidaî mektebinde ilköğrenimini görmüştür. Özel öğretmenden Türkçe ve Fransızca'yı öğrenmiştir. Bir sene Kadırğa Rüşdiye Mekteb'inde ve mülkiye mektebinde öğrenim görüp pekiyi dereceden mezun olmuş ve R. 16 Ağustos 1310/M. 28 Ağustos 1894 tarihinde diploma almıştır. Türkçe, Rumca, Fransızca ve İngilizce okuryazardır. H. 10 Cemaziyelahir 1312/M. 9 Aralık 1894 tarihinde 500 kuruş maaşla Aydın Vilayeti Vali emrine memur edilmiştir. Vali Kamil Paşa tarafından yazılan görüşte memuriyetinde iyi hali olduğu tasdik olunmuştur. H. 18 Şaban 1317/M. 22 Aralık 1899 tarihli nüfus tezkiresi, Mülkiye Mektebi diploması ve biyografisi dosyasındadır. İçişleri Bakanlığından yazılan rapor ile Memuruni Mülkiye Komisyonundan verilen karar üzerine H. 2 Rebiülahir 1315/M. 31 Ağustos 1897 tarihinde 600 kuruş maaş ile Sulova Kazası Kaymakam Yardımcılığına tayin kılınmıştır. H. 27 Zilhicce 1317/M. 28 Nisan 1900 tarihinde 1120 kuruş maaşla Yonda Kazası kaymakamlığına tayin edilmiştir. Hava değişimi için Şarköy Kazası kaymakamlığına nakil edilmiştir. İçişleri Bakanlığı Memurin-i Mülkiye Komisyonun önceki çalıştığı yerlerdeki raporlara istinaden H. 11 Muharrem 1321/M. 9 Nisan 1903 tarihinde aynı maaş ile Şarköy Kazası kaymakamlığına nakil edilmesi kararı verilmiştir. R. 3 Kânunuevvel 1310/M. 15 Aralık 1894 tarihinden R. 11 Eylül 1313/M. 23 Eylül 1897 tarihine kadar Aydın Valilik maiyyetinde bulunarak emekli sandığına zimmet ve ilişiği olmadığı ve iyi hizmet ettiği Aydın Vilayeti Meclis İdaresinin R. 17 Temmuz 1313/M. 29 Temmuz 1897 tarihli raporunda gösterilmiştir. R. 28 Eylül 1312/M. 10 Ekim 1896

¹⁸⁸ BOA. DH. SAİD. 185/197.

tarihinden R. 19 Kânunuevvel 1315/M. 31 Aralık 1899 tarihine kadar Molova Kazası Kaymakam yardımcılığında iken emekli sandığıyla ilişkisi olmadığı ve görevinde iyi olduğu Midilli Sancağı Meclis İdaresinin R. 5 Teşrinievvel 1316/M. 18 Ekim 1900 tarihli raporunda gösterilmiştir¹⁸⁹.

R. 8 Mayıs 1316/M. 21 Mayıs 1900 tarihinden itibaren yirmi ay yirmi gün Yonda Kazası kaymakamlığında iken emekli sandığına ilişkisi olmadığı ve iyi görev yaptığı Midilli Sancağı meclis idaresinin R. 6 Mayıs 1318/M. 19 Mayıs 1902 tarihli raporunda gösterilmiştir. Genç Sancağı Mutasarrıf yardımcılığına Rum cemaatine mensup namuslu birinin seçilmesi gerektiğinden R. 9 Kânunusani 1319/M. 22 Ocak 1904 tarihli tezkiresi ile görev yaptığı yerlerden alınan raporlar ve iyi bir memur olduğu belirtilmiştir. H. 11 Muharrem 1322/M. 28 Mart 1904 tarihinde 2250 kuruş maaşla Genç Sancağı Mutasarrıf Yardımcılığına tayin edilmiştir. R. 31 Mayıs 1318/M. 13 Haziran 1902 tarihinden R. 15 Mart 1320/M. 28 Mart 1904 tarihine kadar asaleten ve R. 1 Haziran 1320/M. 14 Haziran 1904 tarihine kadar da vekâleten Şarköy Kaymakamlığında bulunduğu sürede emekli sandığına zimmet ve ilişkisi olmadığı ve iyi görev yaptığı Gelibolu Sancağı Meclis İdaresinin R. 11 Ağustos 1320/M. 24 Ağustos 1904 tarihli raporuyla tasdik edilmiştir. İçişleri Bakanlığı'nın Memurin-i Mülkiye Komisyonuna havale buyrulan tezkire ile seçilen kişinin memuriyetine karar verilmiş olduğundan H. 5 Cemaziyelevvel 1322/M. 18 Temmuz 1904 tarihinde yerine başkasının tayini ile açıkta kalmıştır. İkinci sınıf kaymakamlık sınavında başarılı olarak İçişleri Bakanlığının R. 22 Şubat 1320/M. 7 Mart 1905 tarihli ve 824 numaralı tezkiresinde gösterilmiştir. Memurin-i Mülkiye Komisyonunun düzenlenmesiyle R. 28 Şubat 1320/M. 13 Mart 1905 tarih ve 335 numaralı ikinci sınıf kaymakamı seçilmiştir. İçişleri Bakanlığının kararıyla H. 20 Şevval 1323/M. 18 Aralık 1905 tarihinde 1570 kuruş maaşla Beyrut Vilayetinde Taberya Kazası Kaymakamlığı'na tayin buyrulmuştur. Haçin Kazası Kaymakamlığı'na gayrimüslimden birinin seçimi için İçişleri Bakanlığının ve Memurin-i Mülkiye Komisyonundan verilen karar ile H. 27 Cemaziyelahir 1324/M. 18 Ağustos 1906 tarihinde 2187 kuruş maaşla Haçin Kazası kaymakamlığına nakil edilmiştir. R. 9 Kânunusani 1321/M. 22 Ocak 1906 tarihinden R. 3 Ağustos 1322/M. 16 Ağustos 1906 tarihine kadar asaleten ve R. 16 Ağustos 1322/M. 29 Ağustos 1906

¹⁸⁹ BOA. DH. SAİD. 92/89.

tarihine kadar vekâleten bulunduğu Taberya Kazası kaymakamlığından dolayı emekli sandığına zimmet ve ilişkisi olduğu ve görevini iyi yaptığı Akka Sancağı Meclis İdarelerinin R. 21 Ağustos 1322/M. 3 Eylül 1906 tarihli raporuyla tasdik edilmiştir. Haçin’de kaleye bakan yerde padişahın izni olmadan Amerikalılar tarafından bir mektep inşasına göz yumduğu gerekçesi ile Halep ve Adana kumandanlığının yazısı üzerine Kozan Mutasarrıflığı tarafından yapılan inceleme sonucunda inşaat durdurulmuş ve İçişleri Bakanlığı’nın ve Memurin-i Mülkiye Komisyonu’nun kararı ile H. 23 Cemaziyelevvel 1326/M. 23 Haziran 1908 tarihinde görevinden alınarak yerine başkası tayin edilmiştir. R. 2 Eylül 1322/M. 15 Eylül 1906 tarihinden R. 3 Mart 1324/M. 16 Mart 1908 tarihine kadar Haçin Kazası Kaymakamlığından gelen yazıda zimmet ve ilişkisi olmadığı meclis idaresinin R. 18 Haziran 1324/M. 1 Temmuz 1908 tarihli raporunda beyan olunmuş ise de Adana Vilayeti’nden gelen telgrafta zimmeti olduğu Sicil-i Ahvâl İdaresince aynen görülerek iade edilmiştir¹⁹⁰.

3.71. Bodosaki Efendi

Tüccar Aydosoglu Amil Ağa’nın oğludur. Osmanlı Devleti Rum vatandaşıdır. H. 1285/M. 1868-69 yılında Kayseri’de doğmuştur. Özel okulda Türkçe, Fransızca ve Rumca okumuş ve bu dillere aşinadır. H. 1 Şaban 1317/M. 5 Aralık 1899 tarihinde stajyer olarak şehir emaneti hukuk kalemine tayin edilmiştir. Hukuk müşavir yardımcısı Osman Nuri Bey tarafından yazılan görüşte memuriyetinin tasdik olduğu, nüfus tezkiresi görülerek kendisine iade edilmiştir. H. 23 Recep 1319/M. 5 Kasım 1901 tarihinde Demirhisar Kazası kaymakam yardımcılığına seçildiği İçişleri Bakanlığı Memurini Mülkiye Komisyonu’na gönderilen tezkirede görülmüş ve istihdamına mani bir hali ve ilişkisi olmadığı anlaşıl原因 olarak H. 17 Şaban 1319/M. 29 Kasım 1901 tarihinde 540 kuruş maaşla Demirhisar Kaza Kaymakam Yardımcılığına tayin edilmiştir¹⁹¹.

3.72. Agob Davityan Efendi

Osmanlı Devleti’nin Ermeni vatandaşlarından İstepan Efendi’nin oğludur. H. 11 Şevval 1286/M. 14 Ocak 1870 tarihinde Kayseri Kasabası’nın Germir Köyü’nde

¹⁹⁰ BOA. DH. SAİD. 92/89.

¹⁹¹ BOA. DH. SAİD. 96/409.

doğmuştur. Germir Köyü'ndeki Ermeni Mekteb'inde az miktar Türkçe ve Fransızca okumuştur. Türkçe, Ermenice okuryazar ve Fransızca'ya aşinadır. H. 7 Safer 1314/M. 18 Temmuz 1896 tarihinde 270 kuruş maaşla Konya Vilayeti'ne bağlı Ereğli Kazası sandık emanetine tayin edilmiştir. Nüfus tezkiresi, diploması, tayini ve maaşı Konya Defterdarlığına tebliğ edildiğine dair muhasebe genel maliyenin R. 10 Eylül 1313/M. 22 Ağustos 1897 tarihli yazısında belirtilmiştir. Germir Ermeni Mektebi'nden diploma aldıktan sonra bu okulda beş buçuk sene müdür yardımcılığı ve dört sene de ilkokul öğretmenliği yaptığı Konya Vilayeti Defterdarlığı'ndan gelen R. 6 Şubat 1314/M. 18 Şubat 1899 tarihli yazıdan anlaşılmıştır. Bu görevlerinde 150 ve 250 kuruş maaş almış ve bu paralar da köy halkından tahsil edilmiştir. H. 2 Cemaziyelahir 1318/M. 27 Eylül 1900 tarihinde müddeti nizamiyesinin iktizasına mebni H. 29 Safer 1316/M. 19 Temmuz 1898 tarihinde Ereğli Kazası sandık emanetinden ayrılmıştır. Görev yaptığı yerde hiç bir zimmet ve ilişiği olmadığına dair Konya Vilayeti Meclis İdaresi'nden gelen R. 15 Nisan 1316/M. 28 Nisan 1900 tarihinde beyan edildiği maliye sicil şubesinin R. 7 Haziran 1315/M. 19 Haziran 1899 tarihli vukuat pusulasında gösterilmiştir¹⁹².

3.73. Agob Efendi

Osmanlı Devleti Ermeni vatandaşlarından Kayseri Sancağı Mutasarrıf Yardımcısı Uğurluoğlu Servet Efendi'nin oğludur. H. 1286/M. 1869-70 yılında Ankara Vilayeti'ne bağlı Yozgat Kasabasında doğduğu Osmanlı nüfus kaydında yazmaktadır. Dört sene gülhane rüşti askeri okulunda ve özel olarak da idadî dersleri alıp, tıbbiye mektebinde tahsil görüp R. 19 Ağustos 1315/M. 31 Ağustos 1899 tarihli ve 603 numaralı doktorluk diplomasını almıştır. Türkçe ve Fransızca okuyazardır. H. 11 Recep 1317/M. 15 Kasım 1899 tarihinde 600 kuruş maaşla Konya Vilayeti'nde Ürgüç Kazası Belediye doktorluğuna tayin edilmiştir. Doktorluğa tayini, maaşı, mektebi tıbbiye mülkiye sicil şubesi müdürlüğünden gönderilen biyografisi, nüfus tezkiresi H. 5 Kânunuevvel 1317/M. 18 Aralık 1901 tarihli doktor diploması dosyasındadır. H. 22 Zilkade 1324/M. 7 Ocak 1907 ve R. 5 Kânunuevvel 1323/M. 18 Aralık 1907¹⁹³.

¹⁹² BOA. DH. SAİD. 103/189.

¹⁹³ BOA. DH. SAİD. 140/97.

3.74. Horen Frenkyan Efendi

Kayserili merhum tüccar Bedros Efendi'nin oğludur. H. 1286/M. 1869-70 yılında Kayseri'de doğmuştur. Kayseri Hisarı Kilisesi'nde hesap, coğrafya, dilbilgisi, söz dizimi, mantık, güzel konuşma dersi ve biraz da Fransızca ve rüştiye mektebinde hüsni hatt ve kâtiplik öğrenimi görmüştür. Türkçe ve Ermenice okuryazardır. İzmir Bidayet, İstinaf, Sandık ve ticaret mahkemesinde on üç sene çalışarak görevini yerine getirmiştir. R. 1 Mart 1325/M. 14 Mart 1909 tarihinde Aydın Vilayeti Merkez Bidayet Mahkemesi Ceza Dairesi üyeliğine seçilmiş ve H. 9 Ağustos 1325/M. 22 Ağustos 1909 tarihinde görevi son bulmuştur. H. 8 Şevval 1327/M. 23 Ekim 1909 tarihinde 1000 kuruş maaşla Encümen atama komisyonu adliye kararıyla Hüdavendigâr Vilayeti Merkez Bidayet Mahkemesi üyeliğine tayin olmuştur. Bursa Bidayet Mahkemesinin yazısı ile biyografisi Hüdavendigâr valiliğinden tasdik edilmiştir. Tayini ve maaşı sicili memurin müdürlüğünün yazısından anlaşılmıştır. Aydın Merkez Bidayet Mahkemesi üyeliğindeki memuriyeti ve görevini terk etmesi ile ilgili İzmir Heyeti Adliyesinin R. 9 Eylül 1325/M. 22 Eylül 1909 tarihli raporu ve nüfus tezkiresi dairece saklanmıştır. R. 18 Eylül 1327/M. 1 Ekim 1911¹⁹⁴.

3.75. Haralambos Efendi

Osmanlı Devleti Rum vatandaşı Samsun manifatura ve tütün tüccarı Yuvan Efendi'nin oğludur ve Garitoroğlu olarak bilinir. H. 1287/M. 1870-71 yılında Kayseri'de doğmuştur. Samsun Rum Mektebi'nde ve yine tıbbiye mektebinde öğrenim görerek R. 15 Haziran 1311/M. 27 Haziran 1895 tarihinde diploma almıştır. Türkçe, Rumca, Fransızca okuryazar ve Latinceye aşinadır. H. 17 Muharrem 1313/M. 10 Temmuz 1895 tarihinde 600 kuruş maaşla Trabzon Vilayeti'nin Çarşamba Kazası belediye doktorluğuna tayin edilmiştir. Maaşı, diploması, tıbbiye mülkiye mektebi Sicil Müdüriyetinin yazdığı biyografisi ve nüfus kâğıdı dosyasındadır. H. 22 Safer 1318/M. 21 Haziran 1900¹⁹⁵.

3.76. Yuvan Fahri Efendi

¹⁹⁴ BOA. DH. SAİD. 185/18.

¹⁹⁵ BOA. DH. SAİD. 77/429.

Osmanlı Devleti Rum vatandaşlarından reji kol memuru Avraham Efendi'nin oğludur. H. 1287/M. 1870-71 yılında Kayseri'ye bağlı Zincidere Köyünde doğmuştur. Samsun Rum Mektebi'nde ilk eğitimini almıştır. Türkçe ve Fransızca okuryazardır. H. 1306/M. 1888-89 yılında 19 yaşında Samsun Telgrafhanesi'ne stajyer olarak işe başlamıştır. H. 18 Şevval 1307/M. 7 Haziran 1890 tarihinde 380 kuruş maaşla Samsun Telgraf ve Posta Kâtipliğine tayin edilmiştir. Samsun Telgraf ve Posta Müdüriyeti ile Telgraf ve Posta Bakanlığı'ndan memuriyeti tasdik olunmuştur. Sicil ve muhasebe kalemleri H. 10 Şevval 1313/M. 25 Mart 1896 tarihli suretine uygun nüfus kâğıdı ve diploması şubededir. H. 25 Şevval 1316/M. 8 Mart 1899 tarihinde kâtiplikten istifa ederek açığa kaldığı telgraf ve posta sicil şubesinin H. 11 Muharrem 1318/M. 11 Mayıs 1900 tarihli vukuat pusulasında gösterilmiştir¹⁹⁶.

3.77. Mihalaki Mihailidi Efendi

Rum vatandaşlarından Kayserili tüccar Hacı Yordan Efendi'nin oğludur. H. 1288/M. 1871/72 tarihinde Kayseri'de doğmuştur. Kayseri Rum İbtidaî Mektebi'nde Rumca'yı öğrenmiştir. Millet mektebine girip Türkçe, Rumca ve Fransızca öğrenmiş ve diplomasını almıştır. Bir sene özel ders alarak İstanbul'a gitmiştir. Beyoğlu'nda Esbine adlı Fransız Mektebi ve sultanîye mekteplerinde iki sene ilim ve fen dersleri görerek diploma almıştır. Türkçe, Fransızca ve Rumca okuryazar ve Latince'ye aşinadır. H. 11 Rebiülevvel 1311/M. 22 Eylül 1893 tarihinde 23 yaşında İzmir Dış Borçlar Bakanlığına stajyer olarak işe başladı. H. 7 Şevval 1311/M. 13 Nisan 1894 tarihinde 250 kuruş maaşla Saruhan Dış Borçlar Müdüriyeti Tezkire ve Müskirat kâtipliğine tayin edildi. R. 16 Mart 1310/M. 28 Mart 1894 tarihli tezkire ile almış olduğu üç adet Fransızca diplomalar mevcuttur. Maaşı H. 23 Rebiülevvel 1313/M. 13 Eylül 1895 tarihinde 300 kuruşa yükseltildi. H. 5 Şaban 1312/M. 1 Şubat 1895 tarihinden H. 18 Şevval 1312/M. 14 Nisan 1895 tarihine kadar 450 kuruş maaşla Marmaracık gölü geçici kâtipliğinde bulunmuştur. H. 15 Zilhicce 1313/M. 28 Mayıs 1896 tarihinde 350 kuruş maaşla Kırkağaç Dış Borçlar memuriyetine nakil oldu ve H. 24 Muharrem 1316/M. 14 Haziran 1898 tarihinde maaşı 400 kuruşa yükseltilmiştir. H. 21 Rebiülevvel 1317/M. 30 Temmuz 1899 tarihinde 500 kuruş maaşla Dış Borçlar memuru olarak nakil edildiği Dış Borçlar Osmanlı Memuriyeti

¹⁹⁶ BOA. DH. SAİD. 65/413.

Şubesinin R. 12 Mayıs 1318/M. 25 Mayıs 1902 tarihli vukuat pusulasıyla bildirilmiştir¹⁹⁷.

3.78. Haralombos Grikoryadis Efendi

Yuvan Ağa'nın oğludur. H. 1288/M. 1871-72 yılında Kayseri'de doğmuştur. Kayseri Rum Mektebi, Samsun Rum Mektebi ve tıbbi mülkiye mektebinde eğitim görmüştür. Türkçe, Fransızca, Rumca okuryazar ve Latince'ye aşinadır. R. 15 Haziran 1311/M. 27 Haziran 1895 tarihli ve 469 numaralı tıp diploması vardır. H. 17 Muharrem 1313/M. 10 Temmuz 1895 tarihinde 600 kuruş maaşla Ceharşenbe Kazası Belediye doktorluğuna tayin olmuş ve H. 17 Rebiülevvel 1313/M. 7 Eylül 1895 tarihinde işe başlamıştır. Ancak görevini suistimal ettiği gerekçesi ile Ardıc köylü Hacı Sofi Mehmed Efendi rüşvet aldığı iddiasıyla Canik Sancağı Cinayet Mahkemesi'nde yapılan neticede bidayeten ve istinafen R. 18 Teşrinisani 1316/M. 1 Aralık 1900 ve R. 15 Mayıs 1317/M. 28 Mayıs 1901 tarihlerinde beratine karar verilmiştir. H. 28 Cemaziyelahir 1319/M. 12 Ekim 1901 tarihinde izinli olarak görev yerini terk etmiştir. H. 15 Recep 1319/M. 28 Ekim 1901 tarihinde aynı maaşla Sivas Vilayetinde Havza Kazası Belediye doktorluğuna atanmış ve H. 18 Ramazan 1319/M. 29 Aralık 1901 tarihinde işe başlamıştır. Havza Kazası Kaymakamlığı'ndaki görevinde iyi hali görülmüştür. Görevde iken hizmeti, maaşı, tıbbiyye mülkiye sicil şubesi müdüriyetinden yazılan rapordan anlaşılmış ve meydana gelen mahkemeden beratine dair yazışmalar, mektep diploma ve nüfus tezkiresi dosyasındadır. R. 26 Eylül 1328/M. 9 Ekim 1912¹⁹⁸.

3.79. Hacı Artin Bogusyan Efendi

Merhum Bogusyan Efendi'nin oğludur. Osmanlı Devleti'nde Ermeni Katolik vatandaşdır. H. 1289/M. 1872-73 yılında Kayseri'de doğmuştur. Kayseri Ermeni Mektebinde Türkçe, Ermenice ve Fransızca ile coğrafya, hesap vesaire dersler almış sonra mecellei ahkâmı adliye, usulu muhakemat ceza, hukuk, ticaret, ermeni, arazi, ticaret ve mahkeme teşkilat kanunları ve adli hukuka ile ilgili derslerini görmüştür. Türkçe, Fransızca ve Ermenice okuryazardır. H. 7 Zilhicce 1309/M. 3 Temmuz 1892 tarihinde 300 kuruş maaş ile İstanbul'da polis olarak tayin olmuştur. Beyoğlu

¹⁹⁷ BOA. DH. SAİD. 108/199.

¹⁹⁸ BOA. DH. SAİD. 172/161.

tarafına istihdam olmuş ve H. 20 Safer 1311/M. 2 Eylül 1893 tarihinde İstanbul Polis Neferliğine nakil edilerek Fener idaresine yerleştirilmiş ve H. 26 Şevval 1311/M. 2 Mayıs 1894 tarihinde istifa ederek açığa kalmıştır. Memurin-i Mülkiye Komisyonundan verilen karar üzerine H. 20 Safer 1320/M. 29 Mayıs 1902 tarihinde 540 kuruş maaş ile Ankara Vilayeti'nde Akdağmadeni Kazası kaymakam yardımcılığına tayin olmuştur. H. 13 Safer 1318/M. 12 Haziran 1900 tarihinde dördüncü rütbe ve H. 8 Ramazan 1318/M. 1 Aralık 1900 tarihinde dördüncü rütbeden nişan-ı âli-i Osmanî, H. 13 Muharrem 1319/M. 2 Mayıs 1901 tarihinde üçüncü terfian rütbe ve dördüncü dereceden mecidî nişanı almıştır. Polis Neferliğinden süresi, maaşı, emekli aidatından zimmet ve ilişiği olmadığı İstanbul Polis Meclisinin R. 2 Kanunisani 1317/M. 15 Ocak 1902 tarihindeki yazısı komisyonca aynen görülerek kendisine iade edilmiştir. Dördüncü ve üçüncü rütbelerini alıp, bir Osmanî ve Mecidî Nişanları ödülüne hak kazanmış olduğu görülmüş ve tekrar bu rütbe ve nişanların belgeleri kendisine iade edilmiştir. H. 17 Rebiülahir 1320/M. 24 Temmuz 1902¹⁹⁹.

3.80. İliya Efendi

Tüccarlardan Şerefoğlu Andon'un oğludur. Osmanlı Devleti'nin Rum vatandaşlarındandır. H. 1289/M. 1872-73 yılında Kayseri Sancağına bağlı Zincidere Köyünde doğmuştur. Sıbyan mektebinde ilk eğitimini almıştır. Beyoğlu Özel İdadî Mektebi'nde yedi sene, Koleşfor Fransız Mektebi'nde de beş ay kadar öğrenim görmüştür. Türkçe, Rumca okuryazar ve Fransızcaya aşina iken Bulgarca ve Ermenice okuyabilmektedir. H. 21 Şaban 1321/M. 12 Kasım 1903 tarihinde İçişleri Bakanlığı Memurin-i Mülkiye Komisyonu kararıyla 540 kuruş maaşla Münlek Kazası kaymakam yardımcılığına tayin edilmiştir. H. 22 Rebiülevvel 1323/M. 27 Mayıs 1905 tarihinden H. 26 Cemaziyelahir 1323/M. 28 Ağustos 1905 tarihine kadar 500 kuruş maaşla ilave memuriyet olarak tahriri cedid birinci komisyonunda görev yapmıştır. Kaymakam vekâletiyle Siroz Sancağı Mutasarrıflığı'ndan yazılan görüşlerde iyi hali ve liyakati tasdik edilmiştir. İstanbul'dan yazılan kayıt, nüfus tezkiresi, biyografisi sicil-i ahvâl idaresince saklanmıştır. R. 17 Nisan 1318/M. 30 Nisan 1902 tarihinde fahri olarak Seydişehir, Yenişehir ve Bozkır Kazaları âşâr emanet memurluğunda iyi hizmette bulunduğu görülmüştür. H. 7 Cemaziyevvel

¹⁹⁹ BOA. DH. SAİD. 112/117.

1320/M. 12 Ağustos 1902 tarihinde dördüncü rütbeden Osmanî Nişanı verilmiştir. Kendi ifadesine göre gerçek belge ve Nişân-ı Osmanî Âli verilmemiştir. H. 11 Recep 1324/M. 31 Ağustos 1906²⁰⁰.

3.81. YordanEfendi

Osmanlı Devleti Rum vatandaşı Hacı Yorgi Ağa'nın oğludur. H. 1289/M. 1872-73 yılında Kayseri'de doğmuştur. İstanbul Mülkiye İdâdisinde okumuştur. Türkçe ve Fransızca okuryazardır. H. 28 Recep 1326/M. 26 Ağustos 1908 tarihinde 500 kuruş maaşla Suriye Vilayeti Bayındırlık Kondüktörlüğüne tayin olmuştur. Yol ve köprü müdüriyetinden yazılan görüşte memurluğuna tasdik olmuştur. Nüfus tezkiresi, şubece görülmüş ve iade edilmiştir. H. 9 Rebiülahir 1327/M. 30 Nisan 1909 tarihinde görevini iyi yaptığı için H. 2 Zilkade 1327/M. 15 Kasım 1909 tarihinde maaşı 600 kuruşa yükseltilmiştir²⁰¹.

3.82. Sebuhan Tabibyan Efendi

Osmanlı Devleti'nin Ermeni vatandaşlarından olan Hacı Simon'un oğludur. H. 1290/M. 1873-74 yılında Kayseri'ye bağlı Germir Köyü'nde doğmuştur. Kadıköy'de Muhtiyaryan Ermeni Katolik Mektebi'nde dört sene eğitim aldıktan sonra sultaniye mektebine girerek ilim ve fen dersleri görmüş ve diploma almıştır. Fransızca ve Ermenice okuryazardır. H. 2 Cemaziyelevvel 1313/M. 21 Ekim 1895 tarihinde 20 yaşında 250 kuruş maaş ile Sultani mektebi ders kalfalığına tayin olmuştur. H. 17 Recep 1313/M. 3 Ocak 1896 tarihinde 50 kuruş zam alarak maaşı 300 kuruşa yükseltilmiştir. Sultani mektebi müdürlüğü ve Milli Eğitim Bakanı Zihni Paşa tarafından tasdik edilmiştir. Nüfus tezkiresi, muhtiyaryan mektebi taskiratnamesiyle sultani mektebi ilim ve fen diploması dosyasındadır. H. 19 Recep 1324/M. 8 Eylül 1906 tarihinde biyografisi, maaşı, sultani mektebi müdüriyetinin yazısı da dosyasında mevcuttur²⁰².

3.83. ErmenakEfendi

Osmanlı Devleti'ndeki Ermeni vatandaşlarından Kayserili Kireçciyan Kigork Ağa'nın oğludur. H. 1292/M. 1875-76 yılında Kayseri Kasabası'nda doğmuştur.

²⁰⁰ BOA. DH. SAİD. 151/103.

²⁰¹ BOA. DH. SAİD. 160/71.

²⁰² BOA. DH. SAİD. 124/153.

Sultani mektebinde ikinci sınıfına kadar ilk dersleri okuduktan sonra mülkiye idadî mektebi kısmında fen bilimleri okuyup diploma almıştır. Arapça, Farsça, Türkçe, Fransızca ve Ermenice okuryazardır. Rumca ve Bulgarca'ya aşinadır. Sultani mektebine devam ettiği müdürlükten verilen R. 19 Eylül 1290/M. 1 Ekim 1874 tarihli mülkiye idadî mektebi diplomasını almıştır. R. 11 Ağustos 1310/M. 23 Ağustos 1894 tarihli tasdiknameleri ve nüfus tezkiresi Sicil-i Ahvâl Dairesince görülerek iade edilmiştir. H. 6 Recep 1310/M. 24 Ocak 1893 tarihinde 9 kuruş maaşı, R. 1 Mart 1309/M. 13 Mart 1893 tarihinde 29 kuruşa yükseltilmiştir. İçişleri Bakanlığı'nın Memurini Mülkiye Komisyonu'nun izni ile H. 13 Muharrem 1318/M. 13 Mayıs 1900 tarihinde 540 kuruş maaşla Palu Kazası Kaymakam yardımcılığına görevlendirilmiştir. H. 7 Rebiülevvel 1319/M. 24 Haziran 1901 tarihinde 540 kuruş maaşla Pazarköy Kazası Kaymakam yardımcılığına nakil edilmiştir. Dimetoka Kaymakam yardımcısı tarafından uygun görülen dilekçe ile karşılıklı yer değiştirme istemiştir. İçişleri Bakanlığı Memurin-i Mülkiye Komisyonun kararı ile H. 25 Cemaziyelevvel 1321/M. 19 Ağustos 1903 tarihinde aynı maaşla Dimetoka Kazası Kaymakam yardımcılığına nakil edilmiştir. R. 6 Temmuz 1316/M. 19 Temmuz 1900 tarihinden R. 20 Haziran 1317/M. 3 Temmuz 1901 tarihine kadar Palu Kaymakam yardımcılığında bulunmuştur. R. 20 Temmuz 1317/M. 2 Ağustos 1901 tarihinden R. 31 Ağustos 1319/M. 13 Eylül 1903 tarihine kadar Pazarköy Kazaları Kaymakam yardımcılığında görev almıştır. Görevinde iyi hizmet ettiği, Ergani Sancağı ve Hüdavendigâr Vilayeti İdare Meclisi tarafından R. 21 Haziran 1317/M. 4 Temmuz 1901 ve R. 15 Eylül 1319/M. 28 Eylül 1903 tarihli raporları onaylanmıştır. İçişleri Bakanlığı'ndan Memurin-i Mülkiye Komisyonu'ndan verilen karar üzerine verilen izinle H. 24 Rebiülahir 1323/M. 28 Haziran 1905 tarihinde aynı maaşla Urla Kazası Kaymakam yardımcılığına nakil edilmiştir. R. 13 Teşrinievvel 1319/M. 26 Ekim 1903 tarihinden R. 11 Temmuz 1321/M. 24 Temmuz 1905 tarihine kadar Dimetoka Kazası Kaymakam yardımcılığında emekli aidatı ile ilişkisi olmadığı ve görevini iyi yaptığı Edirne Vilayeti Meclis İdarelerinin R. 10 Eylül 1321/M. 23 Eylül 1905 tarihli raporu ile tasdik edilmiştir. H. 27 Recep 1327/M. 14 Ağustos 1909 yılında görevinde açıkta kalmıştır. R. 8 Ağustos 1321/M. 21 Ağustos 1905 tarihinden R. 11 Ağustos 1325/M. 24 Ağustos 1909 tarihine kadar Urla Kazası kaymakam yardımcılığında bulunarak emekli aidatı, ilişkisi olmadığı ve iyi görev yaptığı Aydın Vilayeti Meclis

İdaresinden verilen R. 24 Ağustos 1325/M. 6 Eylül 1909 tarihli rapor ile tasdik edilmiştir²⁰³.

3.84. Mihal Efendi

Merhum kahveci Bedos'un oğludur. Osmanlı Devleti Rum vatandaşıdır. H. 1292/M. 1875-76 yılında Kayseri Sancağı'na bağlı Erkilet Köyünde doğmuştur. İlköğretimini Erkilet Köyü'nde almıştır. Tıbbi mülkiye mektebinde eczacı sınıfına kayıt yaptırmıştır. R. 1 Kânunuevvel 1314/M. 13 Aralık 1898 tarihinde ve 417 numaralı bir adet eczacılık diploması almıştır. H. 15 Rebiülevvel 1319/M. 2 Temmuz 1901 tarihinde Hüdavendigâr Vilayeti'nde Sanduklu Kazası eczacılığına tayin olunmuştur. H. 25 Zilhicce 1324/M. 9 Şubat 1907 tarihinde biyografisi, diploması ve nüfus tezkiresi sicil şubesindedir²⁰⁴.

3.85. Logofet Efendi

Osmanlı Devleti'nin Ermeni vatandaşlarındandır. Bedros Kasabyan Efendi'nin oğludur. H. 1293/M. 1876-77 yılında Kayseri'de doğmuştur. İlk eğitimini Ermeni İbtidâî Mektebi'nde ve Özel Fransız Mektebi'nde eğitim görmüştür. Tıbbi mülkiye mektebini bitirerek diploma almıştır. Türkçe, Fransızca ve Ermeniceye aşinadır. R. 29 Kânunusani 1318/M. 11 Şubat 1903 tarihli ve 676 numaralı diplomayı almıştır. H. 3 Zilkade 1321/M. 21 Ocak 1904 tarihinde 600 kuruş maaş ile Düzce Kazası belediye doktorluğuna tayin olmuş ve R. 26 Mart 1319/M. 8 Nisan 1903 tarihinde işe başlamıştır. H. Zilkade 1321/M. Ocak-Şubat 1904 tarihinde üçüncü rütbe verilmiştir. Kastamonu Vilayeti celilesinden vukubulması üzerine H. 4 Receb 1302/M. 7 Ekim 1902 tarihinde aynı maaşla Gerede Kazası belediye doktorluğuna tayin olmuş ve R. 7 Kânunuevvel 1320/M. 20 Aralık 1904 tarihinde işe başlamıştır. R. 1 Mart 1322/M. 14 Mart 1906 tarihinde aynı maaşla Düzce Kazası belediye doktorluğuna nakil edilmiştir. Görevine başlaması, maaşı, aldığı rütbe tıbbi mülkiye nezareti sicil şubesi müdüriyetinden ve R. 13 Mart 1322/M. 26 Mart 1906 tarihinde gelen yazısı, nüfus tezkiresi ile diploması dosyasındadır. H. 3 Cemaziyelahir 1325/M. 14 Temmuz 1907²⁰⁵.

²⁰³ BOA. DH. SAİD. 51/287.

²⁰⁴ BOA. DH. SAİD. 111/491.

²⁰⁵ BOA. DH. SAİD. 122/447.

3.86. Nikolaki Fehmi Efendi

Osmanlı Devleti'nin Rum vatandaşı İstavri Ağa'nın oğludur. H. 1294/M. 1877-78 yılında Kayseri'de doğmuştur. Rum İbtidâî Mektebi'nde okumuştur. Türkçe, Rumca ve Ermenice okuryazardır. H. 5 Şaban 1322/M. 15 Ekim 1904 tarihinde 80 kuruş maaşla Erzurum Vilayeti Muhasebe Kalemine tayin olmuştur. 250 kuruş maaşla terfi ederek Hınıs Sancağı Muhasebe Kalemi yevmiye kayıtçılığına nakl edilmiştir. H. 19 Muharrem 1323/M. 26 Mart 1905 tarihinde muhasebe kaleminden ayrılarak R. 22 Muharrem 1323/M. 29 Mart 1905 tarihinde görevine başlamıştır. Burada iken hazine dava vekâletinde bulunmuş ve 500 kuruş aylıkla Namervan Kazası Vergi Kâtipliğine nakil edilmiştir. H. 11 Cemaziyelahir 1324/M. 2 Ağustos 1906 tarihinde görevinden ayrılmıştır. H. 19 Cemaziyelahir 1324/M. 10 Ağustos 1906 tarihinde vergi kâtipliğinde göreve başladı. 350 kuruş aylıkla Midilli Vilayeti Muhasebe Varidat Kâtipliğine tayin edilmiş ve H. 15 Şevval 1324/M. 2 Aralık 1906 tarihinde eski görevinden istifa etmiştir. H. 21 Şevval 1324/M. 8 Aralık 1906 tarihinde işe başlamıştır. Midilli Vilayeti Defterdarlığı'ndan yazılan görüşle görevinde yeterli olduğu bildirildi. Nüfus tezkiresi, maaşı Hınıs Sancağı'yla Namervan Kazası İdare meclisince yazılıp Erzurum Vilayeti İdaresi'nden gönderilen R. 16 Kânunuevvel 1322/M. 29 Aralık 1906 tarihli iki adet karar ile Midilli Vilayeti Muhasebe Kalemi Varidat kâtipliğine tayin ve maaşı ile ilgili dosyası şubece saklanmaktadır. R. 29 Nisan 1323/M. 12 Mayıs 1907 tarihli yazısı Vilayet Defterdarlığının R. 6 Haziran 1323/M. 19 Haziran 1907 tarihli cevabı ile biyografisi şubece saklanmıştır. H. 25 Şevval 1325/M. 1 Aralık 1907 tarihinde Namervan Kazası Mal Müdür yardımcılığı görevi süresince, zimmet ve ilişkisi olmadığı kaza meclis idaresinin R. 23 Teşrinisani 1322/M. 6 Aralık 1906 tarihli raporuna atfen maliye Sicil Şubesinin H. Teşrinievvel 1324/M. Ekim/Kasım 1908 tarihli vukuat pusulasında yazılıdır. 540 kuruş maaşla Bocaada Mal Müdürlüğü'ne nakil edildiği R. 11 Kânunusani 1324/M. 24 Ocak 1909 tarihli vukuat pusulasıyla bildirilmiştir. H. 16 Recep 1326/M. 14 Ağustos 1908 tarihinde Bocaada'da işe başladığı R. 28 Şubat 1324/M. 13 Mart 1909 tarihli vukuat pusulasında beyan edilmiştir²⁰⁶.

²⁰⁶ BOA. DH. SAİD. 148/193.

3.87. Kiryako Efendi

Merhum tüccar Dikoğlu Haralombo Efendi'nin oğludur. Osmanlı Devleti'nin Rum vatandaşlarındandır. H. 1296/M. 1878-79 yılında Kayseri Sancağı'na bağlı Enderlük Köyü'nde doğmuştur. Adana Rum Mektebi ve Fransız Rum Mektebi'nde 10 sene kadar Türkçe, Rumca ve Fransızca dersleri almıştır. H. 6 Zilhicce 1320/M. 6 Mart 1903 tarihinde 200 kuruş maaşla Adana Vilayeti polis neferliğine tayin edilmiştir. H. 11 Şaban 1320/M. 13 Kasım 1902 tarihinde 300 kuruş maaşla H. 6 Cemaziyelahir 1324/M. 28 Temmuz 1906 tarihinde açıktan ikinci sınıf komiserliklerine terfi edilmiştir. H. Rebiülahir 1322//M. Haziran-Temmuz 1904 yılında İran Devleti tarafından Şir-u Hurşid Madalyası verilmiştir. Adana Vilayeti Polis Baş Komiserliğiyle, valiliğinden ve zabtiye nezaretinden yazılan görüşle memuriyeti tasdik olmuştur. Tayini, maaşı, zabtiye nezaretinin R. 18 Nisan 1324/M. 1 Mayıs 1908 tarihli yazısı ile seçilmesi, biyografisi sicil dosyası Sicil-i Ahvâl İdare-i Umumiyesi'nde bulunmaktadır. H. 24 Cemaziyelahir 1324/M. 15 Ağustos 1906²⁰⁷.

3.88. Anesti Efendi

Osmanlı Devleti'nin Rum vatandaşlarından Kumkuyu Rum Mektebi muallimlerinden merhum Yakof Efendi'nin oğludur. H. 1300/M. 1882-83 yılında Kayseri de doğmuştur. Kayseri'de Rum Mektebi'nde ilköğrenimini tamamlamıştır. Vefa İdadisinde dersler alarak tıbbi mülkiye mektebinde tıp eğitimi alarak darülfünun Osmanlı Tıp Fakültesinden 1002 numaralı ve R. 8 Haziran 1325/M. 21 Haziran 1909 tarihli diplomayı almıştır. Türkçe, Fransızca ve Rumca okuryazardır. H. 17 Cemaziyelahir 1327/M. 6 Temmuz 1909 tarihinde 800 kuruş maaşla ve seyyar buldukça gittiği mesafeye göre harcırah verilmek üzere Kastamonu Vilayeti seyyar doktorluğuna tayin edilmiştir. Sicil dosyası Sicil-i Ahvâl İdaresince saklanmaktadır. Tayini, maaşı, tıbbiye mülkiye mektep diploması Sicil-i Ahvâl Şubesi'nin R. 15 Teşrinievvel 1325/M. 28 Ekim 1909 tarihli yazısı ve biyografisi dosyasında saklı tutulmaktadır. H. 29 Zilhicce 1327/M. 11 Ocak 1910²⁰⁸.

²⁰⁷ BOA. DH. SAİD. 153/11.

²⁰⁸ BOA. DH. SAİD. 166/169.

SONUÇ

Osmanlı Devleti'nde Tanzimat Ferman'ının ilanı ile reform hareketleri başlamıştır. Reform hareketlerinin bir kısmı bürokrasideki memur istihdamının nasıl ve ne şekilde olacağı ile ilgilidir. Memurlarla ilgili pek çok düzenleme yapılarak nizâmnâmeler yayınlanmıştır. Memurların hâlleri ile ilgili Osmanlı Devleti'nin XIX. ve XX. yüzyılına ışık tutan kayıtlar düzenlenmiştir. Osmanlı Devleti'nde memurların görevleri boyunca kendileri ile ilgili bilgiler ve davranışlarının kayıt edilerek Sicill-i Ahvâl Defterleri oluşturulmuştur. Sicill-i Ahvâl Defterleri, Kayseri doğumlu gayrimüslim devlet adamları hakkında ve dönemin kurumları hakkında bizlere önemli bilgiler sunmuştur.

Kayseri günümüzde olduğu gibi geçmişte de Osmanlı Devleti'nde önemli devlet adamları yetiştiren bir şehir olarak kendini göstermiştir. Eserde Kayseri doğumlu 88 gayrimüslim devlet adamının Osmanlı Devleti'nin bürokratik kadrolar içinde yer aldıkları birçok bölge ve kurumlarda görev aldıkları görülmüştür.

Kayseri doğumlu gayrimüslim memurların meslekî çeşitliliği de oldukça fazladır. Hâkim, savcı, kaymakam, öğretmen, kâtip, müdür, polis gibi Osmanlı Devleti'nin her bölgesinde farklı vazifelere tayin edildikleri görülmüştür.

Kayseri doğumlu gayrimüslim memurların eğitimi incelendiğinde geneli ilköğretim seviyesine sahiptir. Memurların aşina olduğu ve bildiği dillerin çoğu Türkçe, Rumca, Fransızca ve Ermenice'dir.

Osmanlı Devleti'nde memurlar stajyerlik süresi bittikten sonra işe başlamışlardır. Memurlar görev süreleri boyunca vazifelerinden isteyerek veya istemeyerek ayrıldıkları görülmüştür. Memurlardan bazıları yasadışı durumlara bulaştıkları için

görevlerinden uzaklaştırılmışlardır. Osmanlı Devleti'nde memurlar pek çok idarî birimlerde çalışmış ve üzerine düşen görevleri layıkıyla yerine getirmişlerdir. Gayretli çalışmalarından dolayı rütbe, nişan ve madalya alanlar da olmuştur. Hicaz Demiryolu madalyası, İran Şir-u Hurşit Madalyası, Hamiyet-i Vatan Madalyası ve Avusturya Korindifer Nişanı, İtalya Koron ve Yatalı Nişanları bunlardan bazılarıdır.

Sicill-i Ahvâl kayıtlarında memurların maaşlarına bakıldığında ülkenin iktisadi durumu hakkında bilgiler de verilmiştir. Sicill-i Ahvâl kayıtları Kayseri doğumlu gayrimüslim devlet adamlarının Osmanlı bürokrasisinde ne derece aktif görevlerde bulunduğunu göstermesi bakımından önemlidir.

KAYNAKÇA

1. Arşiv Belgeleri

1.1. Başbakanlık Osmanlı Arşivi

BOA. DH. SAİD. 1/222; 10/59; 101/93; 103/189; 103/323; 108/199; 111/375; 111/491; 112/111; 112/117; 113/123; 113/263; 122/33; 122/447; 124/153; 125/69; 140/97; 141/51; 148/193; 151/103; 153/11; 160/71; 166/169; 166/245; 166/477; 167/435; 169/467; 17/109; 172/161; 176/241; 177/85; 178/446; 181/383; 182/211; 185/18; 185/197; 19/309; 24/169; 25/149; 25/211; 26/175; 26/237; 26/459; 27/55; 3/316; 36/137; 4/538; 4/1038; 41/247; 43/17; 45/149; 46/33; 5/423; 5/631; 5/931; 51/287; 52/337; 58/371; 58/429; 60/479; 61/425; 62/7; 62/303; 63/195; 65/413; 67/93; 69/89; 7/249; 71/363; 72/411; 74/457; 76/299; 76/325; 76/411; 77/429; 85/241; 87/27; 9/67; 9/523; 9/893; 92/241; 92/423; 92/435; 93/285; 96/81; 96/259; 96/347; 96/409.

2. Tetkik Eserler

2.1. Kitaplar

Akbaş N (2000) *Başbakanlık Osmanlı Arşiv Rehberi* (T.C Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Yayını, İstanbul).

Akyıldız A (2012) *Osmanlı Bürokrasisi ve Modernleşme* (İletişim Yayınları, İstanbul).

Akyıldız A (1993) *Tanzimat Dönemi Osmanlı Merkez Teşkilatında Reform* (Eren Yayınları, İstanbul).

Baltacı C (1976) *XV-XVI. Asırlarda Osmanlı Medreseleri* (İrfan Yayınları, İstanbul).

Çadircı M (2011) *Tanzimat Sürecinde Türkiye Anadolu Kentleri* (İmge Kitabevi Yayınları, Ankara).

Efendi AL (1999) *Vak'ânüvis Ahmet Lütfi Efendi Tarihi* Hazırlayan: Yücel Demirel. (Türk Tarih Kurumu Yayınevi, İstanbul).

Erüreten M (2001) *Osmanlı Madalya ve Nişanları Belgelerle Tarihi* (Kansu Matbası, İstanbul).

Eryılmaz B (2010) *Tanzimat ve Yönetimde Modernleşme* (İşaret Yayınları, İstanbul).

Findley CV (1996) *Kalemiyyeden Mülkiyeye Osmanlı Memurlarının Toplumsal Tarihi* çev. Gül Çağalı Güven. (Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul).

- Findley CV (1994) *Osmanlı Devleti'nde Bürokratik Reform Babıali (1789-1922)* çev. Latif Boyacı- İzzet Akyol. (İz Yayıncılık, İstanbul).
- Gülsoy U (2000) *Osmanlı Gayrimüslimlerinin Askerlik Serüveni* (Simurg Yayınları, İstanbul).
- İnalcık H (2012) *Kuruluş ve İmparatorluk Sürecinde Osmanlı: Devlet, Kanun, Diplomasi* (Timaş Yayınları, İstanbul).
- İnalcık H (1996) *Osmanlı İmparatorluğu Toplum ve Ekonomi* (Eren Yayıncılık, İstanbul).
- Karal EZ (1962) *Osmanlı Tarihi (Islahat Ferman Devri 1856-1861) C. II* (TTK Yayınları, Ankara).
- Kırıcı A-Yiğit Öİ (2011) *Sicill-i Ahvâl Defterlerine Göre Osmanlı İmparatorluğu'nda Çorumlu Devlet Adamları (1830-1909 yılları arası)* (Çorum Belediyesi Kültür Yayınları, Çorum).
- Koca S (2000) *Türk Kültürünün Temelleri-II* (KTÜ Yayınları, Trabzon).
- Kodaman B (1999) *Abdülhamit Devri Eğitim Sistemi* (Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara).
- Ortaylı İ (2007) *Mekânlar ve Olaylarıyla Topkapı Sarayı* (Mega Basım, İstanbul).
- Ortaylı İ (2000) *Tanzimat Devrinde Osmanlı Mahalli İdareleri (1840-1880)* (TTK Yayınları, Ankara).
- Ortaylı İ (1983) *İmparatorluğun En Uzun Yüzyılı* (Hil Yayınları, İstanbul).
- Ortaylı İ (2006) "Osmanlı Kançılıryasında Reform: Tanzimat Devri Osmanlı Diplomatasının Bazı Yönleri" *Tanzimat-Değişim Sürecinde Osmanlı İmparatorluğu*, Editörler. Halil İnalcık- Mehmet Seyitdanlıoğlu. (Phoenix Yayınları, Ankara).
- Özdemir H (2013) *Osmanlı Devleti'nde Bürokrasi* (ÖKM Yayınları, Konya).
- Özger Y (2010) *Sicill-i Ahvâl Defterlerine Göre Osmanlı Bürokrasisinde Yozgatlı Devlet Adamları* (IQ Kültür Sanat Yayıncılık, İstanbul).
- Özkan S (2010) *Türk Eğitim Tarihi* (Nobel Yayınları, Ankara).
- Davison RH (2005) *Osmanlı İmparatorluğu'nda Reform (1856-1876)* Çev. Osman Akınhay. (Papirüs Yayınevi, İstanbul).
- Sarı S (2014) *Sicill-i Ahvâl Defterlerinde Amasyalı Memurlar* (Libra Yayıncılık, İstanbul).

- Sarıyıldız G (2004) *Sicill-i Ahvâl Komisyonu'nun Kuruluşu ve İşlevi (1879-1909)* (Der Yayınları, İstanbul).
- Uzunçarşılı İH (1984) *Osmanlı Devletinin Merkez ve Bahriye Teşkilatı* (Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara).
- Uzunçarşılı İH (1983) *Osmanlı Tarihi C.III* (TTK Yayınları, Ankara).
- Yüksel A (2004) *Sicill-i Ahvâl Defterlerine Göre Osmanlı Döneminde Tirebolulu Memurlar (1879-1909)* (Kitabevi Yayınları, İstanbul).

2.2. Makaleler ve Bildiriler

- Ardel A (2005) “Sicill-i Ahvâl Defterlerindeki 19. Osmanlı Bürokrasisinde Üsküdar Doğumlu Osmanlı Bürokratları”, *Üsküdar Sempozyumu II*, İstanbul Belediyesi Araştırma Merkezi Yayınları, İstanbul, 513-529.
- Aslan S-Yılmaz A (2001) “Tanzimat Döneminde Osmanlı Bürokratik Yapı ve Düşüncesinin Değişimi”, *Cumhuriyet Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, (Doç.Dr. Feramuz Aydoğan'ın Anısına), C. 2, S. 1, Sivas, 287-297.
- Atam Ş (2011) “Sicill-i Ahvâl Defterlerine Göre Nevşehir Doğumlu Memurların Sosyo-Kültürel Durumları”, *Nevşehir Tarih ve Kültür Sempozyumu*, Nevşehir Üniversitesi Yayınları, Nevşehir, 359-398.
- Başaran M (2013) “Sicill-i Ahvâl Defterlerine Göre Bergama Doğumlu Memurlar(1827-1892)”, *Tarih İncelemeleri Dergisi*, XXVIII/1, 77-103.
- Baştürk S (2013) “Sicill-i Ahvâl Defterlerine Göre Ali Emiri Efendi'nin Sicil Kaydı”, *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, C. 12, S. 45, Bahar 2013, 308-324.
- Bozkurt N (2011) “Sicill-i Ahvâl Defterlerine Göre Simavlı Memurlar”, *Akademik Bakış Dergisi (Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E- Dergisi)*, Kasım-Aralık, 1-11.
- Çadircı M (1987) “Tanzimatın Uygulanması ve Karşılaşılan Güçlükler (1840-1856)”, *Mustafa Reşit Paşa ve Dönemi Semineri Bildiriler Ankara 13-14 Mart 1985*, TTK Yayınları, Ankara, 97-104.
- Çakaloğlu C (2004) “Sicill-i Ahvâl Defterlerine Göre Osmanlı Devletindeki Manisalı Mülki Amirler”, *Ankara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, S. 25, 221-242.
- Çetin A (2005) “Sicill-i Ahvâl Defterleri ve Dosyaları”, *Türk Dünyası Tarih Dergisi*, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı Yayınları, S. 29, Ankara, 87-104.

- Daşcıoğlu K (2006) “Sicill-i Ahvâl Defterlerine Göre Buldanlı Memurlar “ *Buldan Sempozyumu 23-24 Kasım*, Buldan, 561-570.
- Demirtaş Z (2007) “Osmanlı’da Sıbyan Mektepleri ve İlköğretim rgtlenmesi”, *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, C. 17, S. 1, Elazığ, 173-184.
- Efe A (2013) “Sicill-i Ahvâl Kayıtlarına Göre Payaslı Memurlar”, *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, C. 10, S. 23, 181-194.
- Eralp TN (2002) “Osmanlılarda Nişan ve Madalya”, *Türkler Ansiklopedisi*, C. XIII, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara, 683-686.
- Gazel AA (2007) “Sicill-i Ahvâl Defterlerine Göre Osmanlı Döneminde Görev Yapan Anamurlu Memurlar”, *Ankara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, S. 32, Erzurum, 203-213.
- Gül A (2014) “Osmanlı Devleti Bürokrasisinde Dersimli Memurlar”, (Sicil-i Ahvâl Defterlerine Göre), *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, S. 6, Eylül, 286-308.
- Gündüz A (2011) “Sicill-i Ahvâl Defterlerine Göre Kayserili Müslim ve Gayrimüslimlerin Aldıkları Madalya, Rütbe ve Nişanlar (1879-1019)”, *History Studies*, 3/3, 123-145.
- Gündüz A (2011) “Sicill-i Ahvâl Defterlerine Göre Kırşehir Doğumlu Memurlar (1879-1909)”, *History Studies*, C.3, S.1, 131-154.
- İnalcık H (1964) “Sened-i İttifak ve Gülhane Hatt-ı Hümayunu”, *Bellekten*, Cilt: XXVIII, S. 112, Ekim, 604-636.
- Kılıç M (2013) “Sicill-i Ahvâl Kayıtlarına Göre II. Abdülhamid Dönemi Osmanlı Bürokrasisinde Yahudi Memurlar “, *Osmanlı Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi Dergisi*, S. 31, Ankara, 129-155.
- Kütükoğlu B (1994) “Son Devir Osmanlı Biyografik Kaynakları”, *Vekayi’nüvis Makaleler*, İstanbul Fetih Cemiyeti Yayınları, İstanbul, 211-216.
- Mert T (2000) “Sicill-i Ahvâl Defteri ve Buna Dair Yayınlanan Nizamnameler-I” *Arşiv Araştırmaları Dergisi*, S. 2, İstanbul, 97-111.
- zger, “Sicill-i Ahvâl Defterlerine Göre Bazı Yahudi Memurların Sosyo-Kültürel Durumları”, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, C. 4, S. 16, 2011, 384-401.
- zger Y (2012) “Osmanlı’da Kadınların Memuriyette İstihdamı Meselesi Ve Sicill-i Ahvâlde Kayıtlı Memurelerin Resmi Hal Tercümeleri”, *History Studies*, C. 4, S. 1, 419-447.

- Özger Y (2015) “Sicill-i Ahvâl Defterlerinde Kayıtlı Bayburtlu Osmanlı Devlet Memurları”, *International Journal Of History Studies*, C.7, S. 4, Yozgat Aralık, 69-85.
- Saraç H (2016) “Sicill-i Ahvâl Defterlerine Göre Arabsun (Gülşehir) Doğumlu Osmanlı Devlet Adamları”, *Cappadocia Journal*, C.7, Almanya, 66-82.
- Saraç H (2016) “Sicill-i Ahvâl Kayıtlarına Göre Osmanlı Yönetim Ve Aydınlanmasında Aksaray Doğumlu Memurlar”, *I.Uluslararası Aksaray Sempozyumu (Kültür, Tarih, Din, Medeniyet)*, 27-29 Ekim Aksaray, 374-392.
- Saydam A (2002) “ Tanzimat’ın Memurları”, *Türkler Ansiklopedisi*, C.XIII, Editörler. Hasan Celal Güzel, Kemal Çiçek, Salim Koca. (Yeni Türkiye Yayınları, Ankara) 668-678.
- Tahir T (1999) “Tanzimat Devrinde Ceza Hukuku”, *Tanzimat I* (MEB. Yayınları, İstanbul) 221-232.
- Yadi A (2012) “Sicill-i Ahvâl Defterlerine Göre Ordu Doğumlu Memurlar”, *Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, S. 6, Aralık, 300-312.

2.3. Tezler

- Adak E (2008) “Sicill-i Ahvâl Kayıtlarına Göre Erzincanlı Memurlar “. Yüksek Lisans Tezi, Celal Bayar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Anabilim Dalı, Manisa.
- Arslan A (2006) Sicil-i Ahvâl Defterlerine Göre Osmanlı Döneminde Afyonkarahisarlı Devlet Memurları (1879-1909). Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Muğla Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Ana Bilim Dalı, Muğla.
- Erkartal A (2007) “Sicill-i Ahvâl Defterlerindeki Safranbolulu (Zağfiranbolulu) Memurlar (1879-1909)”. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Kılıç M (2009) Osmanlı Hariciyesinde Gayrimüslimler (1836-1876). Basılmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Soyluer S (2006) Sicill-i Ahvâl Defterlerine Göre Osmanlı Döneminde Muğlalı Devlet Memurları (1879-1909). Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Muğla Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Muğla.

Sürmen A (2011) “Sicill-i Ahvâl Defterlerine Göre Osmanlı Bürokrasisinde İstanbul Doğumlu Yahudi ve Rum Devlet Adamları”. Yüksek lisans Tezi, Bozok Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Bölümü, Yozgat.

Yolluk ME (2010) “XVIII. Yüzyılda Osmanlı Devleti’nde Eğitim ve Öğretim Faaliyetleri”. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İlköğretim Anabilim Dalı, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Bilim Dalı, Konya.

2.4. Sözlükler

Devellioğlu F (2011) *Osmanlıca –Türkçe Ansiklopedik Lügat* (Aydın Kitabevi Yayınları, Ankara).

Pakalın MZ (1993) *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü C.I, C.II, C.III* (MEB Yayınları, İstanbul).

Sertoğlu M (1986) *Osmanlı Tarih Lügati* (Enderun Kitapevi, İstanbul).

Belge-3: Nikolaki Andon Yadi Efendi

نیفولاک اندونباری افند
دعوی وکیل شد بود رایحه افند بیک ارغلیه
بیک ابک کینه سینه ابک سینه (۱۰۸۱) بیغی و بیغی تو که ای بیک نفوس ترا افندی کی صومعه لکه ای کی در
از سیر روح ملت عقیده لایحه کلامه در سلوک کورد که صله کتبه جانکه مشایخ در قبول و آنگاه مرده تحصیل ابراهیم قریب اعلی درجه دوم
۹۹ مسالیه و تا خیر ما دوفت و ستم نای اولیستر زکم کتبت ای صیه و کله و قزقرم در و سیکه در و کجیم ایستاد و لریغی زخمی حال در فرسای
مندیه
بیک ارغلیه بیک پر سینه که صومعه لایحه ای بیک ابک کینه سینه (۱۰۸۱) بیغی و بیغی تو که ای بیک نفوس ترا افندی کی صومعه لکه ای کی در
صا و نلکه بالینه ارغلیه ای بیک
کتبت عقیده مشایخ از ارغلیه باز سینه ملاظهم قریب اعلی درجه دوم ما دوفت ترا افند ابک کینه سینه کتبت
مادونیه ز کوردی تا بیغی و عقیده مشایخ علیه نظامی بیک سینه بیغی تو که ای بیک نفوس ترا افندی کی صومعه لکه ای کی در
شما و نلکه سینه نفوس ترا افندی کی صومعه لکه ای کی در قریب اعلی درجه دوم ای بیک کینه سینه (۱۰۸۱) بیغی و بیغی تو که ای بیک نفوس ترا افندی کی صومعه لکه ای کی در
مدایره وقوع استفسار من ۱۶ از ۱۸۱۱ ما دوفت ترا افندی کی صومعه لکه ای کی در قریب اعلی درجه دوم ای بیک کینه سینه (۱۰۸۱) بیغی و بیغی تو که ای بیک نفوس ترا افندی کی صومعه لکه ای کی در

Kaynak: BOA. DH. SAİD. 113/263.

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı: Yağmur Şahin

Uyruğu: Türkiye Cumhuriyeti (T.C)

Doğum Tarihi ve Yeri: 16/04/1991, Kayseri/Melikgazi

Medeni Durumu: Bekâr

Tel No: 0534 507 69 23

E-mail: yagmur38_sahin@hotmail.com

Yazışma Adresi: Mevlana Mahallesi Mehmet Timuçin Caddesi Martı Apt. Kat:7

No:27 KAYSERİ/TALAS

EĞİTİM BİLGİLERİ

Derece	Kurum	Mezuniyet Tarihi
İlköğretim	Erbosan İlköğretim Okulu	19.06.2006
Lise	Kayseri Fevzi Çakmak Lisesi	18.06.2010
Lisans	Erciyes Üniversitesi Edebiyat Fakültesi	23.07.2015